Số tháng Tám năm 2021

PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY

JOURNAL OF FIRE

ISSN 1859-4379

Mừng Đảng Quang Vinh
Mừng Xuân Tân Sửu

2021

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN

TẠP CHÍ

PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY

Số Xuân Tân Sửu 2021

JOURNAL OF FIRE

ISSN 1859 - 4719

Mừng Đảng Quang Vinh
Mừng Xuân Tân Sửu

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PHÒNG CHÁY CHỮA CHÁY - BỘ CÔNG AN
UNIVERSITY OF FIRE PREVENTION AND FIGHTING - MINISTRY OF PUBLIC SECURITY

10 SỰ KIỆN NỔI BẬT NĂM 2020 CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC

1 Ngày 04/6/2020, Đoàn Công tác của Quốc hội do Đại tướng Đỗ Bá Tỵ - Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam - Phó Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam làm Trưởng đoàn đến thăm và làm việc với Trường Đại học PCCC.

2 Ngày 24/10/2020, Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương đã có cuộc họp và ra Thông báo số 279-TB/ĐUCA thông báo kết luận của Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an về các định hướng trong công tác giáo dục, đào tạo của Trường Đại học PCCC.

3 Từ ngày 25 - 26/8/2020, Đảng bộ Trường Đại học PCCC đã tổ chức thành công Đại hội Đại biểu Đảng bộ lần thứ XIII (nhiệm kỳ 2020 - 2025) và bầu ra Ban Chấp hành khóa mới với 19 đồng chí.

4 Ngày 30/10/2020, Trường Đại học PCCC tổ chức Hội nghị Tổng kết 20 năm đào tạo trình độ Đại học PCCC (2000 - 2020). Đây là dấu mốc quan trọng trong công tác đào tạo trình độ Đại học của nhà trường đáp ứng nhu cầu đào tạo nguồn nhân lực PCCC&CNCH cho đất nước.

5 Ngày 26/6/2020, nhà trường đã tổ chức thành công Hội thảo khoa học quốc tế với chủ đề *"Vai trò của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trong ứng phó với các vấn đề an ninh phi truyền thống"*. Đây là lần đầu tiên nhà trường tổ chức hội thảo khoa học cấp quốc tế, đánh dấu sự phát triển về hợp tác quốc tế trong công tác nghiên cứu khoa học của nhà trường.

6 Từ ngày 30/11 - 02/12/2020, Đoàn Đánh giá ngoài chất lượng cơ sở giáo dục đã khảo sát, đánh giá chính thức chất lượng cơ sở giáo dục của Trường Đại học PCCC. Qua đợt khảo sát, đánh giá, Đoàn đã chỉ ra những điểm mạnh và hạn chế, đồng thời đưa ra những khuyến nghị để nhà trường có kế hoạch nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo trong thời gian tới, góp phần khẳng định chất lượng, uy tín của nhà trường trong hệ thống cơ sở giáo dục đào tạo Đại học của lực lượng CAND, trong phạm vi khu vực và trên thế giới.

7 Trong 02 ngày 04 và 05/12/2020, Trường Đại học PCCC tham gia diễn đàn Hội thảo Câu Lạc bộ Khoa học và Công nghệ các Trường Đại học Kỹ thuật lần thứ 56 tại Nha Trang và tiếp nhận Logo đơn vị đăng cai tổ chức Hội thảo lần thứ 57 vào năm 2021 từ Ban Tổ chức.

8 Lần đầu tiên sau 45 năm xây dựng và phát triển, nhà trường được Bộ Khoa học và công nghệ duyệt giao trực tiếp chủ trì thực hiện 02 Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Nhà nước: *"Nghiên cứu công nghệ, thiết kế và chế tạo thử nghiệm Robot chữa cháy cho công trình công nghiệp"* và *"Nghiên cứu xây dựng hệ thống thông minh phục vụ cảnh báo cháy, hỗ trợ chỉ huy, điều hành chữa cháy cho đô thị tại Việt Nam"*.

9 Nhà trường đã ban hành Kế hoạch số 997/KH-T06-P4, ngày 09/9/2020 và Quyết định số 2156/QĐ-T06-P4 ngày 28/10/2020 về việc biên soạn bộ sách Tổng tập về PCCC&CNCH gồm 8 tập hướng tới kỷ niệm 45 năm Ngày Truyền thống Trường Đại học PCCC và 60 năm Ngày Truyền thống của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH.

10 Bộ Công an ban hành Quyết định số 10211/QĐ-BCA-H02, ngày 01/12/2020, giao cho Trường Đại học PCCC quản lý, sử dụng cơ sở nhà đất tại số 207 Khuất Duy Tiến, phường Nhân Chính, quận Thanh Xuân, TP Hà Nội (Trường Cao đẳng Cảnh sát nhân dân I cũ) để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

BAN BIÊN TẬP

TẠP CHÍ
PHÒNG CHÁY & CHỮA CHÁY
Số Xuân Tân Sửu 2021

ISSN 1859 - 4719

HỘI ĐỒNG CHỈ ĐẠO BIÊN TẬP
TS. LÊ QUANG BỐN - Chủ tịch
PGS, TS. VŨ VĂN BÌNH - Uỷ viên
TS. PHẠM VĂN NĂM - Uỷ viên
TS. LÊ QUANG HẢI - Uỷ viên
TS. NGUYỄN THANH HẢI - Uỷ viên
ThS. BÙI DANH TUẤN - Uỷ viên
TS. NGUYỄN ĐỨC ÁNH - Uỷ viên

PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
KIÊM THƯ KÝ TÒA SOẠN
TS. PHẠM THỊ THOAN

TÒA SOẠN
243 Khuất Duy Tiến - Thanh Xuân - Hà Nội
ĐT/Fax: (04) 3553 7759
Email: tapchipccc@gmail.com
Website: daihocpccc.bocongan.gov.vn

THIẾT KẾ MỸ THUẬT
THÀNH THỊ PHƯƠNG NHUNG

In tại Công ty in Sao Việt
Địa chỉ: Số 9/40 Ngụy Như Kon Tum
Nhân Chính, Thanh Xuân, Hà Nội

Giấy phép xuất bản số 457/GP-BTTTT
Bộ Thông tin và Truyền thông cấp
ngày 27/11/2013

Ảnh bìa:
Mừng Đảng quang vinh,
mừng Xuân Tân Sửu.

TRONG SỐ NÀY

XÃ LUẬN
5. TẠP CHÍ PC&CC: Tiếp nối truyền thống, hướng tới tương lai.

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN TÂN SỬU
6. BẢO BÌNH: Mùa Xuân và những câu chuyện ý nghĩa về Bác Hồ.

DIỄN ĐÀN ĐẦU NĂM
7. TÔ LÂM: Giữ vững an ninh trật tự để bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước.
8. LỆ HOA: Phỏng vấn Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn – Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC: Phát huy truyền thống 45 năm, xây dựng Trường Đại học PCCC phát triển xứng tầm nhiệm vụ trong tình hình mới.
9. HOÀNG VIỆT: Phỏng vấn Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Tiếp nối truyền thống, vững bước tương lai.

XUÂN TRÊN MỌI MIỀN TỔ QUỐC
11. DUY ANH: Mùa Xuân của những chiến sỹ làm nhiệm vụ "canh lửa" Thủ đô.
12. MINH HIẾU: Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh: Xứng đáng với niềm tin của nhân dân.
13. VIỆT HƯƠNG: Quảng Ninh – Vươn mình đón mùa Xuân mới.
15. PHƯƠNG HÀ: Sự hồi sinh nơi cơn lũ đi qua.
16. TUỆ MINH: Những người lính PCCC&CNCH bên bờ sông Mã – Viết tiếp bản hùng ca vì bình yên cuộc sống.
17. HỒNG LIÊN: 114 Đà Nẵng – Xuất sắc hoàn thành nhiệm vụ kép.
18. ĐỖ ANH DŨNG: Lính 114 vùng Kinh Bắc – Sẵn sàng với những thử thách mới năm Tân Sửu.
19. HỒNG VÂN: Xuân về trên bản Co Tòng.
20. PHẠM TRUNG: Nhân lên niềm vui nơi "xứ trời".

GẶP GỠ NGÀY XUÂN
21. BẢO TRUNG: Người hùng cứu nạn, cứu hộ với kỳ tích nơi hang sâu, núi thẳm.
22. MINH ANH: Gặp chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH dũng cảm cứu người dưới dòng nước xiết.

CÔNG TÁC PCCC TRONG DỊP TẾT
23. THỤY AN: Làng Vũ Đại ngày Tết.
23. DIỆP CHI: Đảm bảo an toàn Lễ hội Đền Bà Chúa Kho.
24. TRỊNH LAN: An toàn cho Lễ hội Chùa Hương.

VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT
25. NGUYỄN CÔNG ĐỨC: Nước và lửa.
26. ĐINH THÀNH TRUNG: Kiôt tình yêu.
27. TRÚC LÂM: Nhặt mảnh vụn, ghép lại tương lai.
28. THÁI A: Vươn lên từ đống tro tàn.
29. PHƯƠNG QUANG: Chợ Tết xưa và nay.
30. PHƯƠNG ANH: Đèn lồng – Hương vị Tết Việt.

TRANG THƠ

CÂU CHUYỆN NGÀY XUÂN
32. LỆ HOA: Trường Đại học PCCC – Đem yêu thương lan tỏa.
33. DUY HƯNG: "Với tôi, màu áo đẹp nhất là màu áo được tô thắm bằng những chiến công".
34. VIỆT HƯƠNG: Chuyện kể những đêm mất ngủ ở Rào Trăng.
36. HOÀNG VIỆT: Tết của những người "thức cho Xuân bình yên".
37. HẠNH MY: Lính 114 Lai Châu "vượt nắng thắng mưa" đưa mái ấm về bản.
38. HỒNG VÂN: Chuyện làm báo Tết của những người làm báo.
39. TRỊNH LAN: Phòng hỏa mùa COVID.
40. HOÀNG ANH: Đốt Đình Liệu ở Động Bồng.

NĂM SỬU NÓI CHUYỆN TRÂU
41. PHƯƠNG ANH: Hình tượng Trâu trong văn hóa Việt.

NHÌN RA THẾ GIỚI
42. THIÊN HƯƠNG: 3 vụ cháy bí ẩn trong lăng mộ Khang Hy.
43. TRẦN HOÀNG QUÂN: Công tác PCCC ở Tử Cấm Thành qua 24 triều đại 400 năm.
44. THIÊN HƯƠNG: Lễ hội lửa độc đáo ở Nhật Bản.
45. TRẦN HỒNG MINH: "Trường Minh Đăng" và những bí ẩn chưa có lời giải đáp.
46. NGUYỄN XUÂN HẢI: Vụ cháy Nhà thờ Đức Bà Paris và những trùng hợp lạ kỳ.

PHONG TỤC ĐÓN TẾT 4 PHƯƠNG
47. HỒNG MINH: Beltane - vũ điệu múa lửa đoán Xuân của người Scotland.
48. YÊN KHÊ: Mùa Xuân theo nhịp chân nhảy lửa.
49. THÀNH LONG: Những lễ hội rước lửa độc đáo của người Việt.

THƯ CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021

Hà Nội, ngày 01 tháng 01 năm 2021

Các đồng chí thân mến!

Nhân dịp năm mới 2021 và đón Xuân Tân Sửu, thay mặt Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ Công an, tôi thân ái gửi tới toàn thể tướng lĩnh, sỹ quan, hạ sỹ quan, học viên, chiến sỹ nghĩa vụ, công nhân Công an; các đồng chí cán bộ hưu trí, thương binh, bệnh binh, thân nhân liệt sỹ Công an nhân dân, các đồng chí Bảo vệ dân phố, Bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp lời thăm hỏi và chúc mừng năm mới tốt đẹp nhất.

Năm 2020, tình hình thế giới, khu vực diễn biến nhanh chóng, phức tạp, có những biến động khó dự báo, chưa từng có trong nhiều thập kỷ; các yếu tố tác động tới ổn định chính trị, an ninh, trật tự diễn ra đa chiều và có mặt gay gắt hơn. Tuy nhiên, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ; sự đồng tâm, hiệp lực, phối hợp chặt chẽ, hiệu quả của Quân đội nhân dân, các Ban, Bộ, Ngành Trung ương và các địa phương; sự ủng hộ, giúp đỡ hết sức quý báu của Nhân dân, lực lượng Công an nhân dân đã nỗ lực phấn đấu, khắc phục khó khăn, hoàn thành xuất sắc vai trò tham mưu, nòng cốt trong công tác bảo đảm an ninh, trật tự; nhất là bảo vệ tuyệt đối an ninh, an toàn Đại hội Đảng bộ các cấp, các mục tiêu, sự kiện chính trị, văn hóa, đối ngoại; là lực lượng tuyến đầu phòng, chống dịch Covid-19 và phòng, chống thiên tai, tham gia cứu nạn, cứu hộ, khắc phục hậu quả bão, lũ; giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội; phục vụ có hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội và đối ngoại của đất nước.

Đã tổ chức thành công Đại hội Đảng bộ các cấp trong Công an nhân dân; tổ chức tốt các hoạt động kỷ niệm 75 năm Ngày Truyền thống Công an nhân dân Việt Nam, 15 năm Ngày hội Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Tiếp tục sắp xếp tổ chức, bộ máy và đội ngũ cán bộ theo hướng *"Bộ tinh, tỉnh mạnh, huyện toàn diện, xã bám cơ sở"*; bố trí Công an chính quy đảm nhiệm chức danh Công an xã. Thực hiện nêu gương, siết chặt kỷ luật, kỷ cương, điều lệnh, nâng cao văn hóa ứng xử của cán bộ, chiến sỹ. Xuất hiện ngày càng nhiều gương người tốt, việc tốt, gương chiến đấu, hy sinh dũng cảm vì cuộc sống bình yên, hạnh phúc của nhân dân, được các cấp, các ngành và nhân dân biểu dương, khen ngợi.

Năm 2021, năm đầu triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng, Đại hội Đảng bộ Công an Trung ương lần thứ VII; tổ chức bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và bầu cử đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp, nhiệm kỳ 2021 - 2026. Bên cạnh những thời cơ, thuận lợi của đất nước vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức đặt ra cho nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự. Mỗi cán bộ, đảng viên, chiến sỹ Công an nhân dân cần tiếp tục phát huy truyền thống anh hùng vẻ vang; đặc biệt coi trọng công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng; nêu cao tinh thần trách nhiệm, ý thức phục vụ nhân dân; luôn khắc ghi, thực hiện tốt Sáu điều Bác Hồ dạy; ra sức thi đua thực hiện thắng lợi nghị quyết Đại hội Đảng bộ các cấp; xây dựng Công an nhân dân vững mạnh, là lực lượng chính trị trung thành, tin cậy, là *"thanh bảo kiếm"* bảo vệ Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Chúc các đồng chí và gia đình năm mới dồi dào sức khỏe, hạnh phúc, thành công.

Chào thân ái và quyết thắng!

Đại tướng Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị
Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

ĐOÀN THỊ ĐẮC

Chào Đảng ta 91 tuổi kiên trung rực ý chí tiến công xây dựng sự nghiệp

Mừng đất nước 35 năm đổi mới sáng niềm tin thắng lợi hướng tới tương lai

NHỮ MAI HỒNG

Chính phủ kiến tạo gieo chữ tâm nảy mầm hạnh phúc

Nhân dân tô điểm trồng cây phúc đức lộc an khang

TIẾP NỐI TRUYỀN THỐNG HƯỚNG TỚI TƯƠNG LAI

Năm 2021 sẽ là năm có những sự kiện đặc biệt đối với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam. Đó là kỷ niệm 60 năm Ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 53/SL ban hành Pháp lệnh quy định việc quản lý của nhà nước đối với công tác phòng cháy chữa cháy (04/10/1961 - 04/10/2021), cũng là Kỷ niệm 60 năm Ngày truyền thống của toàn lực lượng. Kỷ niệm 55 năm, Ngày Bác Hồ gửi thư khen Cảnh sát PCCC - Công an Hà Nội đã dũng cảm, gan dạ và sáng tạo lập chiến công xuất sắc trong khi chữa cháy thành công kho xăng Đức Giang bị trúng bom giặc Mỹ (03/8/1966 - 03/8/2021), trong đó có nội dung là 4 điều dạy quý báu của Người đối với lực lượng Cảnh sát PCCC Việt Nam.

Nhân dịp Xuân mới, Tạp chí PC&CC xin điểm lại những mốc son lịch sử truyền thống hào hùng của lực lượng, những chiến công, những thành tích đáng tự hào của lớp lớp các thế hệ đi trước để mỗi cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH hôm nay thêm những niềm tin tiếp tục viết nên những trang sử mới của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam.

Nhớ lại những ngày đầu, tuy lực lượng còn non trẻ, phương tiện còn thiếu thốn nhưng lực lượng Cảnh sát PCCC đã nỗ lực phấn đấu, không ngại hy sinh, gian khổ, kiên cường chiến đấu và chiến thắng giặc lửa lập nên những chiến công hào hùng, góp phần bảo vệ tính mạng và tài sản của nhân dân, bảo vệ thành quả xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc và chi viện cho chiến trường miền Nam.

Những năm tháng cùng quân và dân miền Bắc chiến đấu chống chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ, lực lượng Cảnh sát PCCC đã kiên cường chiến đấu với giặc lửa lập nên những chiến công hào hùng góp phần bảo vệ tài sản của nhà nước, tính mạng và tài sản của nhân dân. Trong mưa bom bão đạn, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC đã hướng dẫn nhân dân ngụy trang, sơ tán tài sản, chiến đấu và dập tắt hàng ngàn đám cháy lớn nhỏ, bảo vệ hàng ngàn nóc nhà, hàng vạn tấn lương thực, vũ khí, đạn dược, xăng dầu… Nhiều trận chiến đấu anh dũng, kiên cường đã làm nên những chiến công vẻ vang khắc ghi vào lịch sử như: chữa cháy tại Kho xăng Bến Thủy, Vinh, Nghệ An; chữa cháy tại điểm lửa Cầu Hàm Rồng, Thanh Hóa; chữa cháy trận địa tên lửa tại Đồng Giao, Ninh Bình; chữa cháy Kho Xăng dầu Đức Giang, Hà Nội; chữa cháy sà lan chở xăng dầu tại Hòn Gai, Quảng Ninh; chữa cháy tàu chở hàng tại Ga Gôi, Nam Định; chữa cháy Tổng kho Xăng dầu Thượng Lý, Hải Phòng… Nhiều chiến sỹ chữa cháy đã ngã xuống khi thực hiện nhiệm vụ, đó là các đồng chí: Bùi Hữu Lượng, Đỗ Đình Thành, Đỗ Hải Quang, Lê Văn Hanh, Nguyễn Văn Hiếu, Nguyễn Văn Kiểm, Hoàng Ngọc Thịnh, Trần Ẩn, Trần Văn Hiển, Trần Kim Tiến, Trần Văn Tiến… Họ đã cùng bao đồng đội tô thắm trang sử vẻ vang của lực lượng Cảnh sát PCCC nói riêng và lực lượng CAND nói chung.

Năm 1965, máy bay Mỹ đã đánh trúng Ga Gôi, tỉnh Nam Hà (nay thuộc huyện Vụ Bản, tỉnh Nam Định) làm một đoàn tàu chở thuốc trừ sâu bốc cháy. Cảnh sát PCCC Nam Hà đã huy động 3 xe chữa cháy và 18 cán bộ, chiến sỹ trực tiếp cùng hàng trăm thanh niên xung phong, dân quân tự vệ chiến đấu với giặc lửa dưới mưa bom, bão đạn, cứu được toàn bộ đoàn tàu trong đó một toa chở thuốc trừ sâu. Ba đồng chí Nguyễn Văn Hiếu, Nguyễn Văn Kiểm, Trần Văn Tiến đã anh dũng hy sinh.

Khi máy bay Mỹ đánh phá trận địa tên lửa và pháo phòng không tại Đồng Giao, các cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC Ninh Bình đã mưu trí, kiên cường chiến đấu, cắt luồng lửa cháy nhiên liệu xung quanh quả tên lửa, cùng bộ đội di chuyển tên lửa và đạn pháo, bảo vệ an toàn các tên lửa.

Sau những thất bại nặng nề ở chiến trường miền Nam, với mong muốn nhanh chóng thoát khỏi tình thế sa lầy chiến tranh ở Việt Nam, Đế quốc Mỹ tập trung đánh phá Hà Nội. Trong trận "Điện Biên phủ trên không", lực lượng Cảnh sát PCCC mưu trí, dũng cảm sát cánh cùng quân và dân đã tập trung huy động lực lượng PCCC của Thủ đô và các tỉnh lân cận cùng phối hợp nhanh chóng triển khai đội hình chiến đấu. Đặc biệt trận chiến đấu bảo vệ Kho xăng Đức Giang đã ghi vào sổ vàng truyền thống của lực lượng những trang chói lọi. Với tinh thần chiến dấu dũng cảm, mưu trí, sáng tạo, hàng chục triệu lít xăng dầu là nguồn nhiên liệu quý giá dự trữ được bảo vệ an toàn phục vụ tiền tuyến lớn miền Nam. Sau trận chiến đấu này, ngày 03/8/1966, Bác Hồ đã có thư khen ngợi lực lượng Cảnh sát PCCC.

Ở vùng đất Cảng Hải Phòng, cuộc chiến đấu với "giặc lửa" do Đế quốc Mỹ gây ra cũng được các chiến sỹ Cảnh sát PCCC Hải Phòng chiến đấu ngoan cường. Khi tàu Alexăngrin mang quốc tịch Liên Xô có trọng tải 12.000 tấn, chở 2.000 tấn phân đạm đang đậu ở cảng Hải Phòng để giao hàng cho Việt Nam thì bị cháy, đám cháy bốc cao 50m. Phòng Cảnh sát PCCC - Công an Hải Phòng đã điều động toàn bộ lực lượng và phương tiện đến cứu chữa. Còn có biết bao chiến công oanh liệt khác của lực lượng Cảnh sát PCCC đã ghi dấu ấn trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thời kỳ vẻ vang rất đáng tự hào của dân tộc ta.

Không chỉ kiên cường, dũng cảm trong chiến đấu, cũng trong thời gian này, lực lượng Cảnh sát PCCC đặc biệt quan tâm đến công tác xây dựng đội ngũ cán bộ. Đã cử nhiều cán bộ đi đào tạo, học tập và nghiên cứu tại các nước Liên Xô (cũ), Cộng hòa Dân chủ nhân dân Đức. Phân hiệu Cảnh sát PCCC (Phân hiệu 11) thuộc Trường Cảnh sát nhân dân, tiền thân của Trường Đại học PCCC ngày nay cũng được ra đời từ đó để đào tạo đội ngũ cán bộ làm công tác PCCC.

Ngày 30/4/1975, miền Nam hoàn toàn giải phóng, đoàn cán bộ PCCC của Công an Hà Nội phối hợp với lực lượng PCCC chi viện cho chiến trường miền Nam đã tiếp quản Sở Chữa lửa Sài Gòn và Phòng Cảnh sát PCCC Thành phố Sài Gòn được thành lập. Tiếp đó lần lượt các đơn vị PCCC miền Trung Nam Bộ, Đồng bằng Sông Cửu Long, Tây Nguyên và Lâm Đồng được thành lập.

Đất nước hòa bình thống nhất, cả nước bước vào thời kỳ khôi phục kinh tế sau chiến tranh, lực lượng Cảnh sát PCCC vừa củng cố, xây dựng lực lượng tại các tỉnh phía Nam, vừa thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia PCCC; kiểm tra, hướng dẫn biện pháp an toàn cho các kho tàng, bến bãi, cơ sở kinh tế, quốc phòng, phục vụ phát triển kinh tế. Trong lúc đất nước gặp khó khăn về nhiên liệu, lại liên tiếp xảy ra cháy hầm lò khai thác than, việc cứu chữa rất khó khăn vì thiếu phương tiện, thiết bị đặc chủng, nhưng với sự sáng tạo trong việc ứng dụng khoa học, kỹ thuật, lực lượng Cảnh sát PCCC đã ngăn chặn và dập tắt không để cháy gây thiệt hại nghiêm trọng, điển hình là chữa cháy mỏ than Ngọc Kinh (Đà Nẵng) lực lượng Cảnh sát PCCC đã sáng tạo dùng khói bom Napan để dập tắt đám cháy; vụ cháy mỏ than Vàng Danh (Quảng Ninh) sâu trong trong lòng đất gây nhiều khó khăn cho công tác cứu chữa, bằng những giải pháp sáng tạo, khoa học, lực lượng Cảnh sát PCCC đã dập tắt đám cháy, giúp mỏ khôi phục đi vào hoạt động ngay sau đó.

Cùng với việc không ngừng nâng cao trình độ về mọi mặt, nắm bắt, ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến của thế giới trong lĩnh vực PCCC, lực lượng Cảnh sát PCCC đã làm tốt chức năng tham mưu, quản lý nhà nước về PCCC, trực tiếp sẵn sàng chiến đấu trên mặt trận chống giặc lửa, bảo vệ công cuộc xây dựng đất nước và bảo vệ cuộc sống bình yên của nhân dân.

Bước vào thời kỳ đổi mới, để kịp thời phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, lực lượng Cảnh sát PCCC đã chủ động tham mưu cho Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành từng bước hoàn thiện hệ thống pháp luật về PCCC. Trong thời kỳ này, nhiều văn bản quy phạm pháp luật, hướng dẫn, chỉ đạo về công tác PCCC được ban hành. Đặc biệt, ngày 29/6/2001, sau 40 năm thi hành Pháp lệnh quy định việc quản lý của nhà nước về công tác PCCC, tại kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa X, Luật PCCC đã được thông qua. Đây là văn bản pháp lý quan trọng làm cơ sở để đưa công tác PCCC phát triển lên một tầm cao mới. Cũng từ đó, lực lượng Cảnh sát PCCC đã có nhiều bước trưởng thành về mọi mặt, thực sự là lực lượng nòng cốt, tin cậy trong công tác PCCC, góp phần đắc lực phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC tiếp tục được nâng cao. Luật PCCC ra đời cũng đã đánh dấu một bước phát triển vượt bậc trong công tác xây dựng phong trào Toàn dân tham gia công tác PCCC. Ngày 04/10 hàng năm đã chính thức trở thành Ngày hội Toàn dân PCCC. Với sự tham mưu đắc lực của lực lượng Cảnh sát PCCC, công tác PCCC từng bước được xã hội hóa sâu rộng và được các cấp, các ngành, các tổ chức, doanh nghiệp và cá nhân tích cực tham gia. Các hoạt động quan hệ hợp tác quốc tế, chuyển giao công nghệ về PCCC với các quốc gia trong khu vực và trên thế giới không ngừng được nâng cao.

Ngày nay, trước sự phát triển, thay đổi nhanh chóng của thế giới, sự nghiệp cách mạng của dân tộc đứng trước những thời cơ, vận hội mới nhưng cũng đầy khó khăn thử thách. Tình hình thiên tai, bão lũ, biến đổi khí hậu, dịch bệnh cùng những mối đe dọa an ninh phi truyền thống… diễn biến ngày càng phức tạp, nhiệm vụ công tác PCCC&CNCH ngày càng đặt ra những khó khăn, thách thức mới không kém phần cam go, quyết liệt. Không còn những trận mưa bom bão đạn, nhưng mồ hôi và máu của các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH vẫn đổ giữa thời bình. Những cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH lại viết tiếp những trang sử hùng tráng của lực lượng, khắc họa nên hình tượng cao đẹp của người chiến sỹ Công an quên mình vì nhân dân. Nhiều tấm gương chiến đấu hy sinh dũng cảm đã để lại những dấu ấn sâu đậm trong lòng mỗi người dân Việt Nam về tinh thần tận tụy với công việc, đức hy sinh vì cộng đồng của người chiến sỹ Cảnh sát PCCC. Và còn biết bao gương mặt khác của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trên khắp mọi miền Tổ quốc đã và đang ngày đêm cống hiến, hy sinh thầm lặng vì sự bình yên của quê hương, đất nước. Họ đã và đang là những minh chứng sinh động cho tinh thần và bản lĩnh của người chiến sỹ Công an nhân dân tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, tận tụy với công việc, sẵn sàng quên mình vì nhân dân, vì sự nghiệp bảo vệ an ninh Tổ quốc trong bất kỳ tình huống nào.

Tiếp nối truyền thống vẻ vang của lực lượng CAND nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng, mỗi cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH hôm nay luôn tự hào về những thành tựu to lớn của các thế hệ cha ông đã làm nên. Đó chính là điểm tựa tinh thần vững chắc, nguồn động viên khích lệ thế hệ hôm nay không ngừng vươn lên hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhân dân và Ngành giao phó./.

TẠP CHÍ PC&CC

MỪNG ĐẢNG QUANG VINH, MỪNG XUÂN TÂN SỬU

MÙA XUÂN
VÀ NHỮNG CÂU CHUYỆN Ý NGHĨA VỀ BÁC HỒ

BẢO BÌNH

Một mùa Xuân mới đang về! Trong thời khắc thiêng liêng của đất trời, cả dân tộc lại hân hoan mừng Xuân, mừng Đảng thêm một tuổi và nhớ về Bác Hồ kính yêu với tất cả lòng thành kính, biết ơn vô hạn.

Bác Hồ về chúc Tết nhân dân, xã viên Hợp tác xã Văn Phúc, Văn Khê, Hoài Đức, Hà Tây nhân dịp Tết Nguyên đán Bính Ngọ 1966. Ảnh: Tư liệu

Xuân Tân Tỵ, năm 1941, Bác đặt chân trở về giữa lòng Tổ quốc thân yêu sau đúng 30 năm ra đi tìm đường cứu nước (1911 - 1941). Hành trang theo Bác trở về vẻn vẹn chỉ có một chiếc va ly xách tay bằng mây, trong đựng hai bộ quần áo đã cũ và tập tài liệu *Con đường giải phóng*, tập hợp những bài giảng trong lớp huấn luyện ở Nậm Quang (Quảng Tây, Trung Quốc) do Bác phụ trách vừa mới kết thúc trước Tết mấy hôm. Mùa Xuân năm ấy, từ hang Pác Bó đã ra đời một bài thơ Xuân của Bác Hồ:*"Non xa xa, nước xa xa/ Nào phải thênh thang mới gọi là/ Đây suối Lênin, kia núi Mác/ Hai tay xây dựng một sơn hà"*.

Chỉ hơn bốn năm sau, ngày 02/9/1945, Tổ quốc đã được thu về một mối, từ Lạng Sơn đến mũi Cà Mau. Và mùa Xuân độc lập đầu tiên, Xuân Bính Tuất năm 1946 đã trở về trên toàn cõi đất nước với một sắc màu khác lạ làm gợi nhớ đến một thời Nghiêu Thuấn xa xưa. Vào thời khắc mọi gia đình quây quần bên nhau chuẩn bị đón Giao thừa thì vị Chủ tịch nước xắn quần, bước thấp bước cao đến các ngõ hẻm ở phố Sinh Từ, phố Hàng Lọng để được chính mắt nhìn thấy cảnh Tết nghèo của bà con lao động Hà Nội mới vừa thoát khỏi ách thực dân, phong kiến. Chính trong cuộc "vi hành" đêm Ba mươi Tết của mùa Xuân độc lập đầu tiên đó, Bác Hồ đã chứng kiến cảnh gia đình một người đạp xích lô "Tết mà không có Tết" ngoài một nén hương đang cháy dở trên bàn, còn chủ nhà thì đang đắp chiếu nằm mê mệt vì ốm. Bác đã xúc động lấy khăn lau nước mắt, lặng lẽ bước ra khỏi nhà, bảo đồng chí thư ký ghi lại địa chỉ để hôm sau báo cáo cho đồng chí Chủ tịch Hà Nội biết.

Cũng đêm Ba mươi Tết Bính Tuất đó, đúng giờ Giao thừa, khi Đài Tiếng nói Việt Nam truyền khi khắp đất nước lời chúc mừng năm mới của Chủ tịch Hồ Chí Minh, thì chính Người lại đang vui Xuân cùng nhân dân ở đền Ngọc Sơn, trong vai một cụ già cùng cháu đi hái lộc. Lần đầu tiên nhân dân Hà Nội, nhân dân cả nước, được hưởng một mùa Xuân mới mẻ, Giao thừa nghe đọc thư chúc Tết của Bác Hồ: *"Hỡi đồng bào cả nước! Hôm nay là mùng một Tết năm Bính Tuất, ngày Tết đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà. Tôi thay mặt Chính phủ chúc đồng bào năm mới muôn sự tốt lành"*. Cuối thư là một bài thơ ngắn: *"Trong năm Bính Tuất mới/ Muôn việc đều tiến tới/ Kiến quốc chóng thành công/ Kháng chiến mau thắng lợi."*

Kể từ mùa Xuân đầu tiên đó, suốt 24 năm làm Chủ tịch nước, mỗi lần Tết đến, Xuân về, Bác lại lo sao cho dân có một cái Tết ấm no, hạnh phúc. Thường thì trước Tết ba tháng, Bác đã nhắc các cơ quan, các ngành chuẩn bị Tết cho dân. Riêng Bác cũng tự mình chuẩn bị sớm ba việc. Tìm ý thơ cho bài thơ mừng năm mới, nhắc văn phòng chuẩn bị thiếp "Chúc mừng năm mới" để kịp gửi đến những nơi xa xôi nhất, kể cả bộ đội ở các vùng rừng núi, hải đảo xa xôi và cán bộ công tác ở nước ngoài. Và cuối cùng là một chương trình đi thăm dân không thể thiếu đối với Bác, một chương trình riêng mà chỉ Bác và các đồng chí cảnh vệ biết.

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm và chúc Tết gia đình cụ Nguyễn Thị Khánh (phố Lò Đúc, Hai Bà Trưng, Hà Nội), ngày 30 Tết Đinh Dậu năm 1957. Ảnh: Tư liệu

Tối Ba mươi Tết năm 1960, Bác đến thăm gia đình mẹ con chị Tín, một lao động nghèo ở phố Hàng Chĩnh, Hà Nội. Chiều mùng Hai Tết năm 1961, Bác đến Văn Miếu dự buổi bình thơ Xuân của các cụ. Mùng Hai Tết năm 1962, Bác đến thăm các cháu học sinh miền Nam ở Hải Phòng. Chiều 29 Tết năm 1963, Bác cải trang thành một cụ già theo cháu đi chợ hoa và chợ Đồng Xuân... Tất cả đều bí mật bất ngờ và bao giờ cũng tạo hiệu quả lớn.

Tết năm 1960, nếu Bác chỉ đến thăm các gia đình theo chương trình của các cơ quan đã bố trí thì làm sao Chủ tịch nước biết được gần đến Giao thừa rồi mà chị Tín vẫn còn phải đi gánh nước thuê đổi gạo để sáng mai mùng Một Tết có cơm ăn cho bốn đứa con của mình. Gặp Bác, chị Tín xúc động để rơi cả đôi thùng gánh nước xuống đất, run run cầm lấy bàn tay của Bác: *"Cháu không ngờ lại được Bác đến thăm..."*. Chỉ nói được vậy, chị đã oà lên khóc nức nở. Vị Chủ tịch nước đã an ủi chị: *"Bác không đến thăm những gia đình như cô thì thăm ai..."* Và Bác đã vào nhà thăm hỏi khá lâu năm mẹ con chị Tín. Gọi là nhà nhưng là một cái chái như một túp lều. Chồng chị Tín là công nhân khuân vác ở bến Phà Đen đã mất cách đó bốn năm, còn chị thì cho đến lúc này vẫn chưa có việc làm ổn định. Cảnh nghèo của gia đình đã phũ phàng hiện ra trước mắt Bác. Trên chiếc bàn gỗ mục chỉ có một nải chuối xanh và một gói kẹo. Đúng là "Ba mươi Tết mà không có Tết".

Cách đây 15 năm, Tết Độc lập đầu tiên, Bác đã đau lòng chứng kiến cảnh một gia đình "Tết mà không có Tết" ở ngõ hẻm Sinh Từ. Đó là khi đất nước mới thoát khỏi vòng nô lệ. Còn bây giờ, kháng chiến đã thắng lợi, hoà bình đã sáu năm, mà lại còn cái cảnh này sao? Không phải ở đâu xa mà ở ngay Thủ đô Hà Nội... Vậy còn bao nhiêu gia đình như thế này ở khắp mọi miền đất nước? Cứ ngồi nghe báo cáo thì đâu cũng là no ấm, tươi vui. Bác nói: "Mỗi người, mỗi gia đình đều có một nỗi đau khổ riêng và gộp những nỗi đau khổ riêng của mỗi người, mỗi gia đình lại thì thành nỗi đau khổ của tôi". Đêm ấy, trên đường về, ngồi trên xe, Bác Hồ trầm ngâm suy nghĩ. Vẻ đăm chiêu thoáng hiện trên gương mặt của Người. Bác đã từng tâm sự với các đồng chí phục vụ: "Một ngày dân chưa đủ ăn, áo chưa đủ mặc, các cháu chưa được học hành, mọi người còn khổ thì Bác ăn không ngon, ngủ không yên". Về đến nhà, các đồng chí Bộ Chính trị đang chờ Bác để chúc mừng năm mới. Mọi người băn khoăn khi thấy Bác không vui. Bác kể lại hoàn cảnh gia đình chị Tín cho mọi người nghe. Cuối câu chuyện Bác nói "Ta có chính quyền trong tay, nhưng chính quyền đó chưa thực sự là do dân, vì dân. Một số lãnh đạo các địa phương còn quan liêu và nặng về hình thức. Họ không chịu đi sâu, đi sát quần chúng, nên phục vụ quần chúng chưa tốt. Nếu chúng ta chỉ nghe báo cáo của họ thì sẽ không bao giờ nắm được chính xác tình hình để có chủ trương, nghị quyết đúng đắn. Đảng quan liêu, chính quyền quan liêu, thực sự là một nguy cơ đối với đất nước chúng ta.

Tết Mậu Thân năm 1968 đánh dấu một bước chuyển biến quan trọng trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của nhân dân ta. Tết năm ấy, do điều kiện sức khoẻ, Bác Hồ đi nghỉ và chữa bệnh ở nước ngoài. Tuy ở xa Tổ quốc, nhưng Bác luôn luôn theo dõi sát những thành tích và thắng lợi của đồng bào, chiến sỹ cả nước, nhất là những tin chiến thắng chiến trường miền Nam. Tối hôm 30 Tết, Bác cùng đồng chí giúp việc ngồi trong một căn phòng vắng, tĩnh mịch thức để theo dõi tin tức trên đài và đón giao thừa. Khi ở Đài Tiếng nói Việt Nam tiếng pháo nổ vang tiễn năm Đinh Mùi và đón mừng năm Mậu Thân vừa dứt thì lời thơ chúc Tết của Bác được truyền đi khắp mọi miền của Tổ quốc: "Xuân này hơn hẳn mấy Xuân qua/ Thắng trận tin vui khắp nước nhà/ Nam - Bắc thi đua đánh giặc Mỹ/ Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!" Bác Hồ ngồi yên lặng đón Giao thừa. Tiếng Bác đầu năm phát trên Đài Tiếng nói Việt Nam hoà vào tiếng nhạc hùng tráng như một nguồn động viên cổ vũ lớn lao đối với đồng bào chiến sỹ cả nước: "Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!". Ánh mắt Bác lộ rõ niềm vui. Bỗng từ căn phòng nhỏ tĩnh mịch giữa lúc Giao thừa thiêng liêng ấy, lời Bác nói một cách khe khẽ nhưng nghe rất rõ: "Giờ này miền Nam đang nổ súng".

Bác Hồ không chỉ ngồi để nghe pháo nổ, đón Giao thừa, mừng năm mới, mà chính lúc ấy lòng Bác đang hướng về Tổ quốc, hướng tới đồng bào, chiến sỹ đang chiến đấu hy sinh ngoài mặt trận. Sáng sớm hôm mồng Một Tết Mậu Thân, Bác nhận được tin "cả miền Nam đều nổ súng". Kẻ thù hung ác của dân tộc lại bị một đòn đau bất ngờ, choáng váng. Bác Hồ vui trong niềm vui chiến thắng của chiến sỹ, đồng bào cả nước.

Chính sự giản dị, gần gũi, thấu hiểu và đồng cảm với Nhân dân của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đưa Người đi sâu vào trái tim đồng bào cả nước. Cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã từng viết: "Hồ Chủ tịch là người Việt Nam, Việt Nam hơn người nào hết. Ngót ba mươi năm bôn ba bốn phương trời, Người vẫn giữ thuần túy phong độ, ngôn ngữ, tính tình của một người Việt Nam. Ngay sau khi về nước, gặp Tết, Người không quên mừng tuổi đồng bào hàng xóm và quà bánh cho trẻ em. Chỉ có mấy đồng xu, nhưng cũng bọc giấy hồng đơn cẩn thận, tươm tất...".

Đã mấy chục năm trôi qua, chúng ta không còn được nghe thư chúc mừng năm mới của Bác Hồ khi Tết đến, Xuân sang nhưng mỗi người con đất Việt đều tưởng nhớ, khắc sâu lời dạy của Bác: "Đạo đức cách mạng không phải trên trời rơi xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong". Trong không khí phấn khởi đón chào Xuân mới, dân tộc ta, mỗi chúng ta bồi hồi nhớ về Bác, tiếp tục khắc ghi những lời dạy sâu sắc của Bác, tích cực học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người, thi đua yêu nước, tích cực học tập, lao động sản xuất, góp phần xây dựng quê hương, đất nước để những mùa Xuân mãi là mùa của hạnh phúc, của ấm no, của những hy vọng mới tốt đẹp hơn.■

GIỮ VỮNG AN NINH, TRẬT TỰ ĐỂ BẢO VỆ, XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC

Đại tướng, GS, TS. TÔ LÂM

Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an

Nhân dịp Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 76, Đại tướng, GS, TS. Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an có bài viết quan trọng: "Giữ vững an ninh, trật tự để bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước". Tạp chí PC&CC trân trọng giới thiệu bài viết của đồng chí Bộ trưởng.

Đại tướng, GS, TS. Tô Lâm - Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an phát biểu tại Đại hội.

Ảnh: Internet

Năm 2020 và nhiệm kỳ vừa qua, tình hình thế giới, khu vực diễn biến nhanh chóng, phức tạp, có những biến động khó dự báo, chưa từng có trong nhiều thập kỷ. Các yếu tố tác động tới ổn định chính trị, an ninh, trật tự diễn ra đa chiều và có mặt gay gắt hơn. Tuy nhiên, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý thống nhất của Nhà nước, sự phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ của Quân đội nhân dân và các cấp, các ngành, sự giúp đỡ có hiệu quả của Nhân dân, với quyết tâm chính trị cao, sự nỗ lực rất lớn và sự đoàn kết, thống nhất trên dưới một lòng, lực lượng Công an nhân dân (CAND) tiếp tục trưởng thành, lớn mạnh về mọi mặt, thực hiện thắng lợi, toàn diện trên các mặt công tác, bảo vệ vững chắc an ninh quốc gia, tạo chuyển biến tích cực về trật tự an toàn xã hội, đóng góp quan trọng vào sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước, với những kết quả, dấu ấn nổi bật, kết tinh thành những thành tựu, kinh nghiệm sau:

CAND tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và Nhân dân, luôn đặt lên hàng đầu và kiên quyết bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc và nhân dân; chủ động, kịp thời tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước, cấp ủy, chính quyền các cấp nhiều chủ trương, chính sách, giải pháp chiến lược, quan trọng, có ý nghĩa "căn cốt" về đảm bảo an ninh, trật tự, ứng phó hiệu quả với các tình huống, vấn đề mới, phức tạp, nhạy cảm, giữ vững thế chủ động chiến lược, góp phần thiết thực bảo vệ, xây dựng và phát triển bền vững đất nước.

CAND thực hiện tốt vai trò nòng cốt trong giữ vững an ninh quốc gia, đảm bảo trật tự an toàn xã hội trong điều kiện có nhiều khó khăn, thách thức rất lớn, góp phần quan trọng để hoàn thành các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội, bảo vệ cuộc sống bình yên và phục vụ ngày càng tốt hơn yêu cầu chính đáng của nhân dân. Công tác nắm tình hình, nhất là tình hình từ xa, từ cơ sở, đã chủ động và hiệu quả hơn. Công tác phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn, vô hiệu hoá âm mưu, hoạt động phá hoại của các thế lực thù địch, phản động được triển khai quyết liệt, không để thành lập tổ chức chính trị đối lập trong nước; bảo vệ tuyệt đối an ninh, an toàn các mục tiêu, sự kiện chính trị quan trọng của đất nước; không để xảy ra khủng bố, phá hoại, bị động, bất ngờ về mặt chiến lược. Chủ động phát hiện, tấn công, trấn áp mạnh tội phạm, nhất là tội phạm có tổ chức, tội phạm mạng, tội phạm có yếu tố nước ngoài, tội phạm liên quan "tín dụng đen", tội phạm kinh tế, ma tuý; nhanh chóng điều tra, làm rõ các vụ trọng án giết người, cướp tài sản; đạt và vượt các mục tiêu, chỉ tiêu Quốc hội đề ra, tạo chuyển biến tích cực về trật tự kỷ cương, an ninh xã hội, an ninh con người, được nhân dân đồng tình ủng hộ, đánh giá cao. Qua đó cho chúng ta bài học quý giá, đó là: "Hoạt động của lực lượng CAND phải luôn đặt dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý tập trung thống nhất của Nhà nước, phục vụ có hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội, đối ngoại của đất nước".

CAND tích cực, chủ động xây dựng, hoàn thiện thể chế pháp luật, tạo cơ sở pháp lý quan trọng, vững chắc hơn cho các mặt công tác bảo đảm an ninh, trật tự và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về an ninh, trật tự, xây dựng lực lượng CAND. Đặc biệt, đã đề xuất Quốc hội thông qua và ban hành nhiều luật quan trọng như: Luật CAND, Luật An ninh mạng, Luật Cảnh vệ, Luật Xuất cảnh, nhập cảnh của công dân Việt Nam, Luật Xuất cảnh, nhập cảnh, quá cảnh, cư trú của người nước ngoài tại Việt Nam (sửa đổi), Luật Cư trú (sửa đổi), Luật Quản lý vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ (sửa đổi)... tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong công tác đảm bảo an ninh, trật tự và xây dựng lực lượng CAND.

CAND thực sự là "thanh bảo kiếm" bảo vệ Đảng, được thể hiện ở cả hai lĩnh vực công tác, đó là: (1) Bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng, cương lĩnh, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, giữ vững ngọn cờ lãnh đạo, cầm quyền của Đảng. (2) Bảo vệ và giữ gìn nhân sự của Đảng, bảo vệ đảng viên và các tổ chức Đảng trong sạch, vững mạnh. Chủ động phát hiện, ngăn chặn các hoạt động thâm nhập, lôi kéo, móc nối, tác động "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ; đấu tranh, xử lý nghiêm minh các hành vi tiêu cực, tội phạm tham nhũng theo đúng phương châm "không có vùng cấm, không có ngoại lệ". Qua đó đóng góp quan trọng bảo vệ sự đoàn kết thống nhất, danh dự, uy tín và vai trò lãnh đạo toàn diện của Đảng; đồng thời khẳng định chân lý bất di, bất dịch đối với lực lượng CAND là "Chỉ biết còn Đảng thì còn mình".

CAND không ngừng được củng cố và tăng cường sức mạnh về mọi mặt, ngày càng chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại. Đảng ủy Công an Trung ương gương mẫu đi đầu, quyết tâm đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy Bộ Công an và Công an các cấp tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả theo hướng tăng cường cơ sở, mạnh từ cơ sở; đồng thời tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ. Đội ngũ cán bộ các cấp có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân, sẵn sàng vượt qua gian khổ, chấp nhận hy sinh, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Từ năm 2015 đến nay, 48 đồng chí cán bộ Công an đã anh dũng hy sinh, gần 1500 đồng chí bị thương trong khi làm nhiệm vụ; xuất hiện hàng ngàn tấm gương điển hình tiên tiến tiêu biểu trong các phong trào thi đua. Bộ Công an và Công an các đơn vị, địa phương đã chủ động nhận diện, phát hiện, xử lý nghiêm minh những cán bộ sai phạm, tiêu cực, kể cả các cán bộ cấp cao. Những kết quả đó thể hiện quyết tâm chính trị mạnh mẽ, sức mạnh kỷ luật, sức chiến đấu và uy tín, danh dự của lực lượng CAND; đồng thời tiếp tục khẳng định bài học vô cùng quý giá, đó là: "Phải đặc biệt quan tâm xây dựng đảng, xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh; xây dựng đảng là then chốt, xây dựng lực lượng là quan trọng, công tác cán bộ là then chốt của then chốt".

CAND ngày càng gần dân, gắn bó mật thiết với Nhân dân, được Nhân dân tin yêu và dành nhiều tình cảm tốt đẹp. Qua việc bố trí hơn 43.000 cán bộ Công an chính quy đảm nhiệm các chức danh Công an xã, lực lượng Công an kịp thời nắm bắt, giải quyết những nguyện vọng chính đáng của nhân dân; tham mưu giải quyết các vụ việc phức tạp về an ninh, trật tự ngay từ đầu và ngay từ cơ sở. Lực lượng CAND cũng là một trong những lực lượng xung kích tuyến đầu, không quản ngại khó khăn, gian khổ, hy sinh, có nhiều biện pháp, cách làm cụ thể, thiết thực để cùng Đảng, Nhà nước và Nhân dân phòng, chống dịch COVID-19; kịp thời ứng phó, khắc phục hậu quả thiên tai, bão lũ. Đã phối hợp các Bộ, Ngành, địa phương, các nhà hảo tâm thực hiện hiệu quả chủ trương hỗ trợ, xây dựng, sửa chữa nhà ở cho hàng nghìn gia đình chính sách, các hộ nghèo và học sinh tại các địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn; góp phần giúp người dân yên tâm lao động, sản xuất, hạn chế được việc di cư tự do, thắt chặt hơn nữa mối quan hệ gắn bó máu thịt giữa Công an và nhân dân. Qua công tác, chiến đấu, xây dựng và trưởng thành, lực lượng CAND ngày càng khắc sâu phương châm: "Trọng dân, gần dân, sát dân. Lúc dân cần, lúc dân khó có Công an" và "Công an phải hết lòng giúp đỡ nhân dân và dựa vào lực lượng hùng mạnh của nhân dân".

CAND đã phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ với Quân đội nhân dân và các Ban, Bộ, Ngành, địa phương, huy động cả hệ thống chính trị và toàn dân trong thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự, xây dựng phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, thực hiện công tác an sinh xã hội. Ngày càng thực hiện tốt vai trò tham mưu nòng cốt trong xây dựng nền an ninh nhân dân, thế trận an ninh nhân dân gắn với nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân vững chắc; gắn nhiệm vụ quốc phòng, an ninh với các nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội. Lực lượng CAND từ Bộ tới cơ sở ngày càng thấm nhuần sâu sắc bài học: "Nhiệm vụ bảo vệ an ninh, trật tự là nhiệm vụ của toàn đảng, toàn dân, của cả hệ thống chính trị, trong đó CAND là nòng cốt. Phải phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn dân để giữ vững an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội".

CAND Việt Nam có vai trò, vị thế ngày càng cao trong khu vực và quốc tế. Thông qua việc tăng cường mở rộng hợp tác quốc tế, triển khai hiệu quả các cơ chế đối thoại an ninh, chủ động đẩy mạnh hợp tác đa phương tại các diễn đàn an ninh của khu vực, quốc tế, nhất là trong khuôn khổ Liên Hợp quốc, Interpol, Aseanpol; tham gia hiệu quả trong giải quyết các vấn đề quốc tế về phòng, chống tội phạm, đảm bảo an ninh khu vực, toàn cầu... đã xây dựng và tăng cường tin cậy chính trị, đưa quan hệ với các đối tác ngày càng đi vào chiều sâu; góp phần quan trọng làm sâu sắc thêm bài học kinh nghiệm: "bảo vệ an ninh, lợi ích quốc gia từ sớm, từ xa, từ ngoài biên giới lãnh thổ".

Nhìn lại một chặng đường lịch sử, lực lượng CAND luôn tự hào có chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh soi lối, dẫn đường, luôn được Đảng lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt; luôn có quần chúng nhân dân ủng hộ, giúp đỡ và các Ban, Bộ, Ngành, địa phương phối hợp đoàn kết, đồng lòng, hiệu quả. Lực lượng CAND cũng tự hào đóng góp quan trọng để cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân xây dựng nên những thành tựu, cơ đồ, tiềm lực, uy tín, vị thế của đất nước như ngày hôm nay.

Một giai đoạn mới đang tiếp tục mở ra với nhiều cơ hội mới và sự tin tưởng về sự phát triển thịnh vượng, bền vững của đất nước ta, dân tộc ta; đồng thời cũng đặt ra nhiều khó khăn, thử thách đối với toàn đảng, toàn dân, toàn quân ta. Toàn lực lượng Công an nhân dân tiếp tục phát huy thành tựu, kinh nghiệm đã đạt được, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức đảng, xây dựng lực lượng trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, phát huy vai trò nòng cốt, giữ vững an ninh, trật tự để bảo vệ, xây dựng và phát triển đất nước.

Giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý, điều hành của Nhà nước đối với công tác Công an; huy động và phát huy sức mạnh của cả hệ thống chính trị và toàn dân trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội. Nắm chắc tình hình, chủ động, nhạy bén tham mưu, đề xuất với Đảng, Nhà nước, cấp ủy, chính quyền các cấp các chủ trương giải pháp, chiến lược, sách lược để đảm bảo an ninh lợi ích của quốc gia, dân tộc và nhân dân; bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách pháp luật về bảo vệ an ninh, trật tự, bảo đảm cho hoạt động hiệu lực, hiệu quả của lực lượng CAND.

Chủ động, sáng tạo, kịp thời thể chế hóa, cụ thể hóa và triển khai thực hiện quyết liệt, có hiệu quả các chủ trương, chính sách, pháp luật về bảo vệ an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự an toàn xã hội và xây dựng lực lượng CAND. Chú trọng xác định mục tiêu, yêu cầu, chủ đề và khẩu hiệu hành động, đi đôi với việc giao chỉ tiêu cụ thể cho từng đơn vị, địa phương nhằm thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ công tác đã đề ra. Đề cao vai trò gương mẫu, nêu gương của người đứng đầu cấp ủy, đồng thời là Thủ trưởng đơn vị.

Đặc biệt coi trọng và phải làm thật tốt, thật nghiêm túc công tác xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng CAND trên tất cả các mặt chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức; xây dựng đội ngũ cán bộ, đặc biệt là cán bộ lãnh đạo, chỉ huy, toàn diện về bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, trình độ nghiệp vụ, kỹ năng, năng lực công tác, đáp ứng tốt yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, thực sự là "thanh bảo kiếm", là chỗ dựa tuyệt đối tin cậy, vững chắc của Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Nâng cao hiệu quả công tác nghiên cứu khoa học, dự báo chiến lược, hoàn thiện hệ thống lý luận nghiệp vụ, tăng cường tiềm lực vật chất, kỹ thuật của lực lượng CAND đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trước mắt và lâu dài. Chú trọng đầu tư nghiên cứu ứng dụng các thành tựu khoa học, kỹ thuật, công nghệ tiên tiến trong các mặt công tác Công an, coi đây là một trong những công tác trọng tâm, có ý nghĩa "đột phá" để nâng cao hiệu quả các mặt công tác.

Phát huy truyền thống anh hùng vẻ vang, lực lượng CAND quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, thách thức, phấn đấu hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, giữ vững an ninh, trật tự, phục vụ đắc lực công cuộc xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước, xứng đáng với niềm tin yêu của Đảng, Nhà nước, Nhân dân.■

Với vị thế là cơ sở duy nhất đào tạo lực lượng PCCC&CNCH cho đất nước và một số nước trong khu vực Đông Nam Á, Trường Đại học PCCC có bề dày lịch sử truyền thống vẻ vang. Từ mái trường này, hàng chục vạn cán bộ, chiến sỹ, kỹ sư PCCC&CNCH đã đi đến mọi miền của Tổ quốc, phát huy tinh thần quả cảm cùng trí tuệ, tài năng, cống hiến cho sự nghiệp bảo vệ bình yên của nhân dân, của Tổ quốc. Năm 2021 đánh dấu 45 năm nhà trường không ngừng trưởng thành và lớn mạnh, nhân dịp đầu Xuân Tân Sửu 2021, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trò chuyện với Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn – Bí thư Đảng ủy, Hiệu trưởng Trường Đại học PCCC về truyền thống và sứ mệnh, tầm nhìn của nhà trường trong giai đoạn mới.

THIẾU TƯỚNG, TS. LÊ QUANG BỐN
BÍ THƯ ĐẢNG ỦY, HIỆU TRƯỞNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG 45 NĂM, XÂY DỰNG TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC PHÁT TRIỂN XỨNG TẦM NHIỆM VỤ TRONG TÌNH HÌNH MỚI

LỆ HOA
(Thực hiện)

Phóng viên (PV): *Kính thưa Thiếu tướng, ngày 02/9/2021 đánh dấu 45 năm Trường Đại học PCCC chính thức trở thành một đơn vị đào tạo độc lập trong hệ thống các trường Công an nhân dân (CAND). Hàng năm, cứ đến thời điểm này, các thế hệ cán bộ, chiến sỹ từng công tác, học tập, rèn luyện tại nhà trường ở khắp các đơn vị PCCC&CNCH trên mọi miền đất nước đều nô nức tụ họp về mái trường Đại học PCCC. Xin đồng chí cho biết, ngày 02/9 đã trở thành Ngày Truyền thống của nhà trường như thế nào? Đồng chí có cảm nhận gì về sự kiện và dấu mốc này?*

Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn: Sau ngày giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước năm 1975, trước yêu cầu, nhiệm vụ đào tạo và bồi dưỡng cán bộ làm công tác PCCC trong tình hình mới, ngày 02/9/1976, đồng chí Trần Quốc Hoàn - Bộ trưởng Bộ Nội vụ (nay là Bộ Công an) đã ký Quyết định số 5062-NV/QĐ thành lập Trường Hạ sỹ quan Cảnh sát PCCC trên cơ sở Phân hiệu Cảnh sát PCCC. Ngày 02/9/1976 trở thành mốc son lịch sử đáng nhớ, đánh dấu sự mở đầu thời kỳ phát triển vượt bậc với nhiều dấu ấn nổi bật làm thay đổi vị thế của nhà trường. Sau này, vào ngày 15/9/2005, Bộ trưởng Bộ Công an đã ký Quyết định số 1313/QĐ-BCA(X11) xác định ngày 02/9/1976 là Ngày Truyền thống của Trường Đại học PCCC. Từ đó, ngày 02/9 hàng năm trở thành Ngày Truyền thống của nhà trường.

Nhìn lại hành trình 45 năm kể từ khi Bộ trưởng Trần Quốc Hoàn ký Quyết định về việc thành lập Trường Hạ sỹ quan Cảnh sát PCCC, trải qua các giai đoạn lịch sử với nhiều tên gọi khác nhau như: Trường Hạ sỹ quan Cảnh sát PCCC (năm 1976), Trường Cao đẳng PCCC (năm 1984) và từ năm 1999 đến nay là Trường Đại học PCCC, các thế hệ cán bộ, giảng viên, học viên, công nhân viên nhà trường đã vượt qua nhiều khó khăn, thử thách, từng bước trưởng thành về mọi mặt, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp đào tạo nguồn nhân lực phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) cho lực lượng CAND và các ngành nghề kinh tế, xã hội trong từng thời kỳ. Từ mái trường này, hơn 30.000 cán bộ, chiến sỹ, kỹ sư PCCC&CNCH đã đi đến mọi miền của Tổ quốc; phát huy tinh thần anh dũng, quả cảm của người chiến sỹ CAND, cống hiến trí tuệ, tài năng cho sự nghiệp bảo vệ bình yên cho nhân dân, góp phần giữ vững an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội của đất nước.

PV: *Với truyền thống, bề dày lịch sử 45 năm xây dựng, trưởng thành và phát triển, xin đồng chí Thiếu tướng cho biết những dấu ấn nổi bật, đáng tự hào của Trường Đại học PCCC, đặc biệt là trong đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo?*

Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn: 45 năm qua, được sự quan tâm của lãnh đạo Đảng, Chính phủ, Bộ Công an, Bộ Giáo dục và Đào tạo, sự ủng hộ nhiệt tình của các đơn vị trong và ngoài ngành, sự giúp đỡ quý báu của nhân dân địa phương, với tinh thần "*Đoàn kết, kỷ cương, đổi mới, hiện đại, phát triển*", Trường Đại học PCCC đã hoàn thành xuất sắc sứ mệnh là cơ sở duy nhất ở Việt Nam đào tạo nguồn nhân lực về PCCC&CNCH với trình độ Tiến sỹ, Thạc sỹ, Đại học và các trình độ thấp hơn; bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ về PCCC&CNCH cho lực lượng CAND và cho các Bộ, Ban, Ngành, các cơ sở kinh tế, các doanh nghiệp nhà nước và tư nhân; là trung tâm nghiên cứu khoa học, ứng dụng và chuyển giao công nghệ đầu ngành trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý, phục vụ nhà trường có trình độ học vấn và chuyên môn ngày càng cao, bản lĩnh chính trị vững vàng, đủ sức vươn lên hoàn thành mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và ngành Công an giao phó; góp phần quan trọng vào sự nghiệp bảo vệ an ninh trật tự và phát triển kinh tế, xã hội của Việt Nam.

Trong những năm qua, đổi mới công tác giáo dục, đào tạo được coi nhiệm vụ tiên quyết của nhà trường, đặc biệt là đổi mới chương trình, mục tiêu đào tạo. Với phương châm đào tạo "lý luận gắn liền với thực tiễn"; "học đi đôi với hành", chương trình đào tạo các bậc học, hệ học được nhà trường thường xuyên điều chỉnh và có sự thay đổi theo chiều hướng chuyên sâu, tăng tính khoa học, hiện đại, tính thực tiễn, cập nhật bổ sung các thông tin mới, sát với đặc thù nghề nghiệp, phù hợp với đối tượng đào tạo, giảm những chú đề lý thuyết thuần túy. Đặc biệt, nhà trường xác định phải đổi mới tư duy, đổi mới công tác giáo dục đào tạo phù hợp với những yêu cầu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, nghiên cứu, xây dựng nhà trường theo tiêu chí *"Mô hình trường đại học 4.0"* với trọng tâm mũi nhọn là đào tạo chuyên sâu các chuyên ngành về: *An toàn phòng cháy; Chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.* Cán bộ, giảng viên nhà trường cũng từng bước đổi mới phương pháp dạy học, áp dụng các công nghệ khoa học tiên tiến vào trong giảng dạy, kích thích tính tích cực, độc lập, sáng tạo của học viên trong quá trình học tập đáp ứng yêu cầu chuẩn kiến thức cũng như hoạt động thực tiễn của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Trong 45 năm qua, nhà trường đã đào tạo được hơn 30 nghìn lượt học viên, trong đó có 02 khóa Tiến sỹ; 10 khóa Thạc sỹ, 81 khóa Đại học các hệ (chính quy, liên thông, vừa làm vừa học, dân sự…); 15 khóa Cao đẳng PCCC; 45 khóa Trung cấp PCCC (chính quy, vừa làm vừa học, dân sự)... và tổ chức nhiều chương trình học khác như: đào tạo lái xe chữa cháy; bồi dưỡng chức danh lãnh đạo cấp Phòng; bồi dưỡng pháp luật nghiệp vụ; bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH ngắn hạn cho Cảnh sát PCCC của các địa phương; bồi dưỡng nghiệp vụ về PCCC cho cán bộ Vương quốc Campuchia, Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào; bồi dưỡng kiến thức về PCCC&CNCH cho cá nhân thuộc cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, cơ sở kinh doanh theo quy định Nghị định số 79/2014/NĐ-CP... Ngoài ra, nhà trường cũng xây dựng được 02 mô hình "Đội Chữa cháy và Cứu nạn, cứu hộ học tập" tại Cơ sở 1 và Cơ sở 3, hoạt động hiệu quả, tham gia chữa cháy, CNCH hàng trăm vụ mỗi năm; phục vụ tốt cho công tác đào tạo các môn học chuyên ngành về chữa cháy, CNCH. Có thể khẳng định, đội ngũ cán bộ, chiến sỹ, kỹ sư PCCC&CNCH do Trường Đại học PCCC đào tạo, bồi dưỡng đã đáp ứng được yêu cầu thực tiễn công tác tại Công an các đơn vị, địa phương; nhiều đồng chí đã lập chiến công, đạt thành tích xuất sắc trong công tác, trở thành cán bộ lãnh đạo, chỉ huy chủ chốt, đảm nhiệm những trọng trách quan trọng trong lực lượng CAND, được cán bộ, chiến sỹ và nhân dân tin yêu, mến phục.

(Xem tiếp trang 10)

Năm 2020 với nhiều dấu ấn của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã khép lại. Một mùa Xuân mới lại sang trong niềm phấn khởi và hân hoan của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH chào mừng kỷ niệm 60 năm thành lập. Nhân dịp Tết đến, Xuân về, Tạp chí PC&CC đã có cuộc trò chuyện với Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh – Cục trưởng Cục Cảnh sát PCCC&CNCH về những dấu ấn trong năm qua và những phương hướng hoạt động năm 2021 của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH.

THIẾU TƯỚNG NGUYỄN TUẤN ANH
CỤC TRƯỞNG CỤC CẢNH SÁT PCCC&CNCH:

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH TIẾP NỐI TRUYỀN THỐNG,VỮNG BƯỚC TƯƠNG LAI

HOÀNG VIỆT
(Thực hiện)

Phóng viên (PV): *Xin chào Thiếu tướng! Thưa Thiếu tướng, năm 2020 là năm có nhiều biến động và sự kiện nổi bật đã diễn ra liên quan trực tiếp đến công tác PCCC&CNCH. Xin đồng chí khái quát về những kết quả nổi bật của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã đạt được trong năm qua?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Đúng vậy, năm 2020 là một năm nhiều thử thách, khó khăn đối với công tác PCCC&CNCH nhưng cũng là năm ghi dấu bước trưởng thành của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Sự nỗ lực của cán bộ, chiến sỹ toàn lực lượng rất lớn, hoạt động, kết quả rất nhiều nhưng theo tôi kết quả quan trọng mà lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đạt được trong năm qua là hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước và chất lượng các mặt công tác nghiệp vụ PCCC&CNCH được nâng cao, những đóng góp của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH được Đảng, Nhà nước và Nhân dân ghi nhận, tin yêu.

Năm 2020, trước sự bùng phát của đại dịch COVID-19, sự diễn biến phức tạp của thiên tai, lũ lụt đòi hỏi mỗi người, mỗi lĩnh vực phải nỗ lực hơn nhiều lần để cùng đất nước vượt qua thách thức, khó khăn. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng vậy, chung tay cùng toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta, toàn lực lượng đã quyết liệt triển khai đồng bộ nhiều biện pháp nghiệp vụ, quyết tâm kiềm chế đến mức thấp nhất số vụ và thiệt hại do cháy, nổ, tai nạn, sự cố gây ra.

Để hoàn thiện hành lang pháp lý trong lĩnh vực PCCC, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã rà soát, tham mưu, đề xuất xây dựng mới các Nghị định, Thông tư, tiêu chuẩn, quy chuẩn về PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu thực tế. Ngày 24/11/2020, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Nghị định Quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy và chữa cháy và Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy. Nghị định có hiệu lực thi hành từ ngày 10/01/2021. Nghị định 136/2020/NĐ-CP là Nghị định thay thế Nghị định 79/2014/NĐ-CP quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy. Đây là một văn bản pháp luật quan trọng giải quyết cơ bản những vướng mắc, bất cập của Nghị định 79, với nhiều quy định mới ưu việt, tạo điều kiện thuận lợi cho việc đưa Luật Phòng cháy và chữa cháy thực sự đi vào cuộc sống. Cục Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu cho Bộ Công an hoàn thiện dự thảo Thông tư hướng dẫn thi hành Nghị định để ban hành kịp thời bảo đảm không có khoảng trống pháp luật, tạo điều kiện cho các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong việc triển khai Nghị định.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức hiệu quả công tác phòng ngừa nghiệp vụ và phòng ngừa xã hội làm chuyển biến cơ bản về nhận thức và hành động của người đứng đầu, người quản lý sử dụng lao động, người lao động và người dân trong công tác PCCC&CNCH. Chỉ tính riêng Công an cấp huyện đã ban hành trên 20.000 văn bản hướng dẫn, chỉ đạo và tổ chức thực hiện công tác PCCC&CNCH. Trong công tác tuyên truyền và xây dựng phong trào Toàn dân PCCC&CNCH, ngoài sự chủ động của cơ quan Cảnh sát PCCC&CNCH, các cơ quan báo chí và người dân đã tích cực, tự giác tham gia tuyên truyền PCCC&CNCH bằng những hành động, đóng góp thiết thực tạo ra sự đồng thuận trong tổ chức thực hiện các biện pháp PCCC&CNCH ở các cơ sở và khu dân cư, cung cấp cho người dân những kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH. Nhiều mô hình phong trào đang được duy trì, hoạt động hiệu quả như: "Cụm cơ quan doanh nghiệp an toàn PCCC", "Cụm dân cư an toàn về PCCC", "Đơn vị điển hình tiên tiến và khu phố an toàn về PCCC", "Cụm làng nghề, cụm công nghiệp an toàn PCCC"…

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng đã tập trung điều tra cơ bản, phân loại cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về PCCC; mở các đợt thanh tra, kiểm tra ngăn chặn cháy lớn tại các cơ sở trọng điểm trong khu công nghiệp, cơ sở sản xuất, nhà cao tầng, khu dân cư… kịp thời phát hiện, hướng dẫn khắc phục những sơ sở, thiếu sót có thể dẫn đến cháy, nổ, tai nạn, sự cố và kiên quyết xử lý theo quy định của pháp luật những trường hợp cố tình vi phạm. Trong năm 2020, toàn lực lượng đã xử phạt 15.953 trường hợp với tổng số tiền phạt 61,148 tỷ đồng, tạm đình chỉ 522 trường hợp; đình chỉ hoạt động 521 trường hợp, trong đó, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH trực tiếp xử phạt 28 trường hợp với tổng số tiền 2,273 tỷ đồng.

Cùng với công tác phòng ngừa, công tác chữa cháy và CNCH cũng đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ. Trong năm qua, cán bộ, chiến sỹ đã hăng say luyện tập trên thao trường, nhiều đơn vị có số giờ huấn luyện vượt chỉ tiêu. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã vượt qua nhiều thách thức, khó khăn bảo vệ an toàn tuyệt đối các sự kiện lớn, quan trọng của đất nước; nhiều vụ cháy, tai nạn, sự cố lớn đã được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tổ chức thực hiện kịp thời, hiệu quả, giảm thiểu thiệt hại về người và tài sản; nhiều đơn vị Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an địa phương đã nhận được Thư khen của người dân và Bộ trưởng Bộ Công an về thành tích trong công tác chữa cháy và CNCH.

Trong một năm với nhiều biến động khó lường về dịch bệnh, thiên tai, bão lũ, hạn mặn, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, bảo vệ an toàn PCCC các điểm cách ly người bị nhiễm COVID-19; chở nước cho dân vùng hạn; tiên phong vào vùng rốn lũ cứu dân, cứu tài sản. Nhiều đồng chí nhà cửa, tài sản bị ngập trong lũ nhưng vẫn thực hiện nhiệm vụ giúp dân. Những vất vả, hy sinh thầm lặng của Cảnh sát PCCC&CNCH đã được người dân ghi nhận, tin yêu. Đó là vinh dự, là động lực lớn lao của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH trong năm vừa qua.

Các mặt công tác khác như: xây dựng lực lượng, thẩm duyệt nghiệm thu về PCCC, điều tra nguyên nhân vụ cháy, nghiên cứu khoa học đều có những bước chuyển rõ rệt, đạt những kết quả tốt. Trong công tác xây dựng lực lượng, đã nhanh chóng kiện toàn tổ chức, cán bộ, góp phần nâng cao hoạt động nghiệp vụ của lực lượng; cán bộ, chiến sỹ yên tâm công tác, có ý chí phấn đấu, khắc phục khó khăn, xả thân vì nhiệm vụ… Công tác hậu cần, trang bị và quản lý phương tiện chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đã sử dụng tốt các nguồn kinh phí; tổ chức thực hiện nhiều biện pháp hướng dẫn khai thác sử dụng, quản lý, bảo quản, bảo dưỡng phương tiện chữa cháy nhằm phát huy hiệu quả, kéo dài tuổi thọ của phương tiện, đảm bảo phục vụ tập luyện và chiến đấu; quan hệ quốc tế trong công tác PCCC được duy trì và phát triển. Công tác nghiên cứu khoa học đã chủ động nghiên cứu tiến tới ứng dụng nền tảng kỹ thuật số vào công tác PCCC&CNCH.

Với những nỗ lực, cố gắng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, có thể khẳng định, trong năm qua, số vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra tiếp tục được kiềm chế; hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC&CNCH được nâng cao, huy động được sự tham gia tích cực, hiệu quả của các cấp, các ngành và đông đảo nhân dân vào công tác PCCC&CNCH; công tác đấu tranh ngăn chặn cháy lớn thu được những kết quả khả quan, số vụ cháy lớn chỉ chiếm 0,75% tổng số vụ, góp phần đắc lực giữ vững trật tự an toàn và an sinh xã hội của đất nước.

PV: *Năm 2021 cũng là năm kỷ niệm 60 năm ngày thành lập lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam. Hướng tới sự kiện trọng đại này, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ triển khai những mặt công tác trọng tâm và những hoạt động nổi bật nào, thưa Thiếu tướng?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Ngày 04/10/2021, đánh dấu một sự kiện quan trọng trong lịch sử của ngành PCCC&CNCH, ngày kỷ niệm 60 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Để thiết thực chào mừng kỷ niệm trọng đại này, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ triển khai một số công việc trọng tâm sau:

Một là, tiếp tục tham mưu, hướng dẫn, đôn đốc các Bộ, Ngành, địa phương thực hiện có hiệu quả Luật Phòng cháy và chữa cháy, Luật Sửa đổi bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy, Chỉ thị số 47-CT/TW ngày 25/6/2015 của Ban Bí thư về "Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng cháy và chữa cháy", Nghị quyết số 99/2019/QH14 của Quốc hội và Quyết định số 630/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ.

Hai là, tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý, xây dựng các thông tư thi hành Nghị định 136/2020/NĐ-CP, xây dựng hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn về PCCC&CNCH đáp ứng yêu cầu thực tế.

Ba là, tham mưu, đề xuất Bộ Công an và Chính phủ hoạch định chiến lược xây dựng lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tiến lên chính quy, tinh nhuệ và hiện đại đáp ứng yêu cầu công tác PCCC&CNCH trong tình hình mới. →

Bốn là, muốn kiềm chế số vụ và thiệt hại do cháy, nổ, tai nạn sự cố gây ra phải triển khai quyết liệt các biện pháp, giải pháp nâng cao chất lượng công tác nghiệp vụ cơ bản. Trong năm tới, toàn lực lượng sẽ tiếp tục tập trung đánh giá thực trạng, kết quả các mặt công tác nghiệp vụ, đưa ra các giải pháp, biện pháp nâng cao chất lượng công tác nghiệp vụ cơ bản đi đôi với đổi mới nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân PCCC&CNCH.

Năm là, tổ chức triển khai bảo đảm an toàn PCCC&CNCH bảo vệ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII; bầu cử Hội đồng nhân dân các cấp và bầu cử Quốc hội khóa XV theo sự phân công; tập trung chỉ đạo Công an các địa phương triển khai thực hiện công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH các sự kiện văn hóa chính trị, các lễ hội diễn ra trong năm 2021, đặc biệt bảo đảm an toàn PCCC&CNCH bảo vệ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và bầu cử Hội đồng nhân dân các cấp và bầu cử Quốc hội khóa XV.

Sáu là, đổi mới, ứng dụng nền tảng kỹ thuật số vào công tác PCCC&CNCH. Trong năm 2021, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH tham mưu, đề xuất Bộ Công an cho phép phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai các chương trình phối hợp tuyên truyền như: xây dựng app thông tin về PCCC, triển khai hệ thống số hóa cơ sở dữ liệu PCCC&CNCH; tuyên truyền trên mạng xã hội, báo điện tử, tổ chức các cuộc thi tác phẩm báo chí về đề tài PCCC&CNCH...

Được sự đồng ý của lãnh đạo Bộ Công an, trong năm 2021, Cục Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ phát động cuộc thi đua lập thành tích chào mừng kỷ niệm 60 năm ngày thành lập lực lượng và tổ chức chuỗi các hoạt động thi cán bộ kiểm tra, tuyên truyền giỏi; tổ chức Cuộc thi Lính cứu nạn, cứu hộ quốc tế lần thứ nhất năm 2021...

PV: *Nhìn lại 60 thành lập và phát triển của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam, đồng chí có những suy nghĩ và kỳ vọng như thế nào trong chặng đường phát triển sắp tới?*

Thiếu tướng Nguyễn Tuấn Anh: Tôi nghĩ rằng, câu trả lời về những chặng đường phát triển của lực lượng chính là sự nối tiếp, là kỳ vọng không chỉ của cá nhân tôi mà còn là của các thế hệ cha anh. Nhìn lại 60 năm thành lập, chiến đấu và trưởng thành của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, chúng tôi thấy được vinh quang, tự hào nhưng cũng nhiều gian khổ, hy sinh xương máu để lực lượng phát triển, lớn mạnh như ngày hôm nay. Thế hệ chúng tôi là những người kế thừa phải có trách nhiệm tiếp nối truyền thống vẻ vang, xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam ngày một lớn mạnh tiến lên chính quy, tinh nhuệ và hiện đại, gánh vác sứ mệnh phụng sự nhân dân, phụng sự đất nước. Muốn như vậy, mỗi cán bộ, chiến sỹ phải nỗ lực học tập, nghiên cứu nâng cao hiểu biết pháp luật, trình độ nghiệp vụ, kỹ năng PCCC&CNCH, phấn đấu trở thành những chuyên gia đầu ngành trong lĩnh vực của mình, tổ chức tốt công tác phòng ngừa, xử lý có hiệu quả các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố nhất là các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố phức tạp có thể xảy ra. Trong thời gian tới, cán bộ, chiến sỹ cần tiếp tục tăng cường bám sát địa bàn, cơ sở xây dựng phong trào Toàn dân PCCC&CNCH ngày càng lớn mạnh, hoạt động hiệu quả, thực sự trở thành cánh tay nối dài của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH ở cơ sở, khu dân cư...

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH rất mong sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và người dân để công tác PCCC&CNCH được xã hội hóa rộng rãi, mọi người dân được trang bị kiến thức, kỹ năng về PCCC&CNCH để bảo vệ an toàn tính mạng tài sản của mỗi cá nhân và cả cộng đồng.■

PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG 45 NĂM... *(Tiếp theo trang 8)*

Cơ cấu tổ chức của Trường Đại học PCCC trong 45 năm qua cũng có sự thay đổi lớn. Từ số lượng 9 đơn vị trực thuộc với tổng số 25 cán bộ, giảng viên, công nhân viên khi mới thành lập năm 1976, đến nay, thực hiện đề án tinh gọn bộ máy, cơ cấu tổ chức mới của Bộ Công an, nhà trường hiện có 21 đơn vị đầu mối (10 Khoa, 7 Phòng, 04 Trung tâm) với 485 cán bộ, giảng viên trong đó có: 01 Giáo sư, 07 Phó Giáo sư, 59 Tiến sỹ; 223 Thạc sỹ... Nhiều đồng chí đang tiếp tục đi học tập nâng cao trình độ ở các bậc nghiên cứu sinh, cao học... Với đội ngũ giáo viên có chất lượng cao, được đào tạo bài bản trong và ngoài nước đã đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đào tạo của nhà trường tại cả 3 cơ sở theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Công an.

Thực tiễn 45 năm qua cũng chứng minh và khẳng định những cống hiến của Trường Đại học PCCC đối với sự nghiệp hoàn thiện lý luận về công tác PCCC&CNCH; cung cấp những luận cứ khoa học, tham mưu cho Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an các chủ trương, giải pháp mang tính chiến lược về PCCC&CNCH ở Việt Nam. Trong 45 năm, các thế hệ cán bộ, giáo viên của trường đã tạo ra số lượng sản phẩm khoa học đồ sộ, trong đó từ năm 1984 – 1999, nhà trường đã nghiên cứu xây dựng: Bộ chương trình chuẩn đào tạo Cao đẳng PCCC gồm 39 môn học; 29 giáo trình, tài liệu dạy học cho 29 môn học cơ sở ngành và chuyên ngành; 134 công trình nghiên cứu khoa học với 04 đề tài cấp Bộ, 36 đề tài cấp Cơ sở và 94 chuyên đề khoa học cấp Trường, cấp Bộ môn và cấp Khoa. Từ năm 1999 đến nay, cán bộ, giáo viên Trường Đại học PCCC đã và đang chủ trì nghiên cứu thành công 04 đề tài khoa học cấp Nhà nước, 38 đề tài khoa học và dự án cấp Bộ, 122 đề tài khoa học cấp cơ sở; biên soạn 323 giáo trình, tài liệu dạy học; nghiên cứu 423 chuyên đề, sáng kiến cải tiến phục vụ công tác giáo dục đào tạo. Nhà trường cũng đã biên soạn được hệ thống giáo trình, tài liệu dạy học đầy đủ phục vụ đào tạo ở các bậc học, hệ học với 445 đầu tài liệu (tổng số 138.000 cuốn) để phục vụ giảng dạy, học tập các môn học chuyên ngành về PCCC&CNCH. Các hoạt động trao đổi, tọa đàm, hội thảo khoa học cấp Bộ, cấp Quốc tế được tổ chức thường xuyên, có giá trị khoa học cao, mang tính ứng dụng thực tiễn đã đáp ứng kịp thời nhu cầu xây dựng và phát triển lực lượng PCCC&CNCH trong tình hình mới.

Trong suốt 45 năm, Trường Đại học PCCC tiếp tục tích cực xây dựng và gìn giữ quan hệ đối ngoại, hợp tác quốc tế về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và nghiên cứu khoa học với nhiều quốc gia trên thế giới, như: Liên bang Nga, Nhật Bản, Hàn Quốc, Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào, Vương quốc Campuchia, Singapore, Cộng hòa Belarus và các tổ chức quốc tế khác trong lĩnh vực PCCC&CNCH... Trong đó, nhà trường đã tiếp nhận, đào tạo 70 học viên của Bộ An ninh nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào, 15 học viên của Bộ Nội vụ Vương quốc Campuchia đào tạo trình độ Đại học và Cao học PCCC&CNCH.

Hệ thống cơ sở vật chất, trang bị kỹ thuật của Trường Đại học PCCC đã có bước phát triển đột phá, không ngừng mở rộng. Hiện nay, nhà trường đã xây dựng được 3 cơ sở đào tạo tại: 243 Khuất Duy Tiến, Thanh Xuân, Hà Nội; Lương Sơn, Hòa Bình và Long Thành, Đồng Nai. Tất cả các cơ sở đều được nhà trường đầu tư xây dựng kiên cố, khang trang với 70 phòng học, trong đó có các phòng học chuyên biệt như: phòng học thông minh, phòng học đa năng, phòng học thực hành, phòng thí nghiệm, công trình tháp tập thực hành chữa cháy, CNCH, xưởng thực hành sửa chữa, bảo dưỡng ô tô, máy bơm chữa cháy...; cùng hệ thống thiết bị công nghệ thông tin, mạng Internet, mạng nội bộ kết nối tới tất cả các phòng làm việc của cán bộ, giáo viên, thư viện điện tử... đảm bảo hiện đại, đồng bộ, tương thích và hỗ trợ được cho nhau trong quá trình nghiên cứu và đào tạo. Đặc biệt, trong năm 2020, nhà trường đã tiếp nhận và đang trong quá trình cải tạo, sửa chữa cơ sở vật chất của Trường Cao đẳng Cảnh sát nhân dân I, nâng tổng diện tích cả 3 cơ sở của nhà trường lên gần 35ha. Đây là yếu tố vật lực quan trọng để nhà trường có cơ sở phát triển, mở rộng các hệ đào tạo, nâng cao chất lượng giáo dục trong những năm tiếp theo.

PV: *Ngày 24/10/2020, Đảng ủy Công an Trung ương đã ban hành Thông báo số 279-TB/ĐUCA ngày 24/10/2020 về Kết luận của Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ về các định hướng công tác giáo dục, đào tạo của Trường Đại học PCCC... Theo định hướng này, Trường Đại học PCCC đã cụ thể hóa như thế nào để thể hiện sứ mạng và tầm nhìn trong giai đoạn mới, thưa đồng chí Hiệu trưởng?*

Thiếu tướng, TS. Lê Quang Bốn: Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về "*Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*", Chỉ thị số 12/CT-BCA ngày 20/10/2020 của Bộ Công an về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 17-NQ/ĐUCA ngày 28/10/2014 của Đảng ủy Công an Trung ương về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo trong CAND; Kết luận của Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương và lãnh đạo Bộ về các định hướng công tác giáo dục, đào tạo của Trường Đại học PCCC..., đây là những văn bản quan trọng, định hướng tầm nhìn để Trường Đại học PCCC hướng đến trở thành một trường đại học trọng điểm của ngành Công an và của Quốc gia; là cơ sở đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu, ứng dụng khoa học kỹ thuật về PCCC&CNCH hàng đầu khu vực Đông Nam Á.

Ý thức được điều này, bản thân tôi cùng Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường đã nhanh chóng triển khai kế hoạch xây dựng Đề án phát triển Trường Đại học PCCC đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Đề án tập trung: xây dựng, ban hành chiến lược phát triển, mở rộng cơ sở đào tạo, quy mô và loại hình đào tạo, đào tạo chuyên sâu và trình độ cao trong lĩnh vực PCCC&CNCH; bảo đảm phù hợp từng ngành học, hệ học; xây dựng nội dung chương trình đào tạo các ngành học, hệ học, mã ngành phù hợp với cơ cấu tổ chức, bộ máy của ngành Công an và yêu cầu, nhiệm vụ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH; đầu tư xây dựng nhà trường theo mô hình nhà trường thông minh với hệ thống các phòng thí nghiệm, thực nghiệm, mô hình luyện tập, huấn luyện điện tử để học viện có điều kiện thực hành rèn luyện các kỹ năng nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu về PCCC&CNCH trong các môi trường và điều kiện khác nhau; kiện toàn, phát triển đội ngũ giảng viên, cán bộ, công nhân viên có đủ năng lực, phẩm chất, trình độ nghiệp vụ, khoa học kỹ thuật, ngoại ngữ...; đẩy mạnh quan hệ hợp tác với các cơ sở đào tạo của Liên bang Nga, Nhật Bản, Pháp, Hàn Quốc... trong công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ.

Đặc biệt, theo định hướng của Ban Thường vụ Đảng ủy Công an Trung ương, Trường Đại học PCCC sẽ chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức xây dựng các chương trình đào tạo, bồi dưỡng tập huấn cho Công an xã chính quy, các ngành nghề lĩnh vực doanh nghiệp, tăng cường xã hội hóa công tác đào tạo, huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH...; cũng như nghiên cứu, chế tạo, sản xuất thử nghiệm một số trang thiết bị, phương tiện PCCC&CNCH có tính ứng dụng cao, đảm bảo chất lượng sản phẩm, vừa phục vụ bảo đảm khả năng sẵn sàng chiến đấu trong mọi tình huống của lực lượng CAND, vừa phục vụ nhu cầu dân sinh.

Để thực hiện tốt sứ mạng và tầm nhìn đã xác định, Trường Đại học PCCC rất mong muốn tiếp tục nhận được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên của Đảng ủy Công an Trung ương và các cơ quan chức năng trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Đặc biệt, quan tâm tạo điều kiện cho nhà trường trong quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, chuẩn hóa đội ngũ cán bộ, giảng viên; đầu tư hơn nữa về cơ sở vật chất, trang thiết bị để nhà trường đẩy mạnh triển khai đổi mới, hoàn thiện "*Mô hình trường đại học 4.0*", đáp ứng yêu cầu nâng cấp Trường Đại học PCCC thành Học viện PCCC&CNCH.

Trước mắt, trong năm 2021, để tiến tới chào mừng kỷ niệm 45 năm Ngày Thành lập Trường Đại học PCCC, 60 năm Ngày Truyền thống lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH, nhà trường sẽ tổ chức nhiều hoạt động mang ý nghĩa thiết thực như: hoàn thành nghiên cứu, biên soạn Bộ sách Chuyên khảo – Tổng tập về PCCC&CNCH gồm 8 tập; đăng cai và tổ chức Hội thảo Câu Lạc bộ các Trường Đại học Kỹ thuật lần thứ 57 năm 2021 với chủ đề "Công tác PCCC&CNCH phục vụ phát triển kinh tế, xã hội của đất nước trong giai đoạn hiện nay"; tổ chức Hội thảo khoa học "Trường Đại học PCCC 45 năm xây dựng và phát triển 1976 – 2021"; xây dựng phim tài liệu, biên niên lịch sử, kỷ yếu ảnh về nhà trường đồng thời phát động các phong trào thi đua lập thành tích chào mừng Ngày Truyền thống của nhà trường...

PV: *Trân trọng cảm ơn đồng chí!*■

MÙA XUÂN CỦA NHỮNG CHIẾN SỸ LÀM NHIỆM VỤ "CANH LỬA" THỦ ĐÔ

DUY ANH

Tiếng điện thoại tổng đài 114 reo vang, một vụ cháy xảy ra trong thành phố, nhanh như cắt, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội khẩn trương leo lên những chiếc xe màu lửa lao vút đi làm nhiệm vụ. Một mùa Xuân nữa lại về, cái Tết đã cận kề nhưng đối với họ - những chiến sỹ Cảnh sát PCCC Thủ đô, Tết chỉ thật sự ý nghĩa khi đã hoàn thành nhiệm vụ bảo đảm an toàn PCCC, giữ gìn an ninh trật tự cho nhân dân vui Xuân đón Tết bình an, trọn vẹn.

Chia sẻ về hoạt động của đơn vị, Thượng tá Phạm Trung Hiếu – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội cho biết: năm 2020 là năm có nhiều ngày lễ, ngày kỷ niệm lớn, nhiều sự kiện chính trị quan trọng như: 90 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, 75 năm Cách mạng Tháng Tám thành công và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, 45 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, 130 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh... là năm cuối thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XII, cũng là năm tiến hành đại hội Đảng bộ các cấp, chuẩn bị tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Hà Nội là trung tâm kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội của cả nước với tốc độ tăng trưởng mạnh, các khu chung cư, nhà cao tầng, trung tâm thương mại phát triển liên tục, mật độ dân cư lớn, do đó, công tác đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội nói chung và đảm bảo an toàn PCCC nói riêng càng cần phải được chú trọng. Trước tình hình đó, trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã bám sát sự chỉ đạo của Bộ Công an, Thành ủy, HĐND Thành phố, UBND Thành phố và Công an Thành phố để triển khai thực hiện; đồng bộ các biện pháp phòng ngừa; các phương án, kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, không để xảy ra các vụ việc đột xuất, bất ngờ, bảo vệ tuyệt đối an toàn các mục tiêu trọng điểm, sự kiện chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội quan trọng diễn ra trên địa bàn thành phố. Trong năm 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tham mưu Thành ủy, UBND Thành phố ban hành 01 chương trình; 03 quyết định; 03 kế hoạch; 02 báo cáo cùng nhiều văn bản chỉ đạo khác trong công tác PCCC&CNCH; tổ chức diễn tập thành công 04 phương án chữa cháy và CNCH cấp Thành phố có huy động nhiều lực lượng, phương tiện tham gia. Bám sát các văn bản chỉ đạo của Bộ Công an và cấp ủy, chính quyền Thành phố, Công an Thành phố đã ban hành 02 chương trình, 06 quyết định, 23 kế hoạch, 46 văn bản hướng dẫn về nghiệp vụ và hàng trăm văn bản khác trong công tác PCCC&CNCH. Công an các quận, huyện, thị xã phát huy tốt vai trò tham mưu UBND các quận, huyện, thị xã triển khai đồng bộ các biện pháp tăng cường công tác PCCC&CNCH phù hợp với tình hình thực tế trên địa bàn và theo lĩnh vực quản lý, đáng chú ý là việc tổ chức tập huấn nghiệp vụ về PCCC&CNCH đối với UBND và công an cấp xã để thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC&CNCH theo quy định của pháp luật; qua đó, từng bước nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH, giải quyết được các vấn đề nổi cộm, bức xúc và khắc phục những tồn tại, hạn chế, yếu kém trong công tác PCCC&CNCH.

Công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH từng bước đổi mới với nhiều nội dung thiết thực hơn, tác động tích cực đến ý thức, nhận thức về công tác PCCC của người đứng đầu cơ sở và nhân dân. Đơn vị đã xây dựng, cung cấp 766 tin, bài tuyên truyền về PCCC&CNCH cho cơ quan báo chí; phối hợp xây dựng 262 phóng sự; biên soạn 514 tài liệu tuyên truyền về PCCC&CNCH phát thanh trên hệ thống loa truyền thanh của quận, huyện, thị xã; in và cấp phát hơn 1.540.000 tờ rơi tài liệu phục vụ công tác tuyên truyền; đăng tải 957 tin bài, khuyến cáo, cảnh báo an toàn PCCC trên Cổng thông tin điện tử Công an Thành phố; tổ chức ký cam kết về PCCC đối với 12.609 cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ, 179.712 hộ gia đình; mở hàng nghìn lớp tuyên truyền PCCC&CNCH đối với khu dân cư và cho cơ sở thu hút hàng trăm nghìn người tham dự...

Năm 2020, công tác nghiệp vụ cơ bản đối với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH được coi trọng; công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm được đơn vị thực hiện chủ động, kịp thời, quyết liệt hơn, xác định rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, hiệu quả. Trong năm qua, đơn vị đã tổ chức kiểm tra an toàn PCCC đối với 56.577 lượt cơ sở (trong đó có 1.974 lượt kiểm tra liên ngành), phát hiện 17.839 tồn tại vi phạm về PCCC; ra quyết định xử phạt 3.270 trường hợp với số tiền phạt gần 17,8 tỷ đồng; tạm đình chỉ hoạt động 327 lượt cơ sở, đình chỉ hoạt động 330 lượt cơ sở; ban hành 4.388 công văn kiến nghị, yêu cầu cơ sở khắc phục.

Công tác thường trực sẵn sàng chữa cháy, CNCH của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thủ đô được duy trì, thực hiện nghiêm túc; việc tiếp nhận, xử lý thông tin báo cháy và yêu cầu cứu nạn, cứu hộ đảm bảo thông suốt, kịp thời; sự hiệp đồng, phối hợp chặt chẽ trong công tác tổ chức chữa cháy của các đơn vị ngày càng chặt chẽ, góp phần nâng cao hiệu quả công tác tổ chức cứu chữa các vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra. Thực hiện chương trình học tập, tập luyện nghiệp vụ chữa cháy và CNCH năm 2020, các đơn vị đã duy trì thường xuyên công tác, học tập, tập luyện nâng cao thể lực, kỹ thuật cá nhân và đội hình chữa cháy cơ bản; chiến thuật chữa cháy; nắm chắc tính năng, tác dụng cách bảo quản, sử dụng các trang thiết bị theo xe chữa cháy và CNCH. Các đơn vị tiếp tục duy trì công tác thường trực, ứng trực, đảm bảo đủ phương tiện, quân số thường trực sẵn sàng chiến đấu, xử lý thông tin báo cháy, nổ, CNCH đảm bảo thông suốt 24/24 giờ. Năm 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã kịp thời điều động hơn 4.400 lượt phương tiện cùng gần 31.000 lượt cán bộ, chiến sỹ đến hiện trường; trong đó, trực tiếp tổ chức chữa cháy 397 vụ, xử lý 517 vụ chập điện và sự cố; tham gia CNCH 193 vụ, cứu được 238 người; tìm được 58 thi thể.

Trong bối cảnh tình hình thế giới, khu vực và trong nước diễn biến phức tạp, nhất là đại dịch COVID-19 tác động trực tiếp đến công tác bảo đảm an ninh trật tự nói chung, lực lượng Công an nhân dân cả nước cùng với các lực lượng khác đã có những hoạt động thiết thực, hiệu quả và có ý nghĩa lớn trong công tác phòng, chống dịch COVID-19. Lực lượng Công an TP Hà Nội được coi là tuyến đầu trong công tác phòng chống dịch. Đóng góp trong thành tích chung của lực lượng, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã tăng cường các hoạt động tuyên truyền phòng dịch tới các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị, thực hiện đo nhiệt độ, phát khẩu trang miễn phí và tham gia bảo vệ tại một số chốt cách ly.

Là một địa phương có nhiều hoạt động chính trị và nhiều đoàn đại biểu tới thăm và làm việc, trong năm 2020, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hà Nội đã phối hợp triển khai 98 văn bản bảo vệ, điều động hơn 145 lượt phương tiện cùng hơn 1.400 lượt cán bộ, chiến sỹ phối hợp bảo vệ tuyệt đối an toàn các hoạt động chính trị, văn hóa, thể dục thể thao diễn ra trên địa bàn thành phố.

"Nhìn chung, năm 2020, *n*ăng lực PCCC trên địa bàn thành phố từng bước được nâng cao, lực lượng PCCC của thành phố nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH không ngừng được củng cố, kiện toàn về mô hình, tổ chức hoạt động; trang bị phương tiện phục vụ cho công tác chữa cháy, CNCH được quan tâm đầu tư, từng bước đáp ứng được yêu cầu thực hiện nhiệm vụ trong tình hình mới." - Thượng tá Phạm Trung Hiếu cho biết.

Những ngày Tết cận kề cũng là thời điểm hanh khô, các hoạt động kinh doanh, buôn bán gia tăng, nguy cơ xảy ra cháy, nổ càng lớn. Với tinh thần "hết lòng phục vụ nhân dân" những người lính Cảnh sát PCCC Thủ đô vẫn luôn thường trực sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ an toàn PCCC, đảm bảo cho nhân dân trên địa bàn thành phố vui Xuân đón Tết. Thượng tá Phạm Trung Hiếu cho biết: Hiện nay, toàn lực lượng Công an Thủ đô nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng đang tập trung lực lượng, phương tiện để thực hiện thắng lợi kế hoạch cao điểm tấn công, trấn áp tội phạm, bảo đảm an ninh trật tự Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và Tết Nguyên đán Tân Sửu 2021 trên địa bàn TP Hà Nội. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH TP Hà Nội sẽ tăng cường triển khai các biện pháp nghiệp vụ thực hiện công tác PCCC&CNCH trên địa bàn Thành phố, tăng cường tuyên truyền, phổ biến pháp luật và kiến thức về PCCC&CNCH đối với các cơ sở, hộ gia đình kinh doanh, sản xuất, nơi tập kết, lưu giữ hàng hóa, nơi tập trung đông người, nơi diễn ra các sự kiện, lễ hội, hướng dẫn, đề nghị các đơn vị doanh nghiệp, các cơ sở tăng cường tuần tra canh gác, chủ động, sẵn sàng về lực lượng, phương tiện chữa cháy, CNCH theo phương châm "bốn tại chỗ"; Chủ động nắm tình hình, điều tra cơ bản, kiểm tra an toàn về PCCC&CNCH các cơ sở trọng điểm, cơ sở có nguy cơ xảy ra cháy, nổ cao, nơi tập trung đông người, nhà cao tầng, chợ, siêu thị, trung tâm thương mại, các cơ sở sản xuất, kho hàng hóa; kho vật liệu nổ công nghiệp, kho hóa chất; các đình, đền, chùa, nhà thờ, nơi diễn ra các hoạt động sự kiện, lễ hội… Chủ động xây dựng, triển khai kế hoạch, phương án chữa cháy, CNCH, bảo vệ an toàn đối với các sự kiện chính trị, văn hóa, xã hội quan trọng của đất nước, Thủ đô, nhất là dịp lễ Noel, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán Tân Sửu 2021; hoạt động của các đoàn khách quốc tế, các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Thành phố đến thăm và làm việc, chúc Tết cơ quan, đơn vị và nhân dân của Thủ đô; các điểm bắn pháo hoa đêm Giao thừa và lễ hội diễn ra đầu năm 2021.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH – CÔNG AN TP HỒ CHÍ MINH:

XỨNG ĐÁNG VỚI *NIỀM TIN* CỦA NHÂN DÂN

MINH HIỆU

Trực tiếp cứu chữa hàng trăm vụ cháy, vụ tai nạn trên địa bàn thành phố, tham gia chi viện chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ (CNCH) tại một số địa phương với nhiều vụ CNCH "không tưởng", đảm bảo an toàn PCCC cho hàng nghìn cơ sở trên địa bàn thành phố trong bối cảnh dịch COVID-19 diễn biến phức tạp..., đó là những chiến công tiêu biểu của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh – "lá chắn thép" trên mặt trận đấu tranh phòng, chống "giặc lửa" trong năm 2020, góp phần giữ vững bình yên cho thành phố mang tên Bác, xứng đáng với niềm tin mà nhân dân trao gửi.

Đội tuyển Công an Thành phố tham gia Hội thao PCCC&CNCH toàn quốc năm 2020 tại Đà Nẵng. Ảnh: Minh Hiệu

Theo Đại tá Nguyễn Thanh Hưởng – Phó Giám đốc Công an TP Hồ Chí Minh: Trong năm 2020, trước ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19 và tình hình thời tiết có những diễn biến phức tạp, với chức năng tham mưu cho Ban Giám đốc Công an TP Hồ Chí Minh về công tác PCCC&CNCH và là đơn vị chủ lực giải quyết các sự cố liên quan đến cháy, nổ và CNCH xảy ra trên địa bàn thành phố, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã chủ động tích cực triển khai đồng bộ các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH với phương châm "Phòng cháy tốt, chữa cháy giỏi", "Chủ động, nêu gương, hiện đại, kỷ cương, trách nhiệm, hiệu quả", tạo được sự tin tưởng cho lãnh đạo và nhân dân thành phố.

Ngay từ những ngày đầu năm 2020, xác định đây là năm diễn ra nhiều sự kiện kinh tế, chính trị quan trọng của đất nước cũng như của thành phố, đặc biệt là Đại hội Đảng các cấp, tiến tới Đại hội lần thứ XIII của Đảng, Đảng ủy, Ban Lãnh đạo Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố đã xây dựng chương trình, kế hoạch công tác đồng thời quán triệt, triển khai đến toàn cán bộ, chiến sỹ nghiêm túc thực hiện với quyết tâm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị, một mặt đảm bảo an toàn PCCC&CNCH, mặt khác thực hiện có hiệu quả công tác phòng, chống dịch tạo nhiều dấu ấn nổi bật trong năm 2020.

Là địa bàn hơn 10 triệu dân với khoảng 450.000 cơ sở sản xuất kinh doanh, dịch vụ lớn nhỏ, 3 khu chế xuất cùng 119 khu công nghiệp, 1 khu công nghệ cao, 22 cụm công nghiệp trong đó có 41.599 cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, 12.481 cơ sở có nguy hiểm về cháy, nổ, việc nắm chắc tình hình địa bàn, phát huy hiệu quả công tác điều tra cơ bản đã giúp cho Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh chủ động tham mưu cho Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an Thành phố, lãnh đạo Thành phố ban hành nhiều văn bản chỉ đạo tăng cường các biện pháp PCCC&CNCH hiệu quả, đồng thời tham mưu cho các sở, ngành, UBND các quận, huyện triển khai thực hiện đồng bộ các giải pháp, biện pháp về công tác đảm bảo an toàn về PCCC, tăng cường công tác kiểm tra, phúc tra và xử lý triệt để các vi phạm về PCCC góp phần kéo giảm số vụ cháy trong năm. Đơn vị cũng triển khai thực hiện các biện pháp đảm bảo PCCC&CNCH góp phần giữ an ninh trật tự tại các sự kiện chính trị, lễ hội, trong đó, nổi bật là đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn thành phố trước, trong và sau thời gian diễn ra Đại hội Đảng bộ TP Hồ Chí Minh lần thứ XI, Đại hội Đại biểu Đảng bộ Công an Trung ương lần thứ VII nhiệm kỳ 2020 - 2025.

Với phương châm "phòng cháy hơn chữa cháy", huy động sức mạnh toàn dân tham gia vào mục tiêu kéo giảm số vụ cháy, nổ trên địa bàn thành phố, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã nghiên cứu, xây dựng các cách thức tuyên truyền, các mô hình, phong trào mới về PCCC&CNCH sát với tình hình thực tế để công tác tuyên truyền đạt được hiệu quả sâu rộng, vững chắc. Khi tình hình dịch bệnh COVID-19 diễn biến phức tạp, từng đơn vị của Phòng đã phối kết hợp với chính quyền địa phương đến từng hộ gia đình tổ chức tuyên truyền, vận động, phát bình chữa cháy đồng thời nhắc nhở người dân nâng cao ý thức PCCC cũng như phòng, chống dịch COVID-19. Các mô hình như "Khu dân cư, tổ dân phố, nhà tập thể an toàn PCCC" hay phong trào 3 có: "có aptomat, có đèn pin hay đèn sạc, có phương tiện chữa cháy", phong trào 3 biết: "biết xử lý các tình huống, biết các kiến thức PCCC, biết sử dụng bình chữa cháy"; phong trào 3 không: "không sử dụng bình gas mini, không san chiết gas trái phép, không kinh doanh gas khi chưa đảm bảo điều kiện an toàn PCCC", phong trào "Nhà tôi có bình chữa cháy" và nhiều phong trào khác như: "hiến đất mở rộng hẻm", "tôn hóa, tường hóa", "đăng ký không để xảy ra cháy", "hộp thư PCCC"... được triển khai góp phần phát huy vai trò của người dân trong việc thực hiện các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC tại địa phương, cơ sở. Bên cạnh đó, Phòng phối hợp với các cơ quan thông tấn, báo chí trên địa bàn thành phố thực hiện hàng chục phóng sự, chuyên đề, nêu gương người tốt, việc tốt, gương điển hình tiên tiến trong công tác PCCC&CNCH... đồng thời thường xuyên đăng tải hàng trăm tin, bài, video clip phóng sự, hình ảnh liên quan đến công tác PCCC&CNCH lên Website của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH. Với sự vào cuộc tích cực của hệ thống truyền thông, việc tuyên truyền, phổ biến kiến thức về phòng, chống cháy, nổ tới các tầng lớp nhân dân đã không ngừng được đẩy mạnh, lan tỏa đến mọi ngõ ngách của đời sống xã hội và trở thành phong trào của toàn dân, thu hút được nhiều lực lượng tham gia.

Bên cạnh đó, xác định vai trò quan trọng của người đứng đầu các cơ sở trong công tác PCCC, để nâng cao hiệu quả PCCC tại cơ sở, phát huy sức mạnh của phương châm 4 tại chỗ, năm qua, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã hướng dẫn người đứng đầu 285/285 cơ sở thuộc diện quản lý PCCC kiện toàn và thành lập 285 Đội PCCC cơ sở và 03 Đội PCCC chuyên ngành; tổ chức 235 cuộc tuyên truyền về PCCC&CNCH; hướng dẫn người đứng đầu các cơ sở thường xuyên tự tổ chức kiểm tra công tác đảm bảo an toàn PCCC&CNCH theo quy định nhằm rà soát các khu vực có nguy hiểm về cháy, nổ và chủ động đưa ra các giải pháp phòng ngừa, cảnh báo nguy hiểm phù hợp với đặc điểm của từng loại hình cơ sở, đồng thời có phương án phòng ngừa đối với nhà, công trình, địa điểm, phương tiện, thiết bị trong quá trình hoạt động, sản xuất, kinh doanh. Nhận thức được vai trò và trách nhiệm của mình, các chủ cơ sở thuộc diện quản lý đã tổ chức tập huấn, huấn luyện nghiệp vụ về PCCC&CNCH theo quy định, trang bị phương tiện PCCC, chuẩn bị các điều kiện phục vụ chữa cháy, xây dựng và tổ chức thực tập phương án chữa cháy cũng như có dự trù kinh phí cho hoạt động PCCC của cơ sở và có chế độ, chính sách để duy trì có hiệu quả Đội PCCC của cơ sở.

Qua việc triển khai đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH, số vụ cháy xảy ra trên địa bàn thành phố đã được kiềm chế và kéo giảm, năm sau thấp hơn năm trước. Năm 2020, TP Hồ chí Minh xảy ra 537 vụ, việc liên quan đến cháy, nổ và CNCH trong đó có 290 vụ cháy, giảm 52 vụ, chiếm tỷ lệ 15,2% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh trực tiếp xuất phương tiện, chữa cháy 249 vụ, cứu được 83 người, hướng dẫn cho khoảng 100 người tự thoát nạn trong vụ cháy; xử lý 216 vụ tai nạn, sự cố, cứu được 82 người và tìm được 41 thi thể nạn nhân... Theo Đại tá Huỳnh Quang Tâm – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh: Trong hàng trăm vụ mà đơn vị cứu chữa trong năm vừa qua, có những vụ cháy đặc biệt nghiêm trọng, không chỉ gây thiệt hại lớn về tài sản mà còn cả tính mạng con người, có những vụ cháy mà máu của người chiến sỹ PCCC đã đổ. Điển hình như: vụ chữa cháy trên 38.000m^2 tại Công ty Chế xuất Technology Việt Nam trong Khu Chế xuất Tân Thuận, quận 7 ngày 30/4/2020 khiến hàng chục cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy bị thương nhập viện do bỏng axit, mang thương tật suốt đời. Hay vụ cháy ngày 05/11/2020 tại địa chỉ số 20 - 22 đường số 6, phường 8, quận 11, lực lượng Cảnh sát PCCC chạy đua với thời gian để giải cứu 6 người mắc kẹt... Với những vụ cháy đặc biệt nghiêm trọng như vậy, cứu người, cứu tài sản là một nhiệm vụ hết sức nặng nề, khó khăn mà lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thành phố giữ vai trò chủ công. Và lần nào cũng vậy, hàng trăm cán bộ, chiến sỹ của đơn vị được huy động vào cuộc, tất cả không quản hiểm nguy, hàng giờ chiến đấu cứu "cái còn trong cái mất".

(Xem tiếp trang 14)

Những ngày cuối năm 2020, chúng tôi tới thăm Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh. Hòa chung với không khí đón Xuân sang của cả nước, vùng đất Quảng Ninh cũng đang rộn ràng vào Xuân. Trong những năm qua, Quảng Ninh đã trở thành một trong những địa phương dẫn đầu cả nước về nguồn thu ngân sách nội địa, 3 năm liên tục (2017 - 2019) đứng đầu bảng xếp hạng toàn quốc về chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI), thu hút các dòng vốn đầu tư trong và ngoài nước tăng mạnh. Trong sự phát triển không ngừng của Quảng Ninh hôm nay, có sự góp sức không nhỏ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – những chiến sỹ âm thầm lặng lẽ bảo vệ an toàn PCCC cho nhân dân địa phương.

Tổ chức thực tập phương án chữa cháy và CNCH tại Cảng Tàu khách quốc tế Hạ Long, Quảng Ninh. Ảnh: PV.

QUẢNG NINH:

VƯƠN MÌNH ĐÓN MÙA XUÂN MỚI

VIỆT HƯƠNG

Một mùa Xuân mới đang đến với vùng đất mỏ Quảng Ninh. Nhìn lại năm 2020 vừa qua, góp sức cùng những thành tựu trên các lĩnh vực của tỉnh Quảng Ninh, có một phần không nhỏ của các chiến sỹ áo xanh – những người lính của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Chia sẻ với chúng tôi, đồng chí Trần Huy Nghị - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh cho biết: Quảng Ninh là một trong những tỉnh trọng điểm về công tác PCCC&CNCH của cả nước với đặc điểm tốc độ đô thị hóa cao, là một trong những địa phương thu hút các dự án FDI cao trong cả nước, tỉnh có nhiều khu đô thị mới, công trình nhà cao tầng, siêu cao tầng; nhiều ngành, lĩnh vực trọng điểm có yêu cầu cao về PCCC như: cảng hàng không quốc tế, cảng tàu khách quốc tế, kho – cảng xăng dầu, hoạt động khai thác than hầm lò, các cơ sở khai thác, sản xuất vật liệu xây dựng; các nhà máy nhiệt điện, xi măng, các trung tâm thương mại lớn… Với gần 2000 cơ sở có nguy hiểm về cháy, nổ, nên công tác PCCC luôn là một trong những lĩnh vực hàng đầu được UBND tỉnh quan tâm.

"Năm 2020 là năm thứ 2 lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Quảng Ninh sáp nhập theo mô hình tổ chức mới. Sau khi sáp nhập, đơn vị đã tập trung củng cố, ổn định tổ chức và cán bộ, tăng cường giáo dục, động viên tư tưởng cho cán bộ, chiến sỹ; xây dựng, hoàn thiện các quy chế, quy định từ Phòng đến các Đội nghiệp vụ theo mô hình tổ chức mới để triển khai thực hiện nghiêm túc, nền nếp. Bám sát chỉ đạo của Bộ Công an và Ủy ban nhân dân tỉnh, trong năm 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Quảng Ninh đã triển khai, hoàn thành tốt, đúng tiến độ, chất lượng các nhiệm vụ công tác PCCC&CNCH trọng tâm đã đề ra. Đơn vị đã tập trung thực hiện đồng bộ các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn, bảo vệ an toàn PCCC&CNCH các ngày lễ, các sự kiện chính trị, xã hội diễn ra trên địa bàn tỉnh. Trong năm qua, các chỉ tiêu công tác PCCC&CNCH do Bộ Công an giao, lực lượng Công an tỉnh đều hoàn thành vượt chỉ tiêu." – đồng chí Trần Huy Nghị hồ hởi chia sẻ với chúng tôi như vậy.

Là một địa phương "phát triển như vũ bão", từng ngày đều "thay da đổi thịt" với nhiều công trình cao tầng, khu đô thị, khu công nghiệp được xây dựng và những nhà máy sản xuất lớn, tuy nhiên, một điều bất ngờ mà lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh cho chúng tôi biết là năm 2020, số vụ cháy trên toàn tỉnh giảm nhiều so với năm trước. So với năm 2019, số vụ cháy dân sự giảm 12 vụ, số vụ cháy rừng giảm 5 vụ, tình hình cháy, nổ trên địa bàn tỉnh được kiềm chế. Chia sẻ với chúng tôi, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh cho biết: Để làm được điều này, đơn vị đã chủ động nắm tình hình, kịp thời tham mưu cho cấp ủy, chính quyền các cấp nhiều văn bản, kế hoạch nhằm triển khai thực hiện có hiệu quả các mặt công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh. Căn cứ tình hình thực tế, Công an tỉnh Quảng Ninh đã ban hành 28 kế hoạch, 01 quyết định; 30 báo cáo; 62 văn bản, 01 điện chỉ đạo về công tác PCCC&CNCH. Công an cấp huyện đã tham mưu với cấp ủy, chính quyền các huyện, thị xã, thành phố ban hành 179 văn bản chỉ đạo về công tác PCCC&CNCH.

Với phương châm phòng cháy hơn chữa cháy, phòng ngừa là chính, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh luôn chú trọng đổi mới hình thức, nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền, gắn phong trào Toàn dân tham gia PCCC với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Công tác tuyên truyền được thực hiện đa dạng hóa dưới nhiều hình thức như: tổ chức các lớp tuyên truyền, huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH; tuyên truyền lưu động; treo tranh, ảnh, băng rôn cổ động; xây dựng các clip tuyên truyền; trên các phương tiện thông tin đại chúng… Hoạt động của các Đội PCCC cơ sở chuyên ngành tiếp tục được củng cố và duy trì. Hiện nay, trên địa bàn toàn tỉnh, có 14 Đội PCCC chuyên ngành với 465 đội viên; 4.965 Đội PCCC cơ sở với 26.888 đội viên; 877 Đội Dân phòng với 10.600 đội viên. Trong năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC - Công an tỉnh Quảng Ninh đã tổ chức 860 lớp tuyên truyền, huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH cho 110.972 lượt người để nâng cao nghiệp vụ PCCC&CNCH cho các lực lượng PCCC tại chỗ thuộc các cơ sở và khu dân cư. Đồng chí Trần Huy Nghị cho biết: "Công tác tuyên truyền, xây dựng phong trào Toàn dân PCCC của địa phương đã huy động được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, sự vào cuộc của các cấp, các ngành, đoàn thể; nâng cao nhận thức, trách nhiệm, ý thức chấp hành pháp luật của nhân dân và người lao động… Do đó công tác phòng ngừa cháy, nổ ngay từ cơ sở, địa bàn dân

Tổ chức thực tập phương án chữa cháy và CNCH tại Chung cư Lideco, phường Trần Hưng Đạo, Thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh. Ảnh: PV.

cư đã được chủ động làm rất tốt; công tác tổ chức chữa cháy, CNCH các vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố đã được thực hiện hiệu quả ngay từ khi mới phát sinh. Hiện nay, hơn 70% các vụ cháy xảy ra trên địa bàn tỉnh đều được lực lượng tại chỗ xử lý hiệu quả ngay từ giai đoạn ban đầu. Đó là hiệu quả thiết thực rõ ràng nhất từ những nỗ lực tuyên truyền của các cán bộ, chiến sỹ lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH."

Song song với việc tập trung đẩy mạnh công tác tuyên truyền, công tác kiểm tra an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh cũng được đơn vị thực hiện nghiêm túc, quyết liệt. Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh đã tổ chức kiểm tra an toàn PCCC theo chuyên đề, đột xuất, định kỳ đối với 5.137 lượt cơ sở, tàu; kiến nghị khắc phục 9.981 sơ hở, thiếu sót về an toàn PCCC. Qua công tác kiểm tra đã phát hiện, chỉ ra những tồn tại, hạn chế, thiếu sót, mất an toàn trong bảo đảm an toàn PCCC&CNCH, hướng dẫn, yêu cầu cơ sở khắc phục kịp thời, hạn chế đến mức thấp nhất các nguy cơ gây cháy, nổ. Đồng thời việc thực hiện nghiêm túc, quyết liệt công tác thanh tra, kiểm tra của lực lượng Cảnh sát PCCC đã tác động tích cực đến nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật về PCCC&CNCH của người đứng đầu, người lao động tại các cơ sở. Bên cạnh công tác thanh tra, kiểm tra, lực lượng Cảnh sát PCCC còn chú trọng hướng dẫn người đứng đầu các đơn vị, doanh nghiệp, cơ sở quan tâm đầu tư trang bị các thiết bị, phương tiện PCCC, có các giải pháp kỹ thuật nhằm hạn chế các nguy cơ, điều kiện phát sinh cháy, nổ, tai nạn, sự cố trong hoạt động sản xuất, kinh doanh, làm tốt công tác tự kiểm tra an toàn PCCC&CNCH ở cơ sở… Công tác thẩm duyệt, nghiệm thu, kiểm tra, cấp phép về PCCC trên địa bàn tỉnh được duy trì đảm bảo, tiếp tục đạt được nhiều kết quả tích cực. Các vi phạm hành chính được xử lý triệt để góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC. Trong năm qua, tỉnh Quảng Ninh đã phát hiện, xử lý 756 trường hợp vi phạm hành chính về PCCC (258 tổ chức, 498 cá nhân), tổng số tiền phạt là 1.793,6 triệu đồng; tạm đình chỉ hoạt động 10 trường hợp; đình chỉ hoạt động 08 trường hợp.

Lực lượng Cảnh sát PCCC toàn tỉnh đã duy trì nghiêm túc việc trực ban, trực chỉ huy, thường trực sẵn sàng chiến đấu về người và phương tiện 24/24 giờ trong ngày; quan tâm đến công tác bảo quản, bảo dưỡng phương tiện chữa cháy. Trong năm qua, đơn vị đã tiếp nhận xử lý trên 500 tin báo cháy, nổ, CNCH qua Trung tâm Thông tin chỉ huy 114. Trong đó, đã điều động 329 lượt phương tiện cùng 2.480 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy; 27 lượt phương tiện cùng 213 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia CNCH; 202 lượt phương tiện cùng 1.301 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia đảm bảo an toàn PCCC&CNCH các sự kiện, các tình huống phức tạp về an ninh trật tự trên địa bàn tỉnh. Các mặt công tác khác đều được lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Quảng Ninh quan tâm triển khai hiệu quả. Đơn vị đã tiếp tục duy trì, đẩy mạnh công tác huấn luyện nghiệp vụ chữa cháy, CNCH cho các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị, tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên, chiến sỹ, tạo điều kiện cho cán bộ, chiến sỹ tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ. Các phong trào thi đua, các cuộc vận động "Xây dựng phong cách người CAND bản lĩnh, nhân văn, vì nhân dân phục vụ" và phong trào "Xây dựng hình ảnh đẹp người chiến sỹ Công an Quảng Ninh cùng Nụ cười Hạ Long" gắn với phong trào "CAND học tập thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy", lực lượng Cảnh sát PCCC thực hiện 4 điều Bác Hồ dạy tiếp tục được thực hiện nghiêm túc, hiệu quả. Những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Quảng Ninh cho biết, qua các đợt thi đua, năm 2020, lực lượng Cảnh sát PCCC toàn tỉnh có 15 lượt tập thể và 40 lượt cá nhân được các cấp khen thưởng; nhận được 16 thư cảm ơn, thư khen của các tổ chức và nhân dân. Điều đáng quý nhất với những người lính chữa cháy Quảng Ninh là đã để lại được trong lòng nhân dân những tình cảm sâu sắc, có thêm gắn bó khăng khít với nhân dân địa phương.

Xuân Tân Sửu đã cận kề. Trong cái se lạnh của gió Xuân, những người lính PCCC&CNCH vẫn đang miệt mài tập luyện. Trong niềm vui Xuân mới, những người lính PCCC tỉnh Quảng Ninh tiếp tục đón nhận thêm một tin vui: Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Quảng Ninh đã được Công an tỉnh đánh giá dẫn đầu về chỉ số cải cách hành chính với những đổi mới, cắt giảm, rút ngắn đến 30% thời gian giải quyết các thủ tục trong lĩnh vực PCCC&CNCH. Với niềm phấn khởi, tự hào trước những thành quả đạt được trong năm qua, những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Quảng Ninh cho biết sẽ quyết tâm tiếp tục nỗ lực trong công tác đảm bảo an toàn PCCC, bảo vệ an ninh trật tự trên toàn tỉnh, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được Đảng và Nhân dân giao phó, tô thêm những màu sắc đẹp trong bức tranh phát triển chung của địa phương, góp sức đưa tỉnh Quảng Ninh vươn lên đón chào một mùa Xuân mới.■

LỰC LƯỢNG CẢNH SÁT PCCC&CNCH... *(Tiếp theo trang 12)*

Những cuộc đấu không khoan nhượng với "giặc lửa" đã tạo được niềm tin yêu của quần chúng nhân dân dành cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thành phố.

Thấm nhuần tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh "Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua" và thực hiện Chỉ thị 34-CT/TW ngày 07/4/2014 của Bộ Chính trị về "Tiếp tục đổi mới công tác thi đua, khen thưởng", trong năm, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hồ Chí Minh phát động phong trào thi đua với những nội dung và chỉ tiêu đăng ký cụ thể dựa trên cơ sở Nghị quyết về chương trình công tác năm của Đảng ủy, Ban lãnh đạo Phòng. Đơn vị đã phát động phong trào thi đua trong công tác đảm bảo an toàn PCCC trên địa bàn thành phố, nhiều nội dung đã được cụ thể hóa trong lĩnh vực tham mưu, lĩnh vực phối hợp về công tác PCCC&CNCH và tham gia giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; trong công tác quản lý nhà nước về PCCC, công tác chữa cháy và CNCH, công tác cải cách hành chính… Từ đó, mỗi cán bộ, chiến sỹ Phòng đều ra sức rèn luyện, phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Bên cạnh hoàn thành công tác chuyên môn nghiệp vụ, những hoạt động nghĩa tình, hướng về cộng đồng của những người lính PCCC ở thành phố mang tên Bác càng tô thắm thêm hình ảnh người hình ảnh đẹp của người chiến sỹ CAND trong lòng dân. Trong các đợt mưa lớn gây ngập lụt nghiêm trọng trên địa bàn thành phố, những người chiến sỹ PCCC đến tận nơi hỗ trợ người dân chống ngập, di dời tài sản, CNCH phương tiện giao thông… Khi tình hình bão lũ diễn ra phức tạp tại các tỉnh miền Trung, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hồ Chí Minh kêu gọi cán bộ chiến sỹ, công nhân viên chung tay quyên góp, ủng hộ về tinh thần cũng như vật chất góp phần giúp đồng bào vượt qua khó khăn, sớm ổn định cuộc sống, đặc biệt là giúp các cháu học sinh nhanh chóng tiếp tục được đến trường, thể hiện tinh thần "tương thân, tương ái", "lá lành đùm lá rách" của lực lượng Công an nhân dân…

Ghi nhận những thành tích đã đạt được trong năm 2020, tại Hội nghị Tổng kết tình hình, công tác Công an năm 2020 và triển khai Nghị quyết công tác năm 2021 của Công an TP Hồ Chí Minh, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh đã vinh dự được Đại tướng Tô Lâm - Bộ trưởng Bộ Công an trao Cờ Thi đua Xuất sắc của Bộ Công an trong phong trào thi đua Vì an ninh Tổ quốc. Ngoài ra, nhiều cá nhân, tập thể Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an thành phố đã được nhân dân thành phố ghi nhận thành tích và được các cấp lãnh đạo biểu dương, khen thưởng: 04 cá nhân được Chủ tịch nước tặng và truy tặng Huân chương dũng cảm; Bộ Công an tặng Cờ thi đua cho 01 tập thể, tặng Bằng khen cho 05 tập thể, 03 cá nhân; UBND Thành phố Hồ Chí Minh tặng Bằng khen cho 15 tập thể, 07 cá nhân; Cục Cảnh sát PCCC&CNCH tặng Giấy khen cho 02 tập thể 06 cá nhân...

Đội Chữa cháy Khu vực 1 thuộc Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh sử dụng xe thang chữa cháy Ký túc xá Cao Thắng, quận 5, TP Hồ Chí Minh. Ảnh: Minh Hiệu

Đại tá Huỳnh Quang Tâm - Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh nhấn mạnh: "Cùng với sự phát triển mạnh mẽ, năng động của thành phố, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH sẽ luôn phải đối mặt với nhiều khó khăn, thử thách như: sự gia tăng các cơ sở nguy hiểm cháy, nổ; gia tăng các vụ cháy có tính chất ngày càng phức tạp hay diễn biến bất thường của khí hậu. Trong thời gian tới, để hạn chế sự cố cháy, nổ, đảm bảo an toàn PCCC góp phần bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trong các đợt cao điểm diễn ra các hoạt động chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội trọng đại của đất nước như: Đại hội XIII của Đảng, Lễ, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán Tân Sửu 2021, đơn vị sẽ đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật, kỹ năng về PCCC cho cán bộ, công chức, viên chức, người lao động ở cơ quan, tổ chức, đơn vị; thường xuyên kiểm tra, củng cố, kiện toàn và duy trì hoạt động của lực lượng, phương tiện PCCC tại chỗ, duy trì thực hiện việc tổ chức ứng trực và tuần tra, canh gác của lực lượng PCCC cơ sở để kịp thời phát hiện và xử lý khi xảy ra cháy, nổ, nhất là vào ban đêm, các ngày nghỉ Lễ, Tết; tăng cường công tác phòng ngừa, trọng tâm là công tác tự kiểm tra, xử lý, khắc phục những thiếu sót, vi phạm điều kiện an toàn về PCCC ở trụ sở cơ quan, đơn vị, nơi làm việc. Đặc biệt, trong năm 2021, đơn vị sẽ phát động nhiều phong trào thi đua cụ thể, sôi nổi, thiết thực hướng tới chào mừng 60 năm Ngày Truyền thống lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH (04/10/1961 – 04/10/2021) và 20 năm "Ngày Toàn dân PCCC" (04/10/2001 – 04/10/2021).

Với sự nhạy bén về nghiệp vụ, trách nhiệm trước nhân dân và thái độ kiên quyết, không khoan nhượng trong công tác phòng cháy, quyết liệt trong chữa cháy, mỗi cán bộ, chiến sỹ trong Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh sẽ tiếp tục viết tiếp những chiến công, xứng đáng là "lá chắn thép" trên mặt trận đấu tranh phòng, chống "giặc lửa", bảo vệ mùa Xuân bình yên cho thành phố mang tên Bác.■

SỰ HỒI SINH NƠI CƠN LŨ ĐI QUA

PHƯƠNG HÀ

Chuyến công tác cuối năm đưa chúng tôi trở về với Hà Tĩnh quật cường – mảnh đất vừa oằn mình chống chọi với những cơn lũ chồng lũ nổi tiếng cả nước. Gần 3 tháng sau khi cơn đại hồng thủy đi qua, niềm tin yêu đã dần trở lại với mảnh đất Hà Tĩnh. Mùa Xuân đã đến nơi đây, cất lên những bản tình ca trên những con đường khang trang được dọn dẹp sau lũ và trên những mảnh đất hoa màu được người nông dân gieo trồng xanh mướt sau mưa. Tiếp chúng tôi là những người lính Cảnh sát PCCC&CNH – Công an tỉnh Hà Tĩnh. Trong năm qua, họ đã luôn sát cánh cùng nhân dân trong công cuộc bảo vệ và xây dựng cuộc sống, không chỉ làm tròn nhiệm vụ PCCC&CNH tại địa phương mà còn thực hiện nhiều nghĩa cử cao đẹp giúp dân vượt qua lũ dữ, tái thiết cuộc sống.

Thượng tá Hoàng Văn Long – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNH – Công an tỉnh Hà Tĩnh cho biết: Năm 2020 làm một năm đáng nhớ đối với lực lượng Cảnh sát PCCC&CNH – Công an tỉnh. Trong năm qua, Phòng Cảnh sát PCCC&CNH – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã thực hiện hiệu quả các mặt công tác chuyên môn theo chương trình, kế hoạch đề ra, vừa triển khai tối đa lực lượng, phương tiện đảm bảo an ninh trật tự (ANTT), bảo vệ Đại hội Đảng bộ tỉnh, vừa tập trung thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch COVID-19, tham gia CNCH đợt mưa lũ được nhân dân, các đơn vị gửi thư cảm ơn, khen ngợi, tạo được sức lan tỏa trong toàn lực lượng, được các cấp, các ngành đánh giá cao.

Trên cơ sở tình hình phát triển kinh tế, xã hội tại địa phương, đơn vị đã chủ động tham mưu cho Ban Giám đốc Công an tỉnh đề xuất Tỉnh ủy, UBND tỉnh ban hành 01 kế hoạch, 01 báo cáo tổng kết, phê duyệt 05 phương án chữa cháy, CNCH huy động nhiều lực lượng tham gia; tham mưu Công an tỉnh ban hành 14 kế hoạch, 56 văn bản và tổ chức 02 hội nghị, ban hành 24 chương trình, 95 kế hoạch, 389 báo cáo, 1.058 văn bản khác chỉ đạo, triển khai các mặt công tác. Ngoài ra, trước tình hình cháy rừng có diễn biến phức tạp, Phòng đã tham mưu cho Ban Giám đốc Công an tỉnh tổ chức Hội nghị giao ban nâng cao hiệu quả công tác PCCC rừng trên địa bàn; tham mưu Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an tỉnh ban hành 01 kế hoạch, 01 phương án, 09 văn bản khác chỉ đạo, thực hiện có hiệu quả công tác PCCC rừng trên toàn tỉnh.

Là một mảnh đất luôn phải chịu nhiều thiên tai, lũ lụt, trong năm qua, tại Hà Tĩnh, tình hình mưa lũ diễn biến rất phức tạp, bất thường; đặc biệt là trong tháng 10 năm 2020, mưa lớn kéo dài nhiều ngày, làm ngập úng tại nhiều địa bàn, làm hàng ngàn nhà dân, cơ quan, doanh nghiệp bị cô lập. Thượng tá Long cho biết: trước tình hình đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNH – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã bố trí trực 100% quân số; điều động tối đa lực lượng, phương tiện tổ chức CNCH, hỗ trợ nhân dân sơ tán ra khỏi các khu vực ngập nặng, các bệnh nhân, các trường hợp cần cấp cứu và sản phụ đến bệnh viện kịp thời; hỗ trợ di dời tài sản, tiếp tế lương thực, thuốc men đến các khu vực bị cô lập; chi viện lực lượng cho các đơn vị tại các vùng ngập nặng… Những người lính PCCC&CNCH Hà Tĩnh kể, trong dòng nước dữ, đơn vị đã nhận cả trăm cuộc gọi kêu cứu của nhân dân. Ngoài việc sử dụng số điện thoại công 114 để tiếp nhận thông tin, đơn vị đã linh động tiếp nhận và giải quyết các vụ việc được báo thông qua số điện thoại cá nhân của các cán bộ, chiến sỹ để tăng sự linh hoạt trong công tác cứu nạn, cứu hộ. Trong đợt lũ vừa qua, đơn vị đã cứu hàng trăm người ra khỏi vùng lũ đến nơi sơ tán an toàn, trong đó có 20 người già, 21 trẻ em; trực tiếp dùng xuồng CNCH, xe CNCH đưa 09 người bệnh, 08 sản phụ đến bệnh viện để sinh đẻ và cấp cứu, chữa trị kịp thời; tiếp tế trên 1.000 suất ăn, lương thực, thuốc men cho bà con nhân dân. Nhằm giúp đỡ những người dân có nhà bị ngập nặng trong lũ, đơn vị đã bố trí ăn nghỉ, tránh lũ cho 25 người dân tại đơn vị, chủ yếu là người già neo đơn, trẻ em và phụ nữ. Đồng thời, phối hợp với các lực lượng di dời tài sản cho hàng trăm hộ gia đình trên các địa bàn đến khu vực an toàn. Ngay sau khi cơn lũ đi qua đã để lại hậu quả tại đường sá, các công trình công cộng và gây thiệt hại cho các hộ dân. Trước tình hình này, những người lính PCCC đã tiếp tục cùng dân dọn dẹp vệ sinh, khắc phục khó khăn. Đơn vị đã hỗ trợ trên 15 trường mầm non, tiểu học và hàng trăm hộ gia đình tại các địa bàn bị ngập nặng; tổ chức dọn dẹp, vệ sinh ước tính tổng diện tích trên 20.000m^2 sàn nhà, sân vườn; sắp xếp được trên 55 phòng học, phòng làm việc, phòng ở với trên 600 bộ bàn ghế, vật dụng phục vụ học tập, giảng dạy tại các trường, đồ dùng sinh hoạt tại các hộ gia đình. Bên cạnh đó, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Hà Tĩnh cũng sát cánh cùng nhân dân trong những hoạt động ổn định cuộc sống sau lũ như: giúp đỡ dân phơi thóc lúa, cứu hoa màu, chở nước sạch đến cho những hộ dân ở sâu bị ngập nặng…

Năm 2020 cũng là năm dịch bệnh COVID-19 bùng phát dữ dội. Trước tình hình diễn biến của dịch COVID-19, nhất là trong thời gian cao điểm phòng, chống dịch tháng 3, 4, 5 năm 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã bám sát, thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của Chính phủ, Bộ Công an, Tỉnh ủy, UBND tỉnh, Ban Chỉ đạo tỉnh, Công an tỉnh về công tác phòng, chống dịch COVID-19; đồng thời ban hành các văn bản để chỉ đạo các đơn vị trực thuộc, cán bộ, chiến sỹ triển khai thực hiện quyết liệt, nghiêm túc công tác phòng, chống dịch COVID-19 và tham gia quyên góp, ủng hộ

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh tham gia cứu hộ nhân dân vùng lũ năm 2020. Ảnh: Đậu Hòa.

cho công tác phòng, chống dịch bệnh. Đơn vị đã cấp phát 250 chiếc khẩu trang y tế cho cán bộ, chiến sỹ; bố trí các điểm rửa tay sát khuẩn tại các đội công tác, các khu vực chung của đơn vị; phối hợp Phòng Hậu cần - Công an tỉnh tổ chức phun hóa chất tiêu độc, khử trùng tại đơn vị; đo kiểm tra thân nhiệt hàng ngày cho cán bộ, chiến sỹ và các cá nhân đến trụ sở đơn vị liên hệ công tác; tổ chức cho cán bộ, chiến sỹ tại 03 khu vực ăn theo ca, mỗi ca dưới 20 người, chia suất cơm ăn riêng cho từng cán bộ, chiến sỹ …

Nhằm chung tay phòng, chống dịch, 25 cán bộ, chiến sỹ đã được đơn vị điều động tăng cường, bố trí tham gia đảm bảo an ninh trật tự 04 điểm cách ly tập trung tại huyện Cẩm Xuyên, đảm bảo an toàn toàn cho các điểm cách ly từ ngày 28/3/2020 đến ngày 17/4/2020. Đơn vị cũng đã tổ chức phát 750 tờ rơi tuyên truyền phòng, chống dịch và 750 chiếc khẩu trang y tế miễn phí cho bà con nhân dân; niêm yết hướng dẫn công tác phòng, chống dịch tại trụ sở cơ quan; tham gia ủng hộ cho quỹ phòng, chống dịch bằng hình thức nhắn tin qua tổng đài 1407, mỗi cán bộ, chiến sỹ đóng góp tối thiểu 01 ngày lương cơ bản. Thực hiện nghiêm túc việc khai báo y tế, vận động nhân dân khai báo y tế…

Không chỉ sát cánh cùng nhân dân vượt qua dịch bệnh, lũ lụt, những người lính PCCC&CNCH - Công an tỉnh Hà Tĩnh còn luôn kiên cường, quyết liệt trên mặt trận đấu tranh với giặc lửa. Trong năm qua, đơn vị đã duy trì tốt chế độ thường trực sẵn sàng chiến đấu, đảm bảo về quân số và phương tiện; công tác nhận tin, xuất xe chữa cháy, CNCH kịp thời, hiệu quả, hạn chế cháy lớn, gây thiệt hại nghiêm trọng; thực hiện nghiêm túc chế độ bảo quản, bảo dưỡng phương tiện chữa cháy, bảo đảm các phương tiện luôn hoạt động ở chế độ thường trực tốt nhất, nhằm đáp ứng yêu cầu công tác chữa cháy. Bên cạnh đó, đã tăng cường công tác điều tra, khảo sát nắm chắc địa bàn, cơ sở, đặc biệt là tình hình về đặc điểm, tính chất nguy hiểm cháy nổ của từng cơ sở, tình hình giao thông, nguồn nước phục vụ công tác chữa cháy…, trên cơ sở đó, xây dựng phương án chữa cháy, đồng thời tổ chức thực tập phương án chữa cháy nhằm chủ động trong việc tổ chức triển khai lực lượng, phương tiện chữa cháy đạt hiệu quả cao nhất, kịp thời khống chế, ngăn chặn cháy lan, cháy lớn hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do cháy, nổ gây ra. Trong năm 2020, đơn vị xuất 99 lượt xe, 682 lượt cán bộ, chiến sỹ trực tiếp tổ chức cứu chữa 39/63 vụ cháy; ngoài ra, đơn vị đã điều động hàng trăm lượt xe, xuồng CNCH, cán bộ, chiến sỹ tham gia CNCH, cứu trợ, hỗ trợ nhân dân trong đợt mưa lũ vừa qua; phối hợp thực tập 40 phương án chữa cháy, đảm bảo đúng kỷ, chiến thuật đề ra. Phòng đã chủ động tham mưu, đề xuất UBND tỉnh phê duyệt 05 phương án chữa cháy và CNCH, xử lý các tình huống cháy, nổ quy mô lớn, phức tạp có huy động nhiều lực lượng, phương tiện của các ngành, các cấp, các cơ quan, tổ chức, kể cả lực lượng Quân đội đóng quân trên địa bàn tham gia chữa cháy, qua đó đã nâng cao tính chủ động trong công tác phối hợp giữa các cơ quan, tổ chức trong việc xử lý các sự cố cháy, nổ lớn, phức tạp, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do cháy, nổ gây ra. Công tác hướng dẫn, kiểm tra, xử lý vi phạm về PCCC được tăng cường. Đơn vị đã tổ chức hướng dẫn, kiểm tra công tác PCCC&CNCH chuyên đề chợ, trung tâm thương mại, siêu thị, nhà cao tầng, các cơ sở trọng điểm, nguy hiểm cháy nổ; các địa điểm phục vụ Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX, các địa điểm phục vụ kỳ thi Trung học phổ thông Quốc gia năm 2020… kịp thời phát hiện, kiến nghị, khắc phục những tồn tại, thiếu sót về an toàn PCCC, bổ sung phương tiện chữa cháy và CNCH còn thiếu. Tính đến hết tháng 12 năm 2020, đơn vị đã tiến hành kiểm tra 1.926 cơ sở, lập 1.926 biên bản kiểm tra, 40 biên bản xử lý vi phạm, xử phạt hành chính 119,5 triệu đồng.

Xác định tuyên truyền là một biện pháp đóng vai trò then chốt trong công tác phòng ngừa cháy, nổ trên địa bàn tỉnh, trong năm 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh đã phối hợp đài, báo, PX03 - Công an tỉnh xây dựng 15 phóng sự, viết 123 lượt tin, bài tuyên truyền về công tác PCCC&CNCH; phối hợp phát trên 460 lượt phát thanh, tuyên truyền trên các hệ thống loa phát thanh. Tổ chức 24 lớp tuyên truyền, phổ biến pháp luật, kiến thức về PCCC, có 7.422 người tham gia; 66 lớp huấn luyện nghiệp vụ về PCCC, có 4.454 người tham gia; 03 lớp huấn luyện nghiệp vụ CNCH, có 188 người tham gia. Chuyển phát trên 550 văn bản hướng dẫn, khẩu hiệu tuyên truyền về PCCC&CNCH cho trên 550 cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp. Từ đó phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong việc phát hiện và xử lý các sự cố cháy, nổ ngay từ khi đám cháy mới phát sinh và tự tổ chức cứu chữa có hiệu quả trên 30% tổng số vụ cháy, nổ xảy ra, ngăn chặn nguy cơ cháy lớn, gây thiệt hại nghiêm trọng. Công tác huấn luyện nghiệp vụ chữa cháy, CNCH cho lực lượng chuyên nghiệp được lãnh đạo đơn vị quan tâm, triển khai thực hiện nghiêm túc.

Song song với công tác chuyên môn nghiệp vụ, năm 2020, đơn vị đã phối hợp với các lực lượng chức năng, bố trí lực lượng, phương tiện tham gia trực, bảo vệ các hoạt động chính trị, các sự kiện lớn, góp phần đảm bảo ANTT, giữ gìn trật tự an toàn xã hội, đảm bảo an toàn PCCC trên địa bàn toàn tỉnh, trong đó tham gia trên 45 phương án đảm bảo ANTT trong quá trình thi công dự án, tổ chức Hội nghị, các hoạt động chào mừng và các sự kiện chính trị diễn tra trên địa bàn; đặc biệt, đã tham gia đảm bảo ANTT bảo vệ an toàn Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XIX; diễn tập Phương án ứng phó sự cố rò rỉ khí NH3 tại Công ty Gang thép Hưng Nghiệp Fomorsa Hà Tĩnh...

Lũ đã rút, nắng đã lên. Trong màu xanh của những mầm cây được gieo trồng sau bão để đón Xuân sang, những người lính PCCC&CNCH – Công an tỉnh Hà Tĩnh vẫn đang tiếp tục tích cực cùng nhân dân vượt qua khó khăn sau lũ, tái thiết cuộc sống. Đối với những con người nơi đây, lũ đến và đi nhưng không làm chùn bước được ý chí của họ. Trong sức sống quật cường của vạn vật và con người sau lũ, niềm tin về một tương lai tươi sáng vẫn ánh lên, cũng như ánh mắt luôn chất chứa tin tưởng của những người lính PCCC&CNCH về một năm mới thành công, vững chắc chuyên môn, thực hiện hiệu quả nhiệm vụ bảo đảm an toàn PCCC, bảo vệ tính mạng và tài sản cho nhà nước và nhân dân trên địa bàn toàn tỉnh.■

Thành phố Thanh Hóa về đêm.

NHỮNG NGƯỜI LÍNH PCCC&CNCH BÊN BỜ SÔNG MÃ:

VIẾT TIẾP BẢN HÙNG CA *Vì* BÌNH YÊN CUỘC SỐNG

TUỆ MINH

Khi những nụ hoa đào, hoa mai xinh xinh đua nhau khoe sắc cũng là lúc người người hối hả hoàn thành công việc còn lại của năm cũ để sớm về đoàn tụ, sum vầy bên gia đình, người thân cùng đón chào năm mới. Trong không khí bận rộn của những ngày giáp Tết, những người lính "canh lửa" bên bờ sông Mã hối hả lên phương án đảm bảo an toàn phòng, chống cháy, nổ cho người dân vui Xuân đón Tết, chuẩn bị lực lượng, phương tiện sẵn sàng lên đường làm nhiệm vụ, giữ mùa Xuân bình yên trọn vẹn cho nhân dân, viết tiếp bản hùng ca vì bình yên cuộc sống của một đơn vị anh hùng.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa những ngày giáp Tết là những ngày bận rộn nhất trong năm, bởi Tết Nguyên đán là thời điểm có nguy cơ xảy ra cháy, nổ rất cao. Để đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn, những người chiến sỹ PCCC&CNCH luôn phải thường trực sẵn sàng chiến đấu, có khi là đón năm mới ngay trên đường đi chữa cháy. Trung tá Lê Trọng Tài – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa cho biết: trong những năm gần đây, Thanh Hóa là điểm sáng về phát triển kinh tế, xã hội với tốc độ phát triển nhanh nhất cả nước. Hiện nay, trên địa bàn toàn tỉnh đã hình thành 09 khu kinh tế, khu công nghiệp, trong đó nhiều khu đã đi vào hoạt động như: khu kinh tế Nghi Sơn, các khu công nghiệp Tây Bắc Ga, Lễ Môn... với hàng nghìn cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, khu dân cư, nhà cao tầng, siêu cao tầng, các chợ, siêu thị, trung tâm thương mại… Điều đó đặt ra cho lực lượng Cảnh sát PCCC xứ Thanh những yêu cầu, nhiệm vụ mới hết sức nặng nề. Làm thế nào để đẩy mạnh phong trào Toàn dân tham gia PCCC, đảm bảo an toàn PCCC&CNCH góp phần giữ vững an ninh trật tự, an toàn xã hội, thúc đẩy phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh nhà, xứng đáng với truyền thống Anh hùng lực lượng vũ tranh nhân dân của đơn vị luôn là niềm trăn trở lớn của các thế hệ lãnh đạo, cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Thanh Hóa.

Nhớ lại những năm tháng chiến tranh khốc liệt, đặc biệt là trong chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ, khi Thanh Hóa – Cầu Hàm Rồng trở thành "biểu hiện rực rỡ của ý chí sắt đá "Quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược" để cứu nước, cứu nhà của quân và dân ta", cùng với lực lượng Công an Thanh Hóa, lực lượng Cảnh sát PCCC xứ Thanh đã vượt qua mưa bom, bão đạn của kẻ thù, trực tiếp tham gia chiến đấu 123 trận, cứu sống 118 người, cứu chữa bảo vệ được 3.361 tấn xăng dầu, 8.295 tấn lương thực, 70 tấn thực phẩm, 83 xe cơ giới, 3.200 nóc nhà và hàng trăm tấn vũ khí, đạn dược. Hình ảnh những chiến sỹ PCCC cùng chiếc xe chữa cháy GAZ 63 màu đỏ rực của Liên Xô cứ thấy hướng nào khói lửa là đi, vừa chữa cháy vừa tránh đạn, vừa chữa cháy, vừa đào đất vùi cứu người, cứu thương đã trở thành tấm gương sáng ngời về chủ nghĩa anh hùng cách mạng của CAND Việt Nam còn in đậm mãi trong tâm trí nhân dân cả nước. Có những chiến công của lực lượng PCCC xứ Thanh đã đi vào lịch sử của dân tộc như: Chiến thắng Hàm Rồng năm 1965, chữa cháy kho của binh trạm K2 năm 1966, vụ chữa cháy Nhà máy Điện Hàm Rồng năm 1967, chữa cháy Kho Xăng dầu Ba Khe (Đình Hương) ngày 21/4/1972, cứu 1.665 tấn xăng dầu trong tổng số 2.000 tấn tại kho; chữa cháy khu lắp ráp tên lửa Đồi Nhơm ngày 9/5/1972, bảo vệ an toàn hàng trăm phuy nhiên liệu, hàng chục tên lửa và hàng ngàn linh kiện quan trọng khác… Với những thành tích đặc biệt xuất sắc trong năm tháng chống chiến tranh phá hoại của Đế quốc Mỹ, tháng 9/1973, lực lượng PCCC Thanh Hóa đã vinh dự được Đảng, Nhà nước tuyên dương "Đơn vị anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân", 01 đồng chí được tặng Huy chương Chiến công hạng Ba (đó là liệt sỹ Lê Văn Hanh hy sinh trong trận chữa cháy tại Đồi Nhơm - Triệu Sơn), 01 đồng chí được Đoàn Cảnh sát PCCC Cộng hoà dân chủ Đức tặng Huy chương Vàng (đồng chí Lê Đình Thinh - Đội trưởng, nay nguyên là Phó Giám đốc Công an tỉnh Thanh Hoá), 01 đồng chí cán bộ Dân phòng được tặng Huy hiệu Bác Hồ (cụ Vũ Hữu Nghị).

Phòng Cảnh sát PCCC&CNH – Công an tỉnh Thanh Hóa giành giải Nhất Hội thi thể thao nghiệp vụ chữa cháy và CNCH khu vực IV. Ảnh: Cao Hường.

Tiếp nối truyền thống hào hùng của thế hệ cha anh, cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa hôm nay đã, đang nỗ lực phấn đấu hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, sẵn sàng chiến đấu, chiến thắng "giặc lửa", vì bình yên của mảnh đất quê hương. Trong những năm qua, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thanh Hóa đã tham gia chữa cháy thành công hàng trăm vụ cháy lớn nhỏ, tổ chức tốt công tác CNCH, tìm kiếm, hướng dẫn thoát nạn người khỏi các vụ cháy và nguy cơ đuối nước. Điển hình như vụ giải cứu hàng chục người mắc kẹt trong tòa nhà dầu khí Thanh Hóa, số 38, đại lộ Lê Lợi, TP Thanh Hóa ngày 16/01/2020. Trong quá trình chữa cháy, cứu người, Trung úy Vũ Việt Dũng và Binh nhất Tống Văn Đông thuộc Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa đã không quản ngại khó khăn, nguy hiểm, nhường mặt nạ, bình dưỡng khí cho nạn nhân mắc kẹt. Hay giữa trời nắng nóng hơn 40^{0}C, các cán bộ, chiến sỹ của đơn vị "căng mình" dập tắt đám cháy rộng cả nghìn mét vuông tại khu bãi tập kết nguyên phụ liệu chứa cao su, mút xốp trong bãi tập kết máy móc công trình thuộc Công ty TNHH vận tải Đại Lộc tại Khu Công nghiệp Tây Bắc Ga, phường Đông Thọ, TP Thanh Hóa ngày 06/7/2020… Đặc biệt, trong những ngày tháng 8/2019, khi nhiều địa phương trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa bị nước lũ cô lập, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã điều động hàng chục lượt cán bộ, chiến sỹ vượt sông đến với các bản đang bị nhấn chìm trong nước lũ, tổ chức tìm kiếm những người mất tích, vận chuyển người bị thương đến nơi an toàn, đưa lương thực, thực phẩm, thuốc men và nước uống đến với nhân dân. Hình ảnh những chiến sỹ Cảnh sát PCCC tháo mặt nạ chống độc nhường bình ôxy cho người dân; hay những cán bộ, chiến sỹ bị nước lũ nhấn chìm khi CNCH người dân… đã được cấp ủy, chính quyền và nhân dân các dân tộc trong tỉnh ghi nhận, đánh giá cao, mang lại hình ảnh đẹp về người chiến sỹ Công an vì nhân dân quên mình.

Trong năm 2020 vừa qua, với nhiệm vụ trọng tâm đảm bảo an toàn PCCC trên địa bàn tỉnh, phát huy vai trò nòng cốt, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa đã bám sát và thực hiện nghiêm túc các chỉ đạo của Bộ Công an, UBND tỉnh, Đảng ủy, Giám đốc Công an tỉnh về công tác bảo đảm an ninh trật tự, an toàn PCCC, công tác xây dựng lực lượng và hậu cần kỹ thuật. Đơn vị đã chủ động tham mưu cho cấp ủy, chính quyền các cấp tăng cường công tác PCCC&CNCH; bảo đảm an toàn khu vực cách ly, phục vụ công tác phối hợp phòng, chống dịch, bệnh COVID-19; ứng phó với một số loại hình thiên tai theo cấp độ rủi ro xảy ra trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá; đặc biệt là bảo đảm an toàn PCCC&CNCH phục vụ Đại hội Đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025 trên địa bàn tỉnh và Đại hội Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XIX nhiệm kỳ 2020 – 2025... Phòng cũng tập trung đẩy mạnh công tác tuyên truyền nâng cao ý thức, kiến thức pháp luật về PCCC, tăng cường phối hợp với các cơ quan thông tin đại chúng phát sóng 17 video, 17 phóng sự, 01 bài viết, 426 lượt tin, bài về công tác PCCC&CNCH; tổ chức tuyên truyền trực tiếp tại 298 đơn vị với 13.120 người nghe; phát 190 khuyến cáo về PCCC; tổ chức 155 lớp huấn luyện nghiệp vụ về PCCC&CNCH cho lực lượng PCCC cơ sở với 9.558 đội viên Đội PCCC cơ sở, huấn luyện lực lượng Dân phòng với 3.708 tham gia. Triển khai thực hiện có hiệu quả mô hình phong trào thi đua "Dân vận khéo" và xây dựng mô hình "Dân vận khéo" trong lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Sự chủ động làm tốt công tác phòng cháy hạn chế đến mức thấp nhất số vụ cháy và thiệt hại do cháy gây ra đã tạo sự chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động của đông đảo quần chúng nhân dân.

Bằng những nỗ lực trong công tác và chiến đấu, tập thể Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa và cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị đã đạt được nhiều thành tích đáng ghi nhận, được cấp ủy, chính quyền các cấp biểu dương, khen thưởng. Trong năm 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa có 02 cá nhân vinh dự được Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen; 02 tập thể, 03 cá nhân được tặng Bằng khen của Bộ Công an; 04 tập thể, 11 cá nhân được Chủ tịch UBND tỉnh tặng Bằng khen... Để đạt được những kết quả thành tích trên, Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an tỉnh, lãnh đạo chỉ huy Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã luôn quan tâm, chăm lo giáo dục truyền thống, rèn luyện đội ngũ cán bộ, chiến sỹ có bản lĩnh chính trị vững vàng, trao dồi nâng cao chuyên môn, nghiệp vụ. Đồng thời, lãnh đạo đơn vị tích cực đề xuất với Công an tỉnh củng cố kiện toàn về biên chế, tổ chức, trang bị phương tiện và chế độ chính sách, chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho cán bộ, chiến sỹ để anh em yên tâm công tác, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ chính trị được giao. Trong thời gian tới, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thanh Hóa quyết tâm thi đua lập thành tích chào mừng 60 năm Ngày Truyền thống của lực lượng Cảnh sát PCCC, chủ động phòng cháy, sẵn sàng chữa cháy, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, phục vụ thắng lợi sự nghiệp phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh nhà, tiếp bước xứng đáng truyền thống vẻ vang của các thế hệ đi trước.

Một mùa Xuân mới lại về với những người lính PCCC bên bờ sông Mã anh hùng.■

114 ĐÀ NẴNG: XUẤT SẮC HOÀN THÀNH NHIỆM VỤ KÉP

HỒNG LIÊN

Trong không khí đã tràn ngập hơi thở dịu dàng của mùa Xuân, phố biển Đà Nẵng những ngày năm hết Tết đến thấp thoáng đủ sắc màu, nhộn nhịp. Các trung tâm thương mại, các khu chợ tấp nập người mua sắm, người dân thành phố hối hả sửa sang, trang hoàng lại nhà cửa. Các em bé háo hức trong bộ quần áo mới, ánh mắt lấp lánh rạng người. Mùa Xuân đang gõ cửa vào mỗi ngôi nhà. Để có những khoảng khắc bình yên giản dị ấy là cả chặng đường dài những chiến sỹ lực lượng 114 Đà Nẵng nỗ lực làm chủ tình hình, vừa đồng hành cùng người dân phòng, chống dịch bệnh COVID-19, vừa thực hiện tốt mục tiêu kiềm chế cháy, nổ, sẵn sàng ứng phó với mọi tình huống cháy, nổ có thể xảy ra, xuất sắc hoàn thành nhiệm vụ kép để mỗi người, mỗi nhà bình an và hạnh phúc…

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng thực tập phương án PCCC&CNCH. Ảnh: Kim Liên.

Năm 2020, cả nước nói chung và TP Đà Nẵng nói riêng chịu sự ảnh hưởng nặng nề của dịch bệnh COVID-19 cùng với diễn biến phức tạp của thời tiết. Trước tình hình đó, cùng với toàn lực lượng Công an Thành phố, những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng đã không quản ngày đêm, căng mình tham gia bảo vệ an ninh trật tự ở những khu vực được xem như "tâm dịch" của thành phố. Bên cạnh việc nghiêm túc thực hiện các chủ trương, biện pháp phòng, chống dịch của Chính phủ cũng như thành phố đề ra như: cách ly, không có mặt tại các địa điểm tập trung đông người; không tổ chức các cuộc họp, hội nghị đông người…; đơn vị thường xuyên rà soát, báo cáo các trường hợp cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị có quan hệ, tiếp xúc trực tiếp với các trường hợp liên quan đến dịch bệnh COVID-19, tổ chức trang cấp các thiết bị y tế như: khẩu trang, găng tay, đồ bảo hộ, mặt nạ chống giọt bắn, nước sát khuẩn cho cán bộ, chiến sỹ, đặc biệt là những chiến sỹ tham gia chốt trực tại các khu vực phong tỏa. Tại khu vực xung quanh các doanh trại nơi đơn vị đóng quân được tổ chức tổng vệ sinh, phun thuốc khử trùng. Đồng thời đơn vị cũng bố trí Trung tâm Huấn luyện và Bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC&CNCH làm nơi cách ly cho cán bộ, chiến sỹ thuộc diện nghi nhiễm cũng như chuẩn bị địa điểm và các điều kiện cần thiết đảm bảo nơi ăn nghỉ, sinh hoạt tập trung cho cán bộ, chiến sỹ tham gia làm nhiệm vụ phòng, chống dịch bệnh.

Với tinh thần "chống dịch như chống giặc", Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH thực hiện duy trì 100% quân số tại đơn vị để thực hiện nhiệm vụ, bảo đảm công tác thường trực chiến đấu đồng thời sẵn sàng chi viện đến những địa điểm "nóng" COVID-19 theo sự điều động của cấp trên. Theo đó, đơn vị đã tăng cường cán bộ, chiến sỹ y tế làm công tác xét nghiệm Covid-19 cho cán bộ, chiến sỹ thuộc Công an Thành phố. Đồng thời, đã tham gia cùng các lực lượng trên toàn thành viện dã chiến tại Cung thể thao Tiên Sơn, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Thành phố đã nhanh chóng phối hợp với các đơn vị thi công huy động lực lượng, gấp rút tham gia lắp đặt, hoàn thiện các giải pháp PCCC để đảm bảo an toàn cho gần 1000 giường bệnh trong bệnh viện dã chiến sẵn sàng đi vào vận hành, tiếp nhận bệnh nhân.

Lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng là một trong những lực lượng tuyến đầu, tham gia chốt chặn tại một số trạm kiểm soát dịch, địa điểm phong tỏa cách ly phòng, chống dịch bệnh COVID-19. Đơn vị đã tham gia trực tại 5 chốt quanh 3 bệnh viện là Bệnh viện Đà Nẵng, Bệnh viện C, Bệnh viện Chấn thương chỉnh hình Đà Nẵng… Các cán bộ, chiến sỹ được huy động trực tại các điểm phong tỏa chốt chặn luôn bám sát vị trí đảm bảo an ninh trật tự tại các khu vực phong tỏa, vừa tuyên truyền thông tin đến người dân về công tác phòng chống dịch. Không dừng lại ở đó, cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị đã tích cực ủng hộ tiền cho quỹ phòng chống dịch bệnh COVID-19, kết quả đã ủng hộ được số tiền là 12.590.000 đồng. Đến nay, dịch bệnh trên địa bàn thành phố đã được kiểm soát, các hoạt động sản xuất, kinh doanh, phát triển kinh tế, xã hội dần được phục hồi.

Song song thực hiện công tác phòng chống, dịch bệnh COVID-19, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Đà Nẵng tiếp tục đảm bảo duy trì mục tiêu kiềm chế số vụ cháy, nổ xảy ra trên địa bàn thành phố. Với phương châm "phòng cháy hơn chữa cháy", trong năm qua, công tác kiểm tra, tuyên truyền hướng dẫn PCCC cho các cơ quan, doanh nghiệp, các hộ kinh doanh và nhân dân trên địa bàn được lực lượng PCCC từ thành phố đến cơ sở hết sức chú trọng thực hiện, nhất là tại các khu dân cư, nhà cao tầng, các chợ và các khu vực có nhiều hộ kinh doanh buôn bán trên địa bàn. Năm 2020, Phòng đã tổ chức tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật về PCCC gần 450 buổi tuyên truyền miệng với gần 40 nghìn người tham dự; cấp phát trên 170.000 tờ rơi, tài liệu, khuyến cáo hàng ngàn cẩm nang kiến thức PCCC và trao tặng bình chữa cháy cho 600 hộ có hoàn cảnh khó khăn tại các khu dân cư, cụm dân cư. Tổ chức treo trên 300 băng rôn, khẩu hiệu cổ động, tuyên truyền; tuyên truyền lưu động hơn 400 lượt trên các tuyến đường trọng điểm, khu dân cư, nơi tập trung đông người. Đơn vị cũng tăng cường kiểm tra, hướng dẫn và xử lý vi phạm pháp luật trong công tác PCCC với tổng số lượt kiểm tra trong năm 2020 là gần 3.000 cơ sở, trong đó chú trọng đến kiểm tra theo chuyên đề tại các cơ sở kinh doanh tồn chứa khí hóa lỏng, cơ sở kinh doanh xăng dầu, nhà cao tầng, cơ sở sản xuất kho hàng, cơ sở giáo dục, trụ sở làm việc, cơ quan hành chính nhà nước, cơ sở hóa chất..., qua đó phát hiện nhiều thiếu sót, vi phạm về an toàn PCCC.

Cùng sự quan tâm đầu tư về trang thiết bị kỹ thuật của Bộ Công an, UBND thành phố và lãnh đạo Công an Thành phố thì công tác huấn luyện, diễn tập phương án phòng chống cháy, nổ, CNCH luôn được cán bộ, chiến sỹ đơn vị chú trọng thực hiện. Hàng trăm phương án diễn tập PCCC&CNCH do lực lượng Cảnh sát PCCC Công an TP Đà Nẵng phối hợp với các đơn vị chức năng, các cơ sở đã thực hiện trong năm qua, góp phần tích lũy kinh nghiệm, bản lĩnh cho cán bộ, chiến sỹ còn trực tiếp tham gia chữa cháy, CNCH đồng thời nâng cao công tác tự phòng, tự quản về công tác PCCC cho lực lượng tại chỗ, nhất là lực lượng bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp tại cơ sở.

Thượng tá Nguyễn Thành Nam - Trưởng phòng Cảnh sát kéo giảm số vụ cháy trên địa bàn thành phố. Trong năm 2020, Đà Nẵng xảy ra 142 vụ cháy; giảm 43 vụ cháy so với năm 2019, tương đương với 30%. Trong đó, 121 vụ cháy dân sự, 21 vụ cháy rừng. Đối với công tác CNCH, trong năm xảy ra 54 tai nạn, sự cố, cán bộ, chiến sỹ đơn vị đã xử lý thành công 43 vụ, giải cứu được 12 người; tìm được 19 thi thể nạn nhân, trục vớt 3 tàu cá, 1 xe sa lầy… Đặc biệt, trong tháng 10/2020, khi cơn bão số 9 gây thiệt hại nặng nề về người, tài sản cũng như cơ sở hạ tầng của thành phố, lực lượng cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng đã bám sát địa bàn, phối hợp chặt chẽ cấp ủy, chính quyền và nhân dân chủ động ứng cứu, khắc phục hậu quả bão, lũ, kịp thời đảm bảo an toàn cho nhân dân, làm ngời sáng phẩm chất cao đẹp của người Công an nhân dân quên mình "vì nhân dân phục vụ".

Cuộc chiến dài hơi với "giặc lửa" chưa bao giờ là dễ dàng. Trong năm 2021, dự báo tình hình thiên tai, dịch bệnh sẽ có nhiều diễn biến phức tạp, khó lường, công tác bảo đảm an toàn PCCC&CNCH của lực lượng PCCC sẽ còn nhiều thách thức mới, song với truyền thống vẻ vang trong xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, lực lượng 114 Đà Nẵng nguyện tiếp tục ra sức phấn đấu, học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân, trau dồi chuyên môn nghiệp vụ, hăng say luyện tập, thường trực sẵn sàng chiến đấu, quyết tâm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, viết tiếp những chiến công, góp phần bảo vệ bình yên của thành phố bên bờ Sông Hàn, đưa Đà Nẵng trở thành điểm đến an toàn trong mắt nhân dân và bạn bè thế giới.■

LÊ GIA HOÀI

Gửi Xuân Tới Trường Sa

Xuân đã về tới biên đảo chưa anh
Sao từng cánh hải âu xanh đến vậy
Nơi đầu sóng Trường Sa ơi có thấy
Khắp quê hương vang dậy khúc xuân nồng!

Gửi Trường Sa sắc trời biếc mênh mông
Hương lúa thơm trên cánh đồng năm mới
Tấm lòng mẹ mang niềm tin phơi phới
Xuân sẽ về với đảo thật nồng say.

Gửi Trường Sa bao luyến thương đong đầy
Khúc hoan ca gió vờn bay trước ngõ
Nhành đào phai vẫn vẹn nguyên trên đó
Màu môi em thắm đỏ khắc giao thừa.

Gửi Trường Sa màu nắng mới đong đưa
Trên cành mai lộc non vừa bung nở
Tiếng ríu ran thơm hương từng trang vở
Con đến trường rực rỡ vạn niềm vui.

Quà đất liền chỉ một chút vậy thôi
Tuy xa xôi nhưng ấm tình xuân mới
Bình yên nhé hậu phương luôn mong đợi
Xuân ngập tràn khắp trời biển Trường Sa.

LÍNH 114 VÙNG KINH BẮC

SẴN SÀNG VỚI NHỮNG THỬ THÁCH MỚI NĂM TÂN SỬU

Trung tá ĐỖ ANH DŨNG
Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Bắc Ninh

Năm 2020, mặc dù gặp nhiều khó khăn, thách thức, nhất là đại dịch COVID-19, song kinh tế, xã hội của Bắc Ninh vẫn đạt những kết quả nổi bật. Kinh tế tỉnh Bắc Ninh hội nhập quốc tế sâu rộng với chủ trương thu hút đầu tư gắn với phát triển bền vững các khu, cụm công nghiệp, tận dụng cơ hội "vàng" đón làn sóng mới những dòng vốn FDI chất lượng. Năm 2021, tiếp tục thực hiện "mục tiêu kép" vừa chống dịch, vừa phát triển kinh tế, xã hội, trong đó đẩy mạnh thu hút đầu tư, phát triển doanh nghiệp, kinh tế tập thể, kinh tế tư nhân, ứng dụng công nghệ thông tin và xây dựng đô thị thông minh… Đi kèm với sự phát triển về kinh tế, xã hội cũng là những thách thức không nhỏ trong công tác PCCC&CNCH.

Năm 2020, mặc dù gặp nhiều khó khăn, thách thức, nhất là đại dịch COVID-19, song kinh tế, xã hội của Bắc Ninh vẫn đạt những kết quả nổi bật. Kinh tế tỉnh Bắc Ninh hội nhập quốc tế sâu rộng đã đạt tốc độ tăng trưởng 1% trong bối cảnh kinh tế thế giới rơi vào suy thoái; quy mô GRDP tiếp tục được mở rộng, ước 204,6 nghìn tỷ đồng, đứng thứ 7 toàn quốc; GRDP bình quân đầu người ước 144,2 triệu đồng gấp 2,1 lần bình quân cả nước. Đặc biệt, thực hiện chủ trương thu hút đầu tư gắn với phát triển bền vững các khu, cụm công nghiệp, tận dụng cơ hội "vàng" đón làn sóng mới những dòng vốn FDI chất lượng; UBND tỉnh đã quyết liệt nhiều giải pháp nâng cao hiệu quả cải cách hành chính, chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh... Mặc dù gặp nhiều khó khăn trong giai đoạn giãn cách xã hội, Bắc Ninh vẫn thu hút được 860 triệu USD nguồn vốn FDI, tính đến nay, toàn tỉnh có 1.607 dự án FDI với tổng vốn đăng ký 19,77 tỷ USD. Ngoài ra, giá trị sản xuất công nghiệp năm 2020 của tỉnh ước 1,120 triệu tỷ đồng. Bắc Ninh hoàn thành chương trình nông thôn mới, vượt 40% so với kế hoạch giai đoạn 2016 - 2020, 100% số xã trên địa bàn toàn tỉnh (94/94 xã) được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới, 8/8 huyện, thị xã, thành phố đủ điều kiện, đạt chuẩn nông thôn mới. Nhiều dự án lớn được triển khai thực hiện sau khi dịch bệnh COVID-19 được kiểm soát; các công trình chung cư, nhà cao tầng, trung tâm thương mại, khu dân cư và các hoạt động thương mại, dịch vụ đa ngành, đa nghề được phát triển, mở rộng. Để đạt được những kết quả đó, công tác PCCC&CNCH của tỉnh đã góp phần không nhỏ trong việc hạn chế các vụ cháy, nổ, sự cố tai nạn xảy ra, đảm bảo an ninh trật tự và phát triển kinh tế, xã hội của địa phương: trong năm 2020, tổng số vụ cháy, nổ xảy ra trên địa bàn 25 vụ (trong đó có 01 vụ nổ), so với cùng kỳ năm 2019 giảm 01 vụ (4%), xảy ra 17 vụ tai nạn sự cố. Cháy gây thiệt hại nghiêm trọng: 02 vụ; cháy lớn: 06 vụ; cháy trung bình: 07 vụ; cháy nhỏ: 09 vụ; Thiệt hại về người: 02 người chết; 03 người bị thương; thiệt hại về tài sản ước tính khoảng 56,2 tỷ đồng.

Ngay từ đầu năm 2020, bám sát chỉ đạo của Bộ trưởng Bộ Công an, Tỉnh ủy, HĐND tỉnh, UBND tỉnh, Công an tỉnh về nhiệm vụ công tác năm, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH, công an tỉnh Bắc Ninh đã triển khai có hiệu quả các chương trình, kế hoạch công tác đề ra, thực hiện tốt chức năng quản lý nhà nước về PCCC và CNCH. Do sự gia tăng, diễn biến phức tạp của dịch bệnh viêm đường hô hấp cấp do chủng mới virus Corona gây ra ảnh hưởng mạnh mẽ đến tình hình phát triển kinh tế, xã hội, chính trị của đất nước, địa phương nói chung và công tác quản lý nhà nước về PCCC nói riêng; công tác hướng dẫn, kiểm tra an toàn PCCC đối với cơ sở được tạm dừng theo chỉ đạo của UBND tỉnh, khiến cho công tác nắm tình hình và quản lý địa bàn, cơ sở trở nên khó khăn hơn. Trước tình hình đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH, Công an tỉnh Bắc Ninh đã chủ động xây dựng các kế hoạch nghiệp vụ chuyên môn nhằm kiềm chế tối đa các vụ cháy, nổ xảy ra trên địa bàn tỉnh.

Trong công tác tham mưu, chỉ đạo, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Bắc đã chủ động phối hợp với Phòng Tham mưu - Công an tỉnh tham mưu Tỉnh ủy, Đảng ủy Công an tỉnh nhiều văn bản, kế hoạch trong công tác PCCC&CNCH: Báo cáo Sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW ngày 25/6/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCCC; Quyết định số 1635/QĐ-TTg ngày 22/9/2015 của Thủ tướng Chính phủ về Chương trình hành động thực hiện Chỉ thị số 47-CT/TW; Chỉ thị số 03/CT-UBND ngày 31/1/2020 về việc tăng cường công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2020 - 2022; Chủ tịch UBND tỉnh phê duyệt 04 kế hoạch tổ chức thực tập phương án xử lý sự cố cháy, nổ phối hợp nhiều lực lượng tham gia tại: Khu Công nghiệp (KCN) Quế Võ; KCN Tiên Sơn; Tổ hợp Chung cư, Trung tâm thương mại Golden Park; Cảng thủy nội địa Tri Phương - Trung chuyển cho ICD Tiên Sơn; về việc tổ chức các hoạt động hưởng ứng Ngày Toàn dân PCCC (ngày 4/10) và "Tháng an toàn PCCC" (tháng 10) năm 2020.... Chủ động ban hành 68 kế hoạch, phương án, 107 công văn trao đổi, chỉ đạo thực hiện các mặt công tác chuyên môn; 25 kế hoạch, phương án đảm bảo an toàn PCCC, phòng nổ các sự kiện diễn ra trên địa bàn tỉnh, trong tâm như: Kế hoạch số 936/KH-PC07 ngày 27/3/2020 thực hiện Chỉ thị số 03/CT-UBND ngày 31/01/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh về tăng cường công tác PCCC&CNCH trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh năm 2020...

Bên cạnh đó, công tác tuyên truyền và xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH cũng được đơn vị chú trọng, triển khai có hiệu quả. Phòng chủ động phối hợp với Đài Truyền hình kỹ thuật số VTC (Kênh VTC14) sản xuất chương trình "114"; Báo Bắc Ninh, Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh xây dựng, đăng phát 96 tin, bài, 30 phóng sự, 24 chuyên mục, 05 clip tuyên truyền phổ biến kiến thức pháp luật về công tác PCCC&CNCH, trong đó chú trọng phổ biến, hướng dẫn các biện pháp, giải pháp thoát nạn, cứu người, cứu tài sản, kỹ năng xử lý tình huống khi có cháy, nổ xảy ra tại các cơ sở kinh doanh có điều kiện, nhà ở kết hợp kinh doanh, những cơ sở tiềm ẩn nguy cơ cháy, nổ cao, tiêu biểu có các phóng sự như: chuyên mục an toàn PCCC "Đảm bảo an toàn phòng chống cháy, nổ phục vụ Đại hội Đảng các cấp"; "Công tác PCCC ở khu dân cư - Điểm sáng Bắc Ninh"; phóng sự "sẵn sàng tổ chức thực tập phương án PCCC&CHCN"; phóng sự dài "Ghi nhận diễn tập phương án chữa cháy và tìm kiếm cứu nạn phối hợp nhiều lực lượng"; "Điểm sáng trong công tác PCCC"...; tổ chức cho các cơ sở triển khai ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC; phát 1.000 tờ rơi tuyên truyền về công tác PCCC tới các cơ sở, hộ gia đình trên địa bàn tỉnh, hơn 1.500 khuyến cáo tới các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh về đảm bảo công tác an toàn PCCC. Đồng thời tổ chức 05 hội nghị tập huấn về công tác quản lý nhà nước về PCCC&CNCH cho Công an cấp huyện, Công an chính quy cấp xã; lực lượng Dân phòng và các doanh nghiệp thi công PCCC trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh năm 2020...

Trong công tác quản lý thủ tục hành chính về PCCC, đơn vị cũng đã nâng cao công tác cải cách hành chính, tiếp nhận, thẩm duyệt cấp 619 giấy chứng nhận thẩm duyệt thiết kế về PCCC theo quy định; tổ chức kiểm tra nghiệm thu về PCCC cho 375 công trình xây dựng; ban hành 385 công văn yêu cầu chỉnh sửa hồ sơ thiết kế; 311 công văn trả lời cơ sở giải pháp về PCCC; tiếp nhận hồ sơ và cấp 500 giấy phép vận chuyển chất, hàng nguy hiểm cháy, nổ; 103 giấy chứng nhận kiểm định phương tiện PCCC; 12 giấy xác nhận đủ điều kiện kinh doanh dịch vụ PCCC.

Đồng thời, nhằm đảm bảo an ninh trật tự, phát triển bền vững ở tỉnh, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Bắc Ninh, thường xuyên duy trì đảm bảo quân số, phương tiện thường trực 24/24 giờ, sẵn sàng chiến đấu khi có cháy, nổ, sự cố tai nạn xảy ra, nhất là thường trực và làm việc trong đợt cao điểm của dịch bệnh COVID – 19 bùng phát và các ngày nghỉ, ngày lễ của đất nước. Hàng ngày, tổ chức kiểm tra, bảo dưỡng các phương tiện, xe chữa cháy đảm bảo hoạt động bình thường theo quy định. Phối hợp với các phòng nghiệp vụ Công an các địa phương và lực lượng Dân phòng tham gia đấu tranh, triệt phá thành công 03 tụ điểm hoạt động mua bán trái phép chất ma túy quy mô lớn tại địa bàn thị xã Từ Sơn và tại Khu Đô thị Tây Hồ thuộc thôn Mao Trung, xã Phượng Mao, huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh được các cấp, ngành và người dân đánh giá cao, phương tiện truyền thông đại chúng đưa tin rộng rãi. Xây dựng phương án, kế hoạch và cử 51 lượt xe chữa cháy cùng 355 lượt cán bộ, chiến sỹ phối hợp với các lực lượng trong Công an tỉnh tham gia đảm bảo an toàn PCCC, phòng nổ các sự kiện văn hóa, chính trị, xã hội diễn ra trên địa bàn tỉnh, điển hình như: tham gia phương án phối hợp lực lượng liên ngành kiểm soát phòng, chống dịch COVID-19 của Công an tỉnh và Công an các địa phương; Lễ kỷ niệm 60 năm thành lập Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhất (lần thứ II); phương án bảo vệ Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh Bắc Ninh lần thứ XX, nhiệm kỳ 2020 – 2025...

Công tác huấn luyện nghiệp vụ, lập, thực tập phương án chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được đơn vị tổ chức thường xuyên, tập trung rà soát phương án chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tại các cơ sở trọng điểm, các cơ sở có nguy cơ cháy, nổ cao, nơi tập trung đông người…; tiếp tục thực hiện điều tra cơ bản về đặc điểm giao thông, nguồn nước chữa cháy, lực lượng phương tiện chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (xe chở nước, máy cẩu, máy xúc, máy nâng…), tổ chức Hội nghị triển khai 11 lớp huấn luyện, bồi dưỡng nghiệp vụ về PCCC&CNCH cho 980 người có chức danh chỉ huy chữa cháy, Đội trưởng Đội PCCC của các cơ quan doanh nghiệp và các cơ sở kinh doanh có điều kiện về an ninh trật tự trên địa bàn tỉnh năm 2020. Tổ chức 1.562 lớp huấn luyện nghiệp vụ về PCCC&CNCH cho 52.490 người tham gia; phối hợp với cơ sở tổ chức thực tập 728 phương án chữa cháy và CNCH theo tình huống giả định trong phương án đã được phê duyệt triển khai thực hiện thành công 04 buổi diễn tập phương án chữa cháy, CNCH phối hợp nhiều lực lượng tham gia tại Công ty TNHH Jaeyoung Vina (KCN Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh); tại Cảng Tri Phương, xã Tri Phương, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh; Tổ hợp chung cư, Trung tâm Thương mại Golden Park, xã Phương Liễu, huyện Quế Võ và phương án xử lý sự cố tai nạn giao thông liên hoàn tại KCN Tiên Sơn, tỉnh Bắc Ninh năm 2020 góp phần nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền và xây dựng phong trào Toàn dân tham gia PCCC, đồng thời cũng thắt chặt hơn mối quan hệ, sự phối hợp tác chiến giữa các lực lượng PCCC trên địa bàn tỉnh.

Phát huy những kết quả đã đạt được, năm 2021, tỉnh Bắc Ninh tiếp tục tập trung thực hiện "mục tiêu kép", vừa phòng chống dịch bệnh hiệu quả, bảo vệ sức khỏe nhân dân; vừa tận dụng tốt các cơ hội, vượt qua khó khăn, nỗ lực đẩy mạnh phát triển toàn diện các ngành công nghiệp, nông nghiệp, thương mại, dịch vụ theo hướng bền vững, ứng dụng công nghệ thông tin và xây dựng đô thị thông minh; phát triển giáo dục - đào tạo toàn diện gắn với xây dựng nguồn nhân lực chất lượng cao. Dựa trên nguồn lực sẵn có, mục tiêu của tỉnh tận dụng làn sóng chuyển dịch đầu tư mới, hình thành các trung tâm phát triển công nghiệp, trung tâm nghiên cứu ứng dụng và chuyển giao, xây dựng khu công nghệ thông tin, phát triển các ngành công nghiệp công nghệ cao, doanh nghiệp nhỏ và vừa, tạo đột phá trong phát triển dịch vụ thương mại. Đây là cơ hội và cũng là thách thức không nhỏ của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH của tỉnh trong bối cảnh hiện nay: biên chế hiện nay còn mỏng, cán bộ chuyên môn nghiệp vụ về PCCC phụ trách địa bàn còn thiếu; nhận thức của người đứng đầu cơ sở về PCCC&CNCH còn hạn chế, chưa có sự quan tâm đến công tác PCCC&CNCH... Tuy nhiên, để thực hiện tốt các mặt công tác đã đề ra, góp phần đồng hành trong việc phát triển kinh tế, xã hội tại tỉnh, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Bắc Ninh quyết tâm thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm: Tiếp tục triển khai thực hiện nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh và Công an tỉnh về đảm bảo an ninh trật tự, an toàn PCCC trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh; thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả các mặt công tác chuyên môn, trong đó tập trung làm tốt công tác điều tra cơ bản, tiến hành tổng rà soát các cơ sở trong diện quản lý nhà nước về PCCC, phân loại cơ sở theo quy định, tăng cường kiểm tra, phúc tra các cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ cao và dễ phát sinh cháy lớn; các cơ sở trọng điểm về chính trị, kinh tế, văn hóa, các khu tập trung đông người; kịp thời kiến nghị, yêu cầu khắc phục những sơ hở, thiếu sót về PCCC, kiên quyết xử lý nghiêm các hành vi vi phạm quy định về PCCC; tạm đình chỉ hoặc đình chỉ hoạt động đối với các cơ sở có vi phạm nghiêm trọng, không đảm bảo an toàn PCCC theo quy định; chủ động phối hợp với cơ quan thông tin và truyền thông đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục, nâng cao ý thức tự phòng, tự bảo vệ và tham gia PCCC trong nhân dân; chú trọng nêu gương, tuyên dương điển hình tiên tiến; công khai phê phán tổ chức, cá nhân vi phạm nghiêm trọng quy định của pháp luật về PCCC. Tập trung đổi mới hình thức, tăng cường thời lượng, phạm vi tuyên truyền; xây dựng phát triển phong trào Toàn dân tham gia PCCC&CNCH sâu rộng, gắn với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc và với phương châm "4 tại chỗ", nòng cốt là lực lượng Dân phòng, cơ sở và chuyên ngành; gắn trách nhiệm, hiệu quả hoạt động của lực lượng PCCC tại chỗ vào tiêu chí xét thi đua khen thưởng; tập trung xây dựng lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh ngày càng chính quy, chuyên nghiệp, từng bước hiện đại, nắm vững pháp luật, tinh thông về nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ PCCC&CNCH trong tình hình mới.■

XUÂN VỀ TRÊN BẢN CO TÒNG

HỒNG VÂN

Những ngày cuối năm 2020, trái ngược với cái lạnh cắt da, cắt thịt của mùa Đông giá rét là những nụ cười ấm áp mãn nguyện thường trực trên khuôn mặt ngây thơ của các em nhỏ vùng cao miền núi Tây Bắc thuộc bản Co Tòng, xã Chiềng En, huyện Sông Mã, tỉnh Sơn La. Từ giờ trở đi, các em sẽ được học dưới mái trường nhỏ xinh với những căn phòng học khang trang, ấm cúng mà những chiến sỹ Công an chung tay cùng cộng đồng xây dựng.

Bản Co Tòng, xã Chiềng En nằm ở phía Tây Bắc của huyện Sông Mã, tỉnh Sơn La, là một trong những địa phương vùng sâu vùng xa có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn của tỉnh. Nơi đây tập trung khá đông đồng bào dân tộc thiểu số với cuộc sống còn nhiều thiếu thốn, lam lũ. Bản Co Tòng nằm giữa thung lũng, bao quanh là núi cao hiểm trở, giao thông đi lại khó khăn, đường xá khúc khuỷu, gập ghềnh, mùa mưa lầy lội bùn đất nên trước đây người dân địa phương chưa từng nhận được sự hỗ trợ của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào. Đặc biệt, trường mầm non của bản Co Tòng hiện có 63 em nhỏ trong độ tuổi từ 3 đến 5 là người dân tộc Thái đang theo học. Tuy nhiên, trường chỉ được dựng tạm bằng các lều tre lứa, ván gỗ, mùa khô thì nắng gió lùa qua các khe thủng, mùa mưa thì thường xuyên bị dột ướt. Các em nhỏ nơi đây phải chịu nhiều thiệt thòi, thiếu thốn mọi điều kiện cơ bản về ăn ở, sinh hoạt, trang thiết bị học tập.

Với mong muốn chia sẻ phần nào những khó khăn của nhân dân trong bản và mang đến cho các em nhỏ vùng cao một ngôi trường khang trang, Đoàn Thanh niên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy đã cùng phối hợp với Đoàn Thanh niên Học viện Chính trị Công an nhân dân và Đại học Kinh tế Quốc dân xây dựng Đề án "Góp gạch xây trường – Cùng em đến lớp" với nội dung là thực hiện xây dựng trường mầm non tại điểm trường bản Co Tòng, xã Chiềng En, huyện Sông Mã, tỉnh Sơn La.

Trao đổi về việc tổ chức thực hiện Đề án, đồng chí Đại úy Bùi Văn Định - Bí thư Đoàn Thanh niên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy cho biết: Đề án xây dựng điểm trường mầm non tại bản Co Tòng được bắt đầu triển khai từ tháng 6 năm 2020 theo Kế hoạch Xuân biên cương năm 2021 của Đoàn Thanh niên Bộ Công an và nằm trong Kế hoạch "Tình nguyện mùa Đông lần thứ nhất - năm 2020" do Ban Chấp hành đoàn Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy phát động với tinh thần xung kích "Tuổi trẻ lực lượng Công an nhân dân hỗ trợ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn tới trường". Đây cũng là năm đầu tiên Đoàn Thanh niên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy triển khai thực hiện và hoàn thành việc xây dựng điểm trường cho các em nhỏ vùng sâu vùng sa. Chia sẻ về những ngày đầu tổ chức thực hiện chương trình, đồng chí Bí thư Đoàn trường cho biết: "Việc gây quỹ để có kinh phí thực hiện các chương trình tình nguyện không phải dễ dàng. Khó khăn nhất là công tác tuyên truyền vận động kêu gọi ủng hộ vì đôi khi mọi người vẫn chưa thật sự quan tâm và hiểu hết về các hoạt động từ thiện của Đoàn Thanh niên. Nhưng nhờ có sự quan tâm, động viên kịp thời của các đồng chí trong Đảng ủy, Ban Giám hiệu và các cấp lãnh đạo nhà trường, cùng với phương châm không ngại khó, không ngại khổ, quyết tâm giúp đỡ kịp thời nhân dân ở các vùng khó khăn, Ban Chấp hành Đoàn trường đã chủ động kêu gọi sự hỗ trợ ủng hộ từ nhiều tổ chức, cá nhân, đoàn viên thanh niên trong và ngoài trường nên từ đó có kinh phí để thực hiện chương trình tình nguyện".

Đề án "Góp gạch xây trường – Cùng em đến lớp" tại điểm trường mầm non bản Co Tòng có mức kinh phí khoảng gần 300.000.000đ (Ba trăm triệu đồng), gồm các hạng mục: 03 phòng học, 01 phòng giáo viên, 01 nhà vệ sinh, 01 sân chơi lát xi măng (diện tích 150m^2), bàn ghế, thảm... Sau 06 tháng triển khai thực hiện và tiến hành xây dựng Đề án; được sự giúp đỡ nhiệt tình của lãnh đạo Công an tỉnh Sơn La, Công an huyện Sông Mã; Đoàn Thanh niên Công an tỉnh Sơn La, Đoàn Thanh niên Công an huyện Sông Mã, huyện Đoàn Sông Mã; Đảng ủy, chính quyền xã Chiềng En, bản Co Tòng, các tổ chức đoàn thể quần chúng của địa phương, đến ngày 18/12/2020, Ban Xây dựng Đề án và đại diện Đoàn Thanh niên 03 đơn vị đã cùng đến bản Co Tòng để tổ chức Lễ Khánh thành và bàn giao điểm trường mầm non cho chính quyền nhân dân địa phương quản lý.

Bên cạnh đó, ngoài Đề án "Góp gạch xây trường – Cùng em đến lớp", Đoàn Thanh niên Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy còn kết hợp với Đoàn Thanh niên Học viện Chính trị Công an nhân dân tổ chức Chương trình "Tình nguyện mùa Đông năm 2020" tại điểm trường mầm non bản CoTòng để tặng quà cho các em thiếu nhi gồm: đồ dùng quần áo, chăn màn, sách vở, đồ dùng học tập, các nhu yếu phẩm cần thiết... và xây dựng một khu vui chơi cho các cháu mầm non tại sân trường với tổng trị giá khoảng 150.000.000đ (Một trăm năm mươi triệu đồng). Những món quà với rất nhiều công sức và tâm huyết, tuy giá trị không quá lớn về vật chất nhưng lại rất thiết thực, kịp thời, mang nhiều ý nghĩa về tinh thần, thể hiện tình cảm, tấm lòng yêu thương và sự quan tâm, sẻ chia chân thành của những người chiến sỹ Công an nhân dân đối với các em nhỏ vùng cao.

Nhìn những nụ cười hồn nhiên, hào hứng của các em nhỏ khi lần đầu tiên được đi thăm quan các phòng học của ngôi trường mới, với những bộ bàn ghế xinh xắn xếp trên nền thảm trải sàn ấm áp, rực rỡ sắc màu khiến tất cả những thành viên trong Đoàn Từ thiện đều cảm thấy xúc động, ấm lòng. Thế là từ nay, các em sẽ không còn phải học trong những phòng học bằng tre nứa quanh dột nát với nền đất lạnh lẽo. Ở một góc khác của sân trường đã được lát xi măng rộng rãi, bằng phẳng, tiếng cười ròn rã của các em nhỏ vang vọng cả một khoảng không gian khi thích thú chơi đùa cùng với những chiếc xích đu, cầu trượt trong khu vui chơi. Chắc hẳn đây cũng là lần đầu tiên các em được chạm tay vào những món đồ chơi tưởng chừng rất bình dị đối với trẻ em các nơi khác. Mong rằng niềm vui của các em nhỏ sẽ là một phần động lực giúp người dân bản Co Tòng vượt qua khó khăn để tiếp tục kiên trì trên hành trình đến với cái chữ cho con em của mình. Và sau này khi các em lớn khôn sẽ trở thành những công dân có ích đóng góp công sức của mình để xây dựng quê hương, giúp xóa đói giảm nghèo, góp phần kéo gần khoảng cách của bản Co Tòng với các địa phương phát triển khác.

Với truyền thống "tương thân, tương ái, lá lành đùm lá rách", Kế hoạch "Tình nguyện mùa Đông lần thứ nhất - năm 2020" do Ban Chấp hành đoàn Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy phát động đã được thực hiện thành công, trở thành một chương trình đặc biệt ý nghĩa, giúp hỗ trợ cho nhân dân và cô, trò vùng đồng bào dân tộc thiểu số có điều kiện giảng dạy, học tập tốt hơn, để các em thiếu nhi vùng sâu vùng sa được đến trường. Đây cũng là hoạt động góp phần tuyên truyền hình ảnh đẹp của tuổi trẻ Công an nhân dân nói chung, tuổi trẻ Trường Đại học Phòng cháy chữa cháy nói riêng trong các công tác tình nguyện chung sức vì cộng đồng và trong lòng quần chúng nhân dân.

Một mùa Xuân mới nữa đang về trên bản Co Tòng khi hoa đào, hoa mận lại đua nhau khoe sắc khắp núi rừng Tây Bắc tươi đẹp. Nhưng có lẽ mùa Xuân Tết Tân Sửu 2021 năm nay có phần rộn ràng hơn, ấm áp hơn với người dân và các em nhỏ miền sơn cước nơi đây, bởi mùa Xuân này là mùa Xuân với đượm ắp nghĩa tình quân dân.■

NHÂN LÊN NIỀM VUI NƠI "XỨ TRỜI"

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên hỗ trợ người dân xây dựng mái ấm nghĩa tình. Ảnh: Tuấn Nhã.

PHẠM TRUNG

Điện Biên, mảnh đất lịch sử được ví là "xứ Trời" đang chuyển mình mạnh mẽ, trở thành trung tâm văn hóa, lịch sử, kinh tế và du lịch của cả một vùng Tây Bắc. Góp phần vào sự đổi mới, phát triển đó có những nỗ lực, tích cực vào cuộc của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên. Từ đảm bảo an toàn PCCC&CNCH cho từng ngôi nhà, từng cơ sở đến giúp đồng bào vượt qua mưa lũ, xây dựng mái ấm nghĩa tình nơi phên dậu Tổ quốc..., những việc làm của các chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH thực sự đã nhân lên niềm vui cho nhân dân các dân tộc trên quê hương Điện Biên anh hùng.

Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên tập huấn công tác PCCC cho lực lượng Dân phòng. Ảnh: Thanh Bình.

Những ngày cuối năm 2020, không khí tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên khẩn trương hơn bao giờ hết. Từ các đồng chí lãnh đạo Phòng, Đội đến các cán bộ, chiến sỹ đều bận rộn tỏa đi khắp các địa bàn trong tỉnh để triển khai công tác phòng ngừa cháy, nổ trong dịp Tết Nguyên đán 2021, tổ chức tuyên truyền, hướng dẫn bà con nhân dân sử dụng một số thiết bị chữa cháy cơ bản; kiểm tra các cơ sở có nguy hiểm cháy, nổ; kiểm tra an toàn PCCC rừng… Theo Thượng tá Thiều Xuân Vương – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên: Trong năm 2020, mặc dù đối mặt với nhiều khó khăn thử thách, tình hình COVID-19 có diễn biến phức tạp, mưa lũ trên địa bàn kéo dài nhưng với tinh thần đoàn kết, vượt khó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên thường xuyên tham mưu cho các cấp ủy, chính quyền địa phương các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn toàn tỉnh, tiếp tục củng cố, xây dựng vững chắc phong toàn Toàn dân PCCC gắn với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; xây dựng và nhân rộng các điển hình tiên tiến, các mô hình tiêu biểu về PCCC như: "Cụm cơ quan doanh nghiệp an toàn PCCC", "Cụm dân cư an toàn về PCCC", "đơn vị điển hình tiên tiến và khu phố an toàn PCCC" … Và đặc biệt, Phòng là một trong những đơn vị điển hình triển khai thực hiện chỉ đạo của Ban Giám đốc Công an tỉnh về tham gia hỗ trợ nhân dân huyện Mường Nhé, Nậm Pồ làm nhà ở, đem lại niềm vui lớn cho nhân dân các dân tộc nơi miền biên giới Tổ quốc, được Ban Giám đốc Công an tỉnh Điện Biên và nhân dân đánh giá rất cao.

Thực hiện chủ trương làm nhà cho các hộ nghèo của Đảng ủy Công an Trung ương, lãnh đạo Bộ Công an phát động, sự chỉ đạo của Ban Giám đốc Công an tỉnh, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên do đồng chí Thượng tá Thiều Xuân Vương - Trưởng phòng làm Trưởng đoàn đã triển khai hỗ trợ nhân dân xây dựng hàng chục căn nhà ở hai huyện Mường Nhé và Nậm Pồ. Khắc phục những bất lợi do thời tiết khắc nghiệt, địa hình đồi núi hiểm trở, phức tạp, gây khó khăn trong công tác vận chuyển, tập kết vật liệu, dưới sự quyết tâm của cán bộ, chiến sỹ, đơn vị đã hoàn thành tiến độ, bàn giao nhà cho nhân dân, được Ban Giám đốc, cấp ủy chính quyền địa phương ghi nhận đánh giá cao. Nhớ lại những ngày được tăng cường vào bản dựng nhà mới, sửa nhà giúp các hộ nghèo ở Mường Nhé, Trung tá Nguyễn Văn Thưởng – Phó trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh chia sẻ: nếu như nhiều cơ quan, ban, ngành khi được giao nhiệm vụ xây nhà cho bà con nghèo thường chỉ làm một vài công đoạn, hoặc thuê doanh nghiệp xây dựng thì Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên chúng tôi là một trong số ít những đơn vị hoàn thiện công trình từ A đến Z. Tất cả các công đoạn cho việc dựng một căn nhà, từ việc cắt ống thép, hàn khung... cho đến làm móng, đổ bê tông, lên tường, dựng mái... đều do cán bộ, chiến sỹ đơn vị tự tay thực hiện. Tại Mường Nhé, đơn vị được giao làm 12 căn nhà cho nhân dân. Tự tay đồng chí Trưởng phòng Thiều Xuân Vương đọc bản vẽ hướng dẫn cho cán bộ cắt, hàn thành khung cho các căn nhà sao cho vừa bảo đảm kỹ thuật, bền đẹp. Không chỉ sử dụng hàn điện, máy cắt, máy bắn tôn... thành thục như những người thợ chính hiệu, mà sau khi phần khung được hoàn thành và chở đến chân công trình, cũng chính cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH lại trở thành những thợ xây đổ bê tông móng nhà, hàn xì các khung thép lại với nhau, lên mái, dựng tường và lắp cửa… Thượng úy Phạm Tuấn Nhã – cán bộ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh cho biết: cán bộ, chiến sỹ chúng tôi thành thạo, chủ động như vậy là do các đồng chí lãnh đạo Phòng thường xuyên tổ chức rèn luyện cho anh em tự chủ xây dựng, sửa sang cơ sở vật chất của đơn vị bên cạnh việc tổ chức rèn luyện công tác chuyên môn. Nếu đến thăm Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên, các bạn sẽ thấy một cơ ngơi khang trang với hệ thống các chuồng trại vật nuôi được chính tay cán bộ, chiến sỹ tự tay xây dựng và chăm sóc…

Chuyện làm nhà cho dân ở Mường Nhé khiến chúng tôi nhớ đến một trong những "kì tích" khó quên của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên đã thực hiện cũng trong quá trình giúp dân xây dựng những mái ấm nghĩa tình. Đó là hành trình giúp người dân tại xã Nậm Nhừ, một xã biên giới đặc biệt khó khăn của huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên chạy thoát khỏi cơn lũ quét kinh hoàng ngày 17/8/2020. Cơn lũ quét xảy ra vào thời điểm đơn vị đang triển khai lực lượng thực hiện chủ trương hỗ trợ làm nhà theo Chương trình của Bộ Công an, Tập đoàn Điện lực Việt Nam và Tỉnh ủy Điện Biên tại Nậm Nhừ, huyện Nậm Pồ. Thượng tá Thiều Xuân Vương – người trực tiếp có mặt tại Nậm Pồ những ngày kinh hoàng ấy nhớ lại: "Trận mưa lớn kéo dài chưa từng có trong 20 năm qua đã khiến lũ ống tràn về Nậm Pồ chỉ sau một đêm. Cơn lũ ống, lũ quét với mức độ tàn phá khủng khiếp khiến bản nghèo Nậm Nhừ 1 chỉ còn lại cảnh tan hoang, đổ nát. Ngay khi cơn lũ quét tràn về, cán bộ, chiến sỹ đơn vị đã nhanh chóng tập trung về khu vực trung tâm bản Nậm Nhừ 1 phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương hô hào người dân nhanh chóng ra khỏi nhà, di dời tới điểm an toàn. Chúng tôi người dắt trẻ nhỏ, người cõng người già vượt qua mưa lũ đưa bà con đưa đến nơi tránh trú an toàn đồng thời vận động, di dời các hộ dân có nguy cơ ảnh hưởng sạt lở; bảo vệ tuyệt đối an toàn tính mạng, tài sản cho nhân dân." Nhờ sự hỗ trợ kịp thời này của các anh nên nhiều trẻ em, người già được cứu sống. Rồi khi cơn lũ đi qua, hàng trăm cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Điện Biên cùng Công an huyện Nậm Pồ, Công an xã Nậm Nhừ lại xoay vần hốt bùn đất, dọn sạch khuôn viên trường học, nhà dân, làm cầu tạm qua suối Nậm Nhừ để 135 gia đình không bị cô lập bên dòng suối…

Cũng theo Thượng tá Thiều Xuân Vương, việc xây dựng nhà ở cho các hộ nghèo ở Nậm Pồ hết sức khó khăn vì triển khai vào mùa mưa bão, con đường trơn trượt cản trở việc đi lại vận chuyển trang, thiết bị xây dựng. Chính vì thế, trực tiếp các đồng chí lãnh đạo Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh đã cùng cán bộ, chiến sỹ xuống từng bản vận chuyển nguyên vật liệu, kiểm tra khu vực dựng nhà và đôn đốc việc dựng nhà đảm bảo theo đúng bản vẽ tiêu chuẩn. Để vận chuyển vật liệu qua những con đường bùn lầy trơn trượt, những khúc cua tay áo, dốc thẳng đứng, một bên là núi đá, một bên là vực thẳm như thế này đòi hỏi cán bộ, chiến sỹ phải tập trung cao độ và vững tay lái mới vượt qua được. Mỗi chuyến vận chuyển vật liệu đến điểm tập kết, nếu thời tiết thuận lợi nắng ráo, mỗi xe máy phải đi hơn 01 giờ đồng hồ mới đi hết quãng đường gần 3km. Còn nếu trời mưa nhỏ thì tất cả đều phải vận chuyển bằng sức người, tăng bo từng chuyến, một ngày huy động tối đã cán bộ, chiến sỹ và nhân dân cùng làm cũng chỉ đưa được 02 chuyến vật liệu lên điểm tập kết làm nhà. Những giọt mồ hôi, những đôi bàn chân lấm lem bùn đất là hình ảnh hết sức quen thuộc của các chiến sỹ PCCC tại Nậm Nhừ. Chính vì lẽ đó, mỗi căn nhà được hoàn thiện là cả tâm huyết của mỗi người chiến sỹ, là thành quả của tình quân dân ấm áp, là tình cảm keo sơn gắn bó giữa lực lượng Công an với nhân dân, mong muốn góp phần mang lại một cuộc sống ấm no, hạnh phúc hơn cho nhân dân.

Không chỉ là đơn vị đi đầu trong phong trào xây nhà giúp các hộ dân nơi vùng biên giới, với tinh thần vào cuộc đầy quyết tâm và trách nhiệm của đơn vị chủ lực trong công tác PCCC&CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên luôn chủ động sẵn sàng về lực lượng, phương tiện và phương án chữa cháy. Những năm gần đây, tình hình cháy, nổ diễn biến phức tạp, gây thiệt hại lớn cho các cơ quan, doanh nghiệp và nhân dân, vì vậy, đơn vị đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, huấn luyện nghiệp vụ về PCCC&CNCH; hướng dẫn và tổ chức cho các cơ sở tiềm ẩn nguy hiểm cháy, nổ trên địa bàn tỉnh ký cam kết đảm bảo an toàn PCCC; phát động phong trào Toàn dân PCCC gắn với phong trào Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Cùng với đó công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm được thực hiện nghiêm túc, tăng cường kiểm tra công tác PCCC đối với các cơ sở sản xuất, kho hàng nguy hiểm về cháy, nổ cao nằm trong khu dân cư. Giai đoạn 2015 - 2020, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tổ chức kiểm tra an toàn PCCC của 3.604 lượt cơ sở; hướng dẫn 2.164 lượt sở, ban ngành, đơn vị, cơ sở tự kiểm tra, qua kiểm tra đã phát hiện và kiến nghị khắc phục 1.796 sơ hở, thiếu sót trong công tác PCCC; đã lập biên bản xử phạt vi phạm hành chính và ra quyết định xử phạt 87 trường hợp vi phạm các quy định của nhà nước trong lĩnh vực PCCC với tổng số tiền phạt trên 90,75 triệu đồng nộp ngân sách. Đơn vị cũng tập trung cao độ triển khai nhiệm vụ, thực hiện nghiêm trực sẵn sàng chiến đấu, đảm bảo về lực lượng, phương tiện, phương tiện CNCH; rà soát, chỉnh lý các phương án xử lý cháy, nổ lớn cần huy động nhiều lực lượng tham gia, nhất là phương án PCCC tại các chợ, siêu thị, khu vui chơi giải trí… Song song với đó là tăng cường công tác huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, bảo dưỡng, sửa chữa phương tiện chữa cháy và CNCH, đảm bảo không để xảy ra sự cố, hỏng hóc khi thực hiện nhiệm vụ. Thượng tá Thiều Xuân Vương cho biết: để đảm bảo an toàn cho nhân dân các dân tộc trên địa bàn tỉnh an tâm vui Tết, trong dịp Tết Nguyên đán 2021, Phòng PCCC&CNCH – Công an tỉnh Điện Biên sẽ tổ chức thường trực 100% quân số, sẵn sàng lực lượng phương tiện chiến đấu… khi có tình huống, sự cố xảy ra.

Đến với Điện Biên những ngày giáp Tết, được trò chuyện với những người lính PCCC&CNCH nơi đây, chúng tôi mới hiểu rằng: với những người lính nơi địa đầu Tây Bắc, cống hiến hy sinh vì nhân dân chính là lẽ sống. Mặc dù tỉnh Điện Biên vẫn còn nhiều lắm những khó khăn, những vất vả nhưng với sự chung tay góp sức, sự dốc lòng, tâm huyết của các cấp chính quyền, nhân dân Điện Biên, của lực lượng Công an nhân dân nói chung và những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng, một miền biên giới trù phú với những căn nhà khang trang thấm đượm tình người, tình quân dân sẽ củng cố lòng tin của người dân, góp phần xây dựng phên giậu, thành trì vững chắc bảo vệ biên cương của Tổ quốc Việt Nam.■

NGƯỜI HÙNG CỨU NẠN, CỨU HỘ VỚI KỲ TÍCH NƠI HANG SÂU, NÚI THẲM

BẢO TRUNG

Có dịp trò chuyện với anh khi tìm hiểu về vụ cứu nạn, cứu hộ (CNCH) tại Hà Giang tháng 02/2020, bằng đi một thời gian, tôi thấy anh xuất hiện trên chương trình "Chúng tôi là lính cứu hỏa 2020" với những chia sẻ về công việc của những người lính CNCH trên mặt trận không tiếng súng... Những câu chuyện về tìm kiếm người bị nạn nơi hang sâu, núi thẳm, trong những xoáy nước đen hay trong những vụ cháy mà lằn ranh giữa sự sống và cái chết còn mong manh hơn làn khói đã thôi thúc tôi tìm hiểu về người lính CNCH có dáng vóc nhỏ bé, nhưng rắn rỏi, Thiếu tá Nguyễn Chí Thành – Phó Đội trưởng Đội Công tác Chữa cháy và CNCH, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an TP Hồ Chí Minh. Những kỳ tích mà anh đã tạo ra tưởng chừng như "không tưởng"...

Đầu năm 2020, trên địa bàn tỉnh Hà Giang xảy ra một vụ tai nạn nghiêm trọng khiến một nạn nhân rơi xuống hang sâu chưa từng có người đặt chân đến. Địa hình hiểm trở, mưa lũ nghiêm trọng không ngăn được bước chân của những người lính CNCH triển khai công tác cứu người, nhưng đây là một "ca khó" đòi hỏi phải có những chiến sỹ dạn dày kinh nghiệm và phương tiện chuyên dụng mới tiến hành được. Nhận được yêu cầu chi viện từ Cục Cảnh sát PCCC&CNCH, Đại tá Huỳnh Quang Tâm – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH nghĩ ngay đến Thiếu tá Thành – người chiến sỹ CNCH đã có kinh nghiệm tham gia vụ CNCH trong hang sâu vào tháng 12/2019 ở Cao Bằng. Không phụ sự tin tưởng của lãnh đạo đơn vị, Thiếu tá Nguyễn Chí Thành cùng các đồng đội của mình đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao, đưa người bị nạn ra khỏi hang núi sâu 280m trong sự xúc động của người thân nạn nhân và đồng đội. Đó cũng là một trong những vụ CNCH "không tưởng" mà anh Thành cùng đồng đội mình đã thực hiện trong năm 2020 vừa qua.

Sinh ra và lớn lên trên quê hương "đất thép thành đồng" Củ Chi, từ nhỏ cậu bé Nguyễn Chí Thành đã thể hiện khả năng leo trèo, bơi lặn giỏi. Trong một lần chứng kiến người bị đuối nước, trong đó có cả hai người anh họ, Thành nung nấu ước mơ được làm nghề cứu nạn, "đơn giản chỉ để cứu người hay ít ra cũng giúp người thân của họ bớt xót xa" - anh Thành đã tâm sự lý do anh đến với nghề CNCH như thế. Chính vì vậy, khi hết nghĩa vụ quân sự 3 năm, đứng trước ba sự lựa chọn: về Cảnh sát Cơ động, lực lượng Bảo vệ hay lực lượng Cảnh sát PCCC, cuối cùng Thành chọn việc có vẻ phù hợp với tính cách mình nhất: tham gia lực lượng Cảnh sát PCCC. Sau đó, giấu gia đình, cậu lính trẻ Chí Thành xung phong vào Tiểu đội chuyên đi CNCH – một trong những đội có nhiệm vụ "đáng sợ" nhất lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH.

Từ "đáng sợ" đối với công việc của lính CNCH là thật 100% cả về nghĩa đen và nghĩa bóng. Lính CNCH ngoài việc phải tập thể lực như: chạy bộ trên đường bằng, chạy cầu thang, hít xà, hít đất, leo thang dây mang khí tài, tập bơi cự ly dài, tập lặn... thì lính mới vô nghề thì cho tiếp cận dần với nhiệm vụ như: khiêng băng ca, sờ... xác người cho quen. Đến khi luyện được kỹ năng cũng như tinh thần vững vàng mới cho đi CNCH, trong nhiều tình huống sinh tử, hiểm nguy, người lính CNCH phải có tinh thần thép mới có thể bảo toàn tính mạng của mình và hoàn thành nhiệm vụ. Theo Thiếu tá Thành chia sẻ: bên cạnh các yếu tố rèn luyện thể lực, rèn luyện tinh thần, người CNCH có lẽ cần cả một chút "liều lĩnh" để vượt qua sự sợ hãi của chính bản thân thực hiện những nhiệm vụ được giao.

"Màu cờ sắc áo của lực lượng PCCC&CNCH TP Hồ Chí Minh, sự tin tưởng, hi vọng của người nhà nạn nhân và cả chút liều lĩnh đã giúp tôi có động lực để chúng tôi thực hiện nhiệm vụ tìm xác một nạn nhân trong hang Cốc Chia, xã Mã Ba, huyện Hòa Quản, tỉnh Cao Bằng" – Nhớ lại nhiệm vụ tìm kiếm nạn nhân vào tháng 11/2019 tại Cao Bằng, anh Thành chia sẻ. Đây là lần đầu tiên thực hiện nhiệm vụ tiếp cận hang sâu và không có đầy đủ thiết bị hỗ trợ, anh Thành cùng đồng đội lên đường với tâm trạng đầy hoang mang, lo lắng. Anh Thành nhớ lại: "Chiều 29/11/2019, Đoàn Công an TP Hồ Chí Minh đến hiện trường. Lúc ấy, nhiệt độ ngoài trời Cao Bằng khoảng 10^0C, mưa lất phất. Buổi họp trong đêm đưa ra nhiều phương án, trong đó tôi đề nghị khảo sát thực tế tại hiện trường. Phương án được chỉ huy chấp thuận." Sáng hôm sau, đoàn ra hiện trường và thả một con gà xuống hang vì đây là cách làm dân gian, nếu con gà chết thì coi như không thể xuống dưới vì trong hang có thể chứa khí metan hoặc thiếu dưỡng khí. Đến độ sâu 80m, kéo lên con gà vẫn... sống. Vậy là có dưỡng khí. Dù vậy, đó mới chỉ là đoạn đầu của hang. Hang nhỏ hẹp, không thể xuống nhiều người, anh Thành xung phong một mình tiếp cận. Một trạm cung cấp thiết bị được bố trí ở độ sâu 50m, và chỉ một mình Chí Thành ở dưới đó. 10 phút sau khi xuống hang thì có cơn mưa đá. Thiếu tá Thành kể: "Dưới hang rất lạnh, nhũ đá trơn trợt, nước tuôn ào ạt khiến nhũ đá bị vỡ rơi trên đầu, trên cổ tôi. Hơn 80m, lối đi bắt đầu khó khăn. Hang ngoằn ngoèo, tối tăm, hình xoắn ốc, zic zắc... Tôi trườn từng chút một. Không ít lần tôi tưởng mình đã cận kề cái chết. Lúc đó nếu xảy ra sự cố gì thì đồng đội cũng không thể kéo dây đưa tôi lên. Đến độ sâu 220m, mưa như trút nước, bộ đàm mất tín hiệu và ròng rọc điện bị hư. Còn vài mét nữa là xuống đến đáy hang mà tôi lại bị treo lơ lửng không biết bao lâu. Trong giây phút sinh tử ấy, tôi nghĩ nhiều đến gia đình, vợ con. Càng suy nghĩ, tôi càng quyết tâm phải tìm bằng được thi thể người bị nạn để đưa về gia đình!". Sau nhiều lần khởi động lại, cuối cùng bộ đàm và ròng rọc cũng hoạt động trở lại. Anh Thành vội vận hành máy tiếp cận đáy hang. Không có dụng cụ, anh phải dùng tay bới móc đất đá đang đổ đè lên thi thể nạn nhân, vội vàng tìm kiếm, nhặt từng mảnh xương vào túi vải... Khó có thể diễn tả được sự mừng vui của gia đình ông Hoàng Văn Thái, họ quỳ sụp xuống vái lạy tứ phương và rót rượu mời anh Thành. Sau này, anh Thành mới biết đó là những hành động, cử chỉ trân trọng nhất của đồng bào dân tộc Mông bày tỏ lòng ngưỡng mộ, biết ơn. Nhắc đến vụ CNCH tại tỉnh Cao Bằng, Đại tá Huỳnh Quang Tâm - Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hồ Chí Minh khẳng định: "Chiến công của đồng chí Nguyễn Chí Thành đúng là kỳ tích! Đây là lần đầu tiên lực lượng Công an TP Hồ Chí Minh nói riêng và cả nước nói chung tổ chức tìm thi thể người bị nạn dưới hang sâu. Thành tích này một lần nữa khẳng định lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Thành phố đã từng bước trưởng thành với phương châm: Chính quy, tinh nhuệ, hiện đại!".

Thiếu tá Nguyễn Chí Thành tại Hội nghị Điển hình tiên tiến giai đoạn 2015 - 2020.

Ngay sau vụ CNCH tại Cao Bằng, tháng 02/2020, anh Thành được huy động tham gia CNCH tại Hà Giang, xuống hang với độ sâu 280m. Đã có kinh nghiệm trong công tác CNCH dưới hang sâu và cũng được trang bị đầy đủ phương tiện như: đai cứu hộ, ròng rọc điện, đèn pin..., nhưng trước khi xuống, Thiếu tá Thành cũng cảm thấy bản thân áp lực, hồi hộp. Do trời mưa từ đêm nên hang càng ẩm thấp, tối tăm khiến cái lạnh ngấm vào tận xương. Tuột xuống 5m đầu tiên, anh thấy lòng hang tối đen như mực, nguồn ánh sáng duy nhất là chiếc đèn pin bằng quả trứng gà gắn trước mũ bảo hiểm. Càng xuống sâu, Thiếu tá Thành càng cảm thấy khó thở và cảm giác hồi hộp tăng lên gấp bội. "Chưa bao giờ tôi có cảm giác sợ hãi như vậy", Thành nói và đã có ý định bỏ cuộc giữa chừng khi chỉ mới trèo xuống được chừng 50m. Cứ xuống được vài chục mét anh lại phải dừng lại lấy hết can đảm để xuống tiếp. Hang càng đi xuống càng hẹp, cấu tạo phức tạp, có nhiều đường, ngách nhỏ, có những đoạn chỉ vừa 1 người trượt xuống, nhiều khối đá sắc nhọn chĩa ra các phía như chực cứa vào da thịt người có ý định khám phá phía sâu bên trong nó. "Trong bóng tối, người ta thường nghĩ đến những điều khá tiêu cực, đôi lúc trên đường xuống, bản thân tôi nghĩ chắc không xuống tiếp được quá vì hang quá sâu, càng đi lối vào càng nhỏ lại, đá chĩa ra tứ phía, tôi cứ đếm 30m, 50m, 70m, 100m, 150m, 200m... rồi mà xuống hoài chưa thấy đáy hang, bóng đêm trong hang như nuốt chửng lấy người tôi, cảm giác sợ hãi bắt đầu xuất hiện, càng xuống sâu, cảm giác ấy ngày càng tăng. Nhưng rồi âm thanh từ chiếc bộ đàm vang lên, tiếng chỉ huy, tiếng đồng đội, tôi nghĩ đến nạn nhân đang lạnh lẽo ở dưới kia chờ mình tìm thấy, người thân của em đang chờ tôi mang em về với gia đình..., nghĩ đến đó, tôi lẩm bẩm trong đầu và mạnh dạn xuống sâu hơn: Em ở đâu? hãy để các anh đưa em về với người mẹ thân yêu đang đỏ hoe đôi mắt ngóng chờ em..., " Xuống gần độ sâu 280m, mùi tử thi đang trong quá trình phân hủy mạnh bốc lên nồng nặc, không khí đặc quánh, một tiếng thở mạnh hắt ra: đã tìm thấy nạn nhân!.

Lần trở xuống thứ hai cùng thiết bị để mang nạn nhân lên tưởng chừng suôn sẻ cho đến khi anh Thành còn cách đáy chừng 2m thì phía trên báo xuống: Mưa đá... Đúng lúc này, tính hiệu bộ đàm mất liên lạc, thiết bị ròng rọc điện bị hỏng, "tôi bị treo lơ lửng trong không trung, xung quanh im lìm chỉ có tiếng nước từ trên bắt đầu chảy xuống, trong hang lạnh vậy mà mồ hôi trong người cứ túa ra, nếu cứ để nước tiếp tục chảy xuống mạnh hơn, dưới tác động của ngoại lực, các vách đất, đá trong hang sẽ sụp đổ và chôn vùi tất cả..." Trong bóng tối, ngột ngạt, anh đã nhớ về vợ cùng hai con gái 9 tuổi và 10 tuổi đang chờ anh về sau mỗi lần anh đi công tác. Gần một tiếng "cân não", thử thách tinh thần, mưa tạnh, anh vui mừng khôn xiết khi thiết bị liên lạc cũng được nối lại. Khi chạm chân tới đáy, anh rút vài cây nhang ra đốt, khấn: "Em phù hộ cho anh. Anh đưa em về với gia đình chứ nằm ở đây lạnh lẽo lắm!". Anh lần lượt rưới cồn, rượu lên khắp thi thể chàng trai nặng 70kg để bớt mùi rồi tròng vào nhiều túi nylon trước khi buộc dây để phía trên kéo lên. Tàn nhang, Thiếu tá Thành quyết định làm ngược quy tắc khi cứu nạn thi thể là để nạn nhân lên trước, lính cứu hộ theo sau. "Thi thể nặng, nếu để theo sau mà vướng vào đá bị đứt dây thì sẽ rơi trở lại. Tôi thà chấp nhận nguy hiểm theo sau để có thể điều khiển cho thi thể tránh các mỏm đá", anh nói. Sau 6 tiếng kể từ lần xuống hang đầu tiên, Thành đã đưa được nạn nhân lên miệng hang. Trong bộ dạng lấm lem, đau đớn và hôi thối vì nước tử thi nhiễu khắp người, anh được các đồng đội ôm siết. Nhiều người nhà của nạn nhân đứng

→

GẶP CHIẾN SỸ CẢNH SÁT PCCC&CNCH DŨNG CẢM CỨU NGƯỜI DƯỚI DÒNG NƯỚC XIẾT

MINH ANH

Vừa qua, Thượng sỹ Lê Hoàng Khang công tác tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Sóc Trăng vinh dự được là một trong những gương mặt tiêu biểu của lực lượng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH) tham dự tại Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ X diễn ra trong tháng 12/2020 tại Thủ đô Hà Nội. Thượng sỹ Khang đã có thành tích dũng cảm lặn xuống độ sâu 5m giữa dòng nước xiết để cứu sống một phụ nữ bị mắc kẹt trong chiếc sà lan.

Thượng sỹ Lê Hoàng Khang sinh ra trong một gia đình thuần nông tại xã Long Bình, Thị xã Ngã Năm, tỉnh Sóc Trăng. Năm 2016, Khang thực hiện nghĩa vụ quân sự trong lực lượng Công an nhân dân và đến tháng 02/2020, Khang được vào biên chế Công an, được phân công công tác tại Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Sóc Trăng. Trong thời gian công tác, Thượng sỹ Khang đã hoàn thành tốt nhiệm vụ công tác, tham gia thành công nhiều vụ CNCH cùng các đồng nghiệp trong đơn vị và cứu được nhiều người dân thoát khỏi "lưỡi hái tử thần". Trong đó, có lẽ vụ CNCH khó quên nhất đối với Thượng sỹ Khang là lặn xuống độ sâu 5m cứu sống một phụ nữ bị kẹt trong chiếc sà lan bị chìm giữa dòng Sông Hậu trong suốt 5 giờ đồng hồ. Đó là vụ lật sà lan chở cát xảy ra tại Sông Hậu chiều ngày 10/02/2020.

Theo đó, vào lúc 13 giờ 30 phút ngày 10/02/2020, anh Trần Vĩnh Xuyên, sinh năm 1982, ngụ tại thị trấn Long Phú, huyện Long Phú, tỉnh Sóc Trăng điều khiển sà lan biển số ST-06169 tải trọng 500 tấn chở cát từ TP Cần Thơ về Sóc Trăng. Trên sà lan có chị Nguyễn Ngọc Lành (vợ anh Xuyên) cùng 3 con là Trần Thị Giàu (12 tuổi), Trần Vĩnh Tiến (9 tuổi) và Trần Thị Kim Ngân (5 tuổi). Khi về đến ngã ba sông, đoạn đầu Cù Lao Dung giáp ranh giữa huyện Tiểu Cần (Trà Vinh) với huyện Cù Lao Dung (Sóc Trăng), thì gặp sự cố khiến sà lan bị lật. Thấy nguy hiểm, anh Xuyên la to để vợ, con biết nhảy khỏi sà lan. Lúc đó, cháu Giàu chạy lên với anh Xuyên, hai cha con nhảy xuống sông và được người dân cứu sống, còn chị Lành bế cháu Ngân, dắt cháu Tiến chạy nhưng không may bị ngã nên hai cháu nhỏ tuột khỏi tay mẹ, cùng lúc đó sà lan chìm hẳn xuống dòng sông khiến 3 mẹ con chìm theo. Khi nhận được tin báo của người dân, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Sóc Trăng đã điều phương tiện chuyên dụng cùng 13 cán bộ, chiến sỹ xuống hiện trường vụ tai nạn. Đến nơi, các chiến sỹ tổ chức lặn tìm kiếm nạn nhân và phát hiện trong sà lan có người đang cầu cứu nên lên phương án giải cứu. Lúc đó, Thượng sỹ Lê Hoàng Khang được chỉ huy phân công nhiệm vụ lặn xuống nước để khảo sát chiếc sà lan, tìm kiếm người bị nạn. Mặc dù, dòng nước chảy xiết, nguy hiểm nhưng qua mô tả của chủ tàu, Thượng sỹ Khang vẫn dũng cảm quyết tâm lặn dò theo 8 nấc thang, với độ sâu 5m để tới được khoang có người kêu cứu. Khi phát hiện bên trong chị Lành vẫn đang sống và nước đã ngập tới cổ của chị, ngay lập tức, Khang lặn trở ra báo cáo chỉ huy để có phương án cứu người bị nạn. Nhớ lại giây phút sinh tử đó, Thượng sỹ Khang kể: "Sau khi chỉ huy lên phương án giải cứu chị Lành, tôi và một đồng đội mang thiết bị của mình cùng ống thở, nước uống cho chị Lành rồi lặn xuống thực hiện nhiệm vụ. Khi vào đến trong khoang, tiếp cận chị Lành, chúng tôi đưa nước cho chị uống, hướng dẫn chị cách thở bằng ống thở rồi nhanh chóng đưa chị ra khỏi sà lan lên mặt nước trong sự mừng rỡ của mọi người. Lúc đó là 18 giờ 21 phút. Thời gian để đưa chị Lành ra là 7 phút".

Khi được hỏi lúc lặn xuống có thấy nguy hiểm không, Thượng sỹ Khang cho biết, nguy hiểm là đương nhiên bởi lúc đó trời tối, nước sâu, dòng chảy xiết, sóng to, chỉ cần một sự tác động của dòng nước là sà lan có thể lật, nguy hiểm cho cả nạn nhân và cả người cứu nạn. Nhưng Khang xác định trách nhiệm của người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH là cứu người, nên anh đã không chùn bước trước sự hiểm nguy của dòng nước xiết, nhất là khi nghe tiếng gõ cầu cứu từ bên trong khoang sà lan vọng lên đã thôi thúc anh phải lập tức hành động, không chần chừ, nhanh chóng lặn xuống dòng nước dữ cứu chị Lành. "Tôi nghĩ, vào vị trí của mình, ai cũng hành động như vậy. Tôi rất vinh dự khi được trở thành người chiến sỹ CNCH, việc cứu người bị nạn là trách nhiệm, là niềm vui của chúng tôi, nên tôi không có chút do dự khi thực hiện nhiệm vụ. Nghề của chúng tôi biết là gian khổ, vất vả, thậm chí là nguy hiểm nhưng chúng tôi đã xác định mình là lính CNCH thì dù có gian khổ, vất vả hay nguy hiểm thì chúng tôi cũng sẽ vượt qua, bởi vì cứu người bị nạn, đem lại sự bình yên cho người dân, đó là nhiệm vụ và cũng là động lực làm việc của các chiến sỹ CNCH chúng tôi" - Thượng sỹ Khang chia sẻ.

Bằng sự dũng cảm, quyết đoán của mình, Thượng sỹ Lê Hoàng Khang đã không quản ngại hiểm nguy, lặn xuống độ sâu 5m trong dòng nước xiết để giải cứu thành công người bị nạn. Ghi nhận hành động dũng cảm của Thượng sỹ Khang, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh đã trao Huy hiệu "Tuổi trẻ dũng cảm" cho anh vì đã có thành tích xuất sắc trong công tác CNCH. Đặc biệt, Thượng sỹ Lê Hoàng Khang là gương mặt đầu tiên của Công an tỉnh Sóc Trăng nói riêng và tuổi trẻ Sóc Trăng nói chung được nhận Huy hiệu "Tuổi trẻ dũng cảm". Bên cạnh đó, Khang còn được nhận Giấy khen đột xuất của Giám đốc Công an tỉnh Sóc Trăng; danh hiệu "Đảng viên trẻ tiêu biểu" và Bằng khen của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Sóc Trăng. Đại tá Nguyễn Minh Ngọc - Giám đốc Công an tỉnh Sóc Trăng, khẳng định: "Hành động xả thân cứu người của các chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Sóc Trăng nói chung, của đồng chí Thượng sỹ Lê Hoàng Khang nói riêng xứng đáng được biểu dương. Các đồng chí đã không quản ngại hy sinh, gian khổ để hoàn thành nhiệm vụ của mình theo tinh thần người chiến sỹ Công an nhân dân vì nước quên thân, vì dân phục vụ".

Thượng sỹ Lê Hoàng Khang là một trong số 17 cá nhân của tỉnh Sóc Trăng và là đại biểu duy nhất của lực lượng Công an Sóc Trăng được vinh dự tham dự Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ X, diễn ra tại Thủ đô Hà Nội, từ ngày 9 - 10/12/2020. Chia sẻ về cảm xúc của mình trong dịp được dự Đại hội Thi đua yêu nước vừa qua, Thượng sỹ Lê Hoàng Khang cho biết: "Tôi rất vui và vinh dự được dự Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ X. Đây là vinh dự không chỉ của cá nhân tôi mà còn là niềm vinh dự, tự hào chung của lực lượng Công an tỉnh Sóc Trăng. Tôi hứa sẽ tiếp tục công tác tốt hơn nữa để phục vụ nhân dân, phụng sự cho đất nước, xứng đáng với truyền thống anh hùng của lực lượng Công an nhân dân nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng".■

---

xung quanh đã oà khóc nức nở, liên tục chắp tay vái lạy cảm ơn nhóm cứu hộ. Thiếu tá Nguyễn Chí Thành chia sẻ: "Cho đến thời điểm đưa được thi thể em Say – nạn nhân lên khỏi miệng hang, đôi chân chạm mặt đất tôi mới thực sự thở phào nhẹ nhõm. Sự cố gắng, nỗ lực của bản thân tôi, của anh em đồng đội đã được đền đáp xứng đáng. Gần 20 năm làm công tác CNCH phải nói đây là lần đầu tiên phải tham gia một vụ cực kì nguy hiểm và khó khăn đến như vậy. Tất cả anh em trong đoàn chưa ai được huấn luyện và kinh nghiệm CNCH trong hang sâu cũng không nhiều nhặn gì nhưng với tinh thần quyết tâm cao, trách nhiệm, lòng dũng cảm, chúng tôi đã thành công đưa em trở về với gia đình. Lúc mẹ Say đón em về bên vòng tay mẹ, chúng tôi không nén được xúc động. Cảm ơn em, cảm ơn các đồng đội của tôi."

Trong 20 năm tham gia công tác CNCH, anh Thành cũng không thể đếm hết những nhiệm vụ mà mình từng tham gia. Từ vụ chi viện chữa cháy rừng U Minh Thượng, Kiên Giang cả một tháng trời khi còn là anh chiến sỹ trẻ cả tuổi đời lẫn tuổi nghề năm 2002, đến vụ cháy tòa nhà Trung tâm thương mại quốc tế ITC tại quận 1, TP Hồ Chí Minh vào tháng 10/2002 với 5 giờ liên tục cầm lăng phun nước trên xe thang 32m, xung phong đi tìm thi thể nạn nhân; sau này là tham gia tìm thi thể người bị nạn trong vụ chìm tàu Dìn Ký, Bình Dương tháng 5/2011, mò mẫm những thi thể trong xoáy nước đen lạnh giá..., hình ảnh những nạn nhân trong các vụ tai nạn đã đeo đẳng anh Thành đến tận bây giờ, khiến mỗi khi nghĩ đến anh không khỏi xót xa nhưng đó cũng là động lực để người chiến sỹ CNCH có thêm bản lĩnh để quyết tâm sống trọn với nghề.

Theo đuổi "nghề nguy hiểm" này không ít người đặt ra câu hỏi cho anh Thành: "Có tiếp tục hay không tiếp tục? Có nghĩ đến việc chuyển nghề "việc nhẹ lương cao" hay không?" Anh Thành chỉ đau đáu một niềm tâm sự: nếu anh và đồng đội bỏ cuộc, gần như chắc chắn con người bất hạnh kia sẽ mãi mãi nằm lại nơi hang sâu, núi thẳm, và nỗi đau sẽ còn mãi trong lòng người thân của họ. "Khi đã chọn đến với công việc PCCC&CNCH, tôi đã tự hứa quyết tâm gắn bó suốt đời dù vất vả, thậm chí hy sinh với nghề, tôi vẫn chọn con đường mình đã đi". "Nói thì dễ nhưng làm không dễ nếu thiếu trau dồi bản lĩnh, thiếu mục tiêu và lý tưởng sống", chính vì vậy, bên cạnh tham gia công tác CNCH, hiện nay, Thiếu tá Nguyễn Chí Thành còn tham gia công tác đào tạo lính mới, với mục tiêu truyền ngọn lửa đam mê, nhiệt huyết, lòng yêu ngành, yêu nghề cho thế hệ trẻ.

Từ năm 2019 đến nay, Thiếu tá Nguyễn Chí Thành đã cùng lực lượng Cảnh sát CNCH TP Hồ Chí Minh tham gia CNCH hơn 300 vụ tai nạn, sự cố; cứu được 119 người, tìm thấy 42 thi thể trao trả cho gia đình nạn nhân. Trước đó, năm 2002, anh được đề nghị tặng thưởng Bằng khen của Thủ tướng khi tham gia chữa cháy rừng U Minh Thượng, Kiên Giang. Năm 2011, anh được phong đặc cách chỉ huy vì thành tích tham gia CNCH 15 thi thể trong vụ Dìn Ký. Trong năm 2020, Thiếu tá Nguyễn Chí Thành được tuyên dương điển hình tiên tiến trong lực lượng an TP Hồ Chí Minh giai đoạn 2015 – 2020.■

LÀNG VŨ ĐẠI NGÀY TẾT

THỤY AN

Mỗi dịp Tết đến, Xuân về, làng Vũ Đại lại tấp nập với nghề làm cá kho niêu đất ngon nổi tiếng. Do nhu cầu của khách hàng tăng cao trong những ngày Tết cổ truyền nên người dân nơi đây phải thức xuyên đêm để làm ra những nồi cá kho đặc sản truyền thống này. Tuy nhiên, để kịp thời cung cấp ra thị trường, nơi đây tiềm ẩn không ít nguy cơ cháy, nổ trong dịp Tết Nguyên đán.

Nhắc đến địa danh làng Vũ Đại, chắc hẳn mọi người thường nhớ đến tác phẩm "Chí Phèo" của Nam Cao. Tuy nhiên cũng không ít người sẽ nhớ ngay đến món cá kho trứ danh, nổi tiếng nơi đây, đặc biệt đối với những thực khách sành ăn ngày nay. Cá kho là món ăn truyền thống mang hơi thở của vùng quê đồng bằng chiêm trũng, được người dân làng Vũ Đại, xã Hòa Hậu, huyện Lý Nhân, tỉnh Hà Nam chế biến với bí quyết riêng lưu truyền qua nhiều đời. Món cá kho nơi đây có nhiều tên gọi khác nhau như: cá kho Bá Kiến, cá kho niêu đất, cá kho Hân Dần…

Đến với làng Vũ Đại trong những ngày này, các bếp lửa luôn rực hồng xuyên ngày đêm. Khắp vùng phảng phất mùi cá kho truyền thống thơm nức với mùi hương đặc trưng hấp dẫn. Cá kho làng Vũ Đại hay còn gọi là cá kho Đại Hoàng là một trong những món ăn được truyền từ đời này sang đời khác. Trước đây món cá kho là món thường ngày của những người dân lam lũ quanh năm "bán mặt cho đất, bán lưng cho trời". Có lẽ vì thế mà mâm cơm tất niên ngày cuối năm dù có bận đến mấy thì ở địa phương, gia đình nào cũng phải có một niêu cá kho đặt cạnh chiếc bánh chưng dâng tổ tiên. Cũng từ đó, cá kho được người dân nơi đây xem như món quà biếu lúc Tết đến Xuân về và được nhiều người biết đến. Chính vì vậy, người dân đã lựa chọn loại cá ngon nhất vùng là cá trắm đen làm nguyên liệu chế biến, nêm nếm vào đó những gia vị sẵn có trong vườn nhà để tạo nên món ăn đặc trưng nổi tiếng lưu truyền đến ngày nay.

Đến được nhà bà Nguyễn Thị Thìn - chủ cơ sở Cá kho Bá Kiến, Lý Nhân, Hà Nam, cả gia đình đều đang tất bật với hàng chục niêu cá kho chuẩn bị ra lò với mùi thơm toả khắp vùng. Bà cho biết, gia đình thường nấu cá kho quanh năm nhưng số lượng không lớn. Mỗi khi đến những ngày Tết cổ truyền, lượng khách hàng đặt mua tăng gấp nhiều lần, thậm chí gia đình phải thức xuyên đêm nấu cá để đảm bảo đủ đơn hàng cho khách. "Năm nào cũng vậy bắt đầu từ khoảng 11/12 (âm lịch), lượng khách đặt hàng cá kho đều tăng vọt so với trước. Từ ngày 11 – 19/12, mỗi ngày gia đình tôi nấu khoảng 60 – 70 niêu cá kho. Bắt đầu từ ngày 20/12 trở đi thì mỗi ngày trung bình khoảng 100 niêu. Nhiều khi cả nhà không trông nổi thì phải thuê thêm người để trông xuyên ngày đêm mới kịp". Để làm được một nồi cá kho mang đậm hương vị quê hương, người dân nơi đây đều phải có bí quyết làm gia vị riêng, thêm nếm gia vị trong suốt quá trình kho cá một cách cầu kỳ. Thậm chí trong lúc kho cá, củi đun cũng được điều chỉnh cẩn thận với mức nhiệt to nhỏ khác nhau và đặc biệt củi kho cá chỉ được sử dụng duy nhất một loại là cây nhãn. Niêu đất dùng để kho cá được nhập từ Nghệ An, khi mua về sẽ đổ nước đun sôi để khử bớt mùi đất và làm sạch. Cá trắm đen được sử dụng làm nguyên liệu chính cho món cá kho do loại cá này được đánh giá là ngon nhất và không có nhiều mùi tanh. Mỗi con cá phải từ 2 - 3 năm tuổi với cân nặng từ 3 - 5kg, tuỳ theo yêu cầu của khách hàng đặt. Sau khi cá rửa sạch sẽ được chặt khúc to nhỏ tuỳ theo kích cỡ để cho vào nồi. Các gia vị như giềng, gừng, ớt, hành khô, nước dừa, nước cốt cua đồng, nước mắm… được cho vào để kho cùng. Ban đầu sẽ đun lửa cháy to để niêu cá sôi. Sau đó, lửa sẽ được giảm nhỏ để cá sôi lăn tăn đồng thời thêm nếm gia vị trong suốt quá trình kho 12 tiếng sẽ cho ra nồi cá đúng vị. Niêu cá kho phải đun đủ 12 giờ liên tục với mức lửa nhỏ, khi đã đun đủ giờ, niêu cá được bắc xuống bếp và bật quạt liên tục cho đến khi nguội hoàn toàn để thịt cá săn chắc lại. Sau khi hoàn thiện niêu cá có màu nâu sẫm, thơm phức, thịt ngọt săn, xương mềm, khi ăn không phải bỏ phí bất kì phần nào.

Cũng là một gia đình có truyền thống nấu cá kho từ lâu, bà Trần Thị Dung, 60 tuổi, xã Hoà Hậu, huyện Lý Nhân cho biết, gia đình bà nấu cá kho quanh năm để phục vụ khách hàng, trung bình mỗi ngày khoảng 20 – 30 khách đặt mua. Tuy nhiên những ngày tết cận kề từ 24/12 (âm lịch), mỗi ngày gia đình bà tiếp nhận khoảng 200 khách hàng đặt mua. "Những ngày tết đến thì cả nhà phải cùng nhau trông vì khách đặt mua quá đông. Mỗi người chỉ trông được vài chục niêu chứ không thể trông được hàng trăm niêu nên nhiều khi phải thuê thêm vài người làm cùng và trông xuyên đêm để kịp phục vụ khách hàng", bà Dung chia sẻ. Lý giải về việc phải sử dụng cây nhãn làm củi để kho cá, bà Dung cho biết: do cây nhãn có than bền, lâu tàn và nhiệt lượng lớn nên sẽ giữ cho bếp luôn hồng ổn định, lửa đủ nhiệt. Người dân nơi đây cũng cho rằng, củi than rất lành tính, không độc hại khi sử dụng để nấu ăn như những loại củi khác. Để làm ra một nồi cá kho mang đậm hương vị truyền thống quê hương mất rất nhiều công sức, từ khâu chọn niêu đất, chọn cá, ướp, thêm nếm gia vị, 12 giờ liên tục trông niêu cá kho và giao hàng cho khách. Tất cả các công đoạn đều đòi hỏi người thợ phải thực hiện một cách cầu kỳ, công phu và đòi hỏi phải có kinh nghiệm dày dạn. Chính vì vậy nên giá một niêu cá kho cũng khá cao, mức giá của từng niêu dao động tuỳ vào cân nặng của con cá và từng cơ sở bán, trung bình khoảng 500.000 đồng/niêu – 1,5 triệu đồng/niêu.

Tuy nhiên, vào dịp giáp Tết, đa số hộ dân trong làng đều sử dụng củi để đun cá và phát sinh một lượng nhiệt lớn hàng ngày. Tiềm ẩn nguy cơ cháy, nổ không nhỏ do việc đun nấu cá. Đồng thời một lượng lớn chất cháy như: than, củi, rơm… được các hộ dân tích trữ để phục vụ việc đun, nấu cũng là một trong những nguyên nhân tăng nguy cơ gây cháy, nổ xảy ra. Cũng theo quan sát, tại các cơ sở sản xuất cá kho, không hề thấy sự xuất hiện của các phương tiện chữa cháy tại chỗ như: bình bột, bình khí CO_2… Theo chị Hiếu, người dân trong làng, người dân nơi đây vẫn không để ý lắm vì chưa xảy ra vụ cháy, nổ nào tại đây.

Mặc dù vậy, cứ mỗi dịp Tết đến, Xuân về, cả làng Vũ Đại lại làm hết công suất nhưng vẫn không đủ để cung cấp cho thị trường cá kho truyền thống. Giờ đây, món cá kho không chỉ xuất hiện trong bữa cơm ở làng Vũ Đại mà đã lan toả đi khắp mọi miền của đất nước, đặc biệt là các thành phố lớn như Thủ đô Hà Nội, TP Hồ Chí Minh. Tuy vậy, để giữ Tết bình yên, người dân cần nâng cao hơn nữa nhận thức về công tác PCCC, đồng thời trang bị thêm các phương tiện chữa cháy tại chỗ để tăng cường các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC dịp Tết Nguyên đán.■

ĐẢM BẢO AN TOÀN

Lễ Hội Đền Bà Chúa Kho

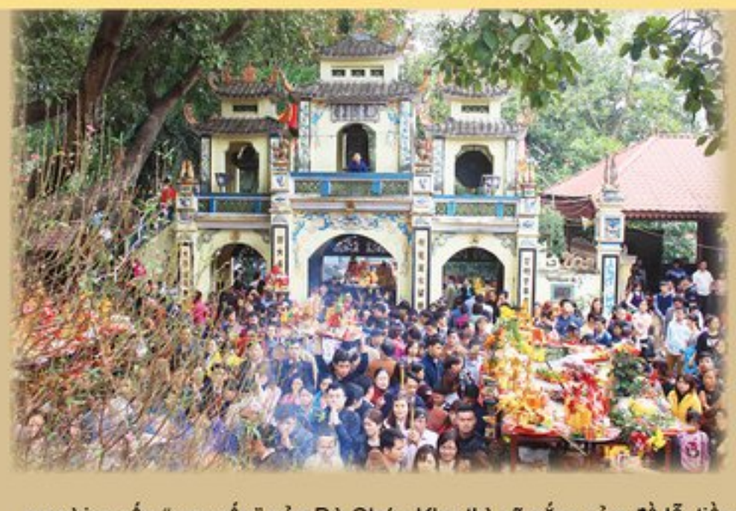
DIỆP CHI

Lễ hội Đền Bà Chúa Kho là một trong những lễ hội truyền thống mang đậm văn hóa tín ngưỡng của người dân Việt Nam. Hàng năm, vào dịp đầu Xuân năm mới, hàng nghìn, hàng vạn người từ khắp mọi miền Tổ quốc lại đổ về tỉnh Bắc Ninh tham dự Lễ hội Đền Bà Chúa Kho để cầu mong may mắn, tài lộc. Đây cũng được coi là một trong những lễ hội lớn nhất tại tỉnh Bắc Ninh.

Đền Bà Chúa Kho nằm trên lưng chừng ngọn núi Kho, tại khu Cô Mễ, phường Vũ Ninh, TP Bắc Ninh, tỉnh Bắc Ninh. Đây không chỉ là khu di tích lịch sử có giá trị nằm trong quần thể di tích của khu Cô Mễ (gồm: Đình - Chùa - Đền) mà còn là nơi hàng năm nhân dân khắp cả nước hành hương đến để cúng lễ. Theo dân gian tương truyền, Bà Chúa Kho là con gái trong một gia đình nghèo khó tại làng Quả Cảm. Bà có dung nhan xinh đẹp lại thông minh, khéo léo, được vua Lý (không rõ đời vua Lý nào) lấy về và phong là Linh Từ Quốc Chế. Bà chính là người chiêu dân lập ấp, khai khẩn ruộng nương tại làng Quả Cảm, Cô Mễ và Thượng Đồng. Bà cũng giúp vua Lý và triều đình tổ chức sản xuất, tích trữ và trông nom kho lương thực tại núi Kho. Ngày 12 tháng Giêng năm Đinh Tỵ (năm 1077), trong cuộc kháng chiến chống quân Tống, khi đang phát lương thực cứu đói cho dân làng, Bà đã bị quân giặc sát hại. Vua Lý vô cùng thương tiếc đã hạ chiếu phong Bà là Phúc Thần. Người dân Bắc Ninh đã lập đền thờ để tỏ lòng biết ơn Bà tại kho lương thực cũ nơi bà từng trông coi ở Núi Kho và gọi bà với sự tôn kính là Bà Chúa Kho. Vào tháng Giêng âm lịch hàng năm, người dân nơi đây lại tổ chức lễ hội nhằm tưởng nhớ và tỏ lòng biết ơn đến Bà Chúa Kho - lễ hội được gọi là Lễ hội Đền Bà Chúa Kho.

Đền thờ Bà Chúa Kho lúc khi mới được lập lên, vốn chỉ là một ngôi miếu nhỏ, sau đến thời nhà Lê, đền được trùng tu, mở rộng thành khu lớn với nhiều hạng mục công trình: cổng tam quan, đường, sân, tòa tiền tế, cung đệ nhị, hậu cung – trung tâm thờ tự tôn nghiêm với tượng Bà chúa được tạc khắc rất công phu, tài nghệ. Trải qua thời gian và chiến tranh tàn phá, đến năm 1989, Đền Bà Chúa Kho đã được Nhà nước xếp hạng Di tích Lịch sử - Văn hoá cấp Quốc gia và được tỉnh Bắc Ninh trùng tu tôn tạo, mở rộng với quy mô lớn gồm nhiều hạng mục công trình kiến trúc như: cổng Tam môn, Tiền tế, cung Đệ tam, cung Đệ nhị, cung Thượng (cung Bà Chúa), tòa Sơn Trang, Lầu Cô, Lầu Cậu, ban thờ "Cửu trùng thiên" và một số công trình phụ trợ khác. Phần lớn các hạng mục công trình được khôi phục, tôn tạo mang dáng vẻ truyền thống và làm tôn vinh giá trị của di tích.

Mỗi năm vào dịp lễ hội, Đền Bà Chúa Kho lại đón tiếp hàng vạn lượt du khách thập phương tới cúng lễ. Một trong những lý do thu hút nhiều người đến lễ bái tại đây là bởi nghi lễ "dâng hương vay vốn của Bà Chúa Kho". Đây là một nghi lễ tâm linh thiêng liêng, tượng trưng cho việc người trần gian "vay vốn" của các bậc thánh thần để xin tài lộc, may mắn cho người đi lễ. Theo thông lệ, mỗi

người muốn "vay vốn" của Bà Chúa Kho thì sẽ sắm sửa đồ lễ, tiền vàng âm phủ (thể hiện sự thành tâm cầu khấn của người đi lễ) rồi dâng hương và viết sớ vay vốn dâng lên Bà tại đền. Nhiều người tin rằng việc "vay vốn" của Bà Chúa Kho sẽ mang lại cho họ nhiều tài lộc, may mắn trong việc làm ăn buôn bán của cả năm. Bên cạnh nghi lễ "dâng hương, vay vốn Bà Chúa Kho", mỗi dịp đầu Xuân tại Lễ hội Đền Bà Chúa Kho còn diễn ra nhiều hoạt động văn hóa như: chọi gà, cờ tướng, tổ tôm… thu hút đông đảo nhân dân địa phương và du khách thập phương tham gia. Cũng chính vì vậy, trong vòng 3 tháng đầu năm âm lịch hàng năm là thời gian cao điểm tập trung đông người nhất ở Đền Bà Chúa Kho, đặc biệt là trong tháng Giêng.

Để đáp ứng nhu cầu của đông đảo du khách thập phương đổ về Đền Bà Chúa Kho trong dịp lễ hội đầu năm, xung quanh khu vực đền có hàng trăm cửa hàng kinh doanh buôn bán đồ vàng mã, cúng lễ và dịch vụ ăn uống. Điều này cũng đặt ra nhiều vấn đề trong công tác đảm bảo an toàn phòng chống cháy, nổ tại khu vực Đền Bà Chúa Kho. Xuất phát từ tình hình thực tế trên, hàng năm, Phòng Cảnh sát Phòng PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bắc Ninh đã chủ động tham mưu cho Đảng uỷ, Ban Giám đốc Công an tỉnh Bắc Ninh ban hành các kế hoạch chỉ đạo các đơn vị, ban, ngành, đoàn thể, các cơ quan, doanh nghiệp trên địa bàn toàn tỉnh tăng cường công tác PCCC dịp Tết Nguyên đán và lễ hội đầu năm trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh, trong đó đặc biệt chú trọng đến các khu vực tập trung đông người như tại Lễ hội Đền Bà Chúa Kho. Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Bắc Ninh đã phối hợp với Ban Tổ chức Lễ hội Đền Bà Chúa Kho xây dựng và đẩy mạnh công tác tuyên truyền kiến thức pháp luật về PCCC trên các phương tiện thông tin đại chúng để các tầng lớp nhân dân nắm và tổ chức thực hiện nghiêm túc. Đồng thời, tăng cường công tác hướng dẫn, thực hiện tập huấn về công tác an toàn phòng chống cháy nổ cho lực lượng PCCC tại chỗ và những người dân sống xung quanh khu vực đền; trong đó tập trung hướng dẫn Ban Tổ chức lễ hội và các lực lượng tham gia bảo vệ tại lễ hội các biện pháp ngăn ngừa các nguy cơ cháy, nổ, đảm bảo an toàn về PCCC trong quản lý nguồn lửa, nguồn nhiệt, các giải pháp thoát nạn và giải quyết, xử lý kịp thời các sự cố cháy nổ xảy ra. Bên cạnh đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH cũng thường xuyên tổ chức kiểm tra việc chấp hành công tác đảm bảo an toàn PCCC tại đền nhằm và yêu cầu Ban Tổ chức Lễ hội Đền Bà Chúa Kho tăng cường công tác tự kiểm tra, duy trì việc thực hiện các quy định an toàn trong sử dụng điện, đốt hương, vàng mã; thường xuyên đôn đốc, nhắc nhở du khách thập phương đốt tiền vàng mã đúng nơi quy định; tổ chức cho các hộ kinh doanh dịch vụ ký cam kết thực hiện nghiêm quy định, nội quy đảm bảo an toàn PCCC nhằm nâng cao nhận thức, ý thức của người dân địa phương và du khách thập phương về công tác an toàn PCCC khi tham gia lễ hội tại Đền Bà Chúa Kho.

Có thể nói, để công tác đảm bảo an toàn PCCC tại Lễ hội Đền Bà Chúa Kho thực sự hiệu quả, thiết thực thì bên cạnh sự nỗ lực cố gắng của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an tỉnh Bắc Ninh và Ban Tổ chức lễ hội, cần có sự đồng thuận, chung sức của các cấp, các ngành và đặc biệt là ý thức, trách nhiệm của các tầng lớp nhân dân và du khách tham gia hoạt động lễ hội. Nhờ đó, Lễ hội Đền Bà Chúa Kho luôn là một lễ hội truyền thống, thể hiện đậm đà bản sắc văn hóa của dân tộc Việt Nam nói chung và truyền thống của miền quê hương Kinh Bắc nói riêng.■

An Toàn Cho Lễ Hội Chùa Hương

TRỊNH LAN

Cách trung tâm Thủ đô Hà Nội khoảng 60km về phía Tây Nam, khu di tích Chùa Hương thuộc địa bàn xã Hương Sơn, huyện Mỹ Đức, TP Hà Nội được biết đến với địa danh nổi tiếng về di tích lịch sử, văn hóa tâm linh và danh lam thắng cảnh. Vào dịp Lễ, Tết, Lễ hội Chùa Hương được tổ chức với quy mô lớn, thu hút hàng triệu du khách trong và quốc tế đến tham quan, chiêm bái. Mỗi ngày, nơi đây đón tiếp hàng vạn người, khoảng vài nghìn ô tô các loại, hơn một vạn xe máy... do đó nguy cơ cháy, nổ luôn rình rập nơi đây. Vì vậy, để Lễ hội Chùa Hương diễn ra an toàn thì công tác PCCC luôn được chính quyền địa phương đặc biệt quan tâm, chú trọng đặt lên hàng đầu.

Theo cuốn "Hương Sơn thiên trù thiền phả", Chùa Hương được xây dựng với quy mô chính vào khoảng cuối thế kỷ 17, sau khi Chúa Trịnh Sâm đi tuần thú và xác định địa điểm xây dựng Chùa Hương Tích dưới đời Vua Lê Huy Tông (1680 - 1704). Trong kháng chiến chống Pháp năm 1947, Chùa Hương đã bị hủy hoại nhưng sau đó được phục dựng lại vào năm 1988 do Hòa thượng Thích Viên Thành. Khi phật giáo truyền bá và phát triển ở Việt Nam, các bậc thiền sư đã dựng thảo am, mở chùa, động thờ phật. Từ những thảo am sơ khai, đến nay, Chùa Hương đã trở thành một sơn môn lớn quy tụ một hệ thống gồm 18 các đền, chùa, hang động nằm rải rác ở 4 thôn: Yến Vĩ, Hội Xá, Đục Khê, Phú Yên. Quần thể Chùa Hương có nhiều công trình kiến trúc bao quanh thung lũng Suối Yến. Khu vực chính là Chùa Ngoài, còn gọi là Chùa Trò, tên chữ là Chùa Thiên Trù. Tam quan chùa được cất trên ba khoảng sân rộng lát gạch. Sân thứ ba dựng tháp chuông với ba tầng mái, đây là một công trình cổ, dáng dấp độc đáo vì lộ hai đầu hồi tam giác trên tầng cao nhất. Chùa chính, tức Chùa Trong là một động đá thiên nhiên. Lối xuống hang có cổng lớn, trước cổng ghi bốn chữ Hương Tích động môn, gồm 120 bậc lát đá. Năm 1770, khi Chúa Trịnh Sâm tuần thú Hương Sơn có đề khắc năm chữ "Nam Thiên Đệ Nhất Động" lên cửa động Hương Tích.

Theo thông lệ, cứ vào mùng 6 tháng Giêng hàng năm, Lễ hội Chùa Hương chính thức được khai mạc. Đây là lễ hội dài nhất trong các lễ hội ở Việt Nam, kéo dài từ đầu tháng Giêng đến hết tháng Ba âm lịch. Vào dịp Tết, đến Xuân về, lượng người đi lễ đầu năm tăng đột biến. Theo thống kê, mỗi ngày tại Khu Di tích Chùa Hương có hàng nghìn lượt khách trong nước và quốc tế đến thăm quan, các tăng ni, phật tử đến thờ cúng. Đỉnh điểm của lễ hội là từ Rằm tháng Giêng đến ngày 18 tháng Hai âm lịch. Ngày này, vốn là ngày Lễ Khai sơn tức Lễ Mở cửa rừng của địa phương, đến nay nghi lễ mở cửa rừng hàm chứa ý nghĩa mới là mở cửa chùa. Lễ hội Chùa Hương trong phần lễ thực hiện rất đơn giản. Trước ngày mở hội một ngày, tất cả các đền, chùa, đình, miếu đều khói hương nghi ngút. Ở trong chùa chính có lễ dâng hương, gồm hương, hoa, đèn, nến, hoa quả và thức ăn chay. Lúc cúng có hai tăng ni mặc áo cà sa mang đồ lễ chay đàn rồi mới tiến dùng đồ lễ lên bàn thờ. Trong suốt kỳ lễ hội, hương khói không bao giờ dứt. Trong ngày khai hội, sơ bộ có khoảng sáu đến bảy vạn khách đến trẩy hội và làm lễ tại chùa mang theo vàng mã, nhang, nến. Chưa kể đến, tại bãi đỗ của khu di tích có sức chứa gần một nghìn xe ôtô các loại, ngoài ra còn hơn 30 điểm với diện tích khoảng 200m^2 của các đơn vị, hộ gia đình, tư nhân trông giữ hàng nghìn xe máy, tương đương với hàng chục nghìn lít xăng được dồn tụ tại các bãi gửi xe mỗi ngày. Tuy trong những năm gần đây, Khu Di tích Chùa Hương chưa xảy ra vụ cháy nào nhưng tiềm ẩn nguy cơ cháy, nổ rất đáng lo ngại. Bên cạnh đó, quần thể Di tích Chùa Hương được xây dựng chủ yếu bằng gỗ, đặc biệt là các điện thờ nhỏ, chùa trong. Mặt khác, Khu Di tích Chùa Hương đã xây dựng từ rất lâu, nên không tránh khỏi tình trạng xuống cấp và nhiều chất dễ cháy, dễ bắt lửa như: kèo, cờ, quạt, vàng mã, hương, nến... tập trung, được bày biện rải rác khắp nơi trong chùa, nên khi có cháy, ngọn lửa nhanh chóng bùng phát lớn với diện rộng và cháy lan sang các khu vực xung quanh, do đó, việc tiến hành dập lửa gặp không ít khó khăn. Trong khi đó, ý thức về PCCC của một bộ phận của người dân khi đến thắp hương, cúng lễ tại chùa còn nhiều hạn chế, việc nhắc nhở gặp không ít khó khăn bởi người đến tham quan, vãn cảnh, cúng lễ rất đông đúc. Mặc dù nhà chùa đã có biển báo nhắc nhở các tăng ni, phật tử khi đến lễ chỉ được thắp một nén hương duy nhất, nhưng cũng chỉ hạn chế được phần nào. Bên cạnh đó, địa hình của Khu Di tích Chùa Hương rất phức tạp gồm nhiều núi đá cao, hiểm trở, hang động sâu, hẹp rất tối phải thắp nhiều đèn, nến, dây điện lại chăng mắc khắp nơi nên khi xảy ra cháy sẽ tạo nên cảnh chen lấn, xô đẩy hỗn loạn, gây khó khăn cho việc thoát hiểm và triển khai phương án chữa cháy, CNCH, nếu như để xảy ra cháy không chỉ gây thiệt hại về tài sản, vật chất, văn hóa, ảnh hưởng đến tín ngưỡng tâm linh của một bộ phận nhân dân, mà còn làm mất an ninh trật tự, xã hội.

Nhận thấy mức độ nguy hiểm của cháy, nổ, trong thời gian gần đây, Ban Quản lý Khu Di tích Chùa Hương đã có ý thức chú trọng về vấn đề đảm bảo an toàn PCCC, do đó, toàn bộ nhà chùa đã được lắp đặt hệ thống báo cháy, thiết bị chữa cháy tại chỗ như: bình chữa cháy, máy bơm chữa cháy, cuộn vòi, lăng... theo quy định. Ngoài ra, hội người cao tuổi tại địa phương đã thành lập đội phản ứng nhanh khi có tình huống cháy, nổ xảy ra.

Để làm tốt công tác an toàn PCCC tại Khu Di tích Chùa Hương, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an TP Hà Nội đã khuyến cáo các cơ quan chức năng cần phối hợp với Ban Quản lý di tích thực hiện một số biện pháp nhằm hạn chế nguy cơ cháy, nổ như: quy hoạch khu vực thắp hương, cắm biển báo, thường xuyên cử người đứng trông coi nhắc nhở tại các lư hương, điện thờ. Bên cạnh đó, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đôn đốc nhắc nhở, kiểm tra Khu Di tích Chùa Hương, hướng dẫn các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC, phối hợp để xây dựng nội dung và thường xuyên nhắc nhở trên hệ thống loa truyền thanh để du khách thực hiện các quy định về PCCC. Vận động người dân khi đi lễ hạn chế thắp hương, đốt vàng mã đúng quy định. Đảm bảo các điều kiện an toàn PCCC tại những khu vực có nhiều nguy hiểm và cháy như: điện thờ, cửa hàng kinh doanh đồ lưu niệm, khu dịch vụ, bãi để xe. Rà soát, yêu cầu những cơ sở này bổ sung, lắp đặt nội quy, quy định, quy chế và phải có cam kết thực hiện đầy đủ các quy định PCCC. Chú trọng đến tình trạng hệ thống điện, phải có thiết bị bảo vệ như: cầu dao, áptômát tổng. Phải cử người trông coi thường xuyên, không được thắp hương qua đêm, không để các vật dụng che chắn làm cản trở lối và đường thoát nạn, lắp đặt đến chiếu sáng sự cố, biển chỉ dẫn lối thoát hiểm. Đồng thời với việc thanh tra, kiểm tra an toàn PCCC tại Chùa Hương và các cơ sở kinh doanh, dịch vụ xung quanh khu di tích, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an huyện Mỹ Đức - Công an TP Hà Nội đã tổ chức tuyên truyền, huấn luyện nghiệp vụ PCCC cho các thành viên trong Ban Quản lý khu di tích và hướng dẫn xây dựng phương án chữa cháy tại chỗ, trang bị phương tiện chữa cháy ban đầu, dự trữ nguồn nước để chữa cháy, bổ sung thay thế kịp thời các phương tiện còn thiếu hoặc không đảm bảo chất lượng. Để đảm bảo an toàn PCCC trong mùa lễ hội, thiết nghĩ ngoài việc đẩy mạnh công tác tuyên truyền, kiểm tra nhắc nhở, xử lý của lực lượng chức năng thì ý thức của người dân đóng vai trò quan trọng trong việc góp phần bảo vệ an toàn PCCC, đảm bảo tài sản, tính mạng của mỗi người.

Chùa Hương không chỉ có giá trị một vùng miền, mà là di tích của quốc gia cũng là giá trị văn hóa tâm linh của một dân tộc, vì nó là giá trị sống của chuỗi phát triển văn hóa tín ngưỡng đạo phật của người dân Việt từ xa xưa cho tới ngày nay. Để người dân được hưởng niềm vui trọn vẹn của những ngày Tết, Chùa Hương cần tập trung làm tốt công tác PCCC. Trong đó việc đảm bảo an toàn trong công tác PCCC là một trong những điều cần được quan tâm đúng mực.■

Nước và Lửa

Truyện ngắn của

NGUYỄN CÔNG ĐỨC

- Long, dậy, dậy…

Tiếng gọi giật giọng lẫn trong tiếng mưa quất ràn rạt trên mái nhà làm Long tỉnh giấc.

- Ở đâu cháy à? Long cất tiếng hỏi quen thuộc mỗi khi bị dựng dậy trong đêm.

- Mưa như trút nước thế này làm gì có cháy, chắc là có việc gì đột xuất thôi, nhanh lên, lên phòng giao ban nhận nhiệm vụ! Long nghe tiếng Thảo giục giã.

Vơ vội bộ cảnh phục mặc vào người Long theo chân Thảo lên phòng giao ban của đơn vị, ở đó đã thấy những gương mặt quen thuộc ngồi nghiêm chỉnh sẵn sàng nhận nhiệm vụ. Việc nhận lệnh đột xuất lúc đêm muộn thế này thường xuyên xảy ra mỗi khi trên địa bàn có những đám cháy lớn, nhỏ, nó cũng làm cho những người lính như Long quen dần kể từ khi về đây nhận công tác sau khi ra trường, bất cứ lúc nào có lệnh đều sẵn sàng lên đường thực hiện nhiệm vụ được ngay.

Thế nhưng lần này lại khác.

Khi các cán bộ chủ chốt có mặt đầy đủ, Thủ trưởng cơ quan mới bước đến trước tấm bản đồ mới được treo lên, thông báo:

- Theo tin mới nhất từ Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai của tỉnh, hiện nay tình hình mưa lũ ở trên một số địa bàn các huyện miền núi đang diễn ra hết sức phức tạp, một số nơi đã xảy ra lũ ống, lũ quét, sạt lở đất làm thiệt hại cả người và của, tỉnh hiện nay đã huy động các lực lượng tham gia nhiệm vụ cứu nạn, cứu hộ, trong đó có đơn vị chúng ta. Mặc dù đây không phải là nhiệm vụ thuộc lĩnh vực chuyên môn của chúng ta, nhưng là người lính chúng ta sẵn sàng nhận và thực hiện bất cứ nhiệm vụ gì trên giao, do vậy tôi yêu cầu các đồng chí ngay bây giờ về làm mọi công tác chuẩn bị, đúng ba mươi phút nữa chúng ta hành quân lên Sở Chỉ huy Phòng chống lụt bão nhận nhiệm vụ. Chú ý, lần này chúng ta đi làm nhiệm vụ ở vùng mưa lũ nên không cần chuẩn bị những đồ như đi chữa cháy và chỉ mang những gì thật cần thiết phục vụ nhiệm vụ cứu nạn, cứu hộ…

- Nhất thủy, nhì hỏa, công việc của chúng ta là lấy thủy khắc hỏa để cứu người, nay lại đi chống lại thần thủy để cứu người, kể cũng hay… Vừa bước ra khỏi phòng Thảo ghé tai Long thì thầm.

Ừ nhỉ, kể cũng hay. Long tự nhủ như nhắc lại lời Thảo. Nước và lửa vừa là bạn, cũng vừa là kẻ thù tàn phá mọi thứ với sức mạnh khủng khiếp mà không gì cưỡng lại nổi. Từ xưa đến nay không có nước và lửa thì con người khó mà tồn tại được, nó làm bạn với cuộc sống con người nhưng đồng thời cũng sẵn sàng tàn phá cuộc sống của con người nếu như con người chọc giận đến nó. Nghĩ đến những trận hỏa hoạn ngút trời, những vụ mưa lũ nhấn chìm biết bao nhà cửa, cuốn trôi biết bao người và của cải là Long lại thấy rùng mình. Mỗi lần lao mình vào chiến đấu với thần lửa để tìm lại sự sống cho con người là một lần Long thấy được sự hung hãn của nó và lại thấy mình may mắn còn sống sót khi đối mặt với tử thần. Nghề của Long lấy nước làm bạn để khắc lửa, vậy mà giờ đây lại phải đi chiến đấu với thủy thần đang hung hãn tàn phá núi rừng, nhấn chìm cuộc sống của con người trên mảnh đất quê hương của mình.

Nhanh chóng chuẩn bị những gì cần thiết nhất cho nhiệm vụ, Long cùng đồng đội ra sân lên xe trong cơn mưa vẫn còn trút xuống tầm tã. Lần đầu tiên đi thực hiện nhiệm vụ không mang theo những chiếc xe đỏ au bụng mang đầy nước với những chiếc vòi sẵn sàng nhả nước đang nằm im lìm trong nhà xe.

Trườn mình đi trong làn mưa nặng hạt, những chiếc xe chở Long cùng đồng đội lên đường nhận nhiệm vụ.

Tại Sở Chỉ huy dã chiến mới được thiết lập để chỉ huy thống nhất các lực lượng tham gia cứu nạn, Long mới được biết tình hình cụ thể. Thôn Cao Ngoi đã gần như bị xóa sổ bởi sạt lở đất, một số khu vực khác tình hình cũng rất nguy hiểm bởi lũ đang tràn về. Con đường độc đạo vào đó hiện đã bị chia cắt bởi nước lũ và lở đất. Một bộ phận gồm bộ đội, công an, dân quân, y tế đã được điều đi trước. Lực lượng của đơn vị Long được điều lên để tiếp ứng cho lực lượng phía trước, được chia làm hai bộ phận, một bộ phận cắt rừng theo đường bộ, một bộ phận chờ ca nô, thuyền máy theo đường thủy tiến vào khu vực sạt lở để cứu nạn, cứu hộ.

Tất cả những đồ dùng không cần thiết được bỏ lại, Long cùng đồng đội nhận thêm lương khô, đèn pin, áo mưa, xẻng, cuốc bộ binh của quân đội, thuốc men và một số đồ dùng cần thiết khác rồi theo đường bộ cắt rừng đi khi trời chưa kịp sáng với sự dẫn đường của lực lượng dân quân thông thạo địa bàn.

Gió rít gào.

Mưa ràn rạt.

Cây cối ngả nghiêng.

Những con nước ùng ục đục ngàu.

Long cùng đoàn của mình lầm lũi hành quân băng qua những quả đồi trọc lóc chỉ còn trơ lại những gốc cây trơ trụi, thi thoảng còn một vài cây sót lại cũng bị mưa gió lật tung cả gốc. Những sườn núi xô mình trườn ra những đoạn đường, phô ra những khoảng tróc lở đỏ tươi màu đất, những tảng đá nằm chình ình chắn lối. Những ngôi nhà lẻ loi trơ vơ bên những sườn núi, trống hoác xập sệ, mặc mưa gió dập vùi. Có đường thì đi đường, đường bị vùi lấp lại vượt qua những vách núi cheo leo trơn trượt dìu nhau mà đi, rồi băng qua những con suối cuồn cuộn chảy chỉ mong sao mau mau đến được nơi cần đến sớm nhất có thể. Những dòng nước mưa như những mũi tên lao thẳng từ trên cao bắn rào rào lên những tấm áo mưa, quất vào mặt ran rát.

Trời đã bắt đầu hửng sáng nhưng vẫn âm u, những dòng nước thấm vào người lành lạnh. Có lẽ đây là lần đầu tiên Long cùng đồng thực hiện nhiệm vụ như thế này. Những lần trước chỉ là cuộc chiến với thần lửa bốc lên hung hãn từ những ngôi nhà, những nhà hàng, quán bar, những khu dân cư… Những chiếc xe khoác trên mình bộ áo đỏ tươi phun những dòng nước qua những chiếc vòi dập tắt những đám lửa hoành hành, những người lính trong bộ đồ cứu hỏa theo những chiếc thang cẩu, luồn lách trong những đám khói nóng nực cứu người, cứu của chứ không phải đi giữa núi rừng mênh mông bạt ngàn thế này. Vừa qua đọc báo xem tin thấy những vùng quê chịu thiệt hại do mưa lũ, những vùng miền mênh mông sóng nước, những bản làng, những con người bị vùi lấp đến giờ vẫn chưa được tìm thấy, Long chợt cảm thấy con người quá ư nhỏ bé trước núi rừng, trước những cơn thịnh nộ của thiên nhiên.

Trượt xuống một sườn núi hiện ra trước mắt Long là một khoảng đất bằng phẳng đỏ au màu đất lầy lội nham nhở, lổn nhổn đá, cây. Lội qua lớp bùn non ngập đến bắp chân Long chợt thấy thấp thoáng đâu đó những cuốn sách, quyển vở còn thò lên một chút, lòng Long chợt quặn lại.

Tiếng sấm ì ùng đâu đó. Cơn mưa mưa ngót được một chút lại bắt đầu theo gió tràn về. Lộp bộp… lộp bộp… những hạt mưa rơi trên những chiếc áo mưa.

Vượt qua đám đất sạt lở, một tiếng sét xé toang bầu trời làm mọi người giật mình thảng thốt. Một điều gì đó vừa đập vào mắt Long.

- Nơi đây trước có bản làng hay nhà nào ở không? Long chợt quay sang hỏi người dân quân dẫn đường.

Anh dân quân chợt ngẩng lên như định hình lại khoảng không gian đang đứng:

- Nếu tôi nhớ không nhầm thì đây hình như có một điểm trường, nhưng giờ địa hình thay đổi quá không biết có phải không.

- Anh nhớ lại đi. Có đúng không? Địa phương đã kịp sơ tán thầy cô và học sinh đi chưa? Long giục.

- Có lẽ đúng, xã đã thông báo sơ tán rồi!

Lại một tiếng sét nữa rạch ngang bầu trời. Dưới chút ánh sáng nhì nhằng của tia sét Long thấy như có gì đó chuyển động dưới lớp đất bùn. Long chỉ cảm nhận bằng cảm giác khi thấy một điều gì đó không rõ nét lắm, những trang sách ướt nhèm dưới bùn đất như có gì đó ám ảnh Long.

- Không đúng, có người bị vùi lấp, có lẽ vẫn còn sống. Các đồng chí, nhanh chóng cứu người!- Một cảm giác lành lạnh đến gai người chợt ập đến với Long. Một mệnh lệnh được ban ra.

Theo hướng Long chỉ tất cả nhanh chóng đến một tụ thủy đã bị đất đá tràn lấp. Một khu vực nhô cao hơn bên dưới lớp những lá cây rừng còn sót lại và một lớp đất bùn che phủ. Một bàn tay đỏ quạch bùn đất như cố gắng vươn lên cầu cứu trước khi kiệt sức. Khi đội của Long đến nơi nó đã không còn cử động nữa.

Dưới những hạt mưa ngày một nặng, những bóng người hì hụi đào, bới, nới rộng khu vực. Họ làm một cách thận trọng, vừa khẩn trương vừa hết sức cẩn thận sợ làm ảnh hưởng đến những người còn sống sót.

Mưa vẫn kéo đến ào ạt ngày một nặng hạt. Mọi người ai nấy đều chỉ khoác trên mình những chiếc áo ba lỗ mỏng manh giờ đã bắt đầu đỏ màu đất. Mồ hôi từng hạt âm thầm tuôn chảy ra chút nào liền bị mưa cuốn trôi đi hạt ấy.

Khi tấm pro xi măng được nâng lên lộ ra một người phụ nữ đang vươn mình che chắn cho ba đứa trẻ tầm bảy, tám tuổi dưới một chiếc chăn mỏng sũng nước đỏ quạch như con gà mẹ xòe cánh cánh che chắn cho đám gà con trước cơn giông bão. Chỉ kịp kêu lên một tiếng "Cứu…", người phụ nữ đã đổ gục xuống lớp nước lõng bõng dưới chân. Đám trẻ con người đầy bùn đất, lấm lem nhem nhuốc từ đầu đến chân, chúng ngác ngơ hoảng sợ, chúng run rẩy co rúm lại ôm người phụ nữ vừa khóc vừa luôn mồm gọi:

- Cô ơi, cô ơi, cô tỉnh lại đi!

Cẩn thận gạt từng lớp bùn đất, gỡ từng tấm pro xi măng đang che chắn cho mấy cô trò có thể chực up sập xuống bất cứ lúc nào, Long cùng những người lính của mình lần lượt đỡ từng thân hình vẫn còn đang run rẩy như những chú chim non trong mưa người ướt nhem lên khỏi vũng bùn đất đang từng phút bị lấp đầy.

Tại một khoảnh đất bằng gần đó, không có gì để có thể nhen lửa sưởi ấm, những người lính đã lấy những chiếc áo âm ẩm hơi nước khoác lên mình mấy cô trò vừa được cứu, họ chỉ mặc trên mình chiếc áo ba lỗ phong phanh đứng căng những tấm áo mưa che chắn cho mấy người bị nạn vẫn còn đang run rẩy vì hoảng sợ, vì mưa rét. Vừa trệu trạo nhai những miếng lương khô vừa tranh thủ gột rửa bùn đất trên người, mấy cô trò vừa ngước những ánh mắt biết nói thay lời cảm ơn những người lính đã giúp họ qua cơn hoạn nạn.

Thì ra điểm trường này đã nhận được thông tin cho học sinh về khi có mưa lũ. Những học sinh ở gần hơn đã được một số thầy cô giáo đưa về nhà, còn lại mấy em nhà xa, đường lại bị chia cắt chưa kịp về, chúng ở lại cùng cô giáo chờ thông đường. Ngay trong đêm, khi cơn mưa tiếp theo kéo đến đã làm cả một khoảng núi sau lưng trôi đi cuốn theo cả điểm trường nơi đây. Cô giáo chỉ kịp vơ lấy tấm chăn đơn cuốn mấy cô trò rồi bị trôi theo dòng chảy bùn đất. Bao nhiêu sách vở, bàn ghế, đồ dùng dạy học bị vùi lấp. May sao mấy tấm lợp pro xi măng trên mái khi đổ xuống đã tạo thành một khoảng không gian che chắn cho mấy cô trò, nhưng họ vẫn bị đất xô đi vào nơi tụ thủy. Cô giáo vừa cào, vừa bới đất tìm chỗ thoát thân vừa động viên mấy đứa học trò vững tâm. Nếu như Long không kịp thời phát hiện và dừng lại cứu giúp thì chắc họ sẽ bị vùi lấp khi cô giáo đã kiệt sức và những cơn mưa vẫn tiếp tục kéo về.

Long điện qua phương tiện thông tin quân sự mang theo xin ý kiến Sở chỉ huy. Khi mấy cô trò đã tạm thời bình tĩnh và hồi phục sức khỏe, Long cũng những người lính của mình đã vừa cõng những đứa học trò vừa dìu cô giáo vượt qua hai quả đồi trơn trượt để đến được bờ sông đục ngàu cuồn cuộn chảy cuốn theo bao nhiêu bùn rác, cây cối để theo chiếc xuồng cao tốc của đội cứu hộ đưa ra ngoài.

Đoàn của Long lại tiếp tục băng sâu vào hướng Cao Ngoi, nơi mà những thiệt hại lớn cả người và của đang chờ đoàn cứu hộ vào cứu giúp…

******

Hơn một năm sau…

Khi những cảnh tượng tan hoang bị tàn phá sau những trận mưa lũ cùng những mất mát đau thương lùi lại phía sau, cuộc sống của con người vẫn tiếp tục hồi sinh. Những ngôi nhà mới lại mọc lên.

Tiết trời sắp vào xuân dịu nhẹ. Những mầm xanh bắt đầu nhu nhú trên cành. Những bông hoa đào đã bắt đầu bung sắc hồng khắp các cánh rừng.

Long đứng trên đỉnh con đường mới sửa sang lại nhìn về ngôi trường mới với mái ngói đỏ tươi. Từng đám học sinh tíu tít nô đùa. Đây là ngôi trường đã từng bị đất đá cuốn trôi mùa mưa lũ năm ngoái. Đơn vị Long đã nhận kết nghĩa và góp phần xây dựng nên ngôi trường mới cách chỗ cũ không bao xa. Mấy đứa trẻ được cứu nhận những người lính đã cứu sống mình làm bố nuôi cho dù họ có người vẫn còn chưa có lấy người để yêu như Long. Mỗi lần đến trường bọn chúng lại ùa ra kéo Long đi chơi với những trò chơi của bọn chúng. Thi thoảng Long bắt gặp đâu đó ánh mắt lấp lánh của cô giáo Mai - người mà đã được Long và đồng đội cứu - cứ len lén nhìn mình từ sau cánh cửa lớp.

Lại một cái Tết nữa sắp đến rồi. Long mang theo chút quà Tết của cơ quan đến cho cô trò của trường. Năm nay Long không phải trực, Long vẫn ngập ngừng lưỡng lự không biết có nên mở lời cùng cô giáo Mai để họ có thể cùng về quê ăn Tết hay không?■

Kiôt Tình Yêu

Truyện ngắn của **ĐINH THÀNH TRUNG**

Bọn trẻ lóc chóc nhảy chân sáo đến cửa kiôt bỏ không lọt thỏm trong ngách chợ. Chiều ngang chưa đầy một mét, chiều dài chắc cỡ mét tư. Cửa kéo lúc nào cũng mở to, đủ để bất kỳ ai cũng có thể vào ra dễ dàng. Mấy chiếc bình chữa cháy dựng trong góc phòng, bên cạnh là xô và xẻng.

- Đây là thứ làm nên điểm khác biệt giữa chợ này và các chợ khác. Nếu chẳng may có hỏa hoạn, đây sẽ là vũ khí của mọi người để chiến đấu với thần lửa.

- Chị ơi. Chị đã bao giờ thấy ông thần lửa chưa?

- Sai. Thần lửa là một bà già!

- Thôi thôi, nam hay nữ thì hắn đều nguy hiểm.

Tôi nhanh chóng can ngăn cuộc cãi vã giữa hai đứa trẻ, không để chúng biến thành vụ đánh nhau. Nhớ ngày trước, mấy đứa con nhà bác Dung bán đồ khô đùa nghịch, dám lấy giấy ra hàng thịt nướng để đốt. Hậu quả, một đứa bỏng tay, một đứa cháy áo.

Chợ Đông Thắng. Cái tên cũng chẳng có gì đặc biệt, giờ trở thành một điểm cần lưu tâm trong công tác phòng cháy chữa cháy của huyện. Vốn dĩ, đây cũng không được gọi là chợ huyện, vì quy mô không lớn bằng. Cũng chỉ bởi có đặc sản thịt nướng thơm lừng nức tiếng gần xa. Tôi là con nhà bố Hồng thịt quay đây. Ông ấy bây giờ chỉ ở nhà nghỉ ngơi, để lại tiệm cho đứa con gái vừa tốt nghiệp cao đẳng quản lý.

- Cháu có thể đi dạy học, sao lại bán hàng trong chợ?

- Cháu mà nghỉ thì chợ này mất đi 50% sự nổi tiếng đấy, ông không biết à?

Tôi nhanh chóng trả lời ông Tây nói tiếng Việt khá thạo, rồi với tay lấy mấy xiên thịt cho lên bếp. Than hoa nướng thịt thì chỉ có chuẩn. Tôi cũng đã thử nướng bằng chảo điện hiện đại, nhưng chất lượng chẳng ra sao. Khách hàng bây giờ sành mồm lắm, ăn đồ không chuẩn là họ nói lời "bai bai" luôn. Ông Tây gật gù thích thú, miệng vẫn nhai miếng thịt heo nướng, tay kia cầm rịt con điện thoại được gắn trên cây gậy, giơ xung quanh thích thú.

- Có vẻ ông sống ở Việt Nam đã lâu?

- Thỉnh thoảng ông qua chơi. Ông học tiếng Việt vì ấn tượng với văn hóa Việt Nam thôi.

- Ra vậy, thế ông làm nghề gì?

- Như cháu thấy, ông là người làm vlog.

- Cháu không cần nổi tiếng. Cháu chỉ cần nơi này bình yên thôi.

- Thế bao nhiêu người ở đây biết cách mở bình chữa cháy?

- Cháu chắc là ít lắm.

- Họ có được tập huấn không?

- Có ạ. Nhưng chắc họ quên rồi.

Mặt ông John trầm ngâm giây lát, rồi nhanh chóng lấy lại vẻ tươi cười của một khách du lịch đã đi qua nhiều nước. Có vẻ ông ta nghĩ tôi lạ lắm khi vẫn giữ thái độ bàng quan trước người đến từ phương Tây xa xôi. Thông thường, ai cũng niềm nở cơ mà?

Tìm hiểu cách mấy cũng không thể hiểu được đâu ông ạ. Dù ông có biết nơi đây đã từng xảy ra hỏa hoạn. Dù ông biết hơn nửa số bà con không gượng dậy được. Dù ông biết người quý giá với tôi đã ra đi. Đấy. Quá khứ chỉ thế thôi. Biết được bề mặt mà không biết được trái tim. Chẳng biết từ lúc nào, nơi đây biến thành như thế. Ở đây có một nỗi sợ. Nó len lỏi trong từng viên gạch lát nên cái chợ mới này. Trong rãnh thoát nước là một màu xám đen, không ai dám nhìn xuống đó, vì không ai biết sẽ có chuyện gì xảy ra. Trong ký ức màu đen ấy, tôi cũng chỉ là con người nhỏ bé trong cuộc chiến không cân sức.

* *
*

Chợ có bốn dãy to và hai dãy nhỏ. Còn một loạt hàng ăn ở rìa ngoài khu nhà nữa. Vậy là đủ cho một chợ truyền thống điển hình. Mỗi sáng, tôi cố sức ních căng bụng ở dãy hàng thiên đường ấy. Cũng chỉ còn vài ngày nữa là một năm từ khi tôi kết thúc quãng đời sinh viên. Tự hào lắm đúng không? Cha cả ngày nướng thịt. Khói than càng ám đen trên người, trên mắt cha, tôi có thêm một chiếc lông vũ đắp nên đôi cánh vào đời. Cũng tự hào. Cũng sung sướng. Tôi yêu cái cảm giác thích thù của khách khi được ăn miếng ngon. Tôi ghét sự lộn xộn và mùi lửa. Đúng, mùi lửa, thứ tiễn người mẹ tôi yêu ra đi quá sớm.

Vạt mưa từ đâu trút xuống, biến khu chợ thành một tòa thành đúng nghĩa. Có nhà cửa, có hào nước xung quanh. Bên trong chợ, vài tiểu thương cũng có thú thưởng ngoạn đặt mấy chậu cây cảnh. Được cái lương thực trong đây nhiều, cũng trụ được cả tháng nếu có "biến".

- Đúng là suy nghĩ ngây thơ đấy cô bé ạ.

- Thế nào mới là đúng hả ông John Trắng?

- Ông là John White, và cái bụng ông thì rỗng như tờ giấy trắng. Khi giấy gặp lửa, nó sẽ biến mất. À không, nó sẽ chỉ thành tro thôi.

- Ông làm cháu sợ.

- Sự thật còn đáng sợ hơn nhiều và ông tin cháu hiểu điều đó.

Tôi quay lại nhìn xung quanh chợ. Một tòa nhà khép kín, bên trong là mấy chục sạp hàng. Dãy kiôt đằng kia san sát. Nếu lửa đến, không gì có thể đuổi kịp. Nước xa không cứu được lửa gần. Lửa đầy trước mắt. Thời gian không khiến con người quên đi hoàn toàn mọi thứ. Ký ức đêm kinh hoàng. Ký ức chôn chặt trong tim. Chợ khá sầm uất, người tứ phương buôn bán vào ra. Lúc đó, tôi vẫn là con bé chưa lớn. Tôi không phải đối tượng bị đổ tội, nhưng nhìn những cặp mắt buồn tủi, rồi những đôi tay nắm chặt kia mà xem. Chỉ một đêm, khu chợ tan tành. Thứ xám tro nguội lạnh. Chợ khép kín như lâu đài, nơi bà con vẫn đùa với nhau, có cướp đến cũng chả làm gì được. Bốn bờ tường bao kín xung quanh, dãy kiôt tựa nhau san sát. Trong cái không khí ám u và nóng nực ấy, tôi đã trôi qua thời con trẻ. Tiểu thương đến rồi đi, mang theo những người bạn ấu thơ. Lũ trẻ hồn nhiên, tinh nghịch, không gian chợ là đủ với chúng tôi rồi. Đâu phải nhà nào cũng có người trông trẻ ở nhà, đâu phải đứa trẻ nào cũng nhút nhát nằm trong chiếc võng ở kiôt mà ngủ suốt ngày? Chúng chơi, chúng nghịch, chúng chạy nhảy xung quanh với đôi chân háo hức.

Lũ trẻ là những sinh linh chưa có đủ nhận thức. Nhưng làm sao khác được trong cái cuộc sống bám vào chợ mưu sinh? Ông quản lý chợ cũng một hai lần đọc thông báo trên huyện gửi xuống. Rồi cũng có anh công an đến huấn luyện cho bà con cách dùng bình chữa cháy. Buôn bán suốt ngày nhanh chóng xóa đi thứ kiến thức chẳng ai nghĩ sẽ phải dùng đến. Pháo đài tưởng bình yên lắm, bỗng chốc biến thành tro bụi. Chỉ còn vài viên gạch cháy đen được lũ trẻ dùng làm đồ chơi lúc trước. Con thú bông màu xanh lá, nó là con mèo máy có phép màu, mơ ước của cả lũ trẻ con, chỉ còn cái bụng to và chiếc túi thần kỳ đen nhẻm. Chỉ một người chết. Bà ấy cố thoát ra khỏi cái khe hẹp.

- Đúng ra, cái kiôt nhỏ này không nên có mạng nhện.

- Cháu còn biết làm gì đây? Cháu có thể dọn dẹp, nhưng chẳng ai dùng nó. Rồi ai biết đến một ngày nào đó nó sẽ có một chút tác dụng, nhưng chẳng ăn thua gì với lửa?

Lần đầu tiên tôi to tiếng với một người già. Trong lúc lý trí bay theo ký ức đớn đau, tôi không còn giữ được bình tĩnh. Trong lúc nhìn từng người chạy tán loạn ra khỏi khu chợ, tôi đã ước cái chợ kia to hơn một chút, thoáng hơn một chút. Mà ông John đã kể những gì vậy? Ông ấy muốn an ủi, hay bảo tôi phải rút ra một bài học nào đó?

Con trai ông ấy là một nông dân. Bên nước họ, làm nông dân cũng có nghĩa là có một trang trại. Đó là giấc mơ lớn nhất tôi từng có. Tôi muốn một ngày nào đó, tôi sẽ không còn đứng bán thịt nướng ở đây. Thứ đặc sản này cũng chính là nguyên nhân gián tiếp gây ra vụ cháy ngày trước. Không phải tôi, nhưng là một người nào đó. Không phải người lớn thì cũng là đứa trẻ nào đó. Lửa đã bao trùm thì tất cả đều vô nghĩa. Chẳng phải vì thế mà con người nghĩ ra trăm phương ngàn kế để chống chọi với thần lửa đó sao? Hắn có thể không độc ác mà chính con người đã dâng tính mạng và của cải cho hắn.

Giống con trai ông John. Bên đó, nông dân đem sản phẩm của mình ra chợ bán. Chợ phiên, tổ chức vài lần một tháng, còn mua nhu yếu phẩm thì ở siêu thị. Thật khác với Việt Nam. Ông chỉ kể, rồi cho tôi xem clip, vậy mà tôi đã mường tượng được sự náo nhiệt và không khí ở đó nữa. Hàng chục người bán hàng quây quần xung quanh khu nhà lớn. Với danh tiếng của thị trấn, hàng vạn người tỏa ra hơi nóng. Chà, cũng náo nhiệt khác gì bên mình? Kiôt, quầy hàng của họ cũng san sát thế, cũng đâu có chừa một lối đủ xe máy đi? Không, nhìn kìa, trên tường, rồi bên ngách thấp thoáng bình cứu hỏa. Chưa hết, hộp cứu hỏa cũng xuất hiện trong những bức ảnh. Vậy tại sao vẫn xảy ra cháy?

- Là do con người, cháu ạ.

- Chẳng lẽ một hội chợ ở đó lại dễ dàng xảy ra cháy vậy sao ông?

- Đúng vậy. Cho dù chúng ta không cố ý thì cũng không tránh khỏi một sự việc ngẫu nhiên. Trong cái ngày đáng quên đó, ông thấy một đứa bé. Hình ảnh đó ông không bao giờ xóa đi khỏi tâm trí. Đến khi đám cháy được dập tắt, khu chợ của thị trấn chỉ còn lại màu đen và xám.

Người đàn ông già lặng im, mở cho tôi xem những bức ảnh cuối cùng. Khi cơn hoảng loạn qua đi, hai người chết và năm người bị bỏng nặng. Khu chợ khá hiện đại, có vô số bình chữa cháy, có hệ thống báo cháy tự động. Và điều gì đã xảy ra thế kia? Kết cục cũng giống như chợ Đông Thắng của mình. Tôi mở một thư mục có tên "love". Hai người đàn ông đang cầm bình chữa cháy hướng dẫn người trong chợ sử dụng. Rồi clip huấn luyện chữa cháy lóng ngóng của người dân. Ở đâu cũng thế thôi, khi con người chỉ biết sống cho bản thân mình, khi nỗi đau quá khứ dần phai nhạt nhưng người ta không cố gắng để tránh thảm cảnh lặp lại, thần lửa sẽ ghé thăm một ngày nào đó.

Ông già ngoại quốc và cô gái bán hàng cùng lặng lẽ treo lên một tấm biển ở kiôt bỏ không. Bên dưới dòng chữ "Kiôt tình yêu" là bảng thông báo các buổi tập luyện kỹ năng phòng cháy và chữa cháy. Tại đó, chính người trong cuộc sẽ kể lại nỗi đau từ thảm cảnh trong quá khứ để cảnh báo cho người hiện tại và tương lai.■

NHẶT MẢNH VỤN GHÉP LẠI TƯƠNG LAI

TRÚC LÂM

Ở Hà Nội có một khuôn mặt khá quen thuộc trong các hội nhóm phượt, đó là Lê Tùng hoặc gọi theo nick Facebook là Tùng Lê. Được nhiều người biết bởi anh là đồng sáng lập thương hiệu nội thất Dreamers, cũng là tay chơi xe máy thuộc hàng có số. Người thấp béo, dáng cục mịch, nhưng mỗi khi ngồi lên chiếc 3 bánh được độ từ xe BMW 650cc thì không ai dám cười nữa, bởi không phải ai cũng dám ngồi lên cỗ máy dữ dằn đó để lượn phố, bênh thuyền. Nói về sức chơi của Tùng Lê thì bạn bè nhiều người tỏ ý kính nể, dù đã vợ con đề huề, bận tối mắt nhưng anh vẫn đủ thời gian tham gia các chuyến phượt lẫy lừng, kiểu như chạy phân khối lớn lên Ladakh, Ấn Độ, vượt cung đèo ở cao độ hơn 5.000m, đi trek 2 ngày trong điều kiện không khí loãng và đồ ăn địa phương thì quả thật, rất khó sơi. Ngày cùng bạn mang xe chinh phục vùng được mệnh danh là Tiểu Tây Tạng đó, ai cũng nghĩ chuyến này có khi Tùng Lê về bằng cáng hoặc xe lăn, đơn giản vì trước đó anh đã bị chấn thương mắt cá chân khá nặng, phải chống nạng một thời gian. Nhưng nhúc nhắc được là lại phải vào xưởng vẽ mẫu sản phẩm, thiết kế nhà, biệt thự, resort cho khách hàng, đưa con đi rong ruổi khắp miền và trù tính cho những chuyến đi đáng nhớ của đời người.

Nhưng câu chuyện ở đây không phải là về phượt mà thú vị hơn, đó là cách chàng trai này ứng xử với khủng hoảng, một trong tứ tai mà các cụ đã tổng kết ngắn gọn "Thủy, Hỏa, Đạo, Tặc". Khi mọi việc đang êm thấm, những bộ đồ gỗ xinh xắn mang thương hiệu Dreamers đang được khách hàng ưa chuộng, các đơn hàng nội thất đang triển khai thì tai bay vạ gió chợt đến khiến Tùng Lê gần như gục hẳn bởi một điều tưởng như rất khó xảy ra, cháy xưởng. Một đêm giữa năm 2019, do thợ bất cẩn, ngọn lửa đã bùng lên thiêu trụi xưởng mộc của anh ở khu vực Thạch Bàn, Gia Lâm. Tả lại cảnh này, anh kể hơi nóng khủng khiếp đến mức khiến những chiếc bình chữa cháy bên trong nổ như đạn rocket, xung chấn đẩy những người đang xông vào dập lửa bay ra như lá khô. Cả một gia tài hơn 5 tỷ đồng bao gồm các thiết bị cưa, cắt, mài, khoan, máy CNC, hồ sơ bản vẽ, sản phẩm đang hoàn thiện và hàng tấn gỗ mới nhập khẩu đều ra đi theo ngọn lửa. Chưa kể tới hệ lụy pháp lý mà anh phải đón nhận khi ngọn lửa còn bén sang một số nhà lân cận. Người thân thì xót xa, bạn bè gần xa cảm thông, gia đình tưởng như chỉ còn nước biệt xứ trốn nợ nhưng sau vài tuần ai cũng ngạc nhiên khi thấy anh lại đang chạy xe đi đâu đó, lúc ngồi bên hồ nước hoang vu ở Bắc Giang, nơi có dự án du lịch cộng đồng mà địa phương ủy thác, khi đi vào các bản xa hút ở Lào Cai để toan tính triển khai những căn homestay mà trước đó anh và cộng sự đã từng làm ở Nam Hội An, Quy Nhơn, Đà Lạt. Chỉ khác xưa là các chuyến đi này bạn Facebook bỗng nhận ra một khuôn mặt khác, rất chăm tự pha café, nhóm lửa, căng lều. Không còn tiền để thuê khách sạn và ăn quán như xưa nữa, anh và vợ và các con nhanh chóng quay về lối sống gần với thiên nhiên, tự cắm lều trại, tự nấu nướng bên các dòng sông, dưới rặng núi cao ở những miền vắng bóng người. Kể cũng thật như người xưa hay nói, "phúc bất trùng lai, họa vô đơn chí", ngay sau khi cháy xưởng thì đại dịch COVID-19 phủ bóng đen lên nền kinh tế toàn cầu, chẳng thể đi đâu ngoài Việt Nam, cũng không muốn lui tới các trung tâm du lịch vốn đang tiềm ẩn nguy cơ lây nhiễm nên Tùng Lê đã tận dụng thời gian đưa cả nhà tìm về thiên nhiên một cách không ai ngờ tới.

Những chuyến đi ngủ dưới ngàn sao. *Ảnh: Hồng Thái*

Hiện trường vụ cháy xưởng gỗ. *Ảnh: Hồng Thái*

Và đó không phải là những chuyến đi trốn nợ như bạn bè vẫn đùa. Đó là các hành trình để tự làm mới lại tư duy, hoặc như giới trẻ vẫn hay dùng thành ngữ "refresh bản thân". Bán nhà để trả những khoản nợ ban đầu, Tùng Lê lang thang tới các góc hoang vu để suy ngẫm về cách đứng dậy sau khủng hoảng. Cả nhà cùng đi và tận hưởng những buổi du ngoạn tuy tiêu rất ít tiền nhưng thu hoạch được nhiều điều. Những đêm không mây, bầu trời thăm thẳm phô bày vô vàn vì tinh tú, rồi những buổi bình minh ngắm mặt trời mọc, những buổi chiều cả nhà đi dạo men bờ cát để thử bắt cá nhưng kết quả vẫn là phải vào chợ dân sinh mua đồ về nướng, cái thú ấy là những điều mà anh chàng đầy nghị lực này đang trao tặng gia đình sau đại họa. Khi cả nhà cùng tách rời khỏi tiện nghi đô thị, có lẽ người vợ trẻ sẽ ngạc nhiên nhận ra ông xã mình khéo tay hơn mọi ngày và lũ nhóc cũng không còn đòi chơi điện thoại. Từ những quả thông nhặt trên lớp lá mịn, cảnh đàn cá nhỏ bơi trong làn nước trong, rồi ly café nhấm nháp khi ánh bình minh lên soi tỏ vạt rừng, tất cả đều mang lại tinh thần rất mới cho chuyến đi mà Tùng Lê đặt cái tên "No hotel room" và đó cũng chính là fanpage mà anh lập trên Facebook nhằm kêu gọi thêm đồng đội cùng sở thích.

Nhưng quan trọng nhất, đó là mỗi chuyến đi lại giúp Tùng Lê tìm được cân bằng cho cuộc sống, "ủ mưu" cho các dự án du lịch cộng đồng trong tương lai, nghĩ cách sinh tồn qua hệ lụy kinh người của vụ cháy và cao hơn, làm sao để thương hiệu Dreamers tồn tại, thậm chí phát triển trong đại dịch COVID.

Từ những đêm ngủ lều mà anh nảy ra sáng kiến nhặt những mảnh gỗ cháy dở về làm tác phẩm điêu khắc, chế ra những bộ ghế hình cá chép rất nghệ thuật. Có những miếng gỗ lớn cháy đen một bề mặt, anh đem ra làm bức vách trang trí cho ngôi nhà mới. Những mẩu gỗ còn sót lại thuộc nhiều loại khác nhau như: óc chó, sồi Nga, lim Nam Phi thì được tận dụng để ghép thành những bộ bàn ghế, vật dụng nhà bếp. Sau khi ghép lại, chúng sẽ được trổ mosai, đánh bóng cho tiệp màu, vậy là tạo nên những mảng décor rất lạ mắt. Các miếng gỗ nhỏ hơn anh cắt thành chao đèn, móc treo quần áo trong phòng tắm, khay, đĩa để dùng cho gia đình và nhân đó, sản xuất để cung cấp ra thị trường. Một gia đình lại tiếp tục sống trong yêu thương và một nhãn hiệu nội thất lại tìm thấy hướng đi khác. Có lẽ sau đám cháy, bằng những đêm nhìn lên bầu trời sao mà anh tìm thấy nguồn sinh khí để nuôi dưỡng giấc mơ sáng tạo không ngừng nghỉ của mình.■

VƯƠN LÊN TỪ ĐỐNG TRO TÀN

THÁI A

Với đại đa số khách du lịch, Bảo tàng Không gian văn hóa Mường trên con đường Tây Tiến, TP Hòa Bình là điểm ghé chân quen thuộc trong cung du ngoạn Tây Bắc hoặc đi thăm lòng hồ thủy điện. Nhưng rất ít người còn nhớ tới vụ cháy nhà Lang diễn ra vào cuối năm 2013, bởi dù sao cũng đã 7 năm trôi qua, trong thời đại mọi sự kiện chỉ hôm trước hôm sau đã có thể bị lãng quên thì điều này là dễ hiểu. Nhưng với cộng đồng nghệ sỹ miền Bắc, nhất là với những ai đã từng gặp gỡ và trò chuyện, đã từng chia nhau chén rượu với họa sỹ Vũ Đức Hiếu - Giám đốc, người khai sinh ra Bảo tàng thì câu chuyện nhà Lang sẽ mãi mãi không bao giờ đi vào quên lãng. Ngôi nhà cổ tuyệt đẹp có hơn 100 năm tuổi là điểm nhấn, là không gian sinh hoạt đầy thú vị trong khuôn viên Bảo tàng xanh mướt bóng cây. Trong cộng đồng Mường cổ xưa, các thứ bậc xã hội được phân định thành Lang - Ậu - Nooc - Nooc trọi, trong đó Lang là tầng lớp cai trị cao nhất, tương tự như quan tri huyện ở miền xuôi và tất nhiên, Nooc trọi là những người cùng khổ nhất, bị tách biệt khỏi cộng đồng với những căn nhà lụp xụp dựng quanh quất đâu đó ngoài xa. Cơ duyên đã đến với Vũ Đức Hiếu vào năm 2007 khi anh tìm mua được căn nhà Lang nguyên vẹn, bề thế từ một gia đình quan Lang trên Mường Chậm, nay là xã Nam Sơn, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình. Có một tình tiết khá thú vị là lúc mua nhà thì bà vợ của quan Lang vẫn còn sống ở tuổi 108 và chỉ mất sau đó 2 năm. Căn nhà sàn 120m² có 36 cột làm bằng gỗ nghiến và táu, ván bằng gỗ trai, mái lợp lá cọ là một báu vật còn lại của một nền văn hóa cổ. Trải qua bao biến động xã hội, tắm nắng gội mưa, giờ đây ngôi nhà được chuyển về dựng trong Bảo tàng để hóa thân thành không gian sinh hoạt cộng đồng với biết bao đoàn khách tới thăm quan, cùng thưởng thức bữa cơm Mường đầy thi vị, cùng chia sẻ với anh em những câu chuyện đường đời. Cũng cần kể thêm một chút về cơm Mường, đó là cả một bản hòa tấu sắc màu và hương vị. Những món thịt lợn nướng lá bưởi, gà nấu canh măng chua, rau đồ (hấp cách thủy), gỏi da trâu… đã làm say lòng biết bao nhiêu thực khách, cộng thêm những ly rượu ngâm quả mai đỏ và những chén trà lão mai (trà đun với vỏ cây mai, theo truyền thuyết là món đồ uống được các thiền sư đời Trần rất ưa chuộng) đã

mang tới cho không gian Bảo tàng sức hút kỳ lạ, đặc biệt với anh em văn nghệ sỹ. Cánh văn nghệ cả nước đều ghé đây mỗi khi có dịp, và từ đây những mối tương tác anh em, đồng nghiệp cứ thế mà được nhân lên.

Nhưng đúng như người ta vẫn nói, cuộc đời không như là mơ. Một đêm tháng 10 năm 2013, biến cố kinh hoàng đã xảy ra với căn nhà gỗ nổi tiếng này, đó là việc 4 du khách lên chơi và tự ý đốt lửa nướng ngô. Giữ đúng phong cách cổ xưa, trong nhà Lang ngoài các góc trưng bày hiện vật cổ như: súng kíp, cồng chiêng, nồi đồng… thì chiếc bếp lửa truyền thống vẫn giữ nguyên vị trí, bên trên có giá để hong ngô. Chỉ một giây bất cẩn, chỉ một hành động vui đùa quá trớn, ngọn lửa đã bùng lên, trong vài chục giây đồng hồ đã bén lên mái lá và từ đó, lan ra với tốc độ kinh hoàng. Những vị khách bỏ chạy, lấy xe lao ra cửa, húc thẳng vào các nhân viên đang cố cản đường rồi trốn thoát khỏi tai họa chính mình gây ra. Đám nhân viên đã cố gắng trèo lên rút mái lá, dùng bình chữa cháy dập lửa nhưng mọi việc đều bất lực trong thời tiết hanh khô và nguồn tạo lửa là gỗ khô (sau hơn 100 năm, thân gỗ làm nhà đã được rút kiệt nước, điều này cũng lý giải vì sao người ta rất thích dùng gỗ nhà sàn cũ để đóng đồ nội thất vì nó nhẹ đi nhiều, bền chắc hơn gỗ mới khai thác). Đêm hôm đó, giới nghệ sỹ Hà Nội và các vùng lân cận rung động, không ai tin nổi một ngôi nhà cổ tuyệt đẹp như vậy lại hóa thành tro bởi đám khách vô tâm.

Cũng còn một chút hy vọng khi bộ khung của nhà vẫn còn dù đã xám đen. Sức thiêu đốt của ngọn lửa đủ để nung chảy hàng chục khẩu súng kíp, những bộ cồng chiêng đồng… nhưng do hành động kịp thời của anh em nhân viên nên hệ cột, khung còn giữ được. Không bàn tới vấn đề pháp lý, bởi sau đó đã diễn ra biết bao nhiêu quy trình khởi kiện, đòi bồi hoàn… nhưng kết quả chẳng đi đến đâu, anh Vũ Đức Hiếu đã quyết định phục dựng lại ngôi nhà bằng thế mạnh của mình, đó là văn hóa. Lời kêu gọi ủng hộ phục dựng nhà Lang đã lan tỏa rất nhanh, chủ yếu trong cộng đồng văn nghệ sỹ Việt Nam. Rải rác trong các năm về sau, đã có những sự kiện văn hóa được tổ chức nhằm gây quỹ, đáng kể nhất là cuộc trình diễn thời trang tại Modul 7, Hội chợ nhiếp ảnh tại Hang Da Plaza và triển lãm tranh với sự đóng góp tranh của 58 nghệ sỹ khắp 3 miền, toàn bộ số tiền bán tác phẩm đều được thu về nhằm tạo quỹ phục dựng. Bản thân nhà sử học, đại biểu Quốc hội Dương Trung Quốc cũng rất ủng hộ các hoạt động này bằng ảnh hưởng, những bài nói và bằng tiền cá nhân. Trải qua 2 năm, ngôi nhà Lang đã được phục dựng nguyên vẹn, giống hệt nhà cũ. Những phần nào bị hủy hoại thì thay bằng gỗ mới, đặt trên bộ khung cũ vẫn còn chịu lực. Với tay nghề của người thợ địa phương thì việc này không khó, quan trọng nhất vẫn là kinh phí và quyết tâm của con người.

Điều đáng nói ở đây là vụ cháy nhà Lang và quá trình kêu gọi cộng đồng chung tay ủng hộ đã tạo ra một sự kiện lần đầu tiên xuất hiện ở Việt Nam, đó là có sự kêu gọi ủng hộ cho văn hóa và đạt được thành công. Không phải là hoạt động từ thiện giúp đỡ người nghèo, không phải là đi phát quà hỗ trợ bà con vùng thiên tai, đây thuần túy là sự đóng góp giúp Bảo tàng nói riêng và đất nước nói chung phục dựng lại những hiện vật quý của đời sống văn hóa cổ xưa. Nói tới cháy thì diễn ra nhiều nơi, nhiều lúc, nhưng đáng tiếc nhất là lúc ngọn lửa làm tổn hại con người và các giá trị cổ xưa mà tiền nhân đã tạo ra. Sau này, thế giới còn bàng hoàng với những sự kiện còn lớn hơn như vụ cháy Nhà thờ Đức Bà Paris, động đất hủy diệt các ngôi đền thiêng ở Nepal… Không thể nói cái gì giá trị hơn cái khác. Xét về quy mô, giá trị lịch sử… thì tất nhiên một ngôi nhà Lang ở Hòa Bình không thể so sánh được với nhà thờ ở Paris, nhưng về bản chất đều giống nhau, bởi đó là một phần của di sản văn hóa nhân loại, nếu bị mất đi sẽ không bao giờ tìm lại được nữa. May mắn thay, cả hai nơi đều đã và đang được phục dựng bằng những trái tim, những tấm lòng nhân ái. Xét cho cùng, trên hành tinh này, quê hương chung của nhân loại, nơi đâu cũng có những bàn tay sẵn sàng chìa ra nâng đỡ và có những tấm lòng hướng về điều thiện.

Câu chuyện nhà Lang đã xảy ra từ lâu, nhưng cho tới nay chưa bao giờ là cũ trong lòng giới văn nghệ sỹ Việt Nam. Sau đám cháy, từ đống tro tàn, một ngôi nhà khác đã mọc lên, để lại trở thành điểm đến cho những người yêu văn hóa, ham thích nghệ thuật. Bảo tàng không gian văn hóa Mường ngày nay đã khác xưa nhiều lắm, chủ nhân của nó bây giờ không chỉ tiếp khách và nói về xứ Mường mà còn miệt mài vẽ tranh, nặn gốm để hàng ngày, anh em bạn bè tới chơi lại bắt gặp những điều mới mẻ được thành hình dưới bóng nhà Lang.■

Chợ Tết Xưa Và Nay

PHƯƠNG QUANG

Chợ Tết được xem là một phần vô cùng quan trọng trong văn hóa của người Việt mỗi độ Tết đến, Xuân về. Ngày nay, cùng với sự phát triển không ngừng của nền kinh tế, các siêu thị, trung tâm thương mại xuất hiện nhiều và phổ biến. Song chợ Tết vẫn là một phần không thể thay thế, gắn liền với bao thế hệ từ xưa đến nay.

Trong những mảng màu của Tết, bên cạnh những "bánh chưng, thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ" thì ký ức về chợ Tết dường như là miền hoài niệm khó quên. Vì vậy, dù hòa mình trong nhịp sống số, đủ đầy với những phiên chợ Tết hiện đại như ngày nay, nhiều người vẫn da diết nhớ về hình ảnh phiên chợ Tết xưa đẹp trong bài thơ "Chợ Tết" của thi sỹ Đoàn Văn Cừ: *"Dải mây trắng đỏ dần trên đỉnh núi/ Sương hồng lam, ôm ấp nóc nhà gianh/ Trên con đường viền trắng mép đồi xanh/ Người các ấp tưng bừng ra chợ Tết"*... Hay nhà văn Vũ Bằng, trong cuốn "Thương nhớ mười hai" đã mô tả một cảnh chợ Tết xưa bằng những dòng thật sinh động: "*Đất thì lầy lội, người thì đông, chen chúc xô đẩy ồn ào, mình mệt đứt hơi mà cứ phải đi theo xách làn mây lẽo đẽo, lắm lúc muốn thở hắt ra đi về. Nhưng nghĩ thế mà thôi, chứ chợ Tết có một sức hấp dẫn kỳ lạ, muốn về nhưng lại cứ muốn đi, để xem thiên hạ mua bán, để xem bao nhiêu cái ngon, cái đẹp của quê hương, để đi xem... chợ Tết*". Trước đây, những phiên chợ Tết ngày cuối năm thường đông vui, tấp nập. Người đi chợ Tết không chỉ để mua sắm mà còn để gặp gỡ, tận hưởng cái không khí háo hức khi Tết đến. Mua sắm chuẩn bị cho ba ngày Tết thường không phải chỉ để có cái ăn mà đó là thói quen, làm dậy lên không khí ngày lễ hội. Chợ Tết được bố trí ở những bãi đất rộng, có thể chợ được thành lập ngay nơi chợ thường ngày diễn ra bán mua. Nhưng trong chợ Tết, gần như tất cả "món ngon vật lạ" đều được bày bán. Vì tất cả những người buôn bán hầu như sẽ nghỉ xả hơi trong những ngày Tết nên người mua nảy sinh tâm lý mua dự trữ, nhà nhà đều đi mua sắm trước những ngày Tết cổ truyền. Phiên chợ Tết thường diễn ra từ 25 đến 30 tháng Chạp. Các mặt hàng phục vụ chợ Tết chỉ đơn sơ và giản tiện với những nông phẩm, thủ công "tự sản tự tiêu" của những người nông dân như: lá dong, chuối xanh, trầu, cau, hay rổ, rá tự đan bằng tre, nứa, người chăn nuôi thì mang gà, lợn ra chợ bán để lấy tiền chi tiêu… Tất tả bận rộn giữa những lo toan, vất vả nhưng chợ Tết vẫn rất huyên náo, rôm rả với sắc thái rất riêng. Thứ không thể thiếu được trong chợ Tết là hoa tươi, cây cảnh, đào, quất, mai được trải dài từ ngoài vào trong và bày bán với số lượng lớn, đủ các loại lớn, nhỏ khác nhau. Các bà, các mẹ rủ nhau đi chợ mua lá chuối, lá dong, hoa, quả để bày mâm ngũ quả và những món đồ cần dùng vào những ngày Tết, còn các nam nữ thanh niên mua sắm những món đồ để trang trí nhà cửa và quần áo để đi chơi Tết. Chợ Tết xưa, đối với trẻ con là thú vị nhất. Lũ trẻ hân hoan được bà, mẹ dắt đi chơi chợ, mua quần áo mới, ngắm nghía những trò chơi dân gian xen giữa gánh hàng đủ màu sắc, xanh, đỏ, trông rất bắt mắt. Đặc biệt, chợ Tết không thể thiếu được hàng nặn tò he hay những ông đồ ngồi viết câu đối, bán những chữ đã viết sẵn trên giấy đỏ. Ai không thích mua câu đối viết sẵn thì trình bày tâm tư, nguyện vọng, mong muốn, các ông đồ sẽ tìm cho câu đối, chữ nghĩa phù hợp. Ngoài những phiên chợ thông thường, cuối năm, một số vùng cao còn có những phiên chợ may rủi mang ý nghĩa giũ hết mọi sự xúi quẩy của năm cũ và mua sự may mắn, hanh thông, đón hạnh phúc của năm mới. Trong phiên chợ ấy, mỗi người mang một thứ hàng, bất kỳ là thứ gì, nhiều hay ít, cố bán cho được coi như bán cái dại, điều không hay của năm cũ.

Ngày nay, cùng với nhịp sống hối hả của xã hội, không khí Tết hầu như không còn rộn ràng nữa, không còn cầu kỳ ngồi canh lửa nấu bánh chưng, bày biện bàn thờ, hay đi chợ sắm Tết. Thói quen mất đi, niềm vui vơi dần nên những lễ nghi thiêng liêng cũng phai nhạt, các tục lệ đón Giao thừa, làm mâm cỗ cúng, hàng xóm láng giềng qua lại chúc tụng, thăm hỏi cũng nhạt dần. Trái với Tết xưa, Tết nay bắt đầu có phần khá muộn. Phần vì do tính chất công việc, không có nhiều thời gian để đi sắm Tết, phần vì nguồn cung thực phẩm Tết hiện nay khá dồi dào, tâm lý sợ hết hàng cũng giảm bớt. Vì thế, người dân thường trì hoãn việc mua sắm Tết. Thông thường các món hàng như quà cáp, đồ hiếm thì mới mua sớm, còn lại những thứ như: nhu yếu phẩm, vật dụng trang trí Tết, thậm chí là bánh, mứt, thực phẩm,… thì kề cận ngày cuối năm, người dân mới

sắm Tết. Chính vì vậy mà chợ Tết ngày nay đã có nhiều thay đổi để phù hợp với cuộc sống hiện đại. Chợ Tết không chỉ gói gọn trong các khu chợ, những địa điểm nhất định mà đã tỏa ra mọi ngóc ngách của cuộc sống trong sự phát triển của công nghệ thông tin và các loại hình dịch vụ. Việc chuẩn bị Tết cũng trở nên dễ dàng hơn, cần một ngày đi chợ hay vào siêu thị là có đủ các mặt hàng đa dạng, phong phú lựa chọn nên người dân không phải lụi cụi vất vả chuẩn bị Tết như xưa, do đó, cảnh tượng rục rịch mua sắm cho Tết trước cả tháng trời giờ đây gần như không còn nữa. Chính vì vậy, vào thời điểm cận Tết, các trung tâm thương mại, chợ, lượng người, hàng hóa gia tăng đột biến, do đó, nguy cơ xảy ra cháy, nổ rất cao. Trên thực tế đã xảy ra rất nhiều vụ cháy gây thiệt hại lớn từ vài tỷ đồng đến hàng chục tỷ đồng về người và tài sản. Chủ yếu là các gian hàng như vàng mã, quần áo, đồ gia dụng, điện tử,... gồm nhiều chất liệu dễ bắt cháy lại được người dân mua sắm nhiều. Theo khảo sát tại một số chợ, hầu hết các ki-ốt chỉ rộng chừng từ 1,5m^2 - 3m^2, lối đi, lối thoát hiểm đều được các chủ quầy hàng tận dụng để hàng hóa, một số quầy hàng còn kéo mắc dây điện lộn xộn, sử dụng các thiết bị không an toàn, treo mắc quần áo che lấp các ổ điện, chỉ cần một đường dây bị chuột cắn, đứt, hở hay mục nát là có thể gây chập điện, nhiều hệ thống, phương tiện phòng cháy và chữa cháy ít kiểm tra, bảo dưỡng, biển báo, biển chỉ dẫn thoát nạn trên lối thoát nạn đã hỏng hóc hoặc bị che lấp. Bên cạnh đó, nhiều tiểu thương còn có thói quen thắp nhang cúng ngay tại địa điểm buôn bán, cũng làm cho nguy cơ cháy, nổ, cháy lan tăng cao. Do đó, chỉ cần một chút bất cẩn, thiếu ý thức trong công tác PCCC là nguy cơ cháy, nổ có thể ập đến bất kỳ lúc nào và ở bất cứ nơi đâu. Vì vậy, để hạn chế đến mức thấp nhất nguy cơ cháy, nổ ở các chợ, trung tâm mua sắm trong dịp Tết, đòi hỏi Ban Quản lý chợ, các tiểu thương, người dân vào mua sắm phải nâng cao ý thức, trách nhiệm trong PCCC, chủ động chuẩn bị các phương tiện chữa cháy tại chỗ. Để đảm bảo an toàn PCCC đối với các khu chợ trong dịp Tết Nguyên đán, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã khuyến cáo tuyệt đối không thắp đèn, nến, hương thờ cúng trong chợ, không kinh doanh, tàng trữ, sử dụng các chất đặc biệt nguy hiểm như: xăng dầu, cồn, gas và hóa chất dễ cháy khác ở trong nhà chợ, không để hàng hóa lấn chiếm khoảng cách giữa các lô, lối thoát hiểm, trang bị các phương tiện chữa cháy nhằm phục vụ việc thoát nạn, cứu người phù hợp với quy mô, tính chất nguy hiểm cháy, bố trí các bình chữa cháy xách tay ở các vị trí dễ thấy, dễ lấy, lắp đặt hệ thống báo cháy, chữa cháy tự động, theo đúng quy định. Bên cạnh đó, lực lượng PCCC&CNCH chuyên nghiệp thường xuyên tổ chức tập huấn, tuyên truyền cho người dân, các tiểu thương những kiến thức về PCCC, cách sử dụng bình chữa cháy, kỹ năng thoát nạn khi có cháy xảy ra. Đồng thời, Ban Quản lý chợ, trung tâm thương mại cần phân công Đội PCCC tại chỗ tăng cường tuần tra, kiểm tra, ứng trực để kịp thời ngăn chặn và xử lý hiệu quả sự cố về cháy, nổ. Cùng với việc chuẩn bị một cái Tết vẹn toàn, thì trách nhiệm, ý thức của mỗi người dân, mỗi tiểu thương là yếu tố quan trọng nhằm bảo vệ tính mạng, tài sản của chính mình và những người xung quanh.

Mưa Xuân đang gọi Tết về trong sắc đào tươi thắm, có những thứ dần như đang đi vào lãng quên và cũng có những cái Tết không giống nhau của mỗi thời, mỗi người mang đến những phong vị Tết khác nhau. Dẫu vậy, người Việt vẫn đi chợ Tết với mong muốn được hòa mình vào không gian văn hóa cổ truyền của dân tộc. Đi chợ Tết đã trở thành một phong tục gắn liền bao đời với người dân Việt. Nó mang một ý nghĩa quan trọng trong tiềm thức của mỗi người, là sự bày tỏ khát vọng về một cuộc sống ấm no, sung túc.■

Đèn Lồng - HƯƠNG VỊ TẾT VIỆT

PHƯƠNG ANH

Dạo quanh phố cổ vào dịp Tết Nguyên đán, chúng ta lại được hòa mình vào khung cảnh rực rỡ lung linh bởi vô số đèn lồng muôn vàn kiểu dáng đua nhau khoe sắc trên dọc các con đường, trước hàng quán, hiên nhà… Chẳng biết tự bao giờ, đèn lồng đã trở thành vật trang trí phong thủy, một biểu tượng may mắn trong cuộc sống của mỗi gia đình Việt.

Đèn lồng là một vật dụng xuất hiện từ rất lâu trong lịch sử phát triển các nước phương Đông như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Việt Nam. Tương truyền, khoảng 1800 năm trước, vào thời Tây Hán, vị Hoàng đế Hán Minh Đế triều đại Đông Hán, Trung Quốc rất mộ đạo Phật. Theo ông, việc thắp sáng đèn lồng là thể hiện lòng kính ngưỡng với Phật. Để phổ biến Phật giáo, Hán Minh Đế ra lệnh tất cả các cung điện, đền thờ, nhà dân đều phải thắp đèn lồng vào đêm Rằm tháng Giêng, âm lịch. Dần dần, tục lệ này đã trở thành một lễ hội phổ biến và được tổ chức thường niên. Đèn lồng ở nước ta xuất hiện tại Hội An vào thế kỷ XVI do những người Trung Hoa, Nhật Bản đến đây buôn bán, định cư. Họ treo đèn lồng trước nhà như một sự hoài vọng về cố hương. Ban đầu, đèn lồng chủ yếu dùng để trang trí trong nhà, đình, chùa, sau đó được dùng vào các dịp tế lễ, hiếu, hỉ, trải qua quá trình giao lưu, tiếp biến văn hóa, đến nay, đèn lồng đã trở thành một nét văn hóa đặc trưng của người Việt. Hàng năm, vào dịp Tết Nguyên đán, mỗi gia đình thường treo một cặp đèn lồng trong nhà nhằm tạo cho căn nhà thêm ấm cúng, tăng cường năng lượng, hanh thông trên con đường tài, lộc. Đèn lồng còn mang ý nghĩa là khi đi theo cặp sẽ tạo sự hài hoà về âm dương, đem lại hạnh phúc, ấm no cho đôi lứa, đồng thời thúc đẩy sự sinh sôi, nảy nở của vạn vật. Theo quan niệm của phương Đông, đèn lồng thường có màu đỏ mang ý nghĩa là hút may mắn, tiền tài vào nhà giúp cuộc sống gia chủ thêm ấm áp, sung túc, đồng thời, còn có tác dụng xua đuổi ma quỷ và vận rủi trong năm cũ mang đến may mắn cho năm mới.

Trước đây, đèn lồng thường được làm bằng tre, giấy một cách đơn giản, không cầu kì nhưng ngày nay các sản phẩm này đã cải tiến, biến tấu, có tính thẩm mỹ cao mang đậm bản sắc văn hóa thuần Việt với nhiều mẫu mã đa dạng, kiểu dáng phong phú như: hình tròn, bát giác, lục giác, hình trái bí, củ tỏi, hình thùng, hình quả đu đủ, hình bánh ú, hình dù… Ngoài ra còn có cả những chiếc đèn kéo quân, hình rồng, hình con cá với đủ sắc màu. Mỗi chiếc đèn thường mang một ý nghĩa khác nhau như đèn lồng thêu rồng phụng, đèn kéo quân chạm rồng mang ý nghĩa tâm linh thường được treo trong các đình, chùa, miếu,... có loại đèn là những hình ảnh cuộc sống đời thường như đèn lồng thêu hoa mai, đèn lồng vẽ tranh quê hương hoặc chỉ đơn giản với những sắc màu đặc trưng như đỏ, vàng, cam dành để treo trước cửa nhà, tuyến phố, ngõ xóm. Nhìn chiếc đèn lồng trông đơn sơ nhưng để làm nên chiếc đèn lồng xinh xắn, hoàn hảo là cả một quá trình đòi hỏi sự tỷ mỷ, từ khâu thiết kế hình dáng đến chọn nguyên liệu, màu sắc, tranh vẽ và cả kỹ thuật lắp ghép. Người thợ làm đèn lồng phải có lòng yêu nghề và sự say mê sáng tạo mới có thể gửi cả tâm tình vào công việc, thổi hồn vào từng sản phẩm, biến mỗi chiếc đèn lồng thành một tác phẩm nghệ thuật thực sự. Nguyên liệu chính để làm lồng đèn là tre và vải lụa. Tre làm đèn lồng phải là loại tre già còn tươi, người thợ sẽ chẻ ra, rồi cưa, cắt thành từng khúc theo quy cách của mỗi mẫu đèn. Để bảo đảm độ bền và tránh mối mọt, người nghệ nhân còn phải nấu kỹ tre rồi ngâm 10 ngày trong nước muối. Tiếp đến đem tre phơi khô, chẻ rồi vót thành từng nan mỏng tùy theo yêu cầu của mỗi loại đèn. Vải bọc phải là vải xoa hoặc lụa tơ tằm có độ dai để khi căng dán không bị rách. Tùy theo màu sắc của vải mà đèn sẽ có những ánh sáng khác nhau, từ màu đỏ may mắn, màu gấm huyết dụ kiêu sa đến sắc xanh dịu ngọt, màu vàng tươi vui. Quy trình làm đèn lồng gồm hai công đoạn chính làm khung tre và bọc vải. Trước tiên nan được gắn vào hai vòng gỗ ở hai đầu để định hình khung và được kết nối bởi những sợi dây dù, tiếp đến người thợ phải chỉnh sửa để có một khung đèn cân xứng. Vải được cắt trước thành nhiều mảnh theo kích thước của đèn, người thợ sẽ bôi keo lên các nan khung rồi dán vải lên khung đèn. Việc căng vải đòi hỏi phải khéo léo để căng thẳng góc ở những đoạn cong. Sau khi dán xong vải, người thợ sẽ dùng kéo cắt tỉa những phần dư thừa. Tiếp đến khung đèn sẽ được vẽ hay trang trí trước khi gắn chuôi vào để hoàn thành sản phẩm. Theo các nghệ nhân đèn lồng, thời gian để hoàn thiện một chiếc đèn lồng tính từ khi vót nan cho đến khi dán xong lồng đèn, vẽ và trang trí là khoảng 4 ngày. Bằng sự lao động cần cù và tư duy sáng tạo, nhiều nghệ nhân tâm huyết với nghề đã luôn trăn trở, tìm cách làm mới và phong phú hóa sản phẩm, vận dụng nhiều nguyên liệu mới, thân thiện và gần gũi như: hạt cườm, mây, sắt, gỗ, vải hoa, vải bóng nhiều màu sắc và một số loại sợi nhân tạo để đan kết và bọc đèn, làm cho đèn lồng ngày càng đa dạng và bắt mắt hơn. Vì thế, đèn lồng ngày nay không chỉ phô diễn màu sắc, hình dáng, kích cỡ mà còn biến tấu với nhiều kiểu như: thêu ren gắn với các biểu tượng, di tích văn hóa, lịch sử ở địa phương và khu vực, thêu chữ thư pháp.

Ngoài những sản phẩm đèn lồng theo cách truyền thống, những nghệ nhân đèn lồng còn nghiên cứu, sáng tạo nên những loại đèn lồng có thể xếp gọn để dễ mang đi xa. Nhiều cơ sở đèn lồng còn thực hiện làm đèn lồng theo mẫu mã và đặt biểu tượng theo nhu cầu của du khách. Từ lâu, sản phẩm đèn lồng truyền thống của Việt Nam đã có sức hút lớn đối với du khách nước ngoài. Đặc biệt, đèn lồng đã trở thành sản phẩm văn hóa xuất khẩu đem lại thu nhập đáng kể cho các cơ sở kinh doanh đèn lồng. Để chuẩn bị cho các dịp lễ hội, Tết Nguyên đán, mỗi cơ sở sản xuất thường phân phối ra thị trường khoảng 2.000 - 3.000 sản phẩm/mẫu mỗi ngày. Mỗi năm có đến vài chục nghìn chiếc đèn lồng được xuất đi các nước hoặc được du khách quốc tế mua về làm kỷ niệm khi đến thăm Việt Nam. Tuy nhiên, đèn lồng là một trong những sản phẩm dễ bắt cháy, đặc biệt trong các dịp Tết, các hộ gia đình hay có thói quen treo đèn lồng trong nhà với tần suất cao, thường xuyên thắp qua đêm nên có thể xảy ra cháy bất cứ lúc nào. Do đó, người dân cũng như các cơ sở sản xuất kinh doanh cần phải quan tâm, lưu ý đến công tác PCCC. Thực tế trong những năm gần đây, đã xảy ra một số vụ cháy lớn, nhỏ liên quan đến đèn lồng, không chỉ gây thiệt hại về tài sản mà còn ảnh hưởng đến công tác quản lý, trật tự an toàn xã hội. Để nâng cao ý thức cho người dân, trong những năm gần đây, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã tích cực phối hợp với các cấp chính quyền địa phương phát động phong trào Toàn dân tham gia phòng cháy, chữa cháy, tuyên truyền, tập huấn, phổ biến các quy định của pháp luật, kiến thức về PCCC đến người dân qua các hình thức như: sử dụng loa, hình ảnh, phát thanh, tờ rơi, tổ chức tư vấn và thực hành chữa cháy, cách sử dụng các phương tiện chữa cháy thông dụng khi có cháy, nổ, đồng thời, hướng dẫn cho các cơ sở sản xuất kinh doanh đèn lồng các biện pháp bảo đảm an toàn PCCC, cách bảo quản hàng hóa, vật tư dễ cháy, cách xử lý khi có cháy xảy ra trong lúc sản xuất, kinh doanh nhằm góp phần bảo tồn và gìn giữ phong tục truyền thống tốt đẹp này.

Đã từ lâu, đèn lồng cùng với người dân Việt đón niềm vui Xuân mới. Những con phố đèn lồng luôn là nơi thu hút sự chú ý của tất cả du khách thập phương tạo nên hương vị Tết Việt. Trong không khí đầm ấm, sum vầy ngày Tết, những chiếc đèn lồng được sử dụng với ý niệm thay cho một lời chúc tương lai tốt đẹp, an bình và là nét đẹp văn hóa cần được lưu giữ.■

Trang Thơ

LÊ GIA HOÀI

Xuân Gọi

Đất trời bỗng nhiên gần lại
Cho xuân hát khúc tự tình
Sương tan nắng lên mê mải
Thêm hồng sắc phố bình minh.

Xuân gọi én về ngõ nhỏ
Xôn xao lộc biếc trên cành
Hương xưa đong đầy mắt gió
Tỏa mềm trong lá mong manh.

Xuân gọi áo ai xuống phố
Thướt tha duyên dáng yêu kiều
Nhịp đời buông lơi sóng vỗ
Lòng ai tím gió mùa yêu.

Xuân gọi bao nhiêu khát vọng
Về trong nỗi nhớ vô thường
Ai giờ trông ai ngồi ngóng
Người về thắp lửa yêu thương.

LÊ GIA HOÀI

Vị Tết

Ngược cõi lòng nhớ ngày Xuân cũ
Vị thời gian khói bếp thơm nồng
Tiếng bánh reo loang màu nếp mới
Tuổi chân trần ngang dọc triền sông.

Con đã thấy trong màu nắng sớm
Khúc Xuân sang thanh thản hiên nhà
Giàn pháo hoa tựa vào ngày cũ
Đợi giao thừa cất tiếng hoan ca

Trên cánh đồng mẹ gieo vào đất
Mầm xanh tươi hy vọng cho đời
Giọt mồ hôi hóa dòng nước bạc
Để mai này đất mãi xinh xôi

Con đã nghe trong lời cha dạy
Vị xuân sang viên mãn tuổi già
Tết đoàn viên ngày vui xum họp
Những môi cười tỏa nắng đơm hoa

Vị Tết quê thơm mùi nhang khói
Bốn ngàn năm tiên tổ cho mình
Vị gia đình hóa thành nguồn cội
Ru lòng con khắp nẻo đăng trình.

THẢO NGUYÊN

Nghề cứu hỏa là gì thế bố?

Nghề cứu hỏa là gì thế bố
Mà chiếc xe màu đỏ diệu kỳ
Cứ nghe tiếng chuông reo vội vã
Băng ra đường vun vút lao đi?...

Lính cứu hỏa là ai thế bố
Mà mặt mày khói bụi lấm lem
Lúc nào cũng khẩn trương, vội vã
Bất kể là mưa, nắng, ngày, đêm?...

Lính cứu hỏa là những người như bố
Xuất kích vội vàng chẳng kịp hôn con
Gia tài chỉ vòi, lăng, mũ, ủng
Biển lửa, sông sâu, vực thẳm, chí không sờn...

Nghề cứu hỏa của những người như bố
Căng thẳng, hiểm nguy, ranh giới mất, còn
Phải luôn có tâm và tinh thần thép
Giữ cho đời trọn vẹn bình yên!...

DƯƠNG THIÊN HƯƠNG

Yêu lính chữa cháy thiệt thòi lắm em ơi!

Yêu lính chữa cháy thiệt thòi lắm em ơi!
Chẳng lãng mạn, chẳng nhiều thời gian, gia tài toàn vòi, lăng, mũ, ủng...
Lúc nào cũng khói bụi lấm lem trên chiến trường không tiếng súng
Đánh cược sinh mạng mình giữa biển lửa, trùng khơi...

Yêu lính chữa cháy thiệt thòi lắm em ơi!
Quen với những cuộc hẹn hò, vòng tay ôm vội vã
Khắc khoải ngóng tin khi tiếng còi xe chữa cháy vang lên giữa phố phường ồn ã...
Tự an ủi mình trong những ngày Lễ, Tết, lúc đau ốm, đơn côi...

Yêu lính chữa cháy thiệt thòi lắm em ơi!
Là những bữa cơm mỏi mòn chờ đợi...
Là thao thức năm canh vò võ đơn côi nghe lòng buốt nhói...
Nghe thời gian khắc khoải lặng lẽ trôi!...

Yêu lính chữa cháy thiệt thòi lắm em ơi!
Lặng lẽ hy sinh nơi góc bể chân trời
Là vực thẳm, sông sâu hay trùng khơi, biển lửa...
Tình yêu dành cho em chỉ một góc tim thôi!...

Lính chữa cháy giản đơn thế em ơi!
Giàu nhất trái tim nồng ấm tình người
Lặng lẽ giữ bình yên cuộc sống
Giữ cho đời trọn vẹn niềm vui...!

TRẦN HỒNG MINH

Mệnh Lệnh Trái Tim

Cứ nghe tiếng chuông reo là chạy
Nào đâu ai toan tính thiệt hơn
Người ta chạy đi mình chạy lại
Chỉ làm theo mệnh lệnh trái tim

Đâu chỉ có cầm lăng chữa cháy
Trầm mình trong hang tối, vực sâu
Giúp dân vượt qua ngàn giông bão
Vội lên đường đi bất cứ nơi đâu...

Ngày đêm cùng mưa, nắng dãi dầu
Căng thẳng, hiểm nguy và độc hại
Lính chữa cháy kiên trì, nhẫn nại
Bước kiên trung những tháng năm dài...

Em ơi em, đừng hỏi họ là ai?
Chẳng phải siêu nhân hay là thiên sứ
Quên hiểm nguy cứu người không do dự
Họ làm theo mệnh lệnh trái tim mình!

NGUYỄN NGỌC HƯNG

Giao Mùa

Cành lộc biếc, búp mai vàng
Hình như Đông sắp chuyển sang Xuân rồi?

Nắng trong màu mắt tinh khôi
Nụ hồng chúm chím bờ môi giao mùa.

Nhởn nhơ hồ điệp lên chùa
Hoàng lan bạch huệ bỏ bùa liên hương.

Tự dưng lòng cứ tơ vương
Mơ màng như thể trót thương ai rồi...

Tung trời chim én bay đôi
Lẻ loi một bóng tôi ngồi đợi Xuân!

TRƯỜNG ĐẠI HỌC PCCC:

Đem Yêu Thương Lan Tỏa

LỆ HOA

Mang "Đông ấm" về với bà con vùng cao, "góp gạch xây trường" cho trẻ nhỏ miền sơn cước, hiến hàng nghìn đơn vị máu vì "mỗi giọt máu cho đi, một cuộc đời ở lại" hay chung tay ủng hộ đồng bào bị ảnh hưởng bởi bão lũ, chung tay cùng đất nước vượt qua đại dịch COVID-19... những hoạt động thiện nguyện của cán bộ, chiến sỹ, học viên Trường Đại học PCCC trong năm 2020 vừa qua đã viết nên những câu chuyện đẹp về tinh thần tương thân tương ái, vì nhân dân phục vụ, góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp của lực lượng Công an nói chung, của Trường Đại học PCCC nói riêng đến mọi tầng lớp nhân dân.

05 giờ sáng, trong cái cái rét ngọt của mùa Đông miền Bắc, Đại úy Bùi Văn Định – Bí thư Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC, bắt đầu chuyến hành trình dài hơn 400km, vượt qua những cung đường đèo núi ngoằn ngoèo bị khuất lấp trong sương mù, vượt qua từng khúc cua tay áo nối tiếp nhau khúc khuỷu, dằn xóc, để đến với một trong những vùng sâu vùng xa khó khăn nhất của tỉnh Sơn La - bản Co Tòng, xã Chiềng En, huyện Sông Mã. Đồng hành cùng với đồng chí Định là rất nhiều cán bộ, chiến sỹ trẻ của Trường Đại học PCCC, Học viện Chính trị Công an nhân dân và Đại học Kinh tế quốc dân. Tất cả đều hồ hởi vui mừng vì sau 6 tháng triển khai, một ngôi trường mới khang trang đã hình thành mang lại niềm vui lớn cho không chỉ 63 em học sinh mầm non người dân tộc thiểu số nơi đây mà còn là niềm vui chung của cả bản. Đây là một trong những hoạt động nằm trong Kế hoạch Tình nguyện mùa Đông năm 2020 và Xuân biên cương năm 2021 của Đoàn Thanh niên Bộ Công an, xây dựng Đề án "Góp gạch xây trường – Cùng em đến lớp". Đồng chí Bùi Văn Định cho biết: "Qua những đợt đi thực tế tìm hiểu, chứng kiến công cuộc "tìm chữ" của con em dân tộc thiểu số tại bản Co Tòng khó khăn cỡ nào, có những em nhà ở rất xa trường, có khi đi bộ hàng kilomet đường núi để đến trường tìm con chữ. Những lớp học tạm bợ nằm chênh vênh trên núi, Hè không chắn được gió, Đông không ngăn được sương giá, mưa thì dột, ngập bùn nước, thiếu thốn mọi điều kiện về ăn ở, sinh hoạt, trang thiết bị học tập. Chính những hình ảnh ấy đã thôi thúc chúng tôi phải nhanh chóng triển khai xây dựng một ngôi trường kiên cố, vững chắc cho các em nhỏ". Được sự ủng hộ nhiệt tình của các cấp lãnh đạo cũng như cán bộ, chiến sỹ nhà trường cả về vật chất và tinh thần, Đoàn Thanh niên Trường Đại học PCCC đã nhanh chóng bắt tay vào triển khai thực hiện Đề án. Vượt qua những khó khăn về đường đi vào điểm trường vô cùng hiểm trở, dưới sự giúp đỡ của bà con dân bản tự nguyện dùng sức mình để vận chuyển từng viên gạch, từng tấm tôn lên chỗ xây dựng, ngôi trường thơm mùi vôi mới đã được bàn giao cho chính quyền địa phương quản lý trong sự phấn khởi của các thầy cô giáo và nhân dân bản Co Tòng. Đồng thời, Đoàn Thanh niên của 3 đơn vị đã kết hợp tặng quà, đồ dùng quần áo, chăn màn, sách vở, đồ dùng học tập và các nhu yếu phẩm cần thiết… cho các cháu mầm non. Ngôi trường mới với phòng học, phòng giáo viên, nhà vệ sinh khang trang, sạch sẽ, có sân chơi, bàn ghế… là tâm huyết của những người chiến sỹ trẻ với hy vọng giảm bớt khó khăn trong hành trình tìm "con chữ", mang Xuân ấm đến trẻ em vùng cao. Đây là một hoạt động hết sức có ý nghĩa của Trường Đại học PCCC nói riêng và lực lượng CAND nói chung dành cho thầy trò điểm trường bản Co Tòng trước thềm năm mới 2021, lan tỏa lòng nhân ái, nhân lên trách nhiệm của tuổi trẻ CAND tới cộng đồng.

Trong năm 2020, Trường Đại học PCCC cũng đã tổ chức rất nhiều chương trình thiện nguyện như: hỗ trợ 50 triệu đồng xây dựng Nhà nhân ái 19/8 cho gia đình Thượng sỹ Nguyễn Xuân Hồng – cán bộ Công an huyện Phục Hòa, tỉnh Cao Bằng có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn; chương trình "Áo ấm mùa Đông – Tết yêu thương" lần thứ 7 – Xuân Canh Tý năm 2020 tại xã Nam Quang, huyện Bảo Lâm, huyện vùng sâu nhất của tỉnh Cao Bằng; thăm và tặng quà các cháu học sinh mầm non và tiểu học có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn tại 02 điểm trường là Trường Mầm non Nam Quang và Trường Tiểu học Pác Ròm; dành tặng 20 suất quà Tết cho các gia đình chính sách, 200 áo ấm, 200 đôi dép, 200 mũ len, khăn len… cho các cháu học sinh; tặng 01 tủ cấp đông, 01 máy bơm nước cho trường mầm non và tiểu học; tặng 100 áo ấm, 100 đôi giày vải, 10 thùng quần áo mới cho Đoàn Thanh niên xã Nam Quang; gây quỹ ủng hộ cán bộ, chiến sỹ Công an tỉnh Hà Giang trong công tác phòng, chống dịch COVID-19… Việc làm nhỏ, ý nghĩa lớn, những hoạt động thiện nguyện của nhà trường đã thắp lên ngọn lửa tình người, mang tiếng cười, niềm vui đến với bản làng để cuộc sống ở vùng cao biên giới trở nên tươi sáng hơn.

Không chỉ gắn bó với các chương trình thiện nguyện đến với những vùng cao, biên giới, vùng khó khăn trên mọi miền Tổ quốc, Trường Đại học PCCC cũng là một trong những đơn vị đi đầu hưởng ứng Lời kêu gọi của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng và Đại tướng Tô Lâm, Ủy viên Bộ Chính trị, Bộ trưởng Bộ Công an hiến máu tình nguyện cứu người. Thượng tá Bùi Danh Tuấn - Trưởng phòng Chính trị, Trường Đại học PCCC cho biết: Hiến máu cứu người là một nghĩa cử cao đẹp, vì vậy, nhà trường luôn chú trọng công tác tuyên truyền ý nghĩa của việc hiến máu, tạo chuyển biến từ nhận thức thành hành động, vận động cán bộ, đảng viên, đoàn viên, thanh niên tham gia nhiệt tình vào các chương trình hiến máu do nhà trường tổ chức. Bên cạnh đó, nhà trường phối hợp chặt chẽ với các đơn vị, bộ phận Y tế đảm bảo công tác tiếp nhận và cung cấp máu đúng quy định. Với tinh thần vì nhân dân phục vụ, "Mỗi giọt máu cho đi – Một cuộc đời ở lại", cán bộ, chiến sỹ, học viên của nhà trường đã hăng hái tham gia hiến máu, vận động những người đủ điều kiện tiêu chuẩn cùng tham gia hiến máu. Đặc biệt là trong đợt dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, khi nguồn máu để cứu chữa bệnh nhân cần thiết hơn bao giờ hết, nhà trường đã tổ chức chương trình hiến máu tình nguyện với thông điệp "Giọt máu nghĩa tình vì đồng đội thân yêu"; thu được gần 300 đơn vị máu và trao tặng cho Trung tâm Huyết học - Truyền máu, Bệnh viện 19/8. Đồng chí Phạm Huy Quang – giảng viên Khoa Phòng cháy, Trường Đại học PCCC là một trong những tấm gương của nhà trường trong tham gia hiến máu cứu người. Không chỉ không bỏ sót bất cứ đợt vận động hiến máu nào của nhà trường mà anh còn thường xuyên là gương mặt quen thuộc tham gia hiến máu, hiến tiểu cầu tại Viện Huyết học truyền máu Trung ương. Anh là một trong 2000 tình nguyện viên của cả nước được tuyên dương trong chương trình Gặp mặt Người hiến tiểu cầu tiêu biểu giai đoạn 2018 – 2020 do Viện Huyết học truyền máu Trung ương tổ chức với 23 lần hiến tiểu cầu cứu sống hàng trăm bệnh nhân. Với anh, việc hiến máu cứu người không chỉ là một hành động có ý nghĩa nhân văn mà còn chính là một nhiệm vụ của người lính góp phần bảo vệ nhân dân, bảo vệ Tổ quốc. Cùng sự chủ động, tích cực tuyên truyền, tổ chức các chương trình hiến máu tình nguyện tại cả 3 cơ sở của nhà trường, trong năm qua, Trường Đại học PCCC đã hiến tặng thành công gần 1.400 đơn vị máu, bổ sung nguồn máu sạch, an toàn dùng cho cấp cứu và điều trị bệnh nhân, góp phần đảm bảo bình yên cho nhân dân.

Như những chú ong cần mẫn gom mật ngọt cho đời, cán bộ, chiến sỹ học viên Trường Đại học PCCC năm qua còn triển khai rất nhiều các hoạt động ý nghĩa như: chế tạo nước rửa tay, máy sát khuẩn tặng cho các đơn vị y tế phòng chống dịch COVID-19; tặng quà các gia đình chính sách, các hộ nghèo có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, các gia đình là thương binh, liệt sỹ người có công với cách mạng; nhận phụng dưỡng Mẹ Việt Nam anh hùng; quyên góp; ủng hộ đồng bào miền Trung, Tây Nguyên khắc phục hậu quả do bão lụt… Mỗi hành động, mỗi sự sẻ chia đều thể hiện tinh thần tương thân tương ái, uống nước nhớ nguồn của tập thể cán bộ, chiến sỹ Trường Đại học PCCC, góp phần lan tỏa yêu thương đến cộng đồng và làm cho xã hội ngày càng tốt đẹp hơn.

Một mùa Xuân mới lại đến, mùa Xuân của đất trời, mùa Xuân của lòng người. Yêu thương, chia sẻ và cống hiến "lấy hạnh phúc của nhân dân làm niềm vui, lẽ sống của mình" - đó là những gì mà các thế hệ cán bộ, chiến sỹ Trường Đại học PCCC đã, đang và sẽ thực hiện để góp phần làm cho nơi nơi trên quê hương, đất nước đều là mùa Xuân ấm.■

"VỚI TÔI, MÀU ÁO ĐẸP NHẤT LÀ MÀU ÁO ĐƯỢC TÔ THẮM BẰNG NHỮNG CHIẾN CÔNG"

DUY HƯNG

Ngày 03/7/2020, nhờ linh hoạt và quả cảm, Trung úy Võ Hoàng Huy (cán bộ Đội Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an Quận 1, TP Hồ Chí Minh) đã tham gia chữa cháy và cứu được 7 người trong một đám cháy lớn tại Quận 1, TP Hồ Chí Minh. Với thành tích này, Trung úy Võ Hoàng Huy đã được Thủ tướng Chính phủ, UBND TP Hồ Chí Minh, cùng nhiều cấp, ngành biểu dương, khen thưởng, được vinh danh là "Thanh niên sống đẹp năm 2020". Những ngày cuối năm, hẹn trò chuyện cùng người chiến sỹ trẻ, anh cho biết mình vừa kết thúc những giờ tập luyện tại đơn vị. Gương mặt điển trai, rắn rỏi, cùng nụ cười đôn hậu, sau vụ cháy điển hình ngày 03/7/2020 đó, Trung úy Võ Hoàng Huy đã được rất nhiều người dân cả nước biết đến và yêu mến. Những câu chuyện về nghề, về các vụ cháy cùng những kỉ niệm đẹp gắn bó cùng đồng đội của người chiến sỹ trẻ đã lần lượt được Huy trải lòng với chúng tôi.

Thủ tướng Chính phủ trao Bằng khen cho đồng chí Võ Hoàng Huy vì đã cứu được 7 người trong đám cháy ngày 3/7/2020. Ảnh: Nhân vật cung cấp.

"Cứu người như cứu hỏa"

Trong cuộc sống, đôi khi chúng ta gặp những tình huống bất ngờ mà việc quyết định chỉ được quyền lựa chọn trong gang tấc. Đó là trường hợp của Trung úy Võ Hoàng Huy trong vụ cháy ngày 03/7/2020 tại TP Hồ Chí Minh. Nhớ lại sự việc ngày hôm đó, Huy cho biết: "Sáng ngày 03/7/2020, trên đường đi làm sớm, khi đi qua đường Đề Thám, phường Cầu Ông Lãnh, Quận 1, TP Hồ Chí Minh, tôi bỗng nghe thấy tiếng tri hô, kêu cứu của những người dân do có một đám cháy lớn tại quán cơm bình dân gần đó. Tôi vội chạy đến nơi người dân cầu cứu. Khi tiếp cận hiện trường, tôi nhận thấy khu vực cháy phát ra từ phía bếp của ngôi nhà. Khói dày đặc phát ra bên ngoài còn người dân thì hết sức hoảng loạn. Tôi nhanh chóng gọi điện báo cáo đơn vị để cho xe tới chữa cháy, còn mình thì tìm cách khống chế đám cháy, ngăn chặn cháy lan càng sớm càng tốt." Nhận được chiếc bình chữa cháy xách tay từ người dân, Trung úy Võ Hoàng Huy dũng cảm xông vào đám cháy. "Lúc đó, đám cháy đã bùng phát dữ dội. Khói dày đặc bao trùm. Bằng kinh nghiệm của mình, tôi phán đoán nguyên nhân đám cháy là do rò rỉ khí gas. Cái khó khăn là sau khi xịt bình chữa cháy được một lúc, khi tôi đang dần tiến sát vào khống chế ngọn lửa thì bình chữa cháy hết và ngọn lửa lại bùng lên từ bình gas. Tôi lại phải quay ra nhờ người dân chuyển cho mình bình tiếp theo. Bầu không khí lúc đó đặc quánh khói. Tôi cũng bị hít phải khá nhiều khói." – Trung úy Võ Hoàng Huy chia sẻ.

Khi được hỏi nhận định nguyên nhân là rò rỉ khí gas và lao vào chữa cháy thời điểm đó, đồng chí có thấy sợ không? Trung úy Võ Hoàng Huy cho biết: "Tôi cũng rất sợ. Nhưng là người duy nhất ở đó hiểu biết về nghiệp vụ và trách nhiệm của người lính chữa cháy khiến tôi không thể chần chừ một giây. Vì thời gian lúc đó được tính bằng giây bằng phút, chậm trễ có thể đổi lấy mạng người nên tôi cố gắng vào chữa cháy và ngăn chặn cháy lan. Có một thời điểm khi đang chữa cháy, thời gian như chậm lại lúc đó tôi cũng có suy nghĩ "nếu bình gas phát nổ thì sẽ như thế nào?" Nhưng rồi tiếng kêu cứu của người bị nạn và mong muốn tìm cách dập tắt ngọn lửa đã lấn át những suy nghĩ đó trong tôi. Lương tâm của người lính chữa cháy không cho phép tôi bỏ cuộc". - Trung úy Võ Hoàng Huy cho biết.

Để tiếp cận gần với đám cháy, và ngăn chặn được ngọn lửa cháy lan sang các khu vực khác, Trung úy Võ Hoàng Huy đã vận dụng những kỹ năng được rèn luyện hàng ngày như: trườn, bò. Có lúc, để tránh lửa táp vào mặt, anh phải ngã người ra sau. Một lúc sau, Đội Cảnh sát PCCC Quận 1 đã tới hiện trường. Các chiến sỹ chữa cháy nhanh chóng thực hiện tác chiến. Dù đã hít phải nhiều khói trước đó nhưng Trung úy Võ Hoàng Huy vẫn tiếp tục cùng các chiến sỹ khác đưa những người bị kẹt trong ngôi nhà ra ngoài. Trung úy Võ Hoàng Huy chia sẻ: Vì là cán bộ kiểm tra địa bàn nên anh đã nắm được kết cấu của công trình căn nhà đó. Anh nghĩ vì thế nếu đích thân anh dẫn đồng đội lên trên sẽ dễ tiếp cận với người bị nạn hơn. Do đó, Trung úy Võ Hoàng Huy quay lại và tiếp tục tích cực cùng đồng đội tìm và đưa nạn nhân bị kẹt ra ngoài. Khi anh cùng đồng đội leo lên các tầng trên thì phát hiện có 7 người bị mắc kẹt, trong đó có 5 người lớn và 2 cháu nhỏ sinh đôi 2 tuổi. Do bị ngạt khói nên những người bị nạn lúc đó rất hoảng loạn, có người đã có ý định nhảy từ tầng cao xuống đất. Trung úy Võ Hoàng Huy đã trấn tĩnh mọi người và cùng đồng đội đưa họ xuống dưới mặt đất an toàn.

"Cứu được 7 người khỏi đám cháy, tôi vừa bất ngờ vừa cảm thấy hạnh phúc vô cùng." – Trung úy Võ Hoàng Huy cho biết. Khi đưa được người bị kẹt cuối cùng trong nhà ra ngoài cũng là lúc Huy kiệt sức vì hít phải nhiều khói. Với người chiến sỹ trẻ, đây quả là một vụ cháy khó quên. "Cho đến bây giờ, tôi vẫn nghĩ đám cháy đó là cái nghiệp duyên của cả tôi và những người bị nạn trong ngôi nhà hôm đó. Nếu như ngày hôm đó tôi đi làm vào thời gian như mọi ngày hoặc trễ hơn thì có thể đã không cùng mọi người tham gia chữa cháy và gia đình kia có thể sẽ có người bị thương vong." Sau vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ khó quên ngày 03/7/2020, Trung úy Võ Hoàng Huy được nhiều người dân địa phương biết đến và cảm ơn. Nhưng nói về thành tích này của mình, người chiến sỹ trẻ luôn khiêm tốn cho rằng "Tôi nghĩ bất cứ người lính chữa cháy nào trong hoàn cảnh của tôi cũng sẽ sẵn sàng hết mình để hoàn thành nhiệm vụ như vậy. "Cứu người như cứu hỏa" và trách nhiệm của một người lính chữa cháy khiến chúng tôi không thể chần chừ, đắn đo nghĩ cho bản thân mình." – Võ Hoàng Huy tâm sự.

"Thanh niên Sống đẹp năm 2020"

Sinh năm 1991, từ nhỏ, Trung úy Võ Hoàng Huy đã mơ ước trở thành một người lính chữa cháy. Gia đình kinh doanh buôn bán nhỏ nên Huy cũng nghe lời gia đình theo học ngành Tài chính ngân hàng. Tuy nhiên, ước mơ được trở thành một chiến sỹ chữa cháy vẫn luôn âm ỉ cháy trong Huy. Khi học năm thứ 2, được nghe một người anh trong xóm là lính chữa cháy kể về công việc mà mình vẫn yêu thích bấy lâu, Huy đã có quyết định táo bạo là bảo lưu kết quả học và đăng ký đi nghĩa vụ Công an nhân dân rồi được phục vụ trong ngành PCCC. Quãng thời gian được phục vụ trong lực lượng PCCC khiến Huy càng có thêm nhiều kinh nghiệm và quyết tâm được gắn bó với lực lượng hơn.

Ngoài vụ cháy ngày 03/7/2020, Huy đã cùng đồng đội tham gia chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ thành công nhiều vụ khác, trong đó, có nhiều vụ Huy đã ghi được nhiều thành tích cao và nhận được nhiều biểu dương, khen thưởng. Điển hình như: vụ cháy ngày 05/02/2015 của Công ty Minh Thành đường Lê Hồng Phong, phường 12, Quận 10 hay vụ cứu nạn, cứu hộ 21 người mắc kẹt trong thang máy tại địa chỉ 39 Lê Duẩn, phường Bến Nghé, Quận 1, TP Hồ Chí Minh ngày 05/6/2019. Đối với người chiến sỹ trẻ, điều đáng quý nhất sau mỗi vụ cháy, không phải là những tấm bằng khen, những lời ca ngợi mà là sau mỗi vụ việc tham gia, anh lại rút ra được những bài học kinh nghiệm về nghề cho riêng mình. Cũng từ những vụ tham gia chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đó, anh có thêm nhiều kỷ niệm đẹp với anh em, đồng đội khi cùng nhau thực hiện nhiệm vụ, bảo vệ tài sản cho Tổ quốc và nhân dân. Những phút giây cùng chia ngọt sẻ bùi bên nhau, kể nhau nghe những gì mình trải qua sau giờ tập luyện, giành cho nhau từ ly nước uống hay ổ bánh mì, che chắn, hỗ trợ nhau làm nhiệm vụ, đối với Trung úy Võ Hoàng Huy, đó là những khoảnh khắc đẹp nhất của tình đồng đội và của cuộc đời người lính.

Không chỉ là một chiến sỹ quả cảm xông pha trong các vụ cháy hay cứu nạn, cứu hộ, Trung úy Võ Hoàng Huy còn là một chiến sỹ trẻ có trái tim nhân hậu và rất nhiệt tình giúp đỡ người khác. Mỗi khi gặp một trường hợp hoạn nạn, Huy đều cố gắng giúp họ. Từ việc giúp người bị tai nạn khi đang đi trên đường hay giúp đỡ một người dắt bộ xe hỏng hoặc hết xăng, đó chỉ là một trong số rất nhiều việc tốt mà Trung úy Võ Hoàng Huy đã làm. Năm 2016, Trung úy Võ Hoàng Huy còn tình cờ gặp và tham gia bắt cướp, trả lại tài sản cho người bị hại trên đường Trương Định, Quận 3, TP Hồ Chí Minh. Vì thành tích này, anh đã được Chủ tịch UBND Quận 3 TP Hồ Chí Minh trao Giấy khen và biểu dương. Anh cho biết quan điểm của mình là việc thiện xuất phát từ tâm nên anh luôn cố gắng giúp đỡ người khác mỗi khi có thể.

Khi nhắc về Trung úy Võ Hoàng Huy, cấp trên của và các đồng đội đều rất quý mến và đánh giá cao về sự nhiệt tình của người chiến sỹ trẻ này. Đại tá Lê Hoàng Châu – Trưởng Công an Quận 1, TP Hồ Chí Minh cho biết: "Đồng chí Võ Hoàng Huy là cán bộ rất có trách nhiệm trong công việc. Trong thời gian công tác tại đơn vị, Trung úy Võ Hoàng Huy đã rất dũng cảm tham gia chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ và đạt được nhiều thành tích. Tấm gương của Trung úy Võ Hoàng Huy rất đáng biểu dương và cần được nhân rộng".

Với những thành tích trong công việc và những việc làm tốt trong cuộc sống, vừa qua, Trung úy Võ Hoàng Huy còn được vinh dự là 1 trong 27 thanh niên trao giải Thanh niên sống đẹp 2020 của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam.

Chia sẻ về những dự định sắp tới trong tương lai, Trung úy Võ Hoàng Huy cho biết anh sẽ tiếp tục cống hiến cho ngành và lực lượng PCCC. Với anh "màu áo đẹp nhất là màu áo được tô thắm bằng những chiến công" nên anh sẽ luôn cố gắng trau dồi bản thân, phẩm chất theo 6 điều Bác Hồ đã dạy CAND, tích cực học hỏi, rèn luyện kỹ năng nghiệp vụ để đáp ứng với nhu cầu tình hình mới, góp phần mang bình yên đến cho xã hội và đất nước.■

CHUYỆN KỂ *những đêm mất ngủ* Ở Rào Trăng

VIỆT HƯƠNG

Sự cố sạt lở tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế là một sự cố thiên tai đặc biệt nghiêm trọng ở nước ta. Cho đến nay, đó vẫn là một nỗi niềm đau đáu được đồng bào nhân dân cả nước hướng đến. Trong công tác cứu nạn, cứu hộ năm 2020 của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam, có lẽ sẽ thật thiếu sót nếu không nhắc đến công tác cứu nạn, cứu hộ ở Rào Trăng 3 bởi đây chính là những nhiệm vụ phức tạp, gian nan và khó khăn nhất của những chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế nói riêng và của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH Việt Nam nói chung trong năm qua. Những tâm tư, những nỗi niềm trong quá trình làm nhiệm vụ, những bữa ăn đơn sơ chỉ có mì tôm, lương khô và nước lọc, những đêm trăn trở đến mất ngủ và quyết tâm tìm được đồng đội cũng như tìm kiếm thi thể của các công nhân mất tích tại Rào Trăng 3 của những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế là những điều đã thôi thúc chúng tôi thực hiện bài viết này.

Các cán bộ, chiến sỹ khiêng cano vượt đập Thủy điện Rào Trăng 4 để tiếp cận Rào Trăng 3. *Ảnh: Tư liệu*

"Ý chí thép" và những đôi tay trần bới đất đá tìm đồng đội

Khoảng 0 giờ ngày 12/10/2020, mưa lớn khiến cả nửa quả đồi sạt xuống khu nhà điều hành và các lán trại ở Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3, vùi lấp nhiều công nhân tại đây. Nhận được thông tin cầu cứu, Đoàn Cứu nạn cứu hộ đầu tiên do đồng chí Nguyễn Thanh Bình - Phó chủ tịch UBND tỉnh Thừa Thiên Huế phụ trách gồm 21 người đã lên đường. Đêm ngày 13/10/2020, khi đoàn đang dừng chân nghỉ tại tiểu khu 67, Trạm Kiểm lâm sông Bồ thì một tiếng nổ lớn xảy ra, núi đất đá sụt trùm lên các gian nhà mà đoàn đang nghỉ khiến 13 người mất tích, 8 người thoát ra ngoài. Có thể nói, mất mát chồng lên mất mát khiến Rào Trăng 3 là nỗi buồn xé lòng của tỉnh Thừa Thiên Huế nói riêng và của cả nước nói chung mà không ai ngờ tới. "Trước tai nạn và sự mất mát, đau thương tại Rào Trăng 3, ngay sau khi nhận thông tin về việc sạt lở đất, đá tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 và Trạm Quản lý bảo vệ rừng Tiểu khu 67 khiến 13 cán bộ, chiến sỹ và 17 công nhân mất tích, tập thể chỉ huy, cán bộ, chiến sỹ của Công an tỉnh Thừa Thiên Huế, đặc biệt là cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh đã xung phong trong việc trinh sát, nắm tình hình, tham gia tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ với tinh thần khẩn trương, nhanh chóng và hy vọng giảm thiểu tối đa thiệt hại về người và tài sản cho nhân dân." Thượng tá Trần Văn Lâu – Phó Trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – người chỉ huy trực tiếp trong công tác tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 cho biết.

Hiện trường sạt lở với những bãi bùn đất khổng lồ cũng không làm nản ý chí của những người lính CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế. *Ảnh: Tư liệu.*

Chặng hành trình trinh sát và tìm kiếm những cán bộ, chiến sỹ và công nhân bị mất tích đầy gian nan. Để tiếp cận Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 đoàn cứu hộ đã di chuyển ngay trong đêm bằng đường thủy, mang theo lương thực và nhu yếu phẩm để tiếp tế cho công nhân. Từ ngày 13/10 đến ngày 15/10/2020, mưa to, gió lớn, các đập thủy điện thực hiện việc xả lũ theo kế hoạch khiến mực nước tại hồ thủy điện thay đổi liên tục, nhiều dải đồi, đá ngầm, rác, củi tại lòng hồ như giăng ra để thử thách các cán bộ, chiến sỹ và cản trở phương tiện khi tham gia tìm kiếm. Khối lượng đất đá bị sạt lở tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 lên tới khoảng 3 triệu mét khối, do đó việc tổ chức tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ vô cùng khó khăn. Có lúc, các chiến sỹ phải di chuyển bằng cano, xuồng máy hàng giờ trong đêm tối với tầm nhìn hạn chế, vượt qua quãng đường hàng chục kilomet đường sông, có nơi chảy xiết, đe dọa tính mạng.

"Khi tiếp cận được hiện trường vụ sạt lở núi, khung cảnh đổ nát kinh hoàng hiện ra. Hiện trường vụ sạt lở quả là khổng lồ, rộng hàng nghìn mét vuông, khắp nơi ngổn ngang bùn, đất đá, xác cây rừng đan chéo vào nhau. Khu nhà điều hành không còn dấu tích gì vì bị hàng ngàn khối đất đá vùi lấp." Đại úy Trần Trọng Bằng – Đội trưởng Đội Công tác chữa cháy và CNCH kể. Sau khi tiếp cận hiện trường sạt lở, các cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế đã trao đổi với các công nhân còn ở lại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3, xác định vị trí của nhà điều hành và các lán trại của công nhân trước khi bị vùi lấp cũng như số lượng người bị mất tích đồng thời làm công tác tư tưởng để ổn định tâm lý, động viên tinh thần cho số công nhân trên. Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH đã trực tiếp kiểm tra hiện trường, thực hiện việc tìm kiếm ban đầu; sử dụng thiết bị bay không người lái để tiến hành trinh sát, nắm tình hình, chụp ảnh, ghi hình hiện trường sạt lở tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3, Nhà máy Thủy điện Alin B2 và tuyến đường Tỉnh lộ 71 nối từ Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 đến Nhà máy Thủy điện Alin B2 để phục vụ công tác chỉ huy, điều hành và tổ chức tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ. Song song với việc trinh sát, thực hiện tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ ban đầu tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3, các lực lượng Công an tỉnh Thừa Thiên Huế phối hợp với lực lượng quân đội tiến hành tìm kiếm 13 cán bộ, chiến sỹ mất tích tại Trạm quản lý bảo vệ rừng Tiểu khu 67. Các phương tiện cứu hộ

được huy động tổng lực. Đến ngày 15/10/2020, những dấu vết đầu tiên của đoàn cán bộ mất tích 13 người đã hiện ra. Những cán bộ làm công tác cứu nạn, cứu hộ tiếp tục tìm kiếm trong âm thầm lặng lẽ. Rồi những thi thể của đoàn cán bộ mất tích cũng được tìm thấy cùng với niềm tiếc thương khi không có ai may mắn sống sót. Khi những thi thể được đưa lên để về với gia đình, nhiều cán bộ, chiến sỹ PCCC&CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế tâm sự đã không cầm được nước mắt trong quá trình làm nhiệm vụ.

Sau khi tìm thấy thi thể Đoàn cán bộ mất tích 13 người, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế cùng các lực lượng khác tiếp tục tìm kiếm 17 công nhân bị mất tích. Song song với việc sử dụng phương tiện tiến hành đào bới đất đá theo từng phần, từng đoạn để tránh bỏ sót, cán bộ, chiến sỹ lực lượng vũ trang tập trung quan sát, tìm kiếm các nạn nhân dưới đất đá. Hiện trường xảy ra vụ việc được bao bọc bởi một khối bùn đất đá khổng lồ. "Có những vị trí bùn ngập tới quá đầu gối, vì vậy chúng tôi phải di chuyển hết sức thận trọng." - Đại úy Trần Trọng Bằng cho biết. Từng centimet đất được các cán bộ, chiến sỹ thận trọng thăm dò và phán đoán để dò tìm tung tích. Hàng ngàn khối đất đá đã được sức máy hợp sức người di chuyển để tìm kiếm. Có những vị trí các cán bộ, chiến sỹ phải đào bới và vận chuyển hoàn toàn bằng tay để không làm ảnh hưởng đến những dấu tích của các nạn nhân và với mong muốn không làm xây xước, làm bị thương nạn nhân nếu được phát hiện ra. 5 thi thể công nhân bị vùi lấp đã được tìm thấy. Việc vận chuyển các thi thể về nơi tập kết cũng không hề đơn giản. Lực lượng CNCH của tỉnh trong đó có các chiến sỹ PCCC phải vận chuyển nạn nhân theo con đường bộ từ Rào Trăng 3 về Rào Trăng 4 vừa mới thông tuyến nhưng vẫn còn nguy cơ sạt lở rất lớn. Rồi sau đó, đi theo tuyến đường thủy về lòng hồ thủy điện Hương Điền, thị xã Hương Trà. Sau khi tìm được 5 thi thể công nhân, các lực lượng tìm kiếm nhận định 12 công nhân vẫn đang mất tích có thể bị vùi lấp dưới lòng sông Rào Trăng. Quyết tâm không khuất phục trước thiên nhiên, bằng ý chí thép và quyết tâm nung nấu, các lực lượng cứu hộ đã triển khai phương án ngăn đập, làm chuyển hướng dòng chảy ban đầu (nắn dòng) để tạo mặt bằng khô, tập trung tìm kiếm dưới lòng sông. Bất chấp mưa to, gió lớn, một dòng chảy mới đã được tạo nên với chiều sâu hơn 3m, rộng 5m và dài hơn 150m, đập ngăn suối dài 15m, cao hơn 3,5m và rộng 5m đã được tạo ra. Từng đoạn sông đều được lực lượng cứu hộ dò tìm không bỏ sót. Không phụ lòng người, thi thể công nhân thứ 6 đã được tìm thấy và được đưa về giám định. "Trong quá trình tìm kiếm các công nhân bị vùi lấp, lực lượng cứu nạn, cứu hộ tỉnh Thừa Thiên Huế liên tục gặp bất lợi về thời tiết như có mưa to, gió lớn, từ ngày 4/11 - 17/11 gặp bão số 11, 12, 13. Nhưng khi cơn bão đi qua, thời tiết thuận lợi, các lực lượng lại tiếp tục tranh thủ thời gian, với tinh thần trách nhiệm cao nhất để khẩn trương tìm kiếm những công nhân bị vùi lấp." – Thượng tá Trần Văn Lâu cho biết.

Hy sinh tất cả vì nhiệm vụ

Vụ sạt lở tại Rào Trăng 3 đã khiến biết bao gia đình rơi vào cảnh tang thương: cha mẹ mất con, vợ mất chồng, con mất cha. Từng người dân cả nước đều nín thở dõi theo từng diễn biến của quá trình cứu nạn, cứu hộ. Đó chính là động lực thôi thúc đã khiến cho lực lượng cán bộ, chiến sỹ CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế nói riêng và các lực lượng tìm kiếm nói chung luôn quyết tâm cao, cố gắng tìm thấy thi thể các nạn nhân để bàn giao và an ủi những người thân của họ. Băng rừng, vượt sông trong đêm tối, dù điều kiện ăn ở đơn sơ và cường độ công việc cao, nhưng những người lính đều sẵn sàng hết mình vì nhiệm vụ. Đại úy Lê Văn Kỳ - cán bộ Đội Chữa cháy và Cứu nạn, cứu hộ, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết: "Lương thực mang theo trong ba lô của chúng tôi chỉ có lương khô, mì tôm và nước. Nhưng có ý chí và tình đoàn kết, sự mong ngóng các gia đình của nạn nhân đã khiến chúng tôi có sức mạnh phi thường để làm nhiệm vụ".

Lực lượng Cứu nạn, cứu hộ đã không ngại hiểm nguy, vất vả, nỗ lực khắc phục mọi khó khăn để hoàn thành nhiệm vụ với Tổ quốc, nhân dân và với đồng đội mình. Kể về hành trình trinh sát và tìm kiếm các nạn nhân mất tích, người chỉ huy dạn dày kinh nghiệm Trần Văn Lâu chia sẻ: "Quãng đường tiếp cận hiện trường vụ sạt lở vô cùng hiểm trở với hàng chục điểm sạt lở. Nhiều điểm sạt lở nặng kéo dài cả trăm mét, khối lượng đất đá đổ xuống lớn. Các tuyến đường thì bị chia cắt hoàn toàn. Có nơi nước ngập sâu và chảy xiết, chúng tôi phải di chuyển cả bằng đường bộ, đường thủy và đường rừng gần 30km mới có thể tiếp cận Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3. Hệ thống thông tin liên lạc lúc đó cũng bị tê liệt hoàn toàn. Chúng tôi không những không liên lạc được với những công nhân thoát chết mà các bộ đàm, trạm thông tin liên lạc của Công an tỉnh cũng không thể sử dụng. Nhưng chúng tôi chỉ cố gắng sao cho có thể đến hiện trường nhanh nhất để kết nối liên lạc với nhóm 14 công nhân may mắn thoát chết đang mất liên lạc tại Thủy điện Alin B2 và thực hiện công tác tìm kiếm cứu nạn ban đầu tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3."

"Là đơn vị đầu tiên tiếp cận với các công nhân còn sống sót, đoàn cứu hộ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế chúng tôi đã trực tiếp trao đổi với anh Thành (quản lý các công nhân tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 còn lại) để tìm hiểu về tình hình, diễn biến của vụ sạt lở, đồng thời được nghe những tâm tư, nguyện vọng của anh và nhóm công nhân còn ở lại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3. Những tâm tư trong nước mắt của anh Thành: "Anh em ở đây bây giờ tinh thần hoảng loạn quá, xuống sức quá rồi, mong sao các anh, lực lượng tìm kiếm cứu nạn của tỉnh có thể nhanh chóng hỗ trợ Nhà máy trong việc tìm kiếm các anh em mất tích" và lá thư tay do chính anh Thành viết nhắn gửi đến Giám đốc Nhà máy và lực lượng tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ của tỉnh trao cho chúng tôi đã khiến anh em trong đoàn tìm kiếm vô cùng xúc động và quyết tâm bằng mọi cách sẽ đưa lực lượng, phương tiện đến hiện trường nhanh nhất để tìm kiếm." – Thượng tá Trần Văn Lâu chia sẻ.

Những người lính đã nỗ lực tìm kiếm cứu hộ trong áp lực cả về không gian (địa hình vô cùng hiểm trở), về thời gian (phải càng nhanh càng tốt vì càng để lâu, việc tìm kiếm càng mất dấu và khó khăn trong mưa bão), về thời tiết (mưa to, bão đổ bộ). Đại úy Trần Trọng Bằng cho biết: "Vừa làm nhiệm vụ nhưng chúng tôi cũng phải nhanh chóng rút quân trước 4 giờ chiều vì đây là thời điểm thủy điện xả lũ do mưa lớn. Tuyến đường ở Rào Trăng vẫn rất nguy hiểm, hai bên đường phần taluy âm có vực rất sâu, taluy dương lại cao hàng trăm mét. Mưa lũ đã qua nhiều ngày, những khối đá từ trên cao có thể lăn xuống bất kỳ lúc nào đe dọa tính mạng của những người tham gia tìm kiếm..."

Trong cái nguy hiểm và áp lực bủa vây để thử thách con người, những người lính Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Thừa Thiên Huế và lực lượng tìm kiếm tại Rào Trăng vẫn không hề sờn lòng, nản chí. Có đồng chí đã sẵn sàng gác lại hạnh phúc cá nhân để thực hiện nhiệm vụ như Đại úy Trần Trọng Bằng – Đội trưởng Đội Công tác Chữa cháy và CNCH. Đồng chí Bằng dự kiến tổ chức đám cưới vào ngày 24/10/2020 nhưng do tham gia tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 nên không thể về để cùng gia đình chuẩn bị các điều kiện tổ chức lễ cưới. Hệ thống thông tin liên lạc trong những ngày đầu rất khó khăn, gần như tê liệt hoàn toàn, chỉ có những lúc về nghỉ ngơi buổi tối tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 4 mới có thể liên lạc với gia đình, việc chuẩn bị cho lễ cưới đồng chí Bằng đành nhờ ba, mẹ và chị chuẩn bị để mình ở lại làm nhiệm vụ. Đến chiều tối ngày 23/10/2020, sau khi tham gia đưa 01 thi thể nạn nhân thứ 4/17 về khu vực tập kết tại Bến đò Ba Trại – Thủy điện Hương Điền thành công, đồng chí Bằng mới trở về với gia đình để chuẩn bị cho lễ cưới vào sáng hôm sau. Cũng giống như đồng chí Bằng, rất nhiều đồng chí khác sẵn sàng "ăn ở rừng, ngủ bên suối", vượt khó, vượt khổ, đánh cược mạng sống của mình, chung sức đồng lòng để thực hiện nhiệm vụ ở Rào Trăng.

Những tâm tư gửi vào màn đêm

Những ngày làm nhiệm vụ ở Rào Trăng là những ngày đau đáu, trở trăn đến mất ngủ của các cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế nói riêng và của lực lượng tìm kiếm cứu nạn tại Rào Trăng nói chung. Những người lính chữa cháy và CNCH tỉnh Thừa Thiên Huế đi xuyên màn đêm, vượt qua hàng trăm kilômet đường rừng, đường sông, băng thác ghềnh, lội bùn để đi tìm đồng đội và thực hiện cứu nạn, cứu hộ. Họ cùng với các lực lượng khác đã nỗ lực tìm kiếm các nạn nhân mất tích không biết mệt mỏi. "Chúng tôi chạy đua với thời gian, với thời tiết, với tính mạng của chính mình để mong nhận được những phép màu, hy vọng những người mất tích có cơ hội còn sống sót. Nhưng thật đau lòng, không có phép màu nào cả." - Thượng tá Trần Văn Lâu tâm sự về cảm xúc khi tìm thấy thi thể đoàn cán bộ 13 người mất tích. Những đau xót vì mất mát của đồng đội khiến họ càng thêm quyết tâm. Những người lính nhiều đêm thức trắng để băng rừng, vượt suối nỗ lực lần tìm dấu vết cứu nạn, cứu hộ. Nhiều đêm mất ngủ bàn phương án tác chiến, tìm kiếm nạn nhân.

Nhìn lại quá trình tìm kiếm, cứu nạn ở Rào Trăng, Thượng tá Trần Văn Lâu cho biết: Mặc dù quá trình tìm kiếm kéo dài và gặp nhiều khó khăn do điều kiện thời tiết, khối lượng đất đá quá nhiều nhưng tập thể chỉ huy và cán bộ, chiến sỹ làm nhiệm vụ đã luôn nỗ lực hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Công tác tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ tại Nhà máy Thủy điện Rào Trăng 3 đã được lãnh đạo các cấp, các ngành quan tâm và nhận được sự đồng tình ủng hộ của nhân dân cả nước. Những thành tích trong công cuộc tìm kiếm tại Rào Trăng là kết quả của sự đồng sức, đồng lòng của lực lượng CNCH, trong đó, đóng góp không nhỏ là sự nỗ lực của tập thể chỉ huy, cán bộ, chiến sỹ Công an tỉnh Thừa Thiên Huế. Bên cạnh đó, các cán bộ, chiến sỹ tham gia tìm kiếm cứu nạn, cứu hộ đã luôn nhanh nhẹn, mưu trí, dũng cảm, xử lý linh hoạt, hiệu quả trong việc triển khai các phương pháp, biện pháp tổ chức tìm kiếm.

Những quyết tâm và kết quả trong công tác tìm kiếm, cứu nạn, cứu hộ tại Rào Trăng 3 đã được Ủy ban Nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế và đồng bào cả nước đánh giá cao. Trong thời gian tới, lực lượng cứu hộ sẽ tiếp tục làm việc với tinh thần trách nhiệm cao nhất, huy động nhiều phương tiện kỹ thuật vào hiện trường nhằm tìm kiếm các nạn nhân còn lại một cách nhanh nhất có thể, để làm yên lòng các nạn nhân tử nạn và an ủi gia đình người đã khuất.■

NGUYỄN CÔNG ĐỨC

TẾT CỦA NHỮNG NGƯỜI "THỨC CHO XUÂN BÌNH YÊN"

HOÀNG VIỆT

Khi chiếc đồng hồ thời gian gõ những nhịp cuối cùng của một năm cũng là lúc báo hiệu một mùa Xuân mới đã về trên mảnh đất mờ sương. Những ngày Xuân chạm ngõ, mảnh đất Lâm Đồng như một nàng thơ cao nguyên, mang trong mình những vẻ đẹp riêng mà chẳng nơi nào có được. Ban ngày, cả vùng đất ngập tràn trong làn nắng ửng như rót mật ong trên những nhành non lộc biếc. Nhưng khi màn đêm buông xuống, làn sương lạnh giá lại bao phủ cả vùng đất nơi đây. Trong cái lạnh len lỏi từng tế bào của phố núi cao nguyên khi đêm về, có những người lính "không ngủ" vẫn đang âm thầm canh gác, luôn trong tâm thế sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ để gìn giữ một mùa Xuân bình yên cho nhân dân.

Các cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng thi gói bánh chưng dịp Tết. Ảnh: Kim Anh.

Trụ sở của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng những ngày cuối năm, trong không khí nhà nhà, người người đang náo nức, tất bật chuẩn bị đón Xuân sang thì những người lính PCCC nơi cao nguyên Lâm Viên vẫn đang ngày đêm thường trực sẵn sàng chiến đấu. Cùng với niềm vui Xuân về, Tết của những người lính PCCC gắn liền với trọng trách phục vụ nhân dân, thay phiên nhau túc trực để sẵn sàng chiến đấu với giặc lửa. "Người anh cả" của đơn vị - Thượng tá Nguyễn Tiến Hồng – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng cho biết: Để đảm bảo cho nhân dân trên địa bàn tỉnh có một kỳ nghỉ lễ bình an trọn vẹn, dịp Tết Nguyên đán, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng huy động lực lượng, phương tiện tăng cường thường trực sẵn sàng chiến đấu. Năm nay, dịp Tết Nguyên đán, hơn 70% quân số đơn vị sẽ trực chiến, đồng thời đơn vị đã tiến hành triển khai đồng bộ các biện pháp phòng ngừa cháy, nổ, các tai nạn sự cố xảy ra nhằm đảm bảo an toàn về PCCC, góp phần bảo vệ tính mạng, tài sản của nhà nước và nhân dân địa phương trong những ngày Lễ, Tết diễn ra.

Các cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng tham gia bảo vệ an ninh trật tự, đảm bảo an toàn PCCC tại điểm bắn pháo hoa. Ảnh: Kim Anh.

Tại Trung tâm Thông tin chỉ huy 114 của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng, những ngày giáp Tết, các cán bộ, chiến sỹ vẫn thay phiên nhau trực điện thoại và theo dõi thông tin 24/24 giờ. Khi có cuộc gọi đến, lập tức thông tin sẽ được các chiến sỹ phân tích, xác minh và báo cáo với Ban Chỉ huy. Họ luôn trong tư thế sẵn sàng "chiến đấu". Chia sẻ với chúng tôi, Thiếu tá Đặng Văn Ngọc – Đội trưởng Đội Công tác Phòng cháy, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng cho biết: Tỉnh Lâm Đồng là một trong những tỉnh du lịch phát triển mạnh của cả nước. Dịp Noel, Tết Dương lịch, Tết Nguyên đán, lượng khách du lịch đổ về Lâm Đồng rất lớn. Điều đó kéo theo những vấn đề khó khăn và phức tạp trong công tác đảm bảo an toàn PCCC trên địa bàn. Thêm vào đó, dịp Lễ, Tết cũng là lúc người dân lơ là, mất cảnh giác, do đó, tình hình cháy, nổ càng dễ xảy ra. Ý thức được điều này, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng luôn trau dồi, rèn luyện kiến thức, kỹ năng, chuẩn bị lực lượng, phương tiện, sẵn sàng tham gia chiến đấu đảm bảo an toàn PCCC, bảo vệ tính mạng, tài sản cho nhà nước và nhân dân. Trong năm qua, Phòng đã xuất 110 lượt xe và điều động hơn 700 lượt cán bộ, chiến sỹ tham gia chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ các vụ việc diễn ra trên địa bàn tỉnh. Nhằm góp phần kiềm chế tình hình cháy, nổ diễn ra tại địa phương, đơn vị đã kịp thời tham mưu cho Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an tỉnh đề xuất chính quyền các cấp ban hành 04 văn bản chỉ đạo các ban, ngành, đoàn thể, UBND các xã, phường, thị trấn tăng cường các biện pháp đảm bảo an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn, tham mưu lãnh đạo Công an tỉnh triển khai 10 văn bản trọng tâm, 08 kế hoạch kiểm tra an toàn PCCC&CNCH trên địa bàn, đồng thời đã xây dựng và triển khai 07 kế hoạch công tác nghiệp vụ chữa cháy và CNCH, 08 kế hoạch đảm bảo an toàn PCCC theo chỉ đạo của Công an tỉnh nhằm triển khai các phương án bảo vệ an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội các sự kiện diễn ra trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng như: Chương trình hưởng ứng Festival Hoa Đà Lạt lần thứ VIII, Đại hội Đảng bộ tỉnh Lâm Đồng lần thứ XI nhiệm kỳ 2020 - 2025 và bảo vệ các ngày nghỉ lễ, các đoàn khách đến thăm, làm việc tại tỉnh Lâm Đồng.

Bên cạnh đó, thời điểm Tết đến cũng là thời kỳ cao điểm hanh khô, ẩn họa cháy, nổ luôn thường trực do nhu cầu sử dụng điện, lửa, nhiên liệu phục vụ đời sống và sản xuất của người dân tăng cao, cây rừng do đó, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lâm Đồng đã triển khai nhiều biện pháp nghiệp vụ đẩy mạnh công tác PCCC nhằm hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do cháy, nổ gây ra. Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về PCCC&CNCH được đẩy mạnh. Đơn vị đã phối hợp với Đài Phát thanh truyền hình tỉnh Lâm Đồng, các đơn vị báo chí địa phương xây dựng các tin, bài, phóng sự về đảm bảo an toàn PCCC cho khu dân cư, trong dịp Tết Nguyên đán; triển khai Công văn gửi các cơ quan, doanh nghiệp về việc treo pa-nô, khẩu hiệu tuyên truyền về PCCC; tổ chức các buổi tuyên truyền kiến thức pháp luật về PCCC&CNCH cho quần chúng nhân dân, cán bộ giáo viên, học sinh trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng thu hút hàng nghìn người tham gia, đồng thời tổ chức các lớp huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH cho lực lượng PCCC cơ sở tại các cơ sở trên địa bàn tỉnh. Tại các buổi tuyên truyền đã in ấn, cấp phát hàng nghìn cuốn cẩm nang, tài liệu, tờ rơi PCCC đến các cơ quan, tổ chức, cá nhân trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng. Thường xuyên cảnh báo nguy cơ cháy, nổ tại các khu vực trọng điểm về kinh tế, chính trị, xã hội và các khu dân cư, chợ, trung tâm thương mại khu vui chơi giải trí tập trung đông người. Ngoài ra, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lâm Đồng đã phối hợp chặt chẽ giữa các Đội; các lực lượng liên quan rà soát, bổ sung, xây dựng và tổ chức thực tập các phương án chữa cháy và CNCH, giải quyết kịp thời có hiệu quả các tình huống phức tạp về an ninh trật tự có huy động lực lượng PCCC&CNCH. Công tác kiểm tra an toàn PCCC dịp cuối năm được tăng cường triển khai, trong đó đã tổ chức 27 buổi kiểm tra đột xuất, và tích cực kiểm tra định kì đối với các cơ sở nguy hiểm cháy, nổ, các cơ sở trọng điểm về kinh tế, chính trị, văn hóa. Qua các buổi kiểm tra đã kịp thời chấn chỉnh, nhắc nhở và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm an toàn PCCC, kiên quyết đình chỉ hoạt động đối với các cơ sở không đảm bảo an toàn PCCC.

Bên tách trà nóng, chia sẻ với chúng tôi, Thượng tá Nguyễn Tiến Hồng cho biết: Ngoài các hoạt động tăng cường ngăn chặn cháy, nổ xảy ra trên địa bàn, hàng năm, vào dịp Tết đến, Xuân về, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng cũng tổ chức những hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao cho các cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị. Có thể nói, đối với những người lính chữa cháy ở vùng đất "ngàn hoa" và những người lính áo xanh trên cả nước nói chung, ăn Tết tại đơn vị là điều rất đỗi thân quen. Để tạo không khí vui tươi, sôi nổi cho anh em, và giúp các cán bộ, chiến sỹ trực Tết tại đơn vị cảm nhận không khí Tết ấm cúng với tinh thần "đơn vị cũng là nhà", nhiều hoạt động giao lưu văn nghệ, thể thao đã được Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng tổ chức. Hàng năm, các cán bộ, chiến sỹ còn được trổ tài thi gói bánh chưng xanh. Những chiếc bánh chưng vuông vắn đã gói trọn cả phong vị Tết cổ truyền, đồng thời mang theo biết bao ý nghĩa đối với những người lính chống giặc lửa. Bên cạnh đó, với tinh thần "lá lành đùm lá rách", mỗi năm, vào dịp Tết đến Xuân về, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lâm Đồng cũng tổ chức thăm hỏi, tặng quà cho các gia đình cán bộ, chiến sỹ có hoàn cảnh khó khăn trong đơn vị nhằm chia sẻ bớt một phần khó khăn với họ. Các hoạt động được tổ chức đã tạo nên không khí phấn khởi và ý nghĩa, đồng thời góp phần thắt chặt tinh thần đoàn kết, tình đồng đội giữa các anh em. Những người lính PCCC ở vùng đất cao nguyên Lâm Viên tâm sự, đêm Giao thừa, khi nhiệm vụ trực chiến vừa kết thúc, thời khắc năm mới vừa sang, như một "truyền thống", họ sẽ ngồi quây quần bên nhau tại Hội trường, chia sẻ những câu chuyện nghề trong năm qua, những niềm tin, ước vọng về một mùa Xuân mới, nghe lãnh đạo Công an tỉnh và lãnh đạo đơn vị chúc Tết, nhận những phong bao lì xì mừng tuổi lấy may. Dù phải vất vả, hy sinh niềm vui riêng nhưng những người lính vẫn vui bởi bên cạnh các anh có sự quan tâm của Đảng uỷ, Giám đốc Công an tỉnh, các đồng chí lãnh đạo đơn vị và đặc biệt là sự sẻ chia, thông cảm của những người thân trong gia đình luôn động viên họ yên tâm công tác, hoàn thành tốt nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước đã tin tưởng giao phó.

Thêm một mùa hoa đào, hoa mai lại nở, một tiết Xuân lại sang và đối với nhiều cán bộ, chiến sỹ chữa cháy Công an tỉnh Lâm Đồng cũng là thêm một cái Tết trực chiến, xa gia đình. Thế nhưng, đối với họ, hy sinh vì hạnh phúc và an toàn của nhân dân cũng chính là trách nhiệm và tự hào, là tình cảm thiêng liêng mà những người lính áo xanh của cao nguyên Lâm Viên dành tặng người dân như một món quà đón chào năm mới.■

LÍNH 114 LAI CHÂU "VƯỢT NẮNG THẮNG MƯA" ĐƯA MÁI ẤM VỀ BẢN

HẠNH MY

Huyện Mường Tè, tỉnh Lai Châu những ngày cuối năm 2020 tràn ngập không khí vui tươi, phấn khởi bởi mùa Xuân này, nhiều hộ gia đình khó khăn nơi đây được đón Tết ở những căn nhà mới ấm áp nghĩa tình. Những ngôi nhà ngói đỏ như những ánh lửa ấm áp nổi bật trong không gian xanh ngút ngàn của núi rừng Tây Bắc không chỉ hiện thực hóa ước mơ của biết bao hộ nghèo mà còn tiếp thêm sự lạc quan, tin yêu, thắt chặt tình quân dân giữa nhân dân các dân tộc với những chiến sỹ Công an nhân dân (CAND), trong đó có những người chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Lai Châu... Những ngôi nhà của "ý Đảng, lòng dân"...

Những ngày cuối năm 2020, theo chân những người lính Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu băng qua con đường mòn ngoằn ngoèo đầy bùn đất, trơn trượt, chúng tôi đến bản Nậm Cấu, xã Bum Tở, huyện Mường Tè, tỉnh Lai Châu. Có đi mới hiểu hết nỗi vất vả, nhọc nhằn của đội ngũ cán bộ, chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH Lai Châu khi đi bộ cả chục kilomet để vận chuyển nguyên vật liệu giúp dân xây nhà. Dừng chân tại nhà chị Lỳ Mò Pứ, sinh năm 1966, chúng tôi cảm nhận được niềm vui, niềm hạnh phúc hiện hữu khuôn mặt người phụ nữ người dân tộc La Hủ vốn khắc khổ vì sương gió. Trong ngôi nhà còn vương mùi sơn mới, chị Lỳ Mò Pứ chia sẻ: chị góa bụa khi còn trẻ, một thân một mình nuôi 4 đứa con ăn học, nhưng cũng vì đói nghèo, các con của chị đều bỏ dở đi làm thuê các vùng lân cận để tự lo miếng ăn đỡ đần cho mẹ. Tay dắt đứa trẻ tầm 4 tuổi, trên lưng gùi một bé trai mới vài tháng tuổi, chị cho biết đó là hai đứa cháu ngoại, mẹ chúng gửi lại khi các cháu mới sinh còn đỏ hỏn để đi làm thuê kiếm sống ở các tỉnh miền xuôi. Bọn trẻ lớn lên bên bà ngoại ít khi được gặp mẹ, bi bô biết nói chúng gọi Bà là Mẹ. Không ruộng vườn, chỉ đi nương đào củ mài, củ sắn, đi làm thuê khi có ai đó nhờ để kiếm thêm tiền mua sữa nuôi cháu, những vết nhăn trên mặt như đánh dấu sự khắc khổ khiến chị già hơn so với tuổi. Và có lẽ đây là mùa Xuân đáng nhớ nhất đối với chị khi được đón Tết trong một ngôi nhà mới kiên cố, vững chắc. Giọng chị nghẹn lại: nếu không có sự giúp đỡ của các cấp, các ngành, của những chiến sỹ Công an về bản giúp dân dựng nhà thì không biết đến bao giờ bà cháu mới có một căn nhà ngăn gió, che mưa đúng nghĩa. Nụ cười xen lẫn những giọt nước mắt cảm động, lời nói chẳng đủ để bày tỏ hết lòng biết ơn của chị tới Đảng, Nhà nước, Bộ Công an; những tấm lòng hảo tâm nhân ái, đặc biệt là cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lai Châu đã vượt qua nhiều khó khăn, giúp chị thực hiện được ước mơ có được ngôi nhà mới. Chia sẻ về trường hợp nhà chị Lỳ Mò Pứ, Trung tá Nguyễn Thị Dung – Phó trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu, người cùng đồng hành với cán bộ, chiến sỹ dựng căn nhà cho chị Lò Mỳ Pứ cho biết: nhà chị Lỳ Mò Pứ là một trong những gia đình khó khăn của bản. Thực hiện Đề án 245 hỗ trợ hộ nghèo, khó khăn về nhà ở huyện Mường Tè, gia đình chị cũng là một trong những hộ được quan tâm xây dựng. Nhìn chị bên ngôi nhà mới chúng tôi cũng yên tâm phần nào vì giờ đây chị và các cháu đã có mái nhà kiên cố để ở thay vì căn nhà dột nát liêu xiêu mỗi khi mưa gió đổ về trước đây.

Gần ngôi nhà của chị Lỳ Mò Pứ, ngôi nhà mới của gia đình bà Pờ Phi Bớ cũng ngập tràn niềm hạnh phúc. Bà Bớ năm nay đã gần 80 tuổi, ở cái tuổi gần đất xa trời lẽ ra phải được hưởng cuộc sống êm ấm bên con cháu, song do chồng mất sớm, một mình bà tần tảo nuôi sáu người con. Theo Trung tá Nguyễn Thị Dung: nhà bà Bớ là một trong những hộ nghèo nhất bản, do đơn vị triển khai xây dựng. Lau vội giọt nước mắt hạnh phúc lăn dài trên gò má nhăn nheo, bà Bớ kể cho chúng tôi về hoàn cảnh của mình: "Tôi sống trong ngôi nhà cũ từ năm 1977, sau hơn 40 năm, ngôi nhà cũng bị dột mái nhiều, vách tường mục nát, nằm trong nhà mà nhìn thấu cả trời xanh. Mỗi khi trời mưa, tôi lại đi trú nhờ, rồi chờ ngớt mưa lại cùng vợ chồng cô con gái vá lại mái nhà. Sợ nhất là mùa Đông, gió lùa qua khe cửa, vách tường, lạnh buốt đến tận xương... Đầu tháng 7, tôi nghe trưởng bản báo tin, gia đình tôi được hỗ trợ làm ngôi nhà mới, tôi vui lắm, mấy đêm liền không ngủ được. Vậy là mơ ước bao lâu của tôi đã thành hiện thực." Không chỉ giúp đỡ dựng nhà mới, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh cũng huy động cán, bộ chiến sỹ chung tay giúp đỡ ủng hộ nhà bà Phờ Phi Bớ nhiều dụng cụ sinh hoạt gia đình, chăn màn ấm để bà vượt qua mùa Đông năm nay. Từ ngôi nhà mới này, cả đại gia đình bà Bớ sẽ có cuộc sống ổn định hơn, các con cháu bà có thể yên tâm làm ăn, phát triển kính tế cho gia đình.

Là một trong những lực lượng ra quân cùng chính quyền và nhân dân trong tỉnh tham gia xóa các nhà tạm; giúp đồng bào các dân tộc vùng biên giới Mường Tè ổn định cuộc sống, vươn lên phát triển kinh tế, đảm bảo an sinh xã hội theo Đề án hỗ trợ hộ nghèo, khó khăn về nhà ở huyện Mường Tè (Đề án 245), Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lai Châu được giao làm 15 căn nhà mới tại bản Nậm Cấu, xã Bum Tở, huyện Mường Tè. Ngay khi nhận lệnh của Ban Chỉ đạo, nhiều cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị đã xung phong lên đường thực hiện nhiệm vụ, với mục tiêu "vượt nắng thắng mưa", đưa mái ấm về với dân bản trong một tháng. Thượng tá Phạm Văn Tuấn – Trưởng phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu cho biết: đơn vị đã nhanh chóng cử 40 lượt cán bộ, chiến sỹ đến địa bàn cùng ăn, cùng ở, cùng làm với bà con. Không chỉ các anh em, nhiều đồng chí nữ như: Trung tá Nguyễn Thị Dung – Phó trưởng Phòng hay Thượng úy Lê Thị Tuyết Hạnh... cũng tạm gác lại những công việc gia đình, xung phong đi "cắm bản", cùng giúp dân xây nhà suốt một tháng.

Cán bộ, chiến sỹ Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an tỉnh Lai Châu vận chuyển vật liệu đến địa điểm xây dựng. Ảnh: Hạnh My

Khó khăn hơn cả là quá trình triển khai xây dựng nhà cho dân bản vì thời điểm triển khai xây dựng đúng vào mùa mưa lũ, mà mùa mưa Tây Bắc năm nay kéo dài khiến cho việc thi công nhà ở cho bà con đã khó khăn lại càng khó khăn hơn. Mưa to kéo dài, nhiều tuyến đường liên xã, bản bị sạt lở, nền đất ngậm nước, đường đất lầy lội, trơn trượt... khiến ô tô không thể vận chuyển nguyên vật liệu đến chân công trình. Làm sao để thi công tiết kiệm nhưng đảm bảo chất lượng, hiệu quả và đạt tiến độ đã đề ra là một bài toán khó đặt ra cho những chiến sỹ Cảnh sát "thợ hồ". "Nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin", vào những thời điểm khó khăn như thế, cán bộ, chiến sỹ lại đồng lòng cùng bà con dân bản đẩy xe vận chuyển vật liệu trên con đường nhão nhoét bùn đất, gùi cát, sỏi, vác bao gạch, bao xi măng, gánh tôn xốp trên vai... đưa nguyên vật liệu từ điểm tập kết đến hộ gia đình. Để không phải vác từng bao cát, xi măng xuống dốc, đội đã trải bạt dọc triền dốc và thả vật liệu đóng bao trượt xuống, vừa giữ sức quân, vừa tiết kiệm rất nhiều thời gian, đẩy nhanh tiến độ làm nhà. Trung tá Nguyễn Thị Dung – Phó trưởng Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu chia sẻ: có lần, chị cùng đồng đội chuyên chở vật liệu vào bản, do trơn trượt lại tham chở nặng, có đồng chí bị ngã đến rách chân, máu chảy rất nhiều nhưng khi đến nơi, các anh em đều nhanh chóng bắt tay vào việc dựng khung dựng nhà, quên đi cả đau đớn, mệt mỏi... Với sự đoàn kết chung sức đồng lòng của tập thể lãnh đạo và cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị, sau một tháng thi công, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH – Công an tỉnh Lai Châu đã làm xong 15 căn nhà mới bàn giao cho Ban Chỉ đạo Đề án 245 và nhà thầu đúng thời gian, đảm bảo tiêu chuẩn "3 cứng" là nền cứng, khung - tường cứng và mái cứng. Đồng chí Tuấn chia sẻ: sau một tháng trở về đơn vị công tác, cán bộ, chiến sỹ đơn vị cũng rắn rỏi, tinh thần lạc quan, phấn khởi vì đã làm được một việc ý nghĩa, một nghĩa cử cao đẹp trân thiện của người lính luôn hướng về nhân dân, tất cả "vì nhân dân phục vụ" đúng với chủ trương lớn của Bộ Công an đã chỉ đạo.

Sự chung tay đầy trách nhiệm, nhân văn của lực lượng Công an nói chung và lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói riêng đã giúp hàng trăm hộ nghèo của huyện Mường Tè, Lai Châu có nhà ở ổn định, từng bước nâng cao chất lượng cuộc sống, tạo diện mạo mới cho các xã, bản vùng sâu, vùng xa của huyện, củng cố lòng tin của người dân đối với Đảng, Nhà nước và cấp ủy, chính quyền các cấp; nâng cao vị thế của lực lượng Công an với cấp ủy, chính quyền các cấp và quần chúng nhân dân, từ đó, tạo tiền đề quan trọng trong công tác bảo đảm quốc phòng – an ninh nơi cuối trời Tây Bắc. Sắc Xuân với hoa đào, hoa mận trải dài trên những cung đường Tây Bắc thoáng tô điểm bởi những ngôi nhà mái ngói đỏ tươi, hứa hẹn một mùa Xuân ấm no về với bản làng...■

Chuyện LÀM BÁO TẾT của những NGƯỜI LÀM BÁO

HỒNG VÂN

Đã trở thành thông lệ, hàng năm, cứ mỗi độ Tết đến Xuân về, cùng với bánh chưng xanh, với cành đào thắm, cành mai vàng… thì các tờ báo Tết cũng trở thành "món ăn" tinh thần không thể thiếu đối với nhiều gia đình người Việt.

Khác với những sản phẩm báo chí thông thường, từ lâu, tờ báo Tết đã trở thành một nét văn hóa đặc biệt và cũng có thể nói là riêng biệt trong những ngày Tết của người dân Việt Nam. Nếu lấy mốc Nam phong Tết Mậu Ngọ (1918) là tờ báo Tết đầu tiên thì đến nay "phong tục" hay "truyền thống" làm báo Tết đã hơn 100 năm. Theo đó, Tết năm 1918, Nam Phong Tạp chí (Ngọn gió Nam) là dạng nguyệt san do L. Marty, một người Pháp rất thông thạo tiếng Việt sáng lập; chủ bút là học giả Phạm Quỳnh đã ra mắt "số Tết 1918" với lối trình bày khác biệt, không đánh số thứ tự theo thường lệ. Toàn bộ số báo Tết đó có 126 trang, bìa màu vàng cam nhạt, có vẽ hình hai ông già, một sáng và một mờ, tay cầm cành đào tượng trưng cho hai vị Hành khiển phán quan Mậu Ngọ (cầm nhánh đào tươi) và Đinh Tỵ (cầm nhánh đào không có bông) bàn giao ấn tín cho nhau. Trong số Tết này của Nam Phong Tạp chí, tất cả các bài viết đều nằm trong khung hoa, có nhiều tranh minh họa với nội dung đặc sắc. Theo nhà khảo cứu học Vương Hồng Sển, có thể xem tập Nam phong Tết Mậu Ngọ là "thủy tổ các số báo Xuân, báo Tân niên, báo đặc biệt" ở Việt Nam (Thú chơi sách, Nhà xuất bản Mỹ thuật, TP Hồ Chí Minh). Hưởng ứng nét văn hóa này, trong những năm tiếp theo, làng báo Việt Nam lần lượt xuất bản những tờ báo Tết đặc sắc như: Đông Pháp Thời báo Xuân 1928, Thần Chung Kỷ Tỵ 1929, Phụ Nữ Tân Văn Xuân Canh Ngọ 1930, Công Luận Xuân Tân Mùi 1931, Nhật Tân Xuân Quý Dậu 1933, Sài Gòn Xuân Giáp Thân 1934, Đuốc Nhà Nam Xuân Ất Hợi 1935… Kể từ đó trở đi, việc các tờ báo đặc biệt được xuất bản vào mỗi dịp Tết đã trở nên phổ biến thành phong trào.

Ngày nay, việc đọc báo Tết dường như đã trở thành nét văn hóa của người dân Việt và những tờ báo Tết luôn được coi như "món ăn" tinh thần mà độc giả háo hức mong đợi. Cũng vì thế, những thế hệ người làm báo luôn dành nhiều tâm sức để chăm chút làm ra ấn phẩm báo Tết đặc sắc nhất, đẹp nhất trong năm với mong muốn làm hài lòng bạn đọc. Nếu có dịp ghé qua các tòa soạn báo vào những ngày cuối năm, sẽ không khó để bắt gặp không khí làm việc rộn ràng, khẩn trương của những người làm báo để cho "ra lò" được số báo Tết với nội dung phong phú, hấp dẫn và hình thức đẹp mắt lôi cuốn bạn đọc. Bởi vậy, trong những ngày này, cường độ công việc ở các tòa soạn luôn "căng" lên vì cần huy động cao độ tư duy sáng tạo từ người viết báo cho đến người thiết kế nội dung, trình bày trang báo.

Cũng không ngoại lệ, tại Tòa soạn Tạp chí PC&CC, những ngày cuối năm, Ban Biên tập, đội ngũ biên tập viên, phóng viên, họa sỹ thiết kế luôn tất bật để hoàn thành nhiệm vụ của mình. Làm thế nào để có những tác phẩm báo chí mới, hay và hấp dẫn độc giả trong những ngày Tết luôn là điều băn khoăn lớn nhất của Ban Biên tập. Vì vậy, việc chuẩn bị cho số báo Tết được Ban Biên tập tiến hành từ rất sớm. Ngay từ trước Tết đến 3 - 4 tháng, tòa soạn đã xây dựng đề cương nội dung, lên chương trình xuất bản gửi thư mời viết bài số Tết đến đông đảo cộng tác viên trên cả nước để có nguồn bài viết phong phú, đa dạng về nội dung và thể loại. Ngoài ra, Ban Biên tập cũng thường đặt bài với những cây bút kỳ cựu trong nghề để có những bài viết quan trọng mang tính định hướng chính trị như: các bài viết xã luận có ý nghĩa đánh giá, tổng kết về tình hình chính trị, xã hội nổi bật của đất nước trong năm đã qua; những bài phỏng vấn các đồng chí lãnh đạo về định hướng phát triển mới của ngành, của lực lượng và Trường Đại học PCCC; bài tổng hợp các sự kiện trọng đại của ngành, lực lượng...

Bên cạnh đó, đội ngũ phóng viên, biên tập viên của tòa soạn cũng được phân công nhiệm vụ tìm, đăng ký đề tài và viết các bài có nội dung phù hợp với số Tết của Tạp chí. Vì là Tạp chí chuyên ngành của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nên hầu hết các bài viết trong Tạp chí thường khá bó hẹp về nội dung phản ánh và đôi khi khó thoát được tính cứng nhắc – đặc thù của ngành khoa học kỹ thuật. Tuy nhiên, với các số báo Tết của Tạp chí PC&CC thì lại khác hẳn những số báo thông thường trong năm về cả nội dung và hình thức. Đây là dịp để các phóng viên, biên tập viên được thỏa sức sáng tạo trong viết lách với nhiều thể loại khác nhau như: thơ, truyện ngắn, phóng sự, bút ký, tản văn... và nội dung các bài viết thường có tính chất vui tươi, lạc quan, mang đậm hương vị Xuân đang đến trên mọi miền đất nước; giới thiệu về phong tục tập quán của ngày Tết; viết về con giáp linh vật của năm mới; hay những bài viết thú vị, giàu cảm xúc, phù hợp với không khí của những ngày Tết. Trong dịp này, nhiều phóng viên, biên tập viên của Tạp chí cũng phân công nhau đi công tác thực tế tại các Phòng Cảnh sát PCC&CNCH – Công an các địa phương để lấy được những tư liệu, hình ảnh đẹp phản ánh chân thực nhất về công việc, cuộc sống của cán bộ, chiến sỹ đơn vị đó rồi lồng thêm không khí Tết với "Xuân mới", "hoa đào khoe sắc" đưa vào bài viết số Tết của mình.

Để Tạp chí PC&CC số Tết (số đặc biệt) thực sự trở nên hấp dẫn bạn đọc, không chỉ cần nội dung phong phú với các bài viết và hình ảnh đặc sắc, mà còn cần phải có hình thức thật đẹp, ấn tượng, đặc biệt là trang bìa phải thật bắt mắt, mới lạ. Bởi vậy, khâu thiết kế của người họa sỹ thiết kế cũng vô cùng quan trọng, đòi hỏi sự tư duy và tính sáng tạo nghệ thuật cao. Trang bìa trong các Tạp chí PC&CC số Tết thường được họa sỹ thiết kế thể hiện bằng hình ảnh của 12 con giáp - những linh vật tượng trưng cho năm mới, với hai gam màu chủ đạo phổ biến là màu vàng và màu đỏ - biểu trưng cho lễ hội, cho hạnh phúc và phồn vinh (theo quan niệm Á Đông) hay là hình ảnh tổng hợp những sự kiện nổi bật, đặc biệt của lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH. Ngoài ra, việc trang trí cho các trang nội dung bên trong của tờ báo Tết cũng không thể thiếu sắc thắm của những cành mai, cành đào khiến cho người đọc có thể cảm nhận được sắc Xuân của đất nước khi lật giở từng trang báo. Bên cạnh khâu thiết kế trang trí, người họa sỹ còn phải phối hợp với các biên tập viên sắp xếp, trình bày các bài viết ở trong từng chuyên mục sao cho hợp lý, vừa đảm bảo tính chính trị, vừa đảm bảo tính mỹ thuật, kỹ thuật hạn chế tối đa việc vắt nội dung bài viết sang trang khác, để hình thức các trang báo trong số Tết được khoa học, hài hòa, đẹp mắt nhất có thể. Cận kề ngày đưa báo Tết đi in, cả Ban Biên tập đều tập trung cao độ soát các lỗi morat trong từng trang báo để có được một số báo Tết hoàn thiện nhất. Đến khi tờ báo Tết được in xong, được lật giở kiểm tra kỹ càng, không có lỗi sai nào thì cả Ban Biên tập mới "thở phào nhẹ nhõm" mà lòng rộn ràng niềm vui như thế Tết đã đến bên hiên rồi.

Chuyện làm báo Tết là như vậy, dù tốn không ít công sức để cho ra đời những trang báo Tết đặc sắc, sinh động, mang hơi thở của cuộc sống muôn màu, nhưng chỉ cần nhìn "đứa con tinh thần" của mình đến với tay độc giả và được bạn đọc đón nhận, khen ngợi thì niềm vui của những người làm báo lại trở nên bất tận và dường như những vất vả trước đó như chưa từng tồn tại.

Nếu mỗi người đều có những cách riêng của mình để làm nên mùa Xuân cho đất nước, thì những tờ báo Tết chính là món quà tinh thần quý giá mà những người làm báo muốn gửi tặng bạn đọc gần xa mỗi dịp Tết đến Xuân về. Sức sống vĩnh cửu của mùa Xuân đất nước, mùa Xuân lòng người chắc chắn sẽ còn tiếp tục tỏa ấm trong mỗi trang báo Tết.■

THẢO NGUYÊN

Có lệnh là đi

Có lệnh là đi
Chuông reo là chạy
Là lính cứu hỏa
Không quản hiểm nguy…

Có lệnh là đi
Chuông reo là chạy
Giản đơn thế đấy
Điệp khúc mỗi ngày…

Có lệnh là đi
Chuông reo là chạy
Thao trường nắng cháy
Vực thẳm, sông sâu…

Có lệnh là đi
Chuông reo là chạy
Qua ngàn giông bão
Trên những tuyến đầu…

Bất kể nơi đâu
Bùng lên lửa cháy
Chuông reo là chạy
Có lệnh là đi!…

PHÒNG HỎA Mùa Covid

TRỊNH LAN

Tình hình dịch bệnh COVID-19 trên thế giới vẫn đang diễn biến phức tạp. Còn tại Việt Nam, các cấp, ngành chức năng từ Trung ương đến địa phương đã và đang triển khai đồng bộ nhiều biện pháp phòng, chống dịch bệnh nguy hiểm này. Song song với việc tập trung chống dịch thì công tác giữ gìn an ninh trật tự, an toàn xã hội, trong đó có phòng chống cháy, nổ là việc làm hết sức cần thiết.

Từ sau khi thực hiện các Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về việc toàn xã hội phòng, chống dịch bệnh COVID-19, bắt đầu từ 0 giờ ngày 01/4/2020; nhu cầu dùng thiết bị điện tử để sử dụng các dịch vụ trực tuyến như: học online, video call hay mua sắm online của người dân tăng mạnh. Cùng với điều kiện thời tiết cực đoan oi bức, nắng nóng ở miền Nam, nhiệt độ nóng, lạnh thất thường, giao động liên tục ở miền Bắc, nhu cầu sử dụng các thiết bị làm mát và sưởi ấm công suất lớn, tiêu thụ điện cao như: điều hoà, quạt máy, quạt sưởi, tủ lạnh… tăng đột biến từ 30 – 50%. Đã có nhiều hộ gia đình trang bị thêm các thiết bị điện này mà quên tính toán đến sự an toàn của mạng lưới điện trong gia đình nên dễ dẫn đến hiện tượng quá tải, chập mạch, làm tăng nguy cơ xảy ra các vụ cháy, nổ. Hơn nữa, ý thức PCCC nói chung và ý thức an toàn PCCC trong sử dụng điện nói riêng của đa số người dân còn chưa cao. Người dân cũng thường có tâm lý chủ quan, câu móc, đấu nối điện tùy tiện, cứ cần thêm một ổ cắm là cắt dây ở bất cứ đâu để nối vào dẫn đến nguy cơ đường dây bị quá tải và có khả năng gây chập cháy. Trên thực tế, tình trạng này khá phổ biến, người sử dụng thiết bị tiêu thụ điện khi có nhu cầu đã tự ý cơi nới, lắp thêm nhiều các thiết bị nhưng không thay thế dây dẫn điện có khả năng truyền tải cao hơn. Hơn nữa, các thiết bị điện lâu năm đã bị lão hóa thường không được kiểm tra, bảo dưỡng, thay thế kịp thời. Do đó, các vụ cháy, nổ do sử dụng điện tại hộ gia đình vào trong mùa dịch COVID-19 luôn có thể xảy ra và có xu hướng gia tăng nếu như người dân lơ là, mất cảnh giác.

Điển hình như vụ cháy ngày 08/02/2020, tại căn nhà ông Đặng Văn Khương, phường Mỹ An, quận Ngũ Hành Sơn, TP Đà Nẵng. Thời điểm xảy ra cháy, ông Khương đi vắng, có hai con đang tập trung ôn bài trực tuyến (nghỉ học do dịch COVID-19) dưới tầng trệt thì bất ngờ nghe tiếng nổ trên gác lửng. Lực lượng Cảnh sát PCCC - Công an TP Đà Nẵng đã điều ba xe chuyên dụng cùng hàng chục chiến sỹ đến hiện trường dập lửa. Đám cháy được dập tắt sau 20 phút. Vụ cháy thiêu rụi nhiều đồ đạc trên gác lửng. Hay như vụ cháy tối ngày 28/3/2020, căn nhà 4 tầng tại phố Hồ Đắc Di, phường Nam Đồng, quận Đống Đa, TP Hà Nội bất ngờ bốc cháy, khiến toàn bộ khu vực tầng 4 và một phần tầng 3 căn nhà cháy rụi. Cũng trong chiều ngày 13/4/2020, một vụ cháy đã xảy ra tại căn nhà 3 tầng nằm sâu trong làng Hậu, phường Dịch Vọng Hậu, quận Cầu Giấy, TP Hà Nội… Hay sáng ngày 22/4/2020, ngọn lửa bùng lên từ khu vực bếp tầng 1 của nhà nghỉ 7 tầng trên địa bàn phường Phúc Diễn (quận Bắc Từ Liêm) khiến 14 người mắc kẹt phía bên trong. Sau đó, khói, lửa nhanh chóng lan rộng lên các tầng. Nhận được tin báo, ngay lập tức lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an quận Bắc Từ Liêm phối hợp cùng Công an phường Phúc Diễn đã có mặt tại hiện trường dập tắt đám cháy. Cảnh sát đã cứu được 14 người ở trong nhà nghỉ thoát ra an toàn. Công an quận Bắc Từ Liêm cho biết thêm, do đang trong thời gian giãn cách xã hội để phòng, chống COVID-19 nên nhà nghỉ không đón khách. 14 người phía trong bao gồm 8 người thuê trọ theo tháng, còn lại là nhân viên, tạp vụ và gia đình của nhà nghỉ. Theo điều tra ban đầu, nguyên nhân của các vụ cháy nêu trên đều xuất phát từ việc sử dụng điện không bảo đảm an toàn.

Theo Thiếu tá Vũ Đình Chiến - Đội phó Đội Công tác Phòng cháy, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH - Công an Thành phố Hà Nội phân tích, có nhiều nguyên nhân dẫn tới gia tăng các vụ cháy do điện như: vì nghỉ tránh dịch, người dân phải làm việc tại nhà, học sinh nghỉ học ở trường và học trực tuyến tại nhà nên việc sử dụng điện tăng mạnh dẫn đến người dân tự ý câu mắc dây dẫn điện, sử dụng thêm thiết bị tiêu thụ điện ngoài thiết kế gây quá tải; thiết bị điện chưa được bảo dưỡng, bảo trì thường xuyên. Bên cạnh đó, người dân còn tích trữ các loại đồ ăn chế biến sẵn, đóng gói trong túi nilong, thùng giấy là các chất dễ cháy, việc tích trữ số lượng lớn chất cháy trong nhà chỉ cần gặp nguồn nhiệt là có thể phát sinh hỏa hoạn; cùng với đó việc hạn chế ra ngoài dẫn đến nhu cầu sử dụng điện, thiết bị điện như: điều hòa, ti vi, máy tính, điện thoại… tăng cao cũng là nguyên nhân gây ra sự cố gây cháy. Trong khi đó, ý thức người dân về công tác đảm bảo an toàn PCCC nói chung cũng chưa cao. Còn chủ quan về công tác phòng cháy, nhất là trong việc sử dụng thiết bị điện. Thực tế qua kiểm tra PCCC tại nhiều cơ sở, hay hộ gia đình, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH không khó để bắt gặp tình trạng người sử dụng thiết bị điện khi có nhu cầu sẵn sàng câu mắc, cơi nới hay lắp thêm nhiều thiết bị tiêu thụ điện khác mà không sử dụng dây dẫn điện có tiết diện và khả năng truyền tải cao hơn. Việc không thường xuyên kiểm tra, bảo trì, bảo dưỡng hay thay thế các thiết bị sử dụng điện đã lâu ngày, xuống cấp cũng là một trong những nguy cơ cao có khả năng dẫn đến cháy, nổ. Vì vậy, sử dụng các thiết bị điện với công suất lớn tập trung trong giai đoạn cao điểm phòng, chống dịch bệnh như hiện nay luôn tiềm ẩn nguy cơ xảy ra cháy, nổ gây thiệt hại lớn, thậm chí là nghiêm trọng nếu mỗi người dân trong chúng ta chủ quan, lơ là, mất cảnh giác.

Để hạn chế thấp nhất các vụ cháy có thể xảy ra, lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH đã chủ động nắm tình hình điều tra cơ bản về PCCC&CNCH tại các khu dân cư để phối hợp cấp ủy, chính quyền địa phương, các lực lượng chức năng có phương án phòng, chống cháy hiệu quả như đẩy mạnh các biện pháp tuyên truyền PCCC trên các phương tiện thông tin đại chúng để mọi người dân tích cực tham gia PCCC, tạo bước chuyển biến về nhận thức và ý thức chấp hành của quần chúng nhân dân trong việc thực hiện các biện pháp an toàn PCCC trong sử dụng điện tại hộ gia đình trong đợt dịch COVID-19 vừa qua. Tập trung lực lượng, phương tiện thường trực chiến đấu 24/24 giờ kịp thời ứng phó, xử lý có hiệu quả các vụ cháy, nổ; không để xảy ra cháy lớn, góp phần hạn chế thiệt hại đến mức thấp nhất về người và tài sản cho nhân dân. Từng hộ gia đình, từng người dân phải luôn luôn cảnh giác, đề phòng cháy, nổ do điện như khi câu mắc, lắp đặt thêm thiết bị điện có công suất lớn, phải nhờ người có chuyên môn thực hiện; rút phích cắm của các thiết bị điện khỏi ổ cắm điện khi không sử dụng; thường xuyên kiểm tra, thay thế các dây dẫn, thiết bị điện đã cũ. Bố trí, sắp xếp, các thùng đồ ăn, thực phẩm dễ cháy đảm bảo khoảng cách chống cháy lan, không cản trở đường thoát nạn, cửa ra vào, để cách xa bếp đun nấu, bàn thờ, thiết bị, dụng cụ tiêu thụ điện; tránh tồn chứa nhiều hàng hóa dễ cháy và các hàng hoá, vật dụng không cần thiết trong nhà. Sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt, thiết bị điện đảm bảo an toàn; cẩn thận trong việc nấu ăn, đốt nhang, đốt vàng mã, sử dụng bàn là, bếp điện; không sạc điện thoại, máy tính qua đêm, tránh để các thiết bị này khi sạc trên các vật dụng dễ cháy như chăn, nệm, trên giường ngủ… kiểm tra thay thế các thiết bị điện đã hư hỏng; sử dụng aptomat, cầu chì để bảo vệ hệ thống điện; không sử dụng nhiều thiết bị điện có công suất lớn cùng lúc để tránh quá tải hệ thống điện. Trang bị các phương tiện, dụng cụ chữa cháy ban đầu như bình chữa cháy xách tay, các dụng cụ phục vụ công tác thoát nạn như thang dây, đèn pin; các dụng cụ phá dỡ như búa xà beng và chủ động lối thoát nạn khẩn cấp khi có sự cố cháy, nổ xảy ra… Khi xảy ra cháy do sử dụng điện, người dân phải nhanh chóng cắt cầu dao điện tổng, dùng phương tiện chữa cháy tại chỗ dập lửa và báo lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH theo số 114.

Cán bộ chiến sỹ Cảnh sát PCCC&CNCH đảm bảo an toàn cháy, nổ tại các khu cách ly. Ảnh Tư liệu

Đằng sau mỗi vụ cháy là những mất mát, thiệt hại về tài sản. Bởi vậy, phòng cháy hơn chữa cháy là mỗi người cần nâng cao hơn nữa nhận thức của bản thân về vấn đề này để tự giác trang bị những kiến thức, phương tiện cần thiết cho bản thân mình và các thành viên gia đình. Tết Tân Sửu 2021 đang tới gần, tình hình bệnh dịch tại Việt Nam tuy đã được kiểm soát tốt, người dân cũng như chủ trương của Chính phủ bắt đầu thúc đẩy hoạt động sản xuất kinh doanh trở lại nhưng cũng không vì thế mà người dân lơ là, mất cảnh giác trong công tác PCCC tại gia đình mình cũng như phòng chống dịch bệnh COVID-19. ■

ĐỐT ĐÌNH LIỆU Ở Động Bồng

HOÀNG ANH

Đình Động Bồng là ngôi đình nổi tiếng ở làng Động Bồng, xã Hà Tiến, huyện Hà Trung, tỉnh Thanh Hóa, được xây dựng từ đời vua Gia Long thứ 10 (1812), chiếm một vị trí quan trọng trong nền kiến trúc cổ xứ Thanh. Nơi đây thờ hai thành hoàng làng là Tô Hiến Thành và Tống Quốc Công. Xưa kia, đình tựa như một đóa sen khổng lồ, in bóng xuống mặt nước xanh trong, hòa với cảnh sắc núi non nhấp nhô giữa mênh mông cánh đồng cò bay mỏi cánh. Đình Động Bồng đã được công nhận là Di tích Lịch sử cấp Quốc gia năm 2001. Một trong những nét văn hóa độc đáo gắn với ngôi đình nổi tiếng này là tục đốt Đình Liệu vào đêm 30 Tết.

Ngay từ xa xưa, với điều kiện sinh sống của người Động Bồng ở trong hang động, lấy mái đá làm nhà, địa bàn cư trú là vùng chiêm trũng quanh năm ngập nước đi đâu cũng cần phải có lửa, do vậy hơn bất cứ ở nơi nào khác, lửa không thể thiếu trong cuộc sống của người Động Bồng. Chính vì vậy tục đốt Đình Liệu trong đêm 30 Tết đã ra đời từ đó.

Đốt Đình Liệu ở Động Bồng đã được cha ông đời nối đời truyền lại. Hàng năm vào tháng Chạp, dân làng cử trai tráng là những người khỏe mạnh, nhanh nhẹn và nghị lực lên các ngọn núi trong vùng như: Ba Trạc, Bái Bò, Đầu Voi... những nơi có nhiều cây đóm - loại cây dùng làm nguyên liệu để đốt Đình Liệu chặt lấy đem về. Ngoài ra còn phải chọn tìm cả những đoạn cây thẳng, chắc vừa dẻo, vừa cứng dùng làm đòn gánh rồi bó đóm lại gánh về. Khi tới làng, đóm phải được dỡ ra phơi khô. Đợi cho đóm thật khô hẳn mới thu lại một nơi để chuẩn bị cho việc kết, bó, tạo dáng Đình Liệu, một con rồng lớn.

Sau ngày tiễn Táo quân lên trời, vào ngày 25 tháng Chạp, dưới sự hướng dẫn của các bậc cao niên, trai tráng gom những cây đóm đã khô xếp nối tiếp nhau thành một bó đóm lớn có đường kính 65cm, chiều dài 25m, tạo dáng giống như con rồng rồi đem đặt vào gian chính giữa tòa đại đình. Những đoạn cây làm đòn gánh để gánh đóm từ trên núi về được đặt theo hàng ngang đều đặn từ trong ra ngoài, sau đó đặt bó đóm lên các đòn kê ấy để Đình Liệu không bị ẩm lại vừa tạo dáng cho Đình Liệu giống với con rồng. Toàn bộ bó đóm khổng lồ tựa hình con rồng đang quẫy khúc, uốn lượn theo đòn kê từ trong hậu cung vươn ra mái hiên như đang chờ đợi giờ phút Giao thừa dần đến. Sau ngày 25, các cụ trông coi đình không cho bất kể ai được đến gần Đình Liệu - con rồng lớn đó.

Cũng trước ngày 25 tháng chạp, trai tráng trong làng được phân công vào núi cấm trước làng để lấy củi khô đem về đình đốt lửa trong suốt mấy ngày Tết. Làng Động Bồng ở vào phía Nam Gia Miêu - đây là đất quý hương của các ông vua triều Nguyễn, vì vậy mà nhà Nguyễn cấm dân trong vùng không được lấy đá, chặt cây, không làm kinh động đến lăng miếu Triệu Tường. Nếu ai tự ý lấy đá, chặt cây thì sẽ bị phạt rất nặng, vì vậy dân làng Động Bồng cũng như các làng khác có núi mà phải đi lấy củi đun và mua vôi ăn trầu ở nơi khác. Theo quy định mỗi năm chỉ một lần dân làng mới được phép vào núi thu gom những cành cây và gốc củi khô đem về đình đốt vào dịp Tết Nguyên đán để giữ lửa trong những ngày Tết.

Chiều 30 Tết được phép của các bậc tiên chỉ, trai làng cùng nhau chuyển bó đóm khổng lồ bằng phương pháp chia số người ra hai bên đều nhau dùng những chiếc đòn kê đều tay chuyển bó đóm từ trong đình ra giữa sân đình. Sau đó họ dùng đòn kê dựng đứng néo lại hướng cho đầu rồng vươn lên cao rồi hạ thấp dần về phía sau. Trong ánh chiều buông nổi trên sân đình một con rồng khổng lồ vừa hiền lành, vừa oai vệ, từ sân đình vươn lên nền trời cao, dồn sức lực, đợi chờ giờ khắc thiêng liêng đến để hóa thân thành ngọn đuốc khổng lồ, rồi tan biến vào vũ trụ mênh mang, hóa nên mưa nhuần tưới tràn mặt đất trong tiết Xuân ấm áp, khiến vạn vật sinh sôi, ấm no hạnh phúc đến với muôn người.

Khi con rồng được đưa tới vị trí đã định, trai tráng trong làng trở về nhà làm lễ tất niên, sau đó họ cùng bà con dân làng trở lại đình và mang theo một bó đóm nhỏ. Từ già tới trẻ ai cũng háo hức đợi chờ Giao thừa đến. Trước khi đốt Đình Liệu dân làng tổ chức tế lễ tại sân đình, kính cáo trời đất, thần linh sông núi về dự lễ với làng, tiếp đó trong hậu cung các cụ cao niên làm lễ tâu với thành hoàng xin các ngài cho phép dân làng rước lửa đốt Đình Liệu đón chào năm mới.

Khi lửa được rước ra từ hậu cung cũng là lúc tiếng trống cái nổi lên dóng dả trầm hùng, tiếng chiêng điểm nhịp, dàn trống con cùng lúc đổ dồn tấu lên giai điệu lễ rước lửa theo nhịp bước rộn ràng làm cho cả sân đình sôi động. Ai cũng mong được đứng gần đình liệu, được thấy rõ ngọn lửa đầu tiên từ đầu rồng bùng cháy. Rồi thời khắc Giao thừa cũng đến, bùi nhùi làm râu và bờm rồng cùng với đuốc khô bén lửa cháy bùng lên. Muôn tiếng hò reo sung sướng, tiếng trống cùng lúc đổ dồn từ sân đình vọng vang, từ các làng bên vọng tới, âm thanh từ các vách đá, hang động vọng về làm cho lòng người thêm rạo rực.

Đình Liệu - con rồng khổng lồ bỗng chốc hóa thân thành ngọn đuốc rừng rực cháy sáng, rồi tan biến vào vũ trụ mênh mang, hóa nên mưa nhuần tưới tràn mặt đất trong tiết Xuân ấm áp, khiến vạn vật sinh sôi, ấm no hạnh phúc đến với muôn người. Trong thời khắc giao thoa giữa trời và đất, con người với thần linh, ánh lửa Đình Liệu thiêng liêng bừng soi những nét mặt rạng ngời, hân hoan mãn nguyện. Từ trong ánh lửa rừng rực cháy họ thầm mong ước và hy vọng ánh sáng sẽ xua đi sự âm u lạnh lẽo, sự nghèo khó gian nan, họ cầu mong ánh sáng sẽ đem đến cho họ một cuộc sống đủ đầy, ấm no hạnh phúc.

Sau khi chứng kiến lễ đốt Đình Liệu ở đình, mọi người châm những bó đuốc mang theo lấy lửa rước điều may mắn đem về. Tới nhà, họ long trọng thắp hương từ nguồn lửa ấy để cáo tế với thổ công, gia tiên và sau đó nhóm bếp làm đồ cúng đầu năm và giữ lửa trong suốt những ngày Tết. Từ ngọn lửa ở sân đình tỏa về các gia đình trong thôn có hàng trăm ngọn lửa nhỏ lung linh cháy sáng. Đêm Giao thừa cả Động Bồng như một hội hoa đăng, mỗi ngọn đuốc như một vì tinh tú từ mặt đất rọi lên không trung, từ trời cao chiếu tràn mặt đất, làm cho cả một vùng lấp lánh ánh sáng chụm lại rồi tỏa ra, thắp lên trong lòng người, trong mỗi nhà một ánh sáng mới rạng rỡ, thiêng liêng.

Kể từ lúc Giao thừa đến lễ hạ nêu (mùng 7 Tết), những người trông coi đình và mỗi gia đình phải giữ ngọn lửa thiêng cẩn thận, không bị tắt. Họ tin rằng lửa có màu đỏ, đồng nghĩa với sự may mắn và sáng sủa; giữ được ngọn lửa luôn cháy sáng thì người theo nghiệp khoa cử sẽ thông minh đỗ đạt, nhà nông làm ăn thuận lợi, mùa màng bội thu, dân khang vật thịnh. Sau lễ đốt Đình Liệu, trong những ngày Tết tụ họp dưới mái đình, dân làng Động Bồng tổ chức hát ru, hát đúm, hát đối đáp, và các trò chơi dân gian: chơi đu, chọi gà, bơi thuyền… thu hút đông đảo mọi người tham dự.

Một thời gian dài, do trải qua chiến tranh và điều kiện không cho phép, tục đốt Đình Liệu rơi vào quên lãng. Những năm gần đây, tục đốt Đình Liệu đã được khôi phục lại tuy có ít nhiều thay đổi cho phù hợp với thực tế ở địa phương, ví như thay vì đốt Đình Liệu bằng cây đuốc giờ đã được thay thế bằng cây lè lè cùng họ cây đuốc nhưng lá nhỏ như lá tre, mọc ở núi đá rất dễ cháy, các lễ thức và trình tự vẫn được thực hiện như cha ông truyền lại.

Đốt Đình Liệu là lễ tục có từ lâu đời gắn với người Việt cổ ở Động Bồng để tỏ lòng thành kính và biết ơn và sự thiêng hóa của người xưa đối với lửa đã giúp họ sưởi ấm, tìm kiếm cái ăn, xua đi bóng đêm và thú dữ. Lửa đã giúp họ nướng chín thức ăn, nhân lên sức mạnh trước sự khắc nghiệt của thiên nhiên. Đốt Đình Liệu chính là tín ngưỡng thờ thần mặt trời, cầu ánh sáng của cư dân trồng lúa nước, cần có đủ ánh nắng giúp cho cây trồng tươi tốt, con người và vật nuôi sinh sôi nảy nở. Cầu ánh sáng mặt trời cũng là ước vọng trị thủy nhằm hạn chế sức mạnh và sự tàn phá của lũ lụt đối với con người, làng mạc, ruộng đồng. Đây cũng là mỹ tục độc đáo: cầu may, cầu sự sinh sôi nảy nở, phản ánh nhận thức và tư duy thuần phác của cư dân Việt cổ về các hiện tượng của tự nhiên tác động tới sản xuất và đời sống. Lễ tục đặc sắc này hàm chứa nhiều giá trị nhân văn sâu sắc, gắn bó các thành viên và cộng đồng làng xã, nhân lên sức mạnh trong mỗi người để làm cho cuộc sống ngày càng ấm no, vui tươi hạnh phúc.■

HÌNH TƯỢNG TRÂU TRONG VĂN HÓA VIỆT

PHƯƠNG ANH

Con trâu từ thuở xa xưa đã vô cùng quen thuộc với cuộc sống lao động của người nông dân một nắng hai sương và làng quê Việt Nam. Chúng ta không khó bắt gặp hình ảnh những chú trâu cần mẫn bên thửa ruộng, cũng có khi ung dung gặm cỏ với tiếng sáo của trẻ mục đồng gợi nên một cảm giác thân thiết, đức tính cần cù, chịu thương, chịu khó.

Trong văn hóa đại chúng, hình tượng con trâu phổ biến trong văn hóa phương Đông và gắn bó với cuộc sống người dân ở vùng Đông Nam Á và Nam Á, đặc biệt là trong văn hóa Việt Nam. Trâu là một trong 12 con giáp gọi là Sửu đứng ở vị trí thứ 2, đồng thời là gia súc đứng đầu lục súc, trâu có vai trò cực kỳ quan trọng trong nông nghiệp lúa nước. Trong tri thức về loài vật của người Việt thì tri thức về con trâu là có sớm nhất và đầy đủ nhất. Từ khi được thuần hóa, trâu là một trong những con vật rất gần gũi với con người. Thời kỳ Vua Hùng dựng nước, con trâu góp phần xây dựng căn bản cho nền văn minh nông nghiệp trồng cấy lúa nước, đó cũng là hình ảnh ăn sâu vào đời sống trong dân gian Việt Nam miền thôn quê đồng ruộng. Tượng Trâu bằng đất nung được giới khảo cổ học tìm thấy trong di chỉ Đồng Đậu cách đây hơn ba ngàn năm. Truyền thuyết của thời kỳ thần thoại ở Việt Nam có sự tích hồ Trâu Vàng - Hồ Tây, Hà Nội. Theo huyền sử ngày xưa, vua Đinh Bộ Lĩnh thuở để tóc ba chỏm đã cùng đám trẻ chăn trâu trong vùng Hoa Lư cưỡi trâu rước cờ lau tập trận đây là một vị vua xuất thân từ hình ảnh chú bé mục đồng. Thời nhà Lý - Trần, với chính sách trọng nông, khuyến nông, vua Lý Nhân Tông liền ban chiếu nhắc nhở: "*Trâu là con vật quan trọng cho việc cày cấy, lợi cho người. Từ nay cấm không được giết trâu ăn thịt. Ai làm trái thì trị tội theo pháp luật*". Do đó, Luật Hình thời Lý, Hình luật thời Trần đều có những điều khoản cụ thể quy định hình phạt về tội ăn trộm và giết hại trâu bò, những nhà láng giềng biết mà không tố giác cũng bị trừng phạt.

Không chỉ từ thời xưa mà tới ngày nay, hình ảnh con trâu cũng vẫn luôn xuất hiện trong rất nhiều mặt của cuộc sống với ý nghĩa sâu sắc. Trong quan niệm tôn giáo, đối với đạo Phật, con trâu cũng là một trong những linh thú. Nhiều đình chùa ở nước ta đã chạm khắc và tạc tượng trâu. Ngành khảo cổ học đã tìm thấy ở buổi đầu dựng nước có nhiều tượng trâu ở di chỉ Đình Chàng, sau đó là tượng trâu bằng đá ở chùa Kim Ngưu, Bắc Ninh, to bằng con nghé, có chiều dài 102cm ở thế nằm và cao 88cm, có thể được tạc từ thời Bắc thuộc. Đến thời nhà Lý, đạo Phật trở thành quốc giáo thì ở chùa Phật tích, Bắc Ninh, được xây dựng năm 1057, có cặp tượng trâu to bằng trâu thật, tạc trên đài sen ở sân chùa, hình rất thực và sống động. Thời Lê Trung Hưng, trong trào lưu phát triển mạnh nghệ thuật làng xã với các đình chùa, miếu mạo thì con trâu trở thành hình chạm trang trí khá phổ biến. Chùa Bút Tháp ở Bắc Ninh dựng năm 1647, tại lan can đá ở thượng điện và tháp Bảo Nghiêm đều có hình trâu chạm nổi. Ở tấm bia đá chùa Cảnh Phúc, Nam Định dựng năm 1695 cũng có hình chạm con trâu đang nằm nghỉ. Trâu còn hiện diện trong tranh dân gian và trong điêu khắc gỗ đình làng thế kỷ XVII, XVIII… Hình tượng con trâu cũng đi vào kiến trúc xây dựng nhà cửa, trong đó có người Sán Chay có xây nhà theo hình một con trâu thần. Ngoài ra, những người dân tộc khác cũng coi trọng hình tượng con trâu và đều coi trâu là con vật linh thiêng, có nơi thờ tụng rất chu đáo và đối với trâu như một thành viên trong gia đình.

Con trâu còn xuất hiện trong văn hóa tín ngưỡng nông nghiệp ở nước ta, vào thời khắc giao thừa, người ta ra xem trâu nằm hay trâu đứng, trâu ngoảnh đầu ra cửa hay vào trong để biết năm đó làm ăn có thuận lợi hay không. Con trâu xuất hiện trong nhiều lễ hội dân gian với vai trò là vật tế lễ linh thiêng như: Lễ hội Xuân Ngưu hay còn gọi là Lễ Tiến Xuân ngưu là nghi lễ cung đình quan trọng ở Thăng Long từ thời nhà Lý và được duy trì đến thời Nguyễn. Lễ Tiến Xuân ngưu được tổ chức vào ngày lập Xuân hàng năm. Đây là lễ hội tiễn con trâu bằng đất để tống khí lạnh của mùa Đông và đón khi ấm áp của mùa Xuân đang tới. Hay Tết trâu được làm ở một số vùng nông thôn nước ta ở huyện Hoằng Hóa, Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa, huyện Vĩnh Linh, tỉnh Quảng Trị. Sáng mùng Một Tết, trâu được dán một lá bùa trước trán để trừ tà yếm quái, xua đuổi vận hạn năm cũ. Gia chủ ăn mặc lịch sự, khấn nguyện trước chuồng trâu để cầu bình an, sức khỏe, trâu ăn tốt, cày khỏe. Sau khi cúng "Thần Trâu", đồ lễ sẽ được đút cho trâu ăn. Ngoài ra, người ta cũng chọn một ngày tốt lành để dắt trâu đi dạo thưởng Xuân và ướm vai cày cho trâu để lấy may. Lễ hội Tịch điền ở Duy Tiên, Hà Nam cũng có nguồn gốc lâu đời, được tổ chức từ mùng năm đến mùng Bảy tháng Giêng hàng năm. Theo tích cũ, lễ hội này là do vua Thần Nông khai mở, cầu mong một năm mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu. Vào đầu Xuân, vua sẽ thân chinh là lễ tế Thần nông và cày ruộng tịch điền. Trâu cày ruộng tịch điền phải là trâu đực, nuôi theo chế độ riêng. Ngày làm lễ Tịch Điền, vua sẽ đích thân cày ruộng và đường cày có tính tượng trưng cho một năm mùa vụ tốt tươi. Ngày nay, lễ hội này vẫn được tái hiện lại nhằm khuyến khích người dân trồng lúa, chăm lo nông nghiệp. Nhắc đến con trâu trong lễ hội, không thể không nhắc đến Lễ hội chọi trâu ở quận Đồ Sơn, Thành phố Hải Phòng. Lễ hội được tổ chức vào ngày 9 tháng 8 Âm lịch hàng năm. Đây là một lễ hội truyền thống của người dân Đồ Sơn để tạ ơn Thần Biển, tưởng nhớ công ơn của các vị thần, duy trì kỷ cương làng xã, để cầu nguyện cho "nhân khang, vật thịnh", khẳng định tinh thần đoàn kết, duy trì ý thực cộng đồng. Những con trâu khỏe mạnh được chọi với nhau để tìm ra con chiến thắng. Con trâu chiến thắng này được dùng để cúng thần linh, cầu cho mưa thuận gió hòa. Người ta quan niệm rằng, nếu trâu làng nào năm đó chiến thắng thì cả làng sẽ gặp nhiều may mắn, mọi người bình yên trong hành trình đi biển. Người dân Đồ Sơn cũng tin rằng nếu được ăn thịt trâu chọi trong dịp lễ hội, sẽ gặp nhiều điều may mắn và tốt lành.

Gắn liền với đời sống vật chất và tinh thần của người dân, con trâu còn góp mặt trong đời sống văn hóa, nghệ thuật. Con trâu trong hội họa Việt Nam thể hiện từ những nét in khắc dung dị đến nét vẽ hiện thực, tượng trưng và bán trừu tượng, được thể hiện với nhiều chất liệu từ tranh lụa, tranh sơn mài và nhiều nhất là tranh sơn dầu và đặc biệt là qua Tranh Đông Hồ. Trong cách vẽ tranh trâu làm cho hình ảnh con trâu sống động hơn, gần gũi hơn. Hình ảnh con trâu sau đó cũng đi vào hội họa Việt Nam với các tác phẩm về trâu của nhiều họa sỹ như Nguyễn Sáng với bức Chọi trâu, Nguyễn Tư Nghiêm với tranh Con nghé (1957), trong tranh Bùi Xuân Phái cũng có bóng dáng của con trâu. Có mười bức tranh trâu được gọi là Thập mục ngưu đồ, vẽ con trâu và những chú mục đồng, mô tả thứ tự quá trình diễn biến trong tâm thức của người vận dụng sự hành thiền trong cuộc sống. Trong tranh của Đông Hồ còn ghi nhận hình ảnh con trâu đi sát với sinh hoạt làng quê, với những chú bé mục đồng tóc để tóc chỏm thổi tiêu trên lưng trâu giữa những cánh đồng lúa chín vàng, hay bên những lũy tre xanh có những con trâu được nghỉ ngơi nhai cỏ sau những giờ làm lụng vất vả. Hình ảnh con trâu cũng đã đi vào trong âm nhạc Việt Nam qua những ca khúc: Đường cày đảm đang của nhạc sỹ An Chung, ca khúc Em bé quê của nhạc sỹ Phạm Duy, ca khúc Lý con trâu của nhạc sỹ Lư Nhất Vũ... Trong văn học , hình ảnh và thân phận con trâu được hiện thực và đầy đủ nhất nằm trong truyện Lục súc tranh công. Truyện kể lại cuộc tranh công tị việc giữa sáu gia súc: trâu, chó, ngựa, dê, gà, lợn. Phần quan trọng nhất dành cho trâu, non một trăm câu, cũng là phần hay nhất, là tiếng nói của nông dân phản ánh số kiếp lầm than không lối thoát. Sau này thời hiện đại có tác phẩm tác phẩm Mùa Len Trâu trong tập truyện Hương Rừng Cà Mau của nhà văn Sơn Nam, kể về cuộc sống của những người nông dân miền Nam vào đầu thế kỷ XX. Chính bởi vậy mà dân gian Việt Nam ta có rất nhiều câu ca dao, tục ngữ, các câu thành ngữ nói về con trâu, hình tượng con trâu được mang ví von với nhiều điều trong cuộc sống, từ đó để có thể răn con người trong các hành vi cuộc sống.

Trong kho tàng tục ngữ, ca dao, dân ca, con trâu gắn bó với người Việt Nam, trong ngôn ngữ dân gian cũng đã được điển hình hóa nên thành ngữ, thành chuyện. Con trâu cũng là hình ảnh gắn với nông nghiệp và nông dân và được mượn để ví von, so sánh, để răn dạy nhau trong cách ứng xử, sinh hoạt, thông qua các câu thành ngữ này mà người dân có thể nhìn lại chính mình và điều chỉnh hành vi, thái độ sống của mình sao cho phù hợp để tạo nên sự hài hòa, đúng mực, chuẩn mực đạo đức của con người.

"Tậu trâu, lấy vợ, làm nhà
Trong ba việc ấy, ắt là khó thay"

Câu thành ngữ này được sử dụng rất nhiều trong cuộc sống, kể cả trong thời hiện đại ngày nay, ý muốn nói việc tậu trâu luôn là việc đầu tiên, có tầm quan trọng đối với một người làm nghề nông. Ngoài những câu ca dao, tục ngữ này thì còn vô số các câu khác được sử dụng trong đời sống hàng ngày, điển hình như: Nói về tình cảm đôi lứa, sự chủ động của người nam với người nữ: "*Trâu đi tìm cọc chứ ai đời cọc đi tìm trâu*", về sự sung túc đầy đủ của người nông dân: "*Ruộng sâu trâu nái*", về sự thiếu hiểu biết của con người: "*Nghé con không sợ hổ*". Qua kho tàng ca dao, thành ngữ nêu lên vai trò quan trọng của trâu trong nông nghiệp, ở đồng quê cũng như cách đối nhân xử thế, ứng xử sinh hoạt hàng ngày.

Con trâu gắn bó với nông thôn, đất nước ta, nên con vật thân yêu này đã sớm đi vào văn học nghệ thuật và trở thành một trong những hình tượng loài vật thể hiện sâu sắc tâm linh, tình cảm của người dân Việt. Có thể nói, con trâu là người bạn thủy chung, gắn bó với con người từ hàng ngàn năm qua, cũng giống như cây tre gắn bó với con đường làng, mảnh vườn, góc sân của mỗi gia đình, mỗi làng quê, mang đậm nét văn hóa Việt Nam.■

3 VỤ CHÁY BÍ ẨN TRONG LĂNG MỘ KHANG HY

THIÊN HƯƠNG

Thanh triều (Trung Quốc), Khang Hy Hoàng đế là một trong những vị vua phong kiến được người Trung Quốc vô cùng sùng bái và tôn là Thiên cổ nhất đế, ý chỉ hoàng đế có thành tựu xuất sắc cả về đối nội lẫn đối ngoại trong thời gian tại vị. Khi ông băng hà, triều đình đã an táng ông tại Cảnh Lăng. Mặc dù vị Hoàng đế này được xem như một vị minh quân có tiếng, thế nhưng điều kỳ lạ là nơi an nghỉ của ông lại từng xuất hiện nhiều điềm chẳng lành. Và giai thoại ly kỳ xoay quanh 3 lần Cảnh Lăng bị bốc cháy một cách khó hiểu cũng nằm trong số đó.

Cảnh Lăng là quần thể lăng mộ rộng lớn. *Ảnh: Internet*

Cảnh Lăng của Khang Hy đế nằm ở phía Đông thuộc quần thể lăng mộ Thanh Đông Lăng tại Tuân Hóa, Đường Sơn, Hà Bắc, Trung Quốc ngày nay. Mặc dù nơi an nghỉ của vị vua nổi tiếng này được thiết kế đơn giản tới mức đáng ngạc nhiên, thế nhưng địa điểm ấy đã không ít lần phải đối diện với nhiều biến cố, trong đó có hỏa hoạn. Theo ghi chép của các tài liệu lịch sử cũng như sự kiểm chứng từ phía các chuyên gia, lăng mộ của Khang Hy đã trải qua 3 lần bị cháy.

Trận hỏa hoạn thứ nhất: Bài vị bị thiêu rụi

Vào 20/02/1905 - năm Quang Tự thứ 31, một tia sét bất ngờ giáng xuống Cảnh Lăng khiến các công trình kiến trúc tại đây bốc cháy. Trận hỏa hoạn ấy đã phá hủy Đại điện và thiêu rụi toàn bộ hệ thống cửa lăng tẩm, đặc biệt là 3 cánh cửa lưu li quý giá phía sau đại điện. Từ Hy Thái hậu đang nghỉ ngơi trong cung bất ngờ có tấu dâng việc Cảnh Lăng của hoàng đế Khang Hy bị lửa tấn công. "Ngọn lửa vô cùng lớn, thiêu rụi Cảnh Lăng cung, không những cháy Long Ân điện mà đến bài vị của Khang Hy cũng chỉ còn tro bụi". Bản tấu khiến Từ Hy Thái hậu thất kinh vì bài vị dùng để ghi lại miếu hiệu và thụy hiệu của Khang Hy, vào kỳ tế lễ hàng năm, thứ mà các thành viên hoàng thất bái lạy chính là bài vị này. Bài vị là đại diện cho Khang Hy nên một vật quan trọng như vậy mà bị thiêu rụi đã dấy lên sự nghi ngờ và kinh hãi cho triều đình nhà Thanh.

Ngoài Long Ân điện thì hai điện phụ phía Đông - Tây, ba cửa lớn của lăng tẩm phía sau cũng đều liên lụy. Đây được coi là vụ hỏa hoạn vô cùng kỳ lạ bởi quần thể Thanh Đông Lăng có tới hơn 100 tòa kiến trúc lớn nhỏ, trong khi Cảnh Lăng của Khang Hy có vị thế quan trọng nhất nên việc quản lý và trông coi đương nhiên phải nghiêm ngặt hơn lăng tẩm của các hậu phi, a ca, cách cách. Trong khi các lăng tẩm cấp thấp hơn không xảy ra hỏa hoạn mà lăng tẩm cấp cao - Cảnh Lăng lại xảy ra sự cố. Hơn nữa, Long Ân điện có diện tích rất lớn với 5 gian phòng phía trước và ba gian phòng phía sau không thể bị thiêu rụi chỉ trong tích tắc.

Vào thời cổ đại, việc lăng mộ Hoàng đế đột ngột bốc cháy vốn bị xem là điềm chẳng lành. Bởi vậy mà ngay khi vừa biết tin này, Từ Hy Thái hậu đã cả kinh thất sắc và lập tức hạ lệnh cho Triệu Nhĩ Tốn cùng Thiết Lương đi điều tra.

Triệu Nhĩ Tốn khi ấy đang giữ chức Tổng đốc Đông Tam, còn Thiết Lương là Thượng thư Bộ Hộ. Việc điều động hai trọng thần đương triều đi điều tra sự việc ấy đã đủ để chứng minh Từ Hy coi trọng "điềm báo" này tới mức nào. Thế nhưng thời điểm mà kết quả điều tra được tấu lên cũng là khởi nguồn cho những giai thoại ly kỳ về các trận hỏa hoạn ở Cảnh Lăng sau này.

Triệu Nhĩ Tốn và Thiết Lương đã chỉ ra không ít điểm kỳ lạ trong vụ hỏa hoạn năm ấy. Bởi Cảnh Lăng bị sét đánh vào ngày 20 tháng 02, mà bấy giờ đang là mùa Đông, do đó việc có sét đánh vào thời điểm ấy chẳng khác nào nói mùa Hè có tuyết rơi. Hơn nữa, những trận hỏa hoạn bắt nguồn từ sét đánh thường bén lửa từ mặt đất, nhưng ngọn lửa thiêu cháy Cảnh Lăng khi đó lại xuất hiện và lan xuống từ mái hiên. Cũng bởi những yếu tố kỳ lạ kể trên mà bá quan văn võ và người đời lúc bấy giờ đã đưa ra không ít lời đồn đoán về biến cố này.

Hai đại thần phụ trách điều tra cũng đã đưa ra suy đoán người trông giữ hoàng lăng có mưu đồ ăn cắp châu báu nên mới tự mình phóng hỏa nhằm để lấp liếm. Nhưng giả thiết này lại bị cho là mâu thuẫn và chưa đủ chứng cứ xác thực. Khi nguyên nhân thực sự khiến nơi an nghỉ của Khang Hy bị "Hỏa thần" ghé thăm còn chưa ngã ngũ thì người đời bấy giờ đã truyền tai nhau một lời đồn đáng sợ. Không ít người cho rằng vụ hỏa hoạn ấy chính là điềm báo từ trời cao để cảnh tỉnh Từ Hy Thái hậu. Bởi lẽ, lúc ấy Hoàng đế Quang Tự đang bị Từ Hy thao túng. Thiên tử vốn ở ngôi "cửu ngũ chí tôn", nay lại không có quyền lực, không còn tự do. Đó vốn là điều trái với lẽ trời. Vì vậy, nhiều người tin rằng trời cao đã giáng sét xuống thiêu cháy Cảnh Lăng để răn đe vị Lão Phật gia đang lộng quyền lúc bấy giờ.

Trận hỏa hoạn thứ hai: Quan tài của Khang Hy phun lửa

Lần hỏa hoạn thứ hai ở Cảnh Lăng phát sinh vào tháng 02 năm 1945. Biến cố này được cho là còn có nhiều điểm ly kỳ hơn vụ cháy trước đó. Ly kỳ ở chỗ nó không xảy ra từ mặt đất mà xảy ra ở trong tầng hầm lăng mộ, chính xác hơn là quan tài Khang Hy phun ra lửa.

Cảnh Lăng từ lâu đã trở thành mục tiêu của giới trộm mộ và từng bị nhóm mộ tặc khét tiếng Tôn Điện Anh "ghé thăm" vào năm 1928. Tới năm 1945, nơi đây lại tiếp tục trở thành mục tiêu của những kẻ đi đêm. Vào năm 1945, Thanh Đông Lăng xuất hiện hai kẻ trộm mộ Vương Thiệu Nghĩa và Trương Tận Trung. Trước khi bị bắt, nhóm của Vương đã dẫn hơn 1000 người mang theo vũ khí tiến hành đào trộm mộ trong Thanh Đông Lăng. Hầm mộ của Cảnh Lăng bị họ đánh thuốc nổ. Trong quá trình thẩm vấn, Vương Thiệu Nghĩa khai rằng, khi nổ xong cửa đá, chúng phát hiện trong hầm mộ có sáu cỗ quan tài. Vương ra lệnh cho đồng bọn mở nắp cỗ quan tài lớn nhất nhưng quan tài rất nặng, không thể mở bằng tay không. Vương kêu người tìm cưa lớn mang đến. Không ngờ, vừa mở lớp quách ngoài và chuẩn bị cưa lớp quách tiếp theo thì xảy ra sự cố. Ngay ở thời điểm nắp quan tài sắp được mở ra, bên trong đột ngột phun ra một ngọn lửa lớn khiến quần áo và mặt mũi của bè lũ mộ tặc đều bị cháy sém. Dù vậy, nhóm người này vẫn hết sức liều lĩnh và chưa từ bỏ ý định bất chính. Nào ngờ ngay sau đó, quan tài tiếp tục phun ra một ngọn lửa khiến cả đám mộ tặc hoảng sợ bỏ chạy. Trong lúc đào tẩu khỏi Cảnh Lăng, nhóm người này đã vô tình làm đổ cây nến chiếu sáng và khiến nơi đây một lần nữa phát sinh hỏa hoạn.

Giả thuyết cho rằng, lửa được phun từ quan tài Khang Hy rất có thể là một loại ám khí được thiết kế sẵn. Tuy nhiên, chuyên gia Lý Dần phản bác và đưa ra một quan điểm khác. Ông cho rằng, đây có thể là lửa lân tinh hay còn được gọi là hiện tượng ma trơi, bởi quan tài của Khang Hy rất chắc chắn, kiên cố. Lửa được phát tán từ thi thể bị dồn đọng trong quan tài nên khi nhóm của Vương dùng cưa phá quan tài khiến lửa từ bên trong bén ra ngoài. Tuy nhiên, sức cháy của lửa này rất thấp nhưng gặp phải chiếc cưa nên bùng cháy tự nhiên. Và cho đến ngày nay, giả thuyết về chiếc quan tài phun lửa của Khang Hy vẫn là điều bí ẩn.

Trận hỏa hoạn thứ ba: Biến cố thay đổi vận mệnh của Cảnh Lăng

Vào năm 1952, xảy ra trận hỏa hoạn thứ ba tại Cảnh Lăng. Nguyên nhân phát sinh trận hỏa hoạn này cũng được nhận định là bắt nguồn từ sét đánh. Điều kỳ lạ là ngay sau khi Cảnh Lăng bị sét đánh và xảy ra hỏa hoạn, bầu trời đã trút xuống một cơn mưa lớn. Tuy nhiên, vì lửa quá lớn nên nước mưa cũng không thể dập tắt hoàn toàn. Trận hỏa hoạn này thiêu rụi Đại bi lầu và hai tấm bia lớn ghi công trạng của Khang Hy.

Đại bi lầu là nơi dựng hai tấm bia lớn ghi lại công trạng sinh thời của Khang Hy, là một trong những kiến trúc cao nhất trong Cảnh Lăng. Văn bia trong Cảnh Lăng là văn bia đầu tiên do hoàng đế ngự phê. Trước đây, những văn bia công trạng không do hoàng đế kế nhiệm soạn thảo mà do các nhà thư pháp viết nên, chỉ có văn bia của Khang Hy do Ung Chính đích thân ngự bút và được khắc tổng cộng 4300 chữ để ca ngợi công lao của Tiên đế, đây là trường hợp duy nhất trong lịch sử Trung Quốc.

Đại bi lầu trong Cảnh Lăng lần đầu tiên sử dụng tới hai tấm bia lớn. Những đời hoàng đế nhà Thanh trước như Nỗ Nhĩ Cáp Xích, Hoàng Thái Cực, Thuận Trị đều chỉ dựng một tấm bia công trạng với hai ngôn ngữ Hán văn và Mãn văn nên còn được gọi là Mãn Hán hợp bích. Theo các sử gia Trung Quốc, do công trạng Khang Hy quá nhiều, không ghi đủ trong một bia nên hậu thế đã dựng hẳn hai tấm bia lớn, đây cũng được coi là trường hợp đặc biệt trong lịch sử Trung Quốc. Cũng bởi tổn thất nghiêm trọng nói trên mà lần hỏa hoạn xảy ra vào năm 1952 được xem là sự kiện làm thay đổi vận mệnh của Cảnh Lăng.

Từ cổ chí kim, việc lăng tẩm của Hoàng đế phát sinh hỏa hoạn vốn đã là điều hiếm thấy, thế nhưng việc một lăng mộ có tới 3 lần bị "Hỏa thần" ghé thăm như Cảnh Lăng lại là chuyện vô cùng hy hữu. Cho tới ngày nay, nguyên nhân thực sự phía sau những vụ hỏa hoạn nói trên vẫn còn là bí ẩn gây tranh cãi. Và giai thoại kỳ bí về chân tướng phía sau đó đã khiến nơi an nghỉ của vua Khang Hy trở thành một trong những lăng tẩm kỳ bí nhất Trung Hoa.■

CÔNG TÁC PCCC Ở TỬ CẤM THÀNH
Qua 24 Triều Đại 400 Năm

TRẦN HOÀNG QUÂN

Tử Cấm Thành hay còn gọi là Cố Cung, là cung điện của các triều đại từ giữa nhà Minh đến cuối nhà Thanh, Trung Quốc. Đây là trung tâm chính trị, nơi vua và các quần thần bàn việc quốc gia. Đồng thời, Cố Cung cũng là nơi ở của hoàng đế cùng với các phi tần, hoàng tử, công chúa. Toàn bộ công trình đều được làm bằng gỗ cho đến nay vẫn giữ nguyên nét đẹp xưa cũ, bao gồm 800 cung, 9.999 phòng và rộng khoảng 720.000m². Tử Cấm Thành được bao bọc bởi hoàng thành kiên cố bằng đá. Unesco đã xếp Cố Cung vào loại quần thể cổ bằng gỗ lớn nhất thế giới và được công nhận là Di sản thế giới. Di tích lịch sử này do nhiều kiến trúc sư nổi tiếng thiết kế, trong đó có một kiến trúc sư nổi tiếng người Việt Nam - thái giám Nguyễn An.

Trong lịch sử, Tử Cấm Thành trải qua 24 triều đời Minh và Thanh. Trong khoảng 400 năm, theo lịch sử ghi chép lại, Cố Cung đã xảy ra tổng cộng hơn 80 lần bị cháy, tổn thất là vô cùng lớn.

Hoàng đế Phổ Nghi trong hồi ức "Ngã đích tiền bán sinh" có nhắc tới một vụ cháy lớn xảy ra tại cung Kiến Phúc."Đại hỏa qua đi, nội vụ phủ tìm người đến xử lý hậu sự, thương gia trúng thầu kiểm tra trong phế tích, phát hiện có hơn 17.000 lượng vàng thỏi và vàng miếng." Những tổn thất về văn vật trong hỏa hoạn ở Tử Cấm Thành là vô giá.

Các vụ hỏa hoạn xảy ra ở Cố Cung đều được ghi chép một cách tường tận. Theo tư liệu lịch sử ghi chép lại về số lần xảy ra hỏa hoạn trong Cố Cung, bình quân cứ 7 năm thì có một lần cháy lớn. Nguyên nhân của hỏa hoạn trong Tử Cấm Thành đã được các nhà nghiên cứu chỉ ra rất rõ.

Thời cổ đại, khí hậu ẩm ướt, rừng nguyên thủy rậm rạp, tài nguyên gỗ vô cùng phong phú. So với đá thì việc vận chuyển khuân vác, cắt xén, sửa chữa gỗ là không khó khăn bằng. Gỗ cũng dễ dàng được lấy từ địa phương, cũng kinh tế hơn. Hơn nữa, trước khi gỗ được dùng để xây dựng thì phải được xử lý khô cho nên khi gặp hỏa hoạn càng khó tránh khỏi.

Ngoài vật liệu gỗ, kết cấu của Cố Cung cũng là một nguyên nhân gây ra tổn thất lớn khi xảy ra hỏa hoạn. Trong kiến trúc của người Trung Quốc xưa được chia làm ba phần chủ yếu là nền, cột, xà ngang và nóc nhà. Nền được dùng bằng gạch hoặc đá, nóc nhà được lợp bằng ngói hoặc cỏ tranh, cột trụ gánh vác sức nặng của toàn bộ ngôi nhà.

Tường chủ yếu có chức năng để ngăn cách trong ngoài và ngăn cách các phòng. Cho nên, Cố Cung một khi cháy thì bởi vì vách tường thưa thớt khuyết thiếu vật ngăn cản lửa lan tỏa, thứ hai là cột trụ bằng gỗ trở thành "tử huyệt". Khi cột trụ bị thiêu cháy, bị gãy thì cả tòa cung điện sẽ sụp đổ trong nháy mắt, không gì có thể cứu vãn được.

Bên cạnh đó, sét là một trong những nguyên nhân chính dẫn đến Cố Cung bị cháy. Năm thứ hai sau khi khánh thành, điện Thái Hòa - một trong ba điện đứng đầu của Cố Cung đã bị sét đánh cháy. Ngọn lửa sau đó đã lan sang cả điện Trung Hòa và điện Bảo Hòa, khiến cả khu vực trở thành một đám đất trơ trọi. Lúc ấy, Minh Thành Tổ Chu Lệ phải mất hơn 3 năm mới phục hồi được toàn bộ Cố Cung về trạng thái như trước.

Trong tư tưởng của người Trung Hoa cổ, sấm sét là lực lượng siêu tự nhiên. Mỗi khi sét đánh gây ra cháy, các Hoàng đế trong Tử Cấm Thành đều tự xét lại bản thân mình, khẩn cầu Thần miễn trừ tai ương và ban phúc lành cho dân chúng.

Người cổ đại căn cứ vào tri thức bản thân hiện có, cũng bố trí các cách tránh sét. Nhưng phương pháp bấy giờ, xét cho cùng cũng chỉ có tác dụng dẫn sét chứ không phải tránh sét. Khoảng thời gian thường xuyên xảy ra sấm sét ở Bắc Kinh kéo dài, lại không có phương pháp tránh sét, Cố Cung so với nhà dân lại cao lớn hơn nhiều cho nên càng dễ dàng bị sét đánh hơn.

Việc Tử Cấm Thành bị cháy, ngoài các nhân tố tự nhiên còn có nhân tố con người. Số người sống trong Tử Cấm Thành rất đông, những việc như: đốt nến, đốt đèn hoa đăng, nhóm lửa sưởi ấm… chỉ hơi một chút không để ý là có thể dẫn đến hỏa hoạn. Vào đầu tháng chạp năm Khang Hy thứ 18, nhà bếp trong lúc làm cơm đã gây ra hỏa hoạn. Lúc ấy, ngọn lửa thuận theo gió đã nhanh chóng lan đến điện Thái Hòa. Sau khi hỏa hoạn được dập tắt, Hoàng đế Khang Hy đã cho xử trảm 6 người gây ra họa này.

Ngoài việc do sơ suất mà xảy ra hỏa hoạn thì việc cố tình phóng hỏa thiêu cháy Cố Cung cũng không phải chuyện hiếm. Vào thời Minh Thanh, bổng lộc của Thái giám rất ít ỏi nên rất nhiều người đã lén lút trộm cắp. Lấy triều Minh làm ví dụ, Thái giám thời ấy chỉ được một chút bạc và gạo ít ỏi. Minh Thái Tổ Chu Nguyên Chương quy định bất luận chức vị cao thấp ra sao, lương tháng của hoạn quan đều là một thạch gạo như nhau, được ít hơn nhiều so với quan lại.

Do đó, Thái giám từ trên xuống dưới đều tham ô hủ bại, ăn cắp trân bảo là chuyện thường thấy. Vào triều Thanh, việc trộm cắp đã xảy ra rất nhiều, đến mức "nhìn mãi quen mắt". Trong hồi ức của mình, Hoàng đế Phổ Nghi viết: "Những người tham gia trộm cắp, có thể nói là từ trên xuống dưới. Nói cách khác, phàm là hết thảy những người có cơ hội trộm thì không một ai là không trộm, hơn nữa còn tận khả năng để trộm."

Để tránh việc trộm cắp bị phát hiện mà phải chịu tội chết, những người Thái giám này sẽ "bí quá hóa liều" mà ác ý phóng hỏa. Năm Càn Long thứ 29, Thái giám Triệu Tiến Lộc vì để che giấu vết tích trộm cắp của mình đã phóng hỏa ở nhà bếp. Sự việc này đã bị phát hiện, cuối cùng Hoàng đế Càn Long đã phán xét xử tử thái giám này.

Nguyên nhân hỏa hoạn xảy ra ở cung Kiến Phúc mà Hoàng đế Phổ Nghi ghi chép lại thực ra cũng là do Thái giám phóng hỏa, nhằm xóa bỏ dấu vết phạm tội. Trước khi xảy ra hỏa hoạn, Hoàng đế Phổ Nghi chuẩn bị cho kiểm kê tài vật trong Cố Cung để niêm phong cất vào kho thì cung Kiến Phúc liền gặp phải hỏa hoạn. Toàn bộ tài vật, bảo vật quý giá trong cung đều hóa thành tro tàn. Sự trùng hợp ấy khiến thế nhân không thể không hoài nghi về nguyên nhân gây ra vụ đại hỏa này.

Mặt khác, Cố Cung là nơi đặc biệt quan trọng, có những nơi Thái giám và quan lại không được phép tùy tiện ra vào cho nên khi xảy ra hỏa hoạn có thể vì do dự hoặc trực tiếp không được cho phép mà gây khó khăn cho việc chữa cháy.

Trong Cố Cung cất giữ rất nhiều văn vật, trân bảo, ngọc khí, thi họa, vô số kim phật lớn nhỏ, cây cối xung quanh điện… Mỗi lần xảy ra cháy lớn thì tổn thất là không gì đo được. Do đó, các triều đại phong kiến Trung Quốc ngay từ rất sớm đã đặc biệt quan tâm tới công tác PCCC. Để bảo vệ 9.999 phòng của Tử Cấm Thành trước nguy cơ hỏa hoạn tiềm ẩn khắp nơi, từ hàng nghìn ngọn đuốc chiếu sáng trong cung cho tới khả năng sét đánh khi trời mưa, Cố Cung đã trang bị một hệ thống phòng cháy chữa cháy đơn giản mà hiệu quả từ hàng trăm năm trước.

Một phần của hệ thống đó là 308 vạc làm bằng sắt hoặc đồng. Một vạc lớn có thể chứa tới 3.000 lít nước. Mỗi ngày, các thái giám đều phải thay nước sạch cho vạc để đảm bảo không có mùi hôi thối.

Sử sách dưới thời Hoàng đế Càn Long ghi rằng, những chiếc vạc đồng mạ vàng có đường kính 1,66m, nặng gần 1,7 tấn. Chi phí đúc chúng tốn hơn 500 lượng bạc (một lượng bằng khoảng 50gr), dát thêm 3kg vàng quanh thân một số chiếc. Tới nay vẫn còn 18 chiếc vạc dát vàng đặt trong Điện Thái Hòa, Điện Bảo Hòa và Càn Thanh Môn.

Những chiếc vạc có nhiều kích cỡ và kiểu dáng. Sản phẩm dưới thời nhà Minh có hình dáng tự nhiên, vòng khoen đơn giản gắn bên ngoài. Trong khi đó, thiết kế dưới triều Thanh lại có dáng bầu tròn với miệng nhỏ, đầu sư tử ngậm khoen điêu khắc tinh xảo.

Vào mùa Đông, những hào nước trong Cố Cung đều đóng băng, quan lại phải tìm cách để những vạc nước không chịu chung số phận. Mọi vạc đồng đều được đặt trên đá tảng có lỗ tròn chính giữa, thái giám đốt than cháy bên trong để đun nước.

Ngoài ra, người xưa cũng đã chế tạo công cụ để phun nước chữa cháy. Người Trung Quốc lúc đó đã dập tắt đám cháy ở những nơi cao hay xa bằng "jitong". Thiết bị này có hai đầu. Khi chữa cháy, người ta đặt xô nước vào một đầu "jitong" và đẩy đầu còn lại, nước sẽ bắn lên.

Theo lệnh của Hoàng đế Khang Hy, một đội quân mang tên "Jitong" thành lập với trách nhiệm phòng cháy chữa cháy. Năm 1905, biệt đội "Jitong" được đổi tên thành Đội Cứu hỏa với quy mô từ 100 đến 200 người.

Dưới thời nhà Minh và nhà Thanh, hơn 20 vụ cháy lớn đã xảy ra ở khu vực này. Tất cả đều có một đặc điểm chung. Thiên An Môn giống như một ranh giới, lửa chỉ cháy ở nội cung hoặc ở bên ngoài. Nguyên nhân là Thiên An Môn nhìn ra một con đường rộng 30m, phân cách hai khu vực trên, ngăn lửa lan qua cổng thành.

Hai bức tường ở phía Đông Hoa Môn và Tây Hoa Môn của Cố Cung cũng đóng vai trò làm rào cản. Các bức tường sừng sững gợi nhớ tới kết cấu nhà gỗ với kèo, cột nhưng thực tế được xây bằng đá.

Những họa tiết trên các vật dụng bằng gỗ không đơn thuần chỉ nhằm trang trí, chúng giúp niêm phong và bảo vệ đồ đạc trong cung. Từng lớp sơn được tô vẽ có chủ đích theo nhiều lớp, trong khi đó những mảnh giấy có hoa văn được dùng để bảo vệ bề mặt từng vật dụng.

Ngày nay, người Trung Quốc vẫn gặp khó khăn khi di chuyển giữa các điện trong Tử Cấm Thành nếu hỏa hoạn xảy ra và không thể lắp đặt vòi chữa cháy trong công trình lịch sử này. Dù có các thiết bị chữa cháy tiên tiến như: xe chữa cháy, robot nhưng các phương pháp chống cháy cổ xưa hiện vẫn được sử dụng.■

LỄ HỘI LỬA ĐỘC ĐÁO Ở NHẬT BẢN

THIÊN HƯƠNG

Hiếm có đất nước nào lại lưu giữ một nền văn hóa truyền thống lâu đời với những lễ hội đặc trưng như Nhật Bản. Một năm có nhiều dịp lễ và hầu hết các dịp lễ đều kéo dài trong nhiều ngày. Trong những lễ hội đặc sắc ở xứ sở hoa anh đào thì các lễ hội Lửa mang những màu sắc, dấu ấn và ý nghĩa riêng biệt.

Lễ hội Lửa Kurama

Lễ hội Lửa Kurama là một trong 3 lễ hội lớn nhất vùng Kyoto, thu hút rất đông du khách. Lễ hội diễn ra vào ngày 22/10 hàng năm tại Đền Yuki-Jinja trên sườn núi Kurama, có lịch sử gần 1100 năm, cách Thành phố Kyoto khoảng 30km về phía Bắc. Đây là lễ hội được đánh giá là một trong những lễ hội truyền thống lập dị nhất của đất nước Nhật Bản.

Vào những năm đầu thời kỳ Heian, rất nhiều biến động đã xảy ra: loạn Heisho, động đất... Để cầu cho thế gian được an lành, hạnh phúc, Thiên Hoàng đã mời Thần Yukimyojin để dẫn dắt con dân của mình. Tương truyền rằng, khi đáp ứng lời mời của Thiên Hoàng, vị thần này đã mang theo đoàn tùy tùng cầm đuốc và đồ tế lễ kéo dài cả cây số.

Ban đầu thần được thờ phụng tại Đền Yuki - Jinja trong cung điện Heian. Sau đó ngôi đền được dời đến Kurama ở phía Bắc kinh thành để trấn giữ phương Bắc. Về sau, đền được xây dựng lại bởi Toyotomi Hideyori. Để cảm ơn những điều mà thần Yukimyojin đã làm, người dân Kurama đã mang những lễ lộc và nghi thức truyền cho thế hệ sau bằng lễ hội này. Từ đó, lễ hội Lửa Kurama được tổ chức hàng năm, trải qua nhiều thăng trầm, lễ hội đã có quy mô lớn như hiện nay.

Kurama được tổ chức hàng năm vào ngày 22/10 (cùng thời điểm với lễ hội Jidai Matsuri tại Kyoto) tại Đền Yuki - Jinja, Chùa Kurama-dera, Làng Kurama, Sakyo, Kyoto, Nhật Bản. Dù trời quang hay trời mưa, lễ hội đều được tổ chức bình thường.

Lễ hội diễn ra tại sườn núi Kurama. Bắt đầu từ 6 giờ tối và kết thúc vào lúc nửa đêm. Không khí trong lễ hội sôi nổi với sự tham gia của rất nhiều đàn ông trong vùng, từ trẻ em, đến thanh niên và trung niên. Điểm thu hút lớn nhất của lễ hội lửa này là đoàn những người đàn ông địa phương mang theo ngọn đuốc lớn rực cháy tập kết về trước Đền Yuki. Tiếp đó là đoàn rước kiệu Mishoki đi xung quanh làng rồi trở về Đền Yuki. Những người đàn ông tham gia lễ hội sẽ mặc trang phục truyền thống của vùng đất này những năm 940. Trang phục của họ gồm: 1 chiếc áo giáp vải với hoa văn nhiều màu, 1 chiếc khố truyền thống, 1 chiếc váy được bện bằng sợi dây thừng, 1 đôi dép chiến binh, 1 miếng vải đệm trên vai (để đặt ngọn đuốc).

Cuộc diễu hành của họ thực sự mang lại một cảnh tượng hùng vĩ đối với người xem. Trong màn đêm, nếu nhìn từ xa có cảm tưởng như đang được chứng kiến một con rồng lửa bắt đầu từ dưới núi tiến về điểm kết thúc là Đền Yuki-Jinja. Trẻ em là những người đầu tiên trong đám rước, họ cầm theo những ngọn đuốc nhỏ. Tiếp theo là thanh thiếu niên, họ mang theo những cây đuốc lớn hơn. Cuối cùng là những người đàn ông trong làng, họ mang theo những cây đuốc khổng lồ nặng tới 80kg, cao tới 3m.

Ban đầu, lễ hội chỉ dành riêng cho đàn ông. Nhưng, do dân số của làng ngày càng ít hơn, vài năm gần đây, nữ giới cũng được tham gia vào lễ hội rước lửa này. Lượng khách du lịch đến lễ hội rất đông, việc di chuyển theo đoàn người rất chậm chạp, có khi bị tắc nghẽn. Rất nhiều cảnh sát và lực lượng phòng vệ được huy động để đảm bảo an ninh cho lễ hội. Sự sôi động của lễ hội có thể khiến cho du khách mất đi kiểm soát bản thân để hòa chung vào không khí nơi đây.

Trước khi lễ hội diễn ra, ban tổ chức sắp xếp một số lửa trại nhỏ ở trước cửa các gia đình, dọc con đường đoàn diễu hành sẽ đi qua. Công tác sẵn sàng chữa cháy được chuẩn bị kỹ lưỡng nhằm tránh những rủi ro hỏa hoạn. Loại đuốc được sử dụng là đuốc thông. Lễ hội Lửa Kurama hoạt động theo hướng dẫn của ban tổ chức qua hệ thống loa phóng thanh và các hiệu lệnh theo nhóm. 6 giờ tối, Đền Yuki-Jinja bắt đầu được thắp sáng, lễ hội chính thức được bắt đầu. Các thanh thiếu niên và trẻ em mang theo những cây đuốc của mình gia nhập vào đoàn rước từ khắp nơi dưới sự giám sát của cha mẹ. Tiếp đó là các thanh niên trong làng với bó đuốc lớn hơn, Cuối cùng là những người đàn ông với bó đuốc lớn nhất. Nếu đứng xem ở khoảng cách đủ gần, có thể cảm nhận được sức nóng của các bó đuốc này. Họ khiêng các bó đuốc diễu hành trên đường làng, vừa đi vừa hô "saireiya, sairyo" để chúc tất cả một lễ hội tốt lành. Mỗi bó đuốc sẽ có từ 2 đến 3 người khiêng, 1 người đi bên cạnh điều chỉnh và thông báo về ngọn lửa của bó đuốc. Các bó đuốc sẽ được tập trung về bậc đá trước Đền Yuki với khoảng vài trăm bó. 8 giờ tối, sau khi có hiệu lệnh, người ta sẽ cắt sợi dây thừng biểu tượng của thần thánh. Vài người đàn ông trong làng được cử nhiệm vụ lên đường vào đền để khiêng 2 chiếc kiệu Mikoshi (đền di động) rồi di chuyển xung quanh làng. Sau đó, 2 chiếc kiệu sẽ được đưa trở về Đền Yuki. Những người làm việc này phải là người có thể chất tốt, bởi những chiếc kiệu Mikoshi thường rất nặng.

Cuộc diễu hành sẽ kết thúc tại Đền Yuki - Jinja. Tại đây, các bó đuốc sẽ được xếp chồng lên nhau để tạo thành một đống lửa khổng lồ. Nó được duy trì cháy đến nửa đêm - thời điểm lễ hội kết thúc.

Trong khi lễ hội diễn ra, ta có thể sẽ được chiêm ngưỡng những bộ đồ cổ gia truyền của người dân nơi đây. Thường là các bộ áo giáp Samurai của tổ tiên họ truyền lại từ thời xa xưa. Những món đồ này được gia chủ trang trí trong nhà của họ, cách không xa so với mặt đường, đứng ngoài cũng có thể chiêm ngưỡng được.

Lễ hội Lửa Tejikara

Lễ hội Lửa Tejikara được tổ chức vào thứ Bảy thứ hai của tháng Tư và có lịch sử hơn 300 năm. Những thác tia lửa đổ xuống những người đàn ông cởi trần đến eo đang khiêng kiệu rước trên vai; những đợt phun tia lửa lớn bay lên từ kiệu; rất nhiều người đàn ông vừa nhảy múa tưng bừng xung quanh kiệu vừa khua chuông và đốt pháo nổ. Đây là một lễ hội náo nhiệt của âm thanh và lửa. Đèn lồng treo trên các cột tre cao 20m được thắp sáng. Người ta nói rằng năm đó sẽ có mùa thu hoạch bội thu nếu đèn lồng được thắp sáng mà không có trục trặc gì. Một chiếc kiệu rước được đung đưa qua lại liên tục bởi những người đàn ông đi dưới những thác tia lửa pháo hoa. Thuốc súng chứa trong kiệu rước được đốt bởi các thác tia lửa.

Lễ hội Lửa Obon

Lễ hội Lửa truyền thống ở Nhật Bản (Obon) là dịp để con cháu báo hiếu với tổ tiên. Lễ hội này có đôi nét tương đồng giống như lễ Vu Lan báo hiếu và xá tội vong nhân của Việt Nam.

Tại Nhật Bản có kỳ nghỉ lễ Obon. Đây là dịp để người dân trên cả nước tưởng nhớ linh hồn của tổ tiên. Trong những ngày này, người Nhật dù đang ở xa cũng tề tựu đông đủ thăm hỏi ông bà, cha mẹ và viếng mộ người thân. Lễ hội truyền thống này của xứ sở Phù Tang có hơn 400 năm tuổi.

Obon - lễ hội truyền thống trên khắp nước Nhật, mang sắc màu linh thiêng và một chút huyền bí. Hàng năm, cứ vào 15/8, các gia đình ở Nhật Bản thường quây quần lại với nhau trong một đợt nghỉ khá dài, những người con đang ở xa đều trở về thăm cha mẹ, ông bà và cùng đi viếng mộ những người thân trong gia đình. Lễ hội Obon mang ý nghĩa là dịp mà linh hồn của những người đã khuất sẽ quay trở lại nơi trần thế.

Lễ hội Obon lớn nhất sẽ được tổ chức tại Cố đô Kyoto, hoạt động nổi bật trong dịp lễ Obon chính là Lễ Dâng Lửa để soi đường cho linh hồn những người đã khuất quay trở về trời, nghi thức này được cho rằng đã có từ thời Muromachi (1336 - 1573) và thu hút rất nhiều người dân cũng như du khách từ khắp các nơi trên thế giới đến tham quan. Trong Lễ Dâng Lửa linh thiêng này, 5 đám lửa lớn sẽ được đốt lên lần lượt ở trên 5 ngọn núi xung quanh Kyoto trong khoảng một giờ đồng hồ, tạo nên một hình ảnh đặc trưng tuyệt vời nhất giữa đêm hè ở Cố đô Nhật Bản. Trong khi dâng lửa, những người tham gia đốt lửa và người tham quan sẽ gửi những lời cầu nguyện đến tổ tiên qua ánh sáng của ngọn lửa. Sau khi lửa đã cháy hết, các vũ công sẽ nhảy các điệu múa truyền thống của Lễ hội Obon ở Chùa Yusen-ji dưới chân các ngọn núi. Lễ hội Lửa Obon là dịp để du khách hiểu thêm về con người và văn hóa đặc sắc ở xứ sở Phù Tang.

Lễ hội Oniyo - Fukuok

Lễ hội Lửa Oniyo là một trong ba lễ hội lớn nhất ở Nhật Bản, đây là một nghi lễ Shinto được thực hiện để xua đuổi linh hồn ma quỷ. Lễ hội có truyền thống rất lâu đời, cách đây 1.600 năm, được tổ chức thường niên vào tháng 1 tại ngôi Đền Daizenji Tamataregu huyền thoại với mong muốn xua đi những linh hồn xấu xa. Nghi lễ của lễ hội bắt đầu bằng đốt cháy một ngọn đuốc to trong sân đền vào 9 giờ tối ngày mồng 7 tháng 1 sau đó sẽ được chia ra làm 6 ngọn đuốc nhỏ hơn. Mỗi một ngọn đuốc dài 13m và nặng 1.200kg. Những người đàn ông mặc khố sẽ khiêng những ngọn đuốc này đi vòng quanh đền. Mỗi một bụi tro, than rơi xuống từ các ngọn đuốc đều được cho là mang lại may mắn.

Lễ hội Okera Mairi

Một trong những nét đặc sắc ngày Tết và không khí lễ hội ở đất nước Nhật Bản là Lễ hội Okera Mairi tại Đền Yasaka, Kyoto. Okera-Mairi còn có một cái tên gọi khác là Lễ hội Đốt Lửa Thiêng. Lễ hội này được tổ chức từ đêm giao thừa đến ngày đầu của năm mới tại Đền Yasaka. Đây được coi là một nét văn hóa độc đáo của Kyoto.

"Okera" là một loại cây cất lâu năm, rễ của nó được sử dụng như một loại thuốc tiêu hóa trong y học cổ truyền. Okera là một loại dược thảo, người ta tin rằng đốt Okera giúp loại bỏ những năng lượng tà ác của năm đã qua và ban phước lành, tuổi thọ cho năm mới. Loài cây này cũng được sử dụng như một nét văn hóa mà người dân Nhật cho rằng có thể xua đuổi ma quỷ và xui xẻo bằng cách cho "Okera" vào ngọn lửa. Theo đó, rất nhiều người sẽ mang những đốm tàn của ngọn lửa này về nhà. Bởi lẽ, người ta tin rằng nếu sử dụng những than hồng đó để nấu Zoni - một loại canh chứa rau, thịt gà cùng bánh gạo mochi (món ăn đại diện cho truyền thống năm mới ở Nhật Bản); hoặc dùng tro tàn đó để thắp sáng ngọn nến trên bàn thờ gia đình, thì họ sẽ có một năm mới an lành, bình yên và hạnh phúc. Những ngọn lửa đỏ cháy ở Đền Yasaka tạo thành một cảnh tượng mang tính biểu tượng của đêm giao thừa, bắt đầu một năm mới ở Kyoto.

Lễ hội Lửa Nachi ở tỉnh Wakayama

Lễ hội Lửa Nachi ở tỉnh Wakayama là một trong những lễ hội lâu đời và thiêng liêng ở Nhật được tổ chức vào tháng 7 hàng năm. Lễ hội tổ chức ở khu vực thác Nachi, tỉnh Wakayama, Nhật Bản, cách Thành phố Osaka khoảng 3 đến 4 giờ đi xe hoặc tàu điện. Khi lễ hội bắt đầu, các thanh niên trai tráng sẽ mang các ngọn đuốc nặng 50kg trên vai của họ và hét lớn lấy khí thế, trong khi những người bên cạnh sẽ nhảy múa nhịp nhàng, từ từ đi xuống các bậc thang của ngôi đền. Người dân tới xem ai cũng vô cùng hứng khởi, họ cùng hò reo cổ vũ cho những người vác bó lửa, không khí vô cùng náo nhiệt.

Lễ hội Lửa và Tuyết Hiburi Kamakura

Mỗi năm mới âm lịch, vào khoảng giữa tháng Hai, khu vực đầy tuyết của tỉnh Akita lại tổ chức Hiburi Kamakura - Lễ hội Lửa và Tuyết. Các nghi thức đánh dấu sự kết thúc của mùa Đông và bắt đầu mùa Xuân. Bên cạnh đó, lễ hội tổ chức cũng là để họ đem lại những năng lượng tích cực, hay còn gọi là "kami".

Bên cạnh dòng sông Kinokinai đóng băng, nơi gần một cụm cây hoa anh đào đang ngủ, người dân địa phương xây dựng những lều tuyết nhỏ gọi là Kamakura - đền thờ cho Thần nước Shinto, Sui Jin. Trẻ em vội vã từ Kamakura này sang Kamakura tiếp theo, trân trọng cúng bái để cầu mong sức khỏe và tài lộc.

Sui Jin là một trong những vị thần tốt, bởi Thần Sui Jin có bảo vệ cho ngư dân. Nhưng tại Thị trấn Kakunodate - nơi không giáp biển, Sui Jin được kêu gọi để bảo vệ ruộng lúa và ngăn chặn vụ mùa thất bại. Trồng lúa là một nghề buôn bán khó khăn và vì nhiều người trong khu vực này vẫn kiếm sống bằng nông nghiệp nên ít ai có thể có được nhiều cơ hội tốt. Đặc biệt là với mối đe dọa của Yuki-Onna - còn gọi là Người phụ nữ tuyết.

Trong một số câu chuyện, Yuki-Onna được miêu tả là một người phụ nữ phức tạp, sinh ra từ một cuộc đời bi kịch và mang đầy cay đắng. Nhưng ngay từ đầu, nhiều người đã tin rằng cô ấy là ác quỷ.

Trong thuyết vật linh của Nhật Bản, tất cả các linh hồn đều cần phải được xoa dịu, bất kể chúng có không hợp tác đến mức nào. Trong phần đầu tiên của lễ hội Hiburi Kamakura, một ngôi đền được xây dựng để vinh danh họ, được trang trí với các lễ vật và bùa may mắn. Các linh mục Shinto, hoặc Kannushi sẽ dẫn đầu việc thờ phượng. Họ mặc áo choàng lụa mỏng, những hình vẽ màu hồng, đỏ và xanh chấm phá cảnh quan tuyết phủ. Họ đọc những lời cầu nguyện bằng giọng điệu điềm tĩnh bằng chính sự bình tĩnh của họ. Trước mặt họ là một nhóm những người đàn ông cúi đầu trong sự tôn kính, kiên quyết đứng vững trước những linh hồn xấu xa của mùa đông.

Một vũ công nắm giữ một đầu của sợi dây khi nó bắt đầu được đốt cháy. Dần dần, sợi dây tạo thành một vòng bảo vệ. Một cơn gió mạnh sẽ làm ngọn lửa bùng lên, càng lúc càng nhanh hơn. Hơi nóng từ ngọn lửa làm tan tuyết thành mưa. Những ngọn lửa uốn lượn quanh cơ thể vũ công. Ngọn lửa chiếu sáng khuôn mặt của đám đông người tham gia như những khung hình ngược sáng của một cuộn phim. Trên gương mặt họ có niềm vui và cả sự kinh ngạc. Các vũ công Hiburi đưa khán giả đến một cõi tâm linh, một thế giới nơi ma quỷ và linh hồn cai trị - nơi logic và ý thức chung bị suy giảm. Đó là một nơi mà các đặc tính huyền bí của lửa là thứ duy nhất con người có thể sử dụng để tự vệ trước những bất hạnh của cuộc sống. Ngoài ra, các vũ công Hiburi phải chịu được sức nóng dữ dội và những đám khói dày đặc cho đến khi họ vứt bỏ những linh hồn xấu xa của mùa Đông. Cuối cùng, khi ngọn lửa bập bùng chỉ cách bàn tay họ vài inch, sợi dây bị cuốn vào hướng của một ngọn lửa. Yuuki-Onna đã đi chưa? Chỉ có thời gian mới trả lời. Họ đã làm đủ mọi cách để triệu tập thần Sui Jin? Cuộc sống của người dân Kakunodate có thể phụ thuộc vào nó.

Không phải ngẫu nhiên hay trùng hợp mà có sự đối xứng trong chữ Hán cho lửa và con người; chân cong của hai chữ Hán này thể hiện tiềm năng cho cả mặt tốt và mặt xấu. Lửa có thể mang lại sự chết chóc và hủy diệt, nhưng cũng có thể tạo ra sự ấm áp, ánh sáng và năng lượng. Tương tự, theo quan niệm của Phật giáo về tốt và xấu, con người ở thời điểm tồi tệ nhất có thể tồn tại trong một thế giới vật chất thuần túy, nơi tất cả những gì tồn tại là những gì có thể nhìn thấy, nghe thấy và cảm nhận. Nhưng, nếu họ chọn thực hiện tiềm năng của mình vì điều tốt đẹp, họ có thể sống trong thế giới tâm linh. Và khi làm như vậy, họ có thể đến được Núi Sumeru huyền thoại và trải nghiệm được sự giác ngộ. Nó có thể trông giống như người dân địa phương của Kakunodate chỉ đang vung những quả bóng lửa quanh thân mình. Nhưng nếu nhìn sâu hơn một chút có thể may mắn thấy được núi Sumeru đang rực cháy với ánh sáng của Hiburi Kamakura.■

"TRƯỜNG MINH ĐĂNG" VÀ NHỮNG BÍ ẨN CHƯA CÓ LỜI GIẢI ĐÁP

TRẦN HỒNG MINH

Kết cấu của Trường Minh Đăng không có gì quá đặc biệt so với các loại đèn khác.

Từ ngàn xưa, bí ẩn trong những ngôi mộ cổ luôn là chủ đề khơi gợi trí tò mò và sức tưởng tượng của hậu thế. Trong số đó có tồn tại một bí ẩn về ngọn đèn ngàn năm không tắt được người đời gọi là "Trường Minh Đăng".

"Trường Minh Đăng" là một loại đèn mà dân chúng thời xưa thường thắp vào đêm 30 hoặc trong những dịp thờ cúng. Tương truyền rằng, ngọn đèn này có tên gọi là "Trường Minh" vì sở hữu ánh sáng không dễ bị dập tắt. Loại đèn này từng được sử dụng trong các ngôi mộ cổ của bậc đế vương và giới quý tộc ở cả phương Đông lẫn phương Tây.

Kết cấu của Trường Minh Đăng không có gì quá đặc biệt so với các loại đèn khác.

Tương truyền rằng, "Trường Minh Đăng" là những ngọn đèn không bao giờ tắt dù trải qua hàng trăm hay thậm chí hàng ngàn năm. Chính nhờ ánh sáng của những ngọn đèn ấy mà nhiều ngôi mộ cổ của bậc vua chúa, quý tộc vẫn nguy nga, tráng lệ tựa như hoàng cung rực rỡ.

Tại các lăng mộ của Hoàng đế Trung Hoa, "Trường Minh Đăng" được phát hiện tương đối nhiều. Điều này xuất phát từ quan niệm của cổ nhân về việc nơi an nghỉ của Hoàng đế ở thế giới bên kia cũng phải huy hoàng và sán lạn như chốn hoàng cung. Trong một số lăng mộ thuộc các nền văn minh Ai Cập, Hy Lạp và La Mã cổ đại, loại đèn này cũng được sử dụng từ hàng ngàn năm về trước với niềm tin rằng ánh sáng của đèn "Trường Minh" có thể xua đuổi bóng tối và soi đường cho người quá cố.

Vào giai đoạn trước, những phát hiện về các ngọn đèn ngàn năm không tắt trong mộ cổ từng làm chấn động giới khảo cổ thế giới. Công nguyên năm 1400, sử cũ ghi lại về sự xuất hiện của "Trường Minh Đăng" trong một ngôi mộ La Mã cổ đại. Theo đó, khi những người khai quật tiến vào, ánh sáng từ ngọn đèn ấy vẫn kiên trì cháy dù đã hơn 2000 năm.

Kỳ lạ ở chỗ, ngọn đèn dù gặp gió, gặp nước vẫn "bình an vô sự", cách duy nhất để tắt đèn là đổ hết chất lỏng ở bên trong ra ngoài. Vào năm 1610, ngôi mộ của một nhà giả kim tên là Carlos Cruz lần đầu được khai quật sau 120 năm. Khi mở cửa vào lăng mộ, những người chứng kiến không khỏi kinh ngạc khi phát hiện ra một ngọn đèn vẫn đang cháy dù đã được chôn vùi hơn 1 thế kỷ.

"Trường Minh Đăng" từng là một bí ẩn thách thức giới khảo cổ trên toàn thế giới. Theo ghi nhận của các nhà nghiên cứu lúc bấy giờ, cây đèn này thường được làm từ đồng thau hoặc sắt, chế tạo thành hai tầng. Tuy nhiên, từ kết cấu cho tới chất liệu hay tâm đèn của "Trường Minh Đăng" đều không có gì đặc biệt.

Vì vậy, giới chuyên gia kết luận rằng "chìa khóa" giúp những cây đèn ấy vẫn cháy dù đã trải qua cả trăm ngàn năm chính là nằm ở chất đốt. Mặc dù chất đốt của "Trường Minh Đăng" được xác định là mỡ động vật. Nhưng người thời bấy giờ chưa xác định được đó là mỡ của loài vật nào.

Đã từng có giai đoạn hậu thế nghi ngờ rằng chất đốt của "Trường Minh Đăng" được làm từ cơ thể một sinh vật tưởng như chỉ có trong truyền thuyết - "Mỹ Nhân Ngư". Theo đó, "Mỹ Nhân Ngư" là loài vật đầu người, mình cá, nước mắt sẽ hóa thành trân châu. Nhiều cổ tịch cũng ghi lại rằng, người xưa thường xuyên săn bắt loại sinh vật này để phơi khô, lấy dầu cao chế thành nến.

Nến "mỹ nhân ngư" có mức giá vô cùng đắt đỏ, nhưng lại có thể cháy đến ngàn năm không tắt. Quý tộc và vua chúa thời bấy giờ thường lấy đó làm "Trường Minh Đăng" để thắp trong lăng mộ. Thế nhưng, truyền thuyết vẫn mãi chỉ là truyền thuyết. Bởi sự thật là mỹ nhân ngư có tồn tại hay không thì đến nay vẫn chưa ai dám khẳng định, mà cách chế ra chất đốt của "Trường Minh Đăng" từ sớm cũng đã bị thất truyền.

Trở thành một trong những truyền thuyết và bí ẩn lớn nhất thời đại, hiển nhiên "Trường Minh Đăng" nhanh chóng trở thành nguyên liệu không thể thiếu trong các tiểu thuyết kinh dị giật gân về chủ đề đạo mộ đã được dựng thành phim và được hàng triệu khán giả khắp Châu Á yêu mến.■

VỤ CHÁY NHÀ THỜ ĐỨC BÀ PARIS VÀ NHỮNG TRÙNG HỢP LẠ KỲ

NGUYỄN XUÂN HẢI

Mối "lương duyên" giữa tác phẩm kiến trúc và tác phẩm văn học cùng tên

Đêm 10/4/2020, dưới ánh sáng của vài cây nến, một ban thờ nhỏ hiện ra trong một căn phòng vắng vẻ của Nhà thờ Đức Bà Paris hoang tàn sau vụ cháy kinh hoàng năm trước. Trên ban thờ dựng tạm, người ta đặt vòng gai của Chúa Giê su - báu vật may mắn của nhà thờ kịp được cứu thoát từ ngọn lửa hung tàn. Buổi làm lễ cầu nguyện của vị Tổng Giám mục Tổng Giáo phận Paris cùng 4 nghệ sỹ nổi tiếng nước Pháp diễn ra khá đặc biệt: Tất cả, từ vị Tổng Giám mục đến những người đi cùng đều phải đội mũ bảo hiểm! Sau buổi lễ đặc biệt và ngắn ngủi ấy, người ta đã lan truyền đi những lời nói gan ruột của vị Tổng Giám mục, trong đó có đoạn hàm ý sự ngưỡng mộ và tri ân những người lính chữa cháy như sau: "Vòng nguyệt quế này (vòng gai) đã được những người lính chữa cháy cứu trong gang tấc vào đêm xảy ra hỏa hoạn. Đó là những dấu hiệu tuyệt vời và là dấu hiệu về những gì mà ngài đã phải chịu đựng từ sự chế nhạo của con người. Nhưng đó cũng là một dấu hiệu tuyệt vời, nói với chúng con rằng, Chúa đến giúp chúng con vào lúc đỉnh điểm khổ đau và chúng con không đơn độc..."

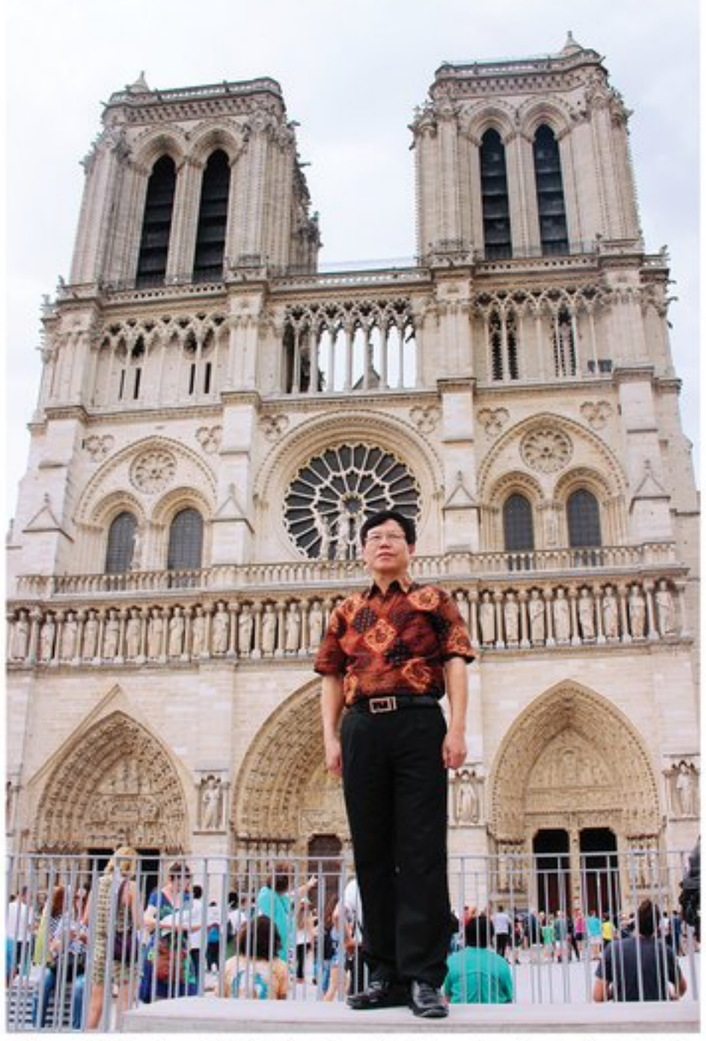
Trở lại vụ cháy xảy ra vào đêm 15/4/2019. Không chỉ người dân Thủ đô Paris mà cả nước Pháp bàng hoàng nhìn cảnh tượng Nhà thờ Đức Bà bốc cháy từ một kênh truyền hình trực tiếp. Bắt đầu là những cột khói đen, sau đó là những ngọn lửa bốc lên ngùn ngụt. Cho đến khi ngọn tháp của nhà thờ sụp xuống thì người dân cả nước Pháp sững sờ trong đau đớn và nuối tiếc. Vụ cháy đã kéo dài suốt 15 giờ liền, phần lớn mái trên trần nhà bằng đá đã bị hư hại nặng. Những người lính chữa cháy chỉ cứu được mặt tiền của nhà thờ, các cửa sổ kính mầu, một số bảo vật trong đó có vòng gai của chúa Giê Su...

Những ngày sau đó, người ta bắt đầu "mổ xẻ" vụ cháy này dưới nhiều góc độ khác nhau. Một số người còn phát hiện ra rằng, vụ hỏa hoạn này dường như đã được Nhà văn Victo Hugo tiên cảm và được ông mô tả trong tác phẩm văn học "Nhà thờ Đức bà Paris" từ 2 thế kỷ trước.

Thực ra tác phẩm văn học "Nhà thờ Đức Bà Paris" và công trình kiến trúc cùng tên từng có mối "lương duyên" rất lý thú. Nhà thờ này được khởi công xây dựng từ năm 1160, hoàn thành vào năm 1260. Trải qua nhiều thế kỷ tồn tại, với bao biến động xã hội, nó đã xuống cấp thảm hại. Nhưng đến cuối thế kỷ 19, nhà thờ bỗng như được hồi sinh từ một dự án trùng tu suốt 20 năm từ 1844 đến 1864. Người ta cho rằng chính sự nổi tiếng của tác phẩm "Nhà thờ Đức Bà Paris" là căn cớ, là động lực để người Pháp quyết định trùng tu tác phẩm kiến trúc cho xứng tầm.

Lịch sử ra đời và giá trị của tác phẩm văn học này đã được các nhà nghiên cứu tốn nhiều giấy mực nhưng có thể tóm lược như sau: Vào năm 1828, sau nhiều lần đến ngôi nhà thờ đang xuống cấp, Victo Hugo đã nảy ra ý định lấy bối cảnh Paris thời trung cổ để xây dựng một cuốn tiểu thuyết lịch sử. Nhà văn đã xây dựng các nhân vật chính trong tiểu thuyết như: Esméralda- cô gái Bohémiens xinh đẹp, Phó Giám mục Claude Frollo, người kéo chuông Nhà thờ Quasimodo (còn gọi là thằng gù) và cả bà ẩn tu... chủ yếu tại không gian nơi này. Năm 1831, tác phẩm vừa ra đời đã khiến dư luận đặc biệt chú ý. Tác phẩm đã thể hiện được sự vươn đến một tầm cao triết lý, qua cách mô tả một định mệnh đã dẫn các nhân vật gắn liền với ngôi nhà thờ này cho đến chỗ chết, chỗ hủy diệt. Chính cảm hứng bi quan này đã đem đến cho tác phẩm vẻ lớn lao và hoang dại...

Nhưng cũng phải hơn mười năm sau khi tiểu thuyết ra đời, người Pháp càng thấm thêm cái hay, cái đẹp của tác phẩm văn chương lại thấy cần thiết phải phục dựng lại một công trình kiến trúc tôn giáo cùng tên. Được giao nhiệm vụ thiết kế và chỉ huy công trình, Kiến trúc sư nổi tiếng E.Viollet-Le-Duc đã thêm một ngọn tháp làm biểu tượng cho nhà thờ. Không gian mặt tiền của nhà thờ cũng được mở rộng với những bức tượng tuyệt đẹp. Nơi đây dần trở thành nơi thu hút khách du lịch toàn thế giới. Trước năm 2019, trung bình mỗi năm có khoảng 12 triệu người đã đến tham quan. Điều lý thú là bất kỳ một đoàn khách nào đến đây cũng được giới thiệu lịch sử của tác phẩm kiến trúc gắn với lịch sử của tác phẩm văn học trùng tên như phần trên bài viết đã đề cập.

Tác giả bài viết tại Nhà thờ Đức Bà Paris một năm trước khi xảy ra hỏa hoạn.

Quang cảnh vụ cháy Nhà thờ Đức Bà Paris đêm 15/4/2019 giống như miêu tả của Nhà văn Victo Hugo trong tiểu thuyết cùng tên trước đó gần 200 năm.

2. Những trùng hợp ngẫu nhiên lạ kỳ

Trước hết xin độc giả cùng đọc đoạn văn dưới đây:

"...Hàng trăm cặp mắt đều hướng lên phía trên nhà thờ. Những gì chúng ta nhìn thấy thật kỳ lạ. Trên đỉnh tháp cao nhất một ngọn lửa lớn bốc lên giữa hai gác chuông. Những tia lửa cuốn xoáy. Một ngọn lửa lớn hỗn loạn và giận dữ, gió cuốn lên từng mảng trong màn khói mù mịt. Bên dưới ngọn lửa, bên dưới hành lang tối tăm hai máng nước như hai con quái vật không ngừng phun ra trận mưa bạc bỏng rẫy.

..Đống lửa trên sân thượng vẫn cháy, chiếu ánh sáng ra xa, chiếu vào thành phố. Bóng của những tòa tháp khổng lồ, phóng to lên, trùm lên mái nhà của Paris. Trong ánh sáng chúng tạo lên những khoảng tối. Paris dường như bị chấn động..."

Đọc đoạn văn trên có thể nhiều người đã nghĩ rằng đó là lời của một phóng viên tường thuật trực tiếp vụ cháy Nhà thờ Đức Bà vào đêm 15/4/2019 từ kênh truyền hình nào đó. Nhưng thật lạ lung, đó lại là một đoạn văn mà Victo Hugo viết về vụ cháy trong tiểu thuyết "Nhà thờ Đức Bà Paris" từ gần 200 năm trước. Vậy là từ mối lương duyên giữa 2 tác phẩm kiến trúc và văn học với sự trùng hợp lạ kỳ về 2 vụ cháy trong tưởng tượng và trong đời thực khiến người ta không khỏi ám ảnh và cho rằng Victo Hugo đã "tiên tri" được vụ cháy này.

Tiếp theo , tờ Sputniks cũng đăng tải thông tin: Nhà Chiêm tinh học người Anh J.Adams cũng cho rằng, vụ cháy 15 tháng 4 đã diễn ra đúng như những gì mà Nhà tiên tri Nostradamus dự báo từ thế kỷ 16 qua 4 câu thơ: "*Chóp của chòm sao Bạch Dương, sao Mộc và sao Thổ/ Chúa trời bất diệt, thay đổi nào có thể xảy ra/ Sau một thế kỷ dài, tai họa sẽ quay lại/ Pháp và Italia, bạn sẽ phải trải qua cảm xúc nào?*" Và J.Adams chứng minh: Sự sắp xếp của hành tinh trên bảng chiêm tinh ngày 15/4/2019 tương ứng với những gì xảy ra lúc 17 giờ 50 phút buổi chiều hôm ấy tại Nhà thờ Đức Bà Paris. Vậy là lại có thêm một sự trùng hợp kỳ bí nữa mà các Nhà Chiêm tinh và Nhà Tiên tri phát hiện.

Chưa hết, một sự trùng hợp ngẫu nhiên khác nữa liên quan đến Nhà thờ Đức Bà Paris từ một tác phẩm điện ảnh nổi tiếng "Trước lúc hoàng hôn" (Before sunset), sản xuất năm 2004, từng được đề cử giải Oscar cho hạng mục kịch bản chuyển thể xuất sắc nhất. Trong cảnh quay trên Sông Seine, tình cờ nhân vật nữ chính - một cô gái Pháp, ngước nhìn lên Nhà thờ Đức Bà nói với người tình là một chàng trai người Mỹ rằng: "Một ngày nào đó tòa nhà đó sẽ biến mất thôi". Từ câu thoại này người ta cũng gắn vào vụ cháy tựa hồ như một lời tiên tri nữa.

3. Nhà thờ Đức Bà Paris sẽ lại hồi sinh rực rỡ

Tất cả những câu chuyện kể trên chỉ là sự trùng hợp ngẫu nhiên, nhưng đó lại là trùng hợp lý thú đượm mầu kỳ bí trong xã hội loài người xưa nay. Trên thực tế, Nhà thờ Đức Bà Paris không thể biến mất như lời thoại của bộ phim vừa dẫn. Bởi lẽ, ngay sau khi vụ cháy xảy ra, 400 lính chữa cháy lập tức có mặt và họ đã xả thân chiến đấu với giặc lửa suốt 15 giờ đồng hồ liền. Họ không chỉ tìm mọi cách khống chế ngọn lửa mà còn di chuyển được nhiều vật phẩm quý giá trong nhà thờ ra ngoài. Báo Pháp viết rằng: Nếu như những người lính chữa cháy chậm đến chỉ 15 phút và nếu như họ không quên mình dập lửa thì công trình kiến trúc cổ với vật liệu chủ yếu là đá và gỗ sồi có thể bị đổ sập và bị thiêu rụi hoàn toàn... May thay điều ấy đã không xảy ra. Hai tòa nhà mặt tiền vẫn giữ lại được và ngôi nhà thờ có thể trùng tu lại với kinh phí dự toán lên tới 600 triệu euro. Nhưng cũng thật may, chỉ vài ngày sau vụ hỏa hoạn, hơn 40.000 người trên khắp thế giới hứa quyên góp cho việc phục dựng lại công trình kiến trúc nổi tiếng này với tổng số tiền tới hơn 900 triệu euro. Với số tiền này và quyết tâm của người Pháp, chắc chắn tác phẩm kiến trúc sẽ lại được phục sinh rực rỡ, sẽ lại tiếp tục đồng hành mãi mãi cùng tác phẩm văn học cùng tên. Hy vọng vài năm tới du khách đến nước Pháp sẽ được nghe thêm những câu chuyện ly kỳ hơn về "Nhà thờ Đức Bà Paris nằm giữa hòn đảo nhỏ trên sông Seine của Thủ đô Paris hoa lệ.■

BELTANE VŨ ĐIỆU MÚA LỬA ĐÓN XUÂN CỦA NGƯỜI SCOTLAND

HÒNG MINH

Giữa một thành phố văn minh hiện đại của thế kỷ 21, từ trên đỉnh ngọn đồi chính giữa thành phố, hàng loạt đốm lửa kỳ lạ đột nhiên xuất hiện, di chuyển vòng quanh đồi. Đó là Beltane - vũ điệu múa lửa đón Xuân của người Scotland.

Màn diễu hành của Bà Chúa mùa Xuân và đoàn tùy tùng hùng hậu. Ảnh: Tuấn Minh

Điểm nhấn của lễ Beltane là đống lửa khổng lồ được đốt lên vào đúng 12 giờ đêm 30/4 để đánh dấu sự kết thúc của mùa Đông. Ảnh: Tuấn Minh

Điều đó gợi lên sự tò mò khó cưỡng, khiến bất cứ ai chứng kiến đều muốn tiến lên đỉnh đồi. Sự ngạc nhiên chưa dừng lại ở đó. Trên ngọn đồi, hàng loạt nhân vật trong những bộ trang phục lạ lùng, cứ như bước ra từ những cuốn truyện thời Trung cổ hay những thần thoại xa xưa từ hàng ngàn năm trước. Thậm chí, các nhân vật được mô tả trong những trang sách của Trò chơi Vương quyền hay Chúa tể của những chiếc nhẫn cũng hiện diện tại đây.

Bao vây bởi hàng ngàn ánh lửa bập bùng giữa màn đêm trong cái lạnh 0°C, đoàn người kỳ lạ cứ từ tốn đi theo nhịp trống vang lên lúc chậm rãi, lúc rộn ràng. Tất cả tạo nên một không khí vừa huyền bí, vừa cuốn hút và đó chính là lễ hội Beltane của người Scotland.

Đối với người Việt Nam, ngày 01/5 là ngày Quốc tế lao động, nằm trong chuỗi nghỉ lễ 30/4 và 01/5 hàng năm. Thế nhưng, với các dân tộc ở khu vực phía Bắc Châu Âu, ngày 1/5 lại mang một ý nghĩa khác, đại loại như ngày lập xuân khi đây là ngày đầu tiên của mùa Xuân, sau một mùa Đông dài lạnh giá.

Vì vậy, không phải ngẫu nhiên mà hầu hết các quốc gia ở khu vực này đều có ngày hội nhảy múa quanh đống lửa vào đêm 30/4 để chào đón mùa Xuân. Với họ, ngọn lửa vừa tượng trưng cho sức sống và sự ấm áp của ánh mặt trời, vừa để xua đuổi quỷ dữ và xóa bỏ những điều xui rủi của năm cũ.

Màn diễu hành của Bà Chúa Mùa xuân và đoàn tùy tùng hùng hậu. Ảnh: Tuấn Minh

Tâm điểm chính của lễ hội là cuộc diễu hành của Bà Chúa mùa Xuân và Thần Cây xanh cùng đoàn tùy tùng quanh đồi Calton. Điểm đến cuối cùng là đỉnh đồi, nơi Bà Chúa mùa Xuân khoác bộ áo mới mùa Xuân cho Thần Cây xanh và hai người làm lễ kết hôn. Năm sắc màu chính dành cho các vũ công là màu xanh dương (dành cho những nhà thông thái), màu đen (đội cận vệ rước đuốc của bà Chúa), màu trắng (dành cho các nữ chiến binh thân cận, tượng trưng cho kỷ luật và trật tự), màu đỏ (dành cho các vị thần tinh nghịch, tượng trưng cho sự hỗn mang) và cuối cùng là màu xanh lá cây (dành riêng cho Thần Cây xanh). Sau đó, tất cả mọi người sẽ cùng tụ hội về nơi ngọn lửa chính được đốt lên, cũng như chiêm ngưỡng những điệu nhảy đầy kỳ ảo quanh đống lửa của các vũ công được sơn lên mình màu đỏ chóe.

Đến 2 giờ sáng hôm sau, nhiều vũ công vẫn tiếp tục nhảy múa. Ảnh: Tuấn Minh

Tại Đức, Hà Lan và các nước vùng Scandinavia, lễ hội này được mang tên Walpurgis. Trong khi đó, tại các nước chịu ảnh hưởng của văn hóa Celtic như Ireland và Scotland thì nó được gọi là Beltane, nghĩa là "lửa sáng", theo tên của vị thần Lửa Belenos. Đối với người Celtic cổ, ngày lễ này quan trọng đến mức họ đặt tên cho tháng 5 là tháng Beltane.

Tuy nhiên, khi người Châu Âu bước vào guồng máy thay đổi của thời đại công nghiệp, rất nhiều truyền thống và phong tục cũ đã bị mai một dần, trong đó có Lễ hội Beltane. Tới đầu thế kỷ 20, ngọn lửa Beltane đã gần như biến mất khỏi Scotland. May mắn thay, tới năm 1988, một nhóm sinh viên của Trường Đại học Edinburgh đã quyết định khôi phục lễ hội truyền thống này để khơi dậy lại những tinh hoa văn hóa cổ của người Scotland. Địa điểm tổ chức lễ hội là ngọn Đồi Calton nằm giữa lòng thủ phủ Edinburgh. Tuy nhiên, sự tái dựng một truyền thống không hề dễ dàng khi ngày lễ Beltane đầu tiên được tổ chức trở lại chỉ có vỏn vẹn 5 vũ công và chưa đầy 100 người đến xem.

Thế nhưng các sinh viên đã không nản chí và 5 năm sau đó thì những nỗ lực của họ đã được đền đáp xứng đáng. Lễ hội Beltane thu hút hơn 100 vũ công tình nguyện cùng hơn 3.000 khán giả. Đến nay, mỗi kỳ tổ chức lễ hội đều huy động được hơn 300 vũ công và ít nhất 12.000 người đến xem.

Đúng ra theo văn hóa truyền thống Scotland thì đêm Beltane là lúc các nông dân kéo bầy gia súc ra khỏi chuồng lần đầu tiên sau mùa Đông lạnh giá. Sau đó họ sẽ dắt gia súc đi một vòng quanh đống lửa lớn, hoặc cho chúng nhảy qua những đống lửa nhỏ, với mục đích để được ban phước chống chọi lại bệnh tật. Dĩ nhiên, vào thời buổi hiện đại ngày nay, việc đưa gia súc vào giữa lòng thành phố không mấy khả thi. Vì thế, Ban Tổ chức Lễ hội Beltane ở Edinburgh đã xây dựng lại chương trình dựa theo những truyền thống cổ xưa hơn của người Celtic. Theo đó, đêm Beltane là thời khắc mà các vị thần tiên được thỏa sức tung hoành trong thế giới của người trần.

Vậy là khoảng 20 năm qua, cứ tới chiều tối 30/4 hàng năm là hàng ngàn người Scotland cũng như du khách thập phương lại kéo nhau lên ngọn đồi để cùng nhau hòa mình vào bầu không khí của Lễ hội Beltane.

Lễ hội có khi kéo dài đến gần 2 giờ sáng hôm sau, nhưng không ít vũ công vẫn đắm mình trong những điệu nhảy giữa thời tiết cực lạnh, nhằm lưu giữ những giá trị văn hóa đón Xuân truyền thống.■

Mùa Xuân theo nhịp chân "nhảy lửa"

YÊN KHÊ

Mùng 1 đầu Xuân, khi con gà rừng cất tiếng gáy đầu tiên cũng là lúc các ngôi nhà trong bản sáng đèn. Phụ nữ tất bật giúp nhau diện trang phục truyền thống, còn đàn ông trong nhà có nhiệm vụ chuẩn bị đồ cúng mang đến Lễ Nhảy Lửa. Trong nghi lễ của người Dao đỏ ở Điện Biên, vật phẩm dâng cúng chính là: cơm, gạo, rượu, một con lợn to, 10 con gà, vải mộc màu trắng, tiền làm bằng giấy bản, các loại nhạc cụ. Một hoặc nhiều thầy cúng có thể tham dự buổi lễ. Mỗi người có những nhiệm vụ riêng của mình trong suốt quá trình diễn ra buổi lễ, bao gồm nhiều nghi thức và kéo dài hàng giờ đồng hồ. Trong khí rộn ràng đầu năm mới, đồng bào Dao ở bản Huổi Sâu thường tổ chức nhiều lễ hội, trong đó phải kể đến Lễ Nhảy Lửa, một lễ hội đặc sắc, tái hiện hiện không gian văn hóa đậm đà bản sắc của dân tộc Dao. Các nghi lễ trong Lễ Nhảy Lửa mang đậm màu sắc văn hóa tâm linh với ý nghĩa cầu thần linh ban cho một năm mưa thuận gió hòa, mùa màng tốt tươi, cuộc sống yên bình, mọi sự an lành và may mắn. Các nghi lễ như nhắc nhở con cháu người Dao tiếp nối và giữ gìn các phong tục truyền thống tốt đẹp của dân tộc mình.

Trước kia, Lễ Nhảy Lửa mang tính chất trong dòng họ nên chỉ diễn ra tại nhà trưởng họ. Ngày nay đã được mở rộng, mang tính cố kết cộng đồng hơn nên bà con thường lựa chọn địa điểm tổ chức tại nhà thầy cúng hoặc một nơi trung tâm của bản để mọi người cùng chung vui. Khi lễ vật đã chuẩn bị đầy đủ, dưới sự chủ trì của thầy cúng chính, người cúng phụ sẽ bày mâm lễ dưới bàn thờ tổ tiên. Giờ tốt đến, thầy cúng chính thắp hương lên bàn thờ tổ tiên, mâm lễ rồi cầm quẻ âm dương gõ vào nhau và bắt đầu khấn mời các vị thần. Khấn xong đủ 3 lượt, thầy cúng gieo quẻ âm dương xuống đất để biết các vị Thần Lửa, Bàn Vương, Thượng Đế, tổ tiên đã về với dân làng hay chưa. Sau đó tiếp tục khấn để thông báo nội dung nghi lễ mời các vị thần linh và đốt các tập giấy dó biểu trưng việc biếu vàng bạc với các vị thần linh.

Lễ Nhảy Lửa được tổ chức trên một khoảng sân rộng. Số người tham gia Lễ Nhảy Lửa phải là số chẵn và phải từ 4 người trở lên. Bài cúng thần lửa được cất lên bằng những câu cầu cho cuộc sống bình yên, hạnh phúc, cầu mong mưa thuận gió hoà, muôn nhà khoẻ mạnh và xua đuổi tà ma. Một đống than củi to được soạn sẵn, phải là loại than hồng, đang

Các chàng trai với đôi chân trần trong lúc thăng hoa xuất thần, họ nhảy cả hai chân lao vào đống lửa, đạp bới.

bùng cháy ở giai đoạn rực rỡ nhất và chỉ những chàng trai được chọn nhảy lửa mới được ngồi "hầu lễ" từ đầu, để được các thầy cúng "phù phép".

Khi thầy cúng gõ đàn và làm nghi lễ, những thanh niên tham gia nhảy lửa sẽ ngồi quanh thầy cúng và đây cũng chính là thời điểm quyết định những thanh niên này có tham gia nhảy lửa được hay không. Khi thầy cúng bắt đầu đọc tên của tất cả những người tham gia nhảy lửa, cơ thể của họ bắt đầu rung lên, thời điểm này báo hiệu họ sắp có sức mạnh và sự dũng cảm của thần linh ban cho để có thể nhảy vào những đám lửa đang độ nóng nhất. Được thần lửa đồng ý, các chàng trai như bị cuốn hút, lắc lư rất mạnh. Lúc này các chàng trai với đôi chân trần, trong lúc thăng hoa xuất thần, họ nhảy bật lên, cả hai chân lao vào đống lửa, đạp bới.

Mỗi người thường nhảy lửa trong vòng 3 - 4 phút, sau đó tiếp tục nhảy lò cò về làm lễ tại bàn thờ trước khi trở lại bình thường. Lễ hội Nhảy Lửa độc đáo cũng có lẽ bởi tính kỳ bí của nó. Những thanh niên đã nhảy lửa luôn cho rằng sau khi "hầu lễ", họ như được thế lực siêu nhiên truyền sức mạnh và dẫn lối. Họ khẳng định rằng trong suốt quá trình họ vẫn tỉnh táo và nhận thức được mọi vấn đề. Họ nhảy bằng chân trần trên than hồng nhưng không bị bỏng, họ coi đó là cánh cửa chạm đến thần linh. Cứ như vậy, người nọ nối tiếp người kia cho đến khi đống than hồng tắt lịm dưới những đôi chân trần đen nhẻm do than để lại.

Nghi thức nhảy lửa kết thúc sẽ đến nghi thức trình diễn các điệu múa. Hai thầy cúng, một là chủ đám, một ông múa sẽ xuất hiện xuyên suốt trong các nghi thức này. Khởi đầu điệu múa phụ "Tam nguyên an ham", ông thầy múa đi trước đám thanh niên từ 8 đến 10 người, mọi người cầm cờ, tung cờ, phất cờ, múa những động tác khỏe mạnh, tượng trưng cho sức mạnh của âm binh. Khi đến điệu múa chính "Nhìang Chầm đao", người tham gia đều đeo dao ở thắt lưng, cầm dao trên tay, múa với nhịp khỏe, mang tính chiến đấu trên nền nhạc trống, chiêng, chọe, chuông.

Buổi Lễ Nhảy Lửa kết thúc cũng là khi những tia sáng đầu tiên của mặt trời bắt đầu lấp ló sau đỉnh núi phía xa, thầy cúng chính ra sân thổi "Tù" rồi khấn Ngọc Hoàng, Thượng đế; thực hiện các nghi lễ chiêu binh, thu thánh tướng, âm binh vào một thanh kiếm hoặc con dao găm đặt lên mu bàn chân rồi hất mạnh lên bàn thờ tổ tiên và cúng đốt tiền âm phủ biếu vàng mã để các tổ tiên, các vị thần thánh trở về cõi tiên.

Hiện nay, tỉnh Điện Biên có hơn 6.000 người dân tộc Dao, chiếm hơn 1% dân số toàn tỉnh, sinh sống tập trung tại các huyện Mường Nhé, Nậm Pồ và Tủa Chùa, thuộc các ngành Dao đỏ, Dao quần chẹt, Dao khâu. Riêng bản Huổi Sâu, xã Pa Tần, huyện Nậm Pồ có gần 100 hộ đồng bào dân tộc Dao đỏ với hơn 430 nhân khẩu, thuộc các họ chính như: Tẩn, Chảo, Phàn, Phùng sinh sống cùng nhau. Trong đó họ Chảo là người Dao bản địa; các họ Tẩn, Phàn, Phùng di cư từ Lai Châu và Lào Cai đến.

Người Dao ở tỉnh nói chung và bản Huổi Sâu nói riêng có đời sống gắn bó với núi rừng. Họ thờ cúng các vị thần để bảo hộ cho cuộc sống, mùa màng, để xua đuổi cái xấu cái ác, đem lại may mắn cho gia đình, làng bản. Vì vậy, họ thường mời các thầy cúng về làm Lễ Nhảy Lửa vào đầu năm mới.

Đây là một hoạt động tín ngưỡng độc đáo mang bản sắc văn hóa riêng của đồng bào Dao đỏ, dù còn mang màu sắc tâm linh huyền bí nhưng nó minh chứng cho sức mạnh trong quá trình lao động để chế ngự thiên nhiên khắc nghiệt. Đồng thời nghi Lễ Nhảy Lửa diễn ra vào dịp đầu Xuân giúp cộng đồng người Dao đỏ ở bản Huổi Sâu thêm gắn kết, đùm bọc, yêu thương giúp đỡ lẫn nhau. Lễ Nhảy Lửa đã có từ rất lâu đời, được truyền từ đời này sang đời khác trong cộng đồng người dân tộc Dao đỏ ở bản Huổi Sâu, huyện Nậm Pồ. Không chỉ có ý nghĩa tâm linh sâu sắc trong dịp Tết đến, Xuân về, Lễ Nhảy Lửa được xem là nét sinh hoạt văn hóa tín ngưỡng độc đáo, giàu bản sắc và mang đậm tính nhân văn góp phần làm cho sắc màu văn hóa các dân tộc Điện Biên thêm đa dạng phong phú. Mùa thức ngoài kia, Xuân về reo vui trong muôn sắc lá, mặt người. Giữa ngày Xuân nhiều hy vọng, chỉ mong sao chính con người chúng ta luôn giữ được ngọn lửa của bản sắc văn hóa, ngọn lửa của lòng nhân ái, sự sẻ chia trong trái tim mình. Ngọn lửa ấy là bền bỉ nhất, đủ sức đi cùng ta trong suốt cuộc bể dâu…■

Các chàng trai nhảy bằng chân trần trên than hồng nhưng không bị bỏng, họ coi đó là cánh cửa chạm đến thần linh.

NHỮNG LỄ HỘI RƯỚC LỬA ĐỘC ĐÁO CỦA NGƯỜI VIỆT

THÀNH LONG

Vào dịp đầu năm mới, người Việt vẫn thường có tục lệ mua muối, mua vàng, hoặc đi xin chữ, xin lộc để rước về nhà lấy may, cầu cho một năm đủ đầy no ấm. Mỗi một vùng quê lại có một tập quán cầu may, xin lộc khác nhau, nhưng tựu chung vẫn là hoạt động tín ngưỡng mang lại sự đoàn kết gắn bó trong gia đình, xã hội, khơi dậy sự hứng khởi cho ngày đầu năm mới. Trong những nét đẹp văn hóa từ tục lệ ngàn xưa của người dân đất Việt, tục "rước lửa" đầu năm đã hóa thành những lễ hội độc đáo mang dấu ấn đặc sắc riêng. Ngọn lửa từ bó hương thơm rước từ chốn tâm linh như: đình, đền, miếu, phủ... trong phút chốc hóa hàng trăm cầu lửa và tỏa ra tứ phía, mang theo ánh lửa rừng rực nối tiếp nhau chạy về các ngả, lan tỏa tới mỗi gia đình người dân đất Việt... Một nét đẹp hiếm thấy.

Lễ hội "rước lửa" độc đáo đêm Giao thừa ở làng Cảnh Dương

Hàng trăm năm nay, tại làng biển Cảnh Dương, xã Cảnh Dương, huyện Quảng Trạch, tỉnh Quảng Bình, vào thời khắc chuyển giao năm mới, người dân đến đình tổ của làng, cung kính rước ngọn lửa về thắp sáng nhà mình để cầu may mắn, bình an, hạnh phúc và nhiều điều tốt đẹp trong năm mới.

Làng Cảnh Dương tính từ thời "khai thiên lập địa" đến nay đã gần 400 năm, một ngôi làng cổ với bề dày truyền thống và nhiều lễ hội văn hóa mà không nơi nào có được. Ngoài những làn điệu hò khoan, hát ru, lễ hội cầu ngư… thì tập tục rước lửa đêm 30 Tết vẫn được gìn giữ hàng trăm năm nay. Những vị bô lão ở đây cũng không nhớ rõ tục rước lửa đêm Giao thừa có từ bao giờ, chỉ biết từ thuở khai canh, ông cha họ đã đốt một đống lửa giữa làng để mọi người đến cung kính lấy về.

Lửa ở sân Đình đêm Giao thừa ở làng Cảnh Dương.

Đêm 30 Tết, người dân làng biển Cảnh Dương ai cũng chuẩn bị một bó củi tươm tất trước nhà. Trước sân đình làng, một đống củi lớn được dựng sẵn. Phía trong sân đình, các bậc bô lão của làng đến từ rất sớm, sau khi dâng hương, họ tề tựu một góc rồi cùng nhau uống trà, thưởng ngoạn và kể nhau nghe những giai thoại lập làng. Khuôn mặt ai nấy đều tươi vui, hãnh diện và háo hức chờ đón năm mới.

21 giờ, nhiều người dân trong làng tụ về sân đình, càng về sau mỗi lúc một đông, sân đình kẹt cứng như mùa hội. Từ thanh niên đến cụ già đều có mặt tại đây để chuẩn bị cho lễ rước lửa.

22 giờ, bầu không khí tại sân đình thực sự náo nhiệt, khuôn mặt ai cũng rạng ngời, háo hức chờ đón. Từ trong đình tổ, các bô lão trong làng làm lễ cúng thần linh để cầu may mắn, bình an cho năm mới. Thời khắc ấy, tất cả mọi người đều nghiêm trang thành kính hướng về tổ tiên, ông bà.

Sau khi khấn xong, khoảng 23 giờ, làng cử đại diện là một cụ già đức cao vọng trọng để thắp lửa, người thắp lửa này phải đạt được các yếu tố "kinh tế lưỡng vượng, phu thê thông toàn, con cái đủ cả trai cả gái". Vị này đại diện cho làng, cầm bó nhang châm vào lư trầm trước bàn thờ tổ. Nhang cháy, cụ già cầm ra sân đình, châm vào đống củi gộc vun sẵn trước sân.

Đúng thời khắc giao thừa là thời điểm quan trọng nhất của lễ hội, ngọn lửa bốc cao, cháy ngùn ngụt soi tỏ mặt từng người. Lần lượt từng gia đình theo thứ tự tiến đến dùng cây đuốc chuẩn bị sẵn châm vào lấy lửa. Từ đây, từng người rước ngọn lửa thiêng này về nhà mình.

Người dân làng Cảnh Dương quan niệm, đây là ngọn lửa tâm linh, lửa này khi được rước về nhà sẽ dùng để thắp hương, nấu bánh, nấu nước trong đêm Giao thừa, cầu cho một năm mới ấm áp, nhiều may mắn.

Rước lửa thiêng từ đình làng về nhà đã trở thành tài sản tâm linh quý báu của người dân làng biển Cảnh Dương. Ngọn lửa này được gìn giữ suốt 3 ngày Tết. Đây cũng là nét văn hóa độc đáo của người dân ngôi làng biển có lịch sử hình thành gần 400 năm và là một trong bát danh hương của tỉnh Quảng Bình.

Lễ hội "rước lửa" về nhà lấy may đầu năm ở làng An Định

Nghi thức "rước lửa" ở Phủ Dầy, Nam Định.

"Rước lửa" lấy may của làng An Định, Yên Nghĩa, Hà Đông, Hà Nội.

Với quan niệm xin lửa ở đình làng mang về nhà cả năm sẽ gặp may mắn nên người dân làng An Định, Yên Nghĩa, Hà Đông, Hà Nội vẫn duy trì truyền thống này từ nhiều năm qua….Cứ vào 11 tháng Giêng âm lịch, tại làng lại diễn ra lễ hội xin lửa độc đáo đầu năm. Ở đây, người ta cùng nhau lấy lửa, chia sẻ may mắn đầu năm trong những nụ cười tươi.

20 giờ ngày 11 tháng Giêng âm lịch hàng năm, vị cao niên trong làng bắt đầu đánh trống báo hiệu đến giờ tiến hành nghi lễ truyền thống ngàn xưa. Hầu hết dân làng đều tham gia. Họ mang sẵn hương đến hoặc lấy hương trong đình chờ đến giờ châm vào đống lửa giữa sân đình. Đúng 21 giờ, cụ từ vào trong hậu cung của đình lấy lửa ra chuẩn bị tán lộc cho dân làng. Toàn bộ vàng mã người dân dâng lên đình dịp Tết được đem đốt, chia cho dân làng lấy may. Sau khi cụ từ đốt hương, tất cả cùng đổ xô vào châm lửa với mong muốn có lộc đầu năm.

Nét khác biệt của "lấy đỏ" ở đây là ai cũng muốn xin lộc nhưng không hề có chuyện tranh giành như ở nhiều lễ hội khác. Mọi người thường vun lửa cho nhau, người ở trong sẽ đưa lửa cho người ở ngoài để thể hiện tình làng nghĩa xóm. Dân làng quan niệm, ai mang lửa về nhà mình nhanh nhất sẽ được may mắn nhiều, đỏ nhiều. Vì thế, mọi người đều cố gắng lấy bó hương to nhất, giữ ngọn lửa lớn trên đường về tránh bị dập tắt. Sau khi lấy được lửa về, người dân làng dâng lên ban thờ, cầu cho gia đình sức khỏe và gặp nhiều may mắn trong năm. Theo quan niệm xưa, lễ hội này không chỉ mang lại may mắn cho mọi người mà cả năm gia đình đó sẽ thuận buồm xuôi gió.

Lễ hội "rước lửa" ở Phủ Dầy

Rước đuốc là một trong những nghi lễ quan trọng của Lễ hội Phủ Dầy diễn ra hàng năm tại nơi này. Phủ Tiên Hương thuộc quần thể Phủ Dầy - nơi xuất phát của đoàn rước đuốc trong buổi tối được trang hoàng lộng lẫy đèn hoa và có rất đông nhân dân, khách thập phương về Lễ Mẫu, đồng thời tham dự nghi lễ rước đuốc độc đáo.

Mở đầu nghi lễ rước đuốc, các thanh đồng đạo quan, đồng đền, thủ nhang tay cầm những ngọn nến hình đài sen thành tâm xin ngọn lửa thiêng từ trong cung cấm Phủ Tiên Hương, sau đó rước ra ngoài và tiếp lửa cho hàng trăm ngọn đuốc của các tráng sỹ.

Trước khi đoàn rước xuất phát, Phủ Tiên Hương đã chói sáng bởi các dàn pháo bông đồng loạt khai quang trên mái, giữa và xung quanh hồ bán nguyệt cũng như ở phương du phía trước Phủ.

Dẫn đầu đoàn rước là các đội rồng, lân, sư tử biểu diễn trong nhịp trống phách rộn ràng. Tiếp đó là hình tượng một đầu rồng lớn được thắp sáng rực rỡ. Theo sau là các tráng sỹ gồm cả nam và nữ ở nhiều độ tuổi cùng mặc áo vàng viền đỏ, đầu chít khăn đỏ, thắt lưng buộc chặt, chân quấn xà cạp gọn gàng, tay cầm những ngọn đuốc sáng nối nhau bước đi tượng trưng cho thân rồng. Và cuối cùng là hình tượng đuôi rồng để cả đoàn rước tạo thành một con rồng lửa kéo dài hàng cây số.

Đoàn rước đuốc trong Lễ hội Phủ Dầy xuất phát từ Phủ Tiên Hương, qua Lăng Mẫu, đi vào đường uốn lượn ven núi, qua Chùa Tiên Hương, vòng qua Phủ Công Đồng rồi về lại Phủ Tiên Hương. Hàng trăm ngọn đuốc được rước vòng quanh khu vực đền, phủ, chùa, lăng đã tạo nên hình ảnh độc đáo, ấn tượng, làm cho quần thể Di tích lịch sử - văn hóa Phủ Dầy rực sáng trong niềm hân hoan của tất cả mọi người trực tiếp tham gia cũng như nhân dân và đông đảo du khách về chiêm ngưỡng.

Theo người dân nơi đây, nghi lễ rước đuốc ở lễ hội Phủ Dầy đã có từ lâu, và càng ngày càng được tổ chức quy mô hơn. Ngọn lửa thiêng trong lễ rước đuốc tượng trưng cho ánh sáng niềm tin, đồng thời bày tỏ mong muốn của các đồng đền thủ nhang, dân thôn bản hạt, con nhang đệ tử và du khách thập phương về một cuộc sống tươi sáng, ấm no, hạnh phúc.

Lễ hội "rước lửa" đêm Giao thừa ở làng La Xuyên

Như nhiều làng quê khác ở đồng bằng Bắc Bộ xưa, làng nghề chạm khắc gỗ danh tiếng La Xuyên, thuộc xã Yên Ninh, huyện Ý Yên, tỉnh Nam Định cũng có đầy đủ các lễ tiết, hội hè trong bốn mùa theo lịch Trăng. Đó là Tết Nguyên Đán, Tết Đoan Ngọ, Tết Rằm tháng Bảy, Tết Trung thu, Tết Cơm mới… Nhưng độc đáo nhất lại là lễ hội "rước lửa" đêm Giao thừa hàng năm.

Vào dịp Giao thừa, làng La Xuyên còn có tục mọi người kéo nhau ra đình đón năm mới. Mọi người dù giàu hay nghèo đã ra đình gặp nhau đều hồ hởi, hòa giải với nhau những chuyện xích mích trong năm và cầu chúc nhau bước sang năm mới gặp nhiều may mắn.

Khi Giao thừa đến, đêm cuối cùng của năm cũng đã hết, dân làng dự buổi lễ trọng thể tổ chức ngoài trời ngay tại

Người dân La Xuyên lấy lửa từ ngọn lửa thiêng cửa đình.

sân đình. Ngay giữa sân đình một đống củi khô được chất lên cao. Chiêng trống nổi lên vang động đêm khuya, pháo nổ liên hồi đón mừng năm mới. Vào chính phút Giao thừa, cụ Thượng của làng vào Hậu cung khấn vái, cầu xin thánh thần và tổ nghề phù hộ dân làng an khang, làm ăn thịnh vượng, sau đó xin lửa từ bàn thờ ra châm vào đống củi, lệnh chờ sẵn ngoài sân đình. Kết thúc buổi lễ, mỗi người cầm một bó đuốc đã được chuẩn bị trước để lấy lửa từ đống lửa rực sáng cửa đình đưa về nhà châm đèn, ủ bếp cầu may và xông đất cho chính nhà mình cầu mong mở đầu cho một năm gia đình đầm ấm và làm ăn thịnh vượng.

Thiêng liêng tục "rước lửa" đầu năm ở làng Hoành Đông

Ở huyện Giao Thủy, tỉnh Nam Định vào đêm Giao thừa, sự hứng khởi đón chào năm mới được nhân lên gấp bội vì phong tục xin lửa Thánh ở đây được người dân xem là nghi lễ quan trọng nhất vào dịp đầu năm. Với người làng Hoành Đông huyện Giao Thủy, xin lộc không phải là những hành vi hái lá bẻ cành phản cảm như ở những miền quê khác, mà lộc ở đây là ngọn lửa được lấy ở trong đình làng, trao truyền cho các nam thanh nữ tú của mỗi gia đình, rước về dịp đầu năm mới.

Người dân Giao Thủy, Nam Định rước lửa đêm Giao thừa.

Tục rước lửa Thánh này đã có từ rất lâu và cũng đã từng thăng trầm phai nhạt theo dòng chảy của thời gian và nhịp sống đô thị. Nhưng gần đây phong tục này lại được vun bồi và sống lại đầy hứng khởi mỗi khi Tết đến Xuân về.

Trước đêm Giao thừa, từ chiều 30 Tết, gia đình nào có con trai lớn cũng đều chuẩn bị một cây đuốc, chẻ củi và xếp thành một chồng gỗ trước cửa nhà mình. Củi có thể là ván cũ trong năm qua, gỗ cũ của nhà kho hay củi của bếp bánh chưng còn sót lại, cả những nong nia dần sàng, rổ rá, đồ đạc bằng tre nứa, gỗ đã cũ hỏng, xếp gọn thành một đống củi lớn, sẵn sàng trước cửa mỗi gia đình. Dường như trong năm, mỗi nhà có gì cũ kỹ cũng muốn chất vào đấy để đốt hết theo tàn lửa đêm 30 - mong cho năm tới được đón vẹn nguyên những điều mới mẻ.

Không khí chuẩn bị rất nhộn nhịp, ai cũng có việc của mình, phụ nữ trong nhà thì dọn dẹp nấu cơm cúng, đàn ông thì lo cho cây đuốc được chỉn chu. Ngày xưa, cây đuốc dùng để rước lửa Thánh được chuẩn bị từ rất sớm, có khi cả tuần lễ, vì nó là những thanh tre khô, những tấm nứa nỏ, được cắt riêng tránh cái tháng mưa phùn gió bấc cuối Đông, bó chặt lại với nhau, bện thêm rơm và vải cũ, đủ dài, đủ bén để có thể rước lửa trên con đường gần 1 cây số từ Đình làng về đến nhà mình. Ngọn lửa thiêng ấy được quan niệm, nếu bị tắt giữa đường sẽ thực sự không may mắn. Nhưng bây giờ, những cây đuốc được "công nghiệp hóa" hơn, cán bằng gỗ cứng, có phễu đựng dầu, có ngăn chứa bấc và bán rất rẻ ở chợ quê sau Tết 23 tháng Chạp.

Mỗi chiều 30, chợ Tết quê vẫn nhộn nhịp vì đám thanh niên đi làm ăn xa về lại nô nức đi sắm đuốc để đêm Giao thừa cùng nhau đi rước lửa "Thánh". Khi thời khắc Giao thừa thiêng liêng sắp đến, từ mỗi gia đình, bóng dáng của các nam thanh nữ tú quần áo chỉnh tề nô nức ùa ra đường, không khí trẩy hội thực sự được bắt đầu. Mâm cúng Giao thừa thấp thoáng le lói trước sân nhà, bên chồng củi cao chất ngất. Từng đoàn người đi trên phố, nói chuyện xôn xao, chào hỏi râm ran, tiếng dặn dò, chúc tụng len lỏi khắp đường làng ngõ xóm.

Việc lấy lửa phải lấy nhanh nhất có thể, sau tiếng chuông đánh điểm sang canh. Những người đi xin lửa cũng không được đến lấy sau thời khắc sang canh đó, vì sự thiêng liêng sẽ không còn, thế nên trước Giao thừa cả tiếng đồng hồ, sân đình đã nhộn nhịp hàng trăm trai đinh. Họ là người của những gia đình ở cuối làng, đường xa, đến trước phòng sự không may khi di chuyển.

Những cây đuốc của người từ xa đến, lúc nào cũng to hơn, nhiều bấc và dầu hơn, chuẩn bị cho chặng đường xuyên làng hun hút. Có gia đình đi cả 3 thế hệ, có gia đình đi hai anh em, có gia đình không có con trai, thì cũng cử con gái lớn trong nhà đi, nhưng vì là phận gái, họ phải ở lại Đình đến cuối lễ, khi các trai đinh đã về hết mới được bước khỏi sân Đình để về nhà. Tập quán này có lẽ xuất phát từ sự an toàn cho "thân gái dặm trường" tránh phải chen chúc trên con đường quê hun hút đêm 30. Sân Đình đến Giao thừa rộn rã tiếng hỏi thăm của những đứa con xa quê, lâu ngày mới gặp, có những bạn đồng niên cả năm mới có dịp rước lửa để hàn huyên chờ tiếng chuông sang canh.

Ngọn lửa Thánh được ông thủ đình truyền từ mâm cúng Thành Hoàng đêm Giao thừa ra ngoài sân đúng lúc tiếng chuông sang canh vừa điểm. Khoảnh khắc này những trai làng đổ xô vào tim lửa le lói đó với cây đuốc của mình. Những đầu đuốc đầy bấc tẩm dầu như những mũi tên cắm đúng hồng tâm, bừng lên trong khoảnh khắc. Ngọn lửa từ bó hương thơm rước từ đình ra trong phút chốc hóa hàng trăm cầu lửa và tỏa ra tứ phía, những đầu đuốc cứ ùa vào, bùng cháy lại rút ra mang theo ánh lửa rừng rực nối tiếp nhau chạy về các ngả. Cứ thế, đuốc ùa vào, lửa túa ra, chạy vòng quanh sân rồi chia về khắp các con đường trong xóm. Nghi thức diễn ra chóng vánh, khí thế và không chen lấn, chỉ thấy bóng người lao xao rộn rã, ánh điện trong Đình cũng đã phụt tắt, chỉ còn ánh lửa rực rỡ soi chiếu khắp các mặt người.

Giữa đêm hun hút, bóng lửa ùa khắp nơi, theo tiếng chân, theo tiếng gọi nhau í ới, ngọn đuốc bừng sáng náo nức chạy thật nhanh để về thổi bùng lên ngọn lửa ấm trước nhà, thổi bừng lên cả con đường làng tăm tắp.

Ngọn lửa theo chân những nam thanh nữ tú, đi từ Đình về mỗi gia đình, trước khi thắp bừng lên đống củi trước nhà, còn được truyền tay cho người chủ gia đình, là bố, mẹ, ông bà, chạy từ cửa chính, xuyên qua các phòng, vào đến bếp, ra sân sau rồi mới quay ra như để xua đuổi âm u của năm cũ, nhận hơi ấm của vị Thành Hoàng.

Ánh lửa của ngọn đuốc tỏa khắp không gian, lung linh trong mắt trẻ thơ, náo nức trong lòng người lớn, kết chặt tình đoàn kết xóm giềng, bừng lên cả con ngõ. Những đống củi cháy đỏ trong sương, kéo hết các gia đình ra ngoài, họ bắt tay chúc tụng nhau, cùng nhau hỏi thăm dành cho nhau lời tốt đẹp đầu năm mới. Lửa bừng khắp cả con phố, sưởi ấm hết cả ngõ xóm thôn quê, ngọn nửa truyền nhiệt huyết vào mỗi mái nhà, truyền cả hơi ấm trong môi gia đình làng Hoành Đông. Hơi ấm từ lửa, từ mạch nguồn truyền thống chảy từ bao đời, thổi bừng lên và nóng hổi trong tâm thức mỗi người.

Phong tục đẹp, hơi lửa của truyền thống, quyện với hơi ấm của sức trẻ đẩy lên sự hứng khởi, sự cố gắng và tình người thắm thiết bao đời để hứa hẹn một năm mới đến rực rỡ, ấm áp và cũng mạnh mẽ như ngọn lửa dân tộc đã không bao giờ tắt tự bao đời...■
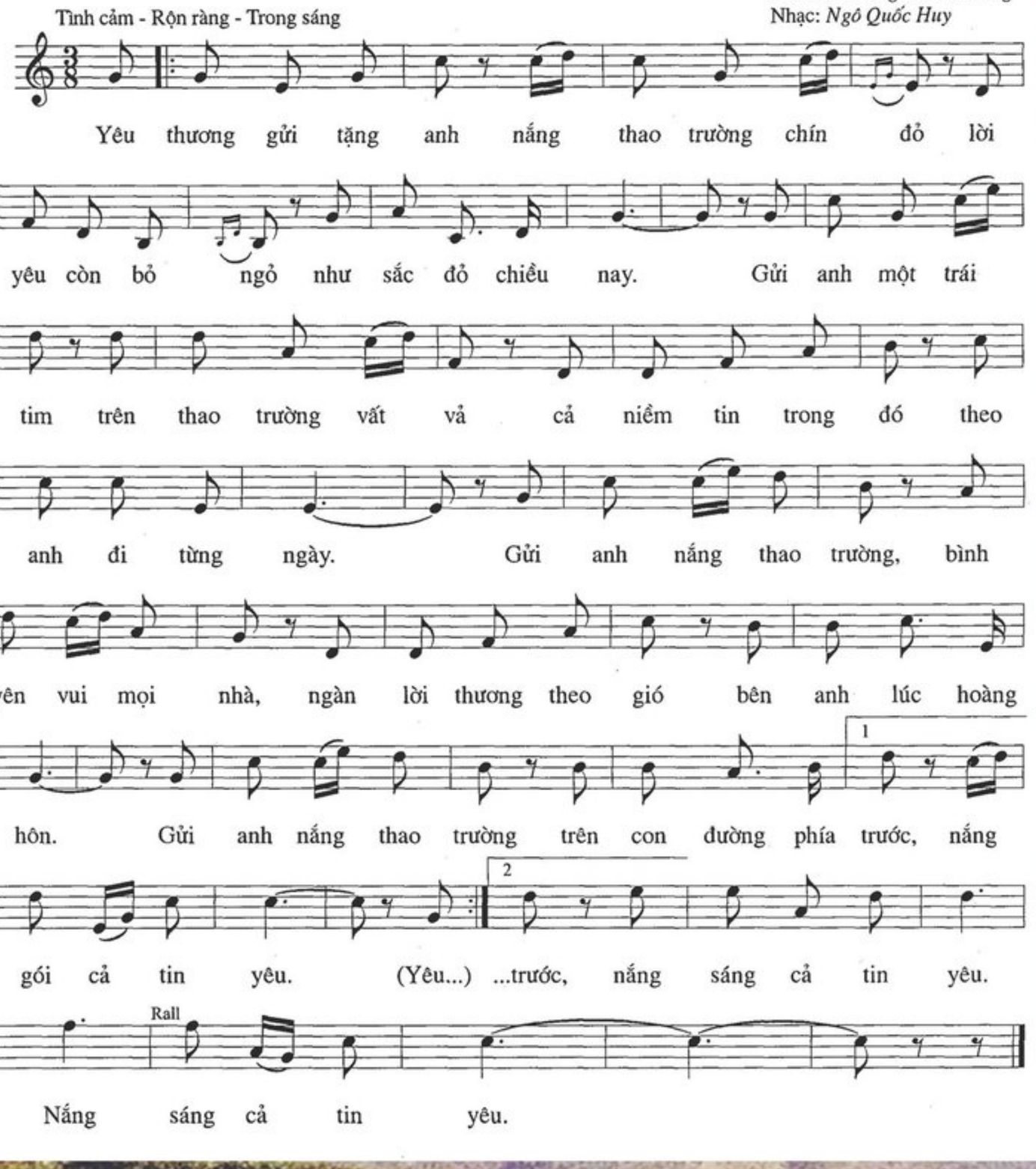

GỬI ANH CHÚT NẮNG THAO TRƯỜNG

(Kính tặng các chiến sĩ cảnh sát 114 PCCC)

Lời thơ: *Dương Thiên Hương*
Nhạc: *Ngô Quốc Huy*

Tình cảm - Rộn ràng - Trong sáng

BÙI VŨ LIÊM

Chốn chốn hết hỏa hoạn, mừng sắc Xuân
Non sông không cháy nổ, vui cảnh Tết

ĐINH THÀNH TRUNG

Năm cũ qua đi, sống cẩn trọng, mỗi ngày đều chú tâm điện lửa
Năm mới tiến về, tập giữ gìn, suốt tháng luôn cẩn thận cháy lan

2021

HAPPY NEW YEAR